

2

51/851 D

SOCIALISTIČNA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

SKUPŠČINA SFRJ

STENOGRAFSKI ZAPISKI

ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

2. SEJA

23. JULIJA 1974

Izdaja: Služba za dokumentaciju skupščine SFRJ. Odgovorni urednik Borislav Stančić, urednik Branislav Ilić.
Beograd, Trg Marxa i Engelsa 13, tel. 339 651.

Tiska: Dopisna delavska univerza Univerzum v Ljubljani, Parmova 39, tel. 312 133.

VSEBINA

Pred dnevnim redom:

1. Odobritev zapisnika 1. seje zbora republik in pokrajin (15. in 17. maja 1974)	7
2. Določitev dnevnega reda	7
3. Delegatska vprašanja	10

Dnevni red:

1. Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974	13
2. Osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 ter osnutek orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra 1974	36
3. Predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954	36
4. Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji	37
5. Predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972	37
6. Predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije	38
7. Prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	38
8. Izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	38
9. Predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev ..	39
10. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine	

SFRJ v skupščini Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića	39
11. Predlog za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	39

Priloge:

1. Ekspoze podpredsednika zveznega izvršnega sveta o gospodarskem položaju in nalogah tekoče ekonomske politike	41
2. Odgovor podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića na vprašanje o tuji intervenciji na Cipru	45
3. Ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 ..	47
4. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za trg in cene o ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in o gradivu sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj o teh gibanjih od januarja do maja 1974	51
5. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za finance o ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in o gradivu sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj o teh gibanjih od januarja do maja 1974	52
6. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino o ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in o gradivu sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj o teh gibanjih od januarja do maja 1974	54
7. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za vprašanja združevanja v gospodarstvu o	

ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in o gradivu sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj od januarja do maja 1974 55

8. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za vprašanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin o ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in o gradivu sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj o teh gibanjih od januarja do maja 1974 56

9. Osnutek sklepov zbora republik in pokrajin od gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 57

10. Osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 58

11. Osnutek zakonodajnega dela skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 64

12. Osnutek orientacijskega načrta dela zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974 86

13. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 90

14. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za trg in cene o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 90

15. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za finance o delovnem programu zbora republik in pokrajin od septembra do julija 1975 91

16. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za kreditno-monetarni sistem o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 91

17. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za vprašanja združevanja v gospodarstvu o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 92

18. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za vprašanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 93

19. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 93

20. Spremembe in dopolnitve osnutka delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 93

21. Sklep zbora republik in pokrajin o osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in o osnutku orientacijskega načrta dela zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974 95

22. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino o predlogu zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 95

23. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin o predlogu zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 95

24. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino o predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji 96

25. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin o predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji 96

26. do 33. Soglasja skupščin socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji

- skupščine SR Bosne in Hercegovine 97
- skupščine SR Črne gore 97
- sabora SR Hrvatske 98
- sobranja SR Makedonije 98
- skupščine SR Slovenije 98
- skupščine SR Srbije 99
- skupščine SAP Kosova 99
- skupščine SAP Vojvodine 100

34. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino o predlogu zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972 100

35. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za finance o predlogu zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972 100

36. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za kreditno-monetarni sistem o predlogu zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972 101

37. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin o predlogu zakona o

uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972	102
38. Poročilo odbora zbora republik in pokrajin za finance o predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije	102
39. Poročilo zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin o predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije	103
40. Amandma zveznega izvršnega sveta k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije	103
41. do 48. Soglasja skupščin socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije	
– skupščine SR Bosne in Hercegovine	104
– skupščine SR Črne gore	104
– sabora SR Hrvatske	104
– sobranja SR Makedonije	105
– skupščine SR Slovenije	105
– skupščine SR Srbije	105
– skupščine SAP Kosova	106
– skupščine SAP Vojvodine	106
49. Prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	106

50. Mnenje komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja o razrešitvi dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije dr. Aleksandra Fire	107
51. Predlog predsedstva SFRJ za izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	107
52. Mnenje komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja o imenovanju Arpada Horvata za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije	108
53. Predlog predsednika zveznega zbora skupščine SFRJ za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev	108
54. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev	111
55. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića	111
56. Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije	112
57. Zapisnik 2. seje zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ	113

Govorniki:

Bojanić Milenko
 Božza Jožef
 Cemović Momčilo
 Grivčev Vasil
 Horvat Arpad
 Jovović Drago
 Merhar Viljem
 Minčev Nikola

Mirković Branko
 Pozderac Hakija
 Prekazi Hisen
 Puškarić Darinka
 Smailović Vehid
 Stipetić Vladimir
 Vladislavljević Predrag
 Vrbaški Tima

DRUGA SEJA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

(Začetek seje 23. julija 1974 ob 9.05)

PRESEDOVAL PREDSEDNIK ZBORA ZORAN POLIČ

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ (SR Slovenija):

Tovarišice in tovariši, začenjam 2. sejo zbora republik in pokrajin.

Ugotavljam, da imamo kvorum.

Delegati Stanka Glomazič-Leković, Dušan Sekić in Veselin Djuranović so obvestili zbor, da ne morejo prisostvovati današnji seji.

Prejeli ste zapisnik 1. seje zbora. Seja je bila 15. in 17. maja letos.

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Ne.)

Če ne, ugotavljam, da je zapisnik odobren in bo podpisan.

Na vrsti je določitev dnevnega reda.

Prejeli ste predlog dnevnega reda za današnjo sejo. Hkrati s tem sem vas obvestil, da so pripravljeni še nekateri drugi zakonski predlogi, ki jih obravnavajo delovna telesa zbora in ki naj bi jih, če se strinjate, zbor tudi sprejel v dnevni red današnje seje.

Odbori so imeli seje pred nekaj dnevi in takrat smo se dogovorili, da predlagamo zboru še naslednji točki dnevnega reda: predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972, in na predlog predsednika zveznega izvršnega sveta še: predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev.

Predlagam zboru, da oba predloga vključimo v dnevni red današnje seje. Se strinjate s tem? (Se.)

Ima morda še kdo kak predlog za dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Če drugih predlogov ni, ugotavljam, da smo sprejeli naslednji dnevni red:

1. gospodarska gibanja od januarja do maja 1974;
2. osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 z osnutkom zakonodajnega delovnega programa skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 ter osnutek orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra leta 1974;
3. predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954;
4. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji;
5. predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972;
6. predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije;
7. prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;
8. izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

9. predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev;

10. predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića;

11. predlog za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

To je naš današnji dnevni red.

V dogovoru s predsednikom zveznega zbora predlagam, da prekinemo sejo in da na skupni seji z zveznim zborom poslušamo ekspozé podpredsednika zveznega izvršnega sveta v zvezi s prvo točko dnevnega reda, o gospodarskih gibanjih od januarja do maja leta 1974.

Dogovorili smo se tudi, da bomo skupaj poslušali odgovor na vprašanje, ki je bilo postavljeno zveznemu izvršnemu svetu v zvezi s ciprsko krizo.

Se strinjate s tem predlogom? (Se.)

Prekinjam našo sejo.

SKUPNA SEJA
DELEGATOV ZVEZNEGA ZBORA IN ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

PRESEDOVAL
PRESEDENIK ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN ZORAN POLIČ

(Začetek skupne seje ob 9.20)

PRESEDENIK ZORAN POLIČ:

Tovarišice in tovariši, zbora sta na svojih ločenih sejah sprejela sklep, da bosta skupaj poslušala ekspozé podpredsednika zveznega izvršnega sveta dr. Berislava Šeferja o gospodarskih gibanjih od januarja do maja leta 1974.¹

Po tem ekspozéju bomo skupaj poslušali tudi odgovor podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića na vprašanje o tuji intervenciji na Cipru.²

Prosim tovariša Šeferja, da poda svoj ekspozé.

¹ Ekspozé podpredsednika ZIS dr. Berislava Šeferja objavljamo kot prilogó 1.

² Odgovor podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića na vprašanje o tuji intervenciji na Cipru objavljamo kot prilogó 2.

V predlog za razrešitev in imenovanje članstva zveznega izvršnega sveta naj bi se razpravljalo in razpravljalo predloženo izjavno komisijo.

10. predlog komisije skupščine SFRJ za volitev in imenovanje naj bi se razpravljalo skupščine SFRJ v skupščini in zvezni vladi za razpravo o volitvah in imenovanju izvršnega sveta.

11. predlog za razrešitev dolžnosti članstva zveznega izvršnega sveta naj bi se razpravljalo skupščine SFRJ v skupščini in zvezni vladi za razpravo o volitvah in imenovanju izvršnega sveta.

To je naš današnji dnevni red.

V odgovoru na predloženo izjavo zveznega izvršnega sveta naj bi se razpravljalo in razpravljalo predloženo izjavo zveznega izvršnega sveta.

12. predlog za razrešitev dolžnosti članstva zveznega izvršnega sveta naj bi se razpravljalo skupščine SFRJ v skupščini in zvezni vladi za razpravo o volitvah in imenovanju izvršnega sveta.

Se strinjate s tem predlogom?

Priključite se seji.

NADALJEVANJE SEJE ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

(Začetek seje ob 10.30)

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Tovarišice in tovariši, predlagam, da nadaljujemo delo.

Preden bi začeli obravnavo vprašanj, ki so na dnevnem redu današnje seje, predlagam, da poslušamo odgovor na vprašanje, ki ga je postavila zveznemu izvršnemu svetu delegacija skupščine Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine.

Prosim člana zveznega izvršnega sveta, da odgovori na postavljeno vprašanje.

MOMČILO CEMOVIĆ, član ZIS:

Tovarišice in tovariši delegati, delegacija Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine je postavila vprašanje, na katero naj bi ji zvezni izvršni svet odgovoril na seji zbora republik in pokrajin, ki naj bi bila predvidoma 23. julija 1974.

Vprašanje se glasi:

Delegacija skupščine Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 13. julija 1974 sprejela sklep, da v zvezi z določenimi problemi uresničevanja resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1974 pošlje zveznemu izvršnemu svetu tole vprašanje:

V resoluciji o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1974 (Uradni list SFRJ, št. 71/73) je v III. delu točka 3

z naslovom: „Kreditno-monetarna politika“, katere predzadnji odstavek se glasi:

„Do konca prvega trimesečja 1974 bo raziskano, ali prihaja z izterjavo zapadlih bančnih kreditov do odlivanja akumulacije iz kmetijstva ter v kolikšnem obsegu in iz katerih vzrokov, socialistične republike in avtonomni pokrajini pa se bodo dogovorile o ukrepih, da se izpelje z medrepubliškimi dogovorom določena politika na področju kmetijstva.“

Delegacija Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine postavlja v zvezi s tem zveznemu izvršnemu svetu naslednje vprašanje:

Zakaj tolikšna zamuda v ukrepanju za uresničitev navedenega stališča resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1974?

Delegacija Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ poudarja, da bi moral zvezni izvršni svet po resoluciji izpolniti to svojo obveznost do konca prvega trimesečja tega leta. Zvezni izvršni svet do izteka tega roka ni ukrenil ničesar, da bi uresničil svojo obveznost po tej določbi, zato sta dva poslanca v zvezi s tem problemom postavila delegatski vprašanji v zboru narodov in gospodarskem zboru. V odgovoru na vprašanji je bilo med drugim zagotovljeno, da bo zvezni izvršni svet z vso pozornostjo proučil probleme v zvezi s tem vprašanjem, sprejel potrebne ukrepe in pripravil akcije, da probleme rešimo in tako uresničimo naloge glede politike na kmetijskem

področju, določeno v resoluciji in med-republiškem dogovoru.

Zvezni izvršni svet od tedaj, ko je odgovoril na poslanski vprašanje, skupščine SFRJ še ni obvestil, kakšne ukrepe je doslej sprejel za uresničitev navedenih nalog, ki so močno povezane tudi z Jugoslovansko kmetijsko banko. Delegacija Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ resno opozarja, da je zavlačevanje tega vprašanja in njegovo nereševanje že doslej izzvalo velike ekonomske in družbenopolitične probleme, negativno pa vpliva še zlasti na največje naše kmetijske organizacije in organizacije živilske industrije, ker slabša njihov položaj.

Delegacija Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ zaradi vsega tega zahteva, da ji da zvezni izvršni svet pismeni odgovor do prihodnje seje zbora republik in pokrajin, ki bo predvidoma 23. julija 1974.

Predsednik delegacije
Predrag Vasiljević s. r.

V zvezi s postavljenim vprašanjem vas obveščamo o naslednjem:

Sestavljavci določb resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1974, ki so omenjene v postavljenem vprašanju, so mislili predvsem na morebitno odtekanje akumulacije iz kmetijstva prek zapadlih bančnih kreditov, ki jih je dajala Jugoslovanska kmetijska banka. Ta banka se namreč v svojem poslovanju že dalj časa ubada s hudimi težavami. Poglavitni problemi in vzroki za sedanje težave banke, ki vsekakor negativno vplivajo na njeno poslovanje in vse partnerje-komitente, so v neusklajeni terminski strukturi investicijskih virov sredstev in plasmaja v bilanci banke v celoti. (Sledi tabela, če koga zanimajo podatki, jih bo našel v stenogramu; en izvod smo poslali delegaciji SAP Vojvodine.)

Banka je od leta 1966 do 1973 po odobrenih investicijskih kreditih izplačala 8544,5 milijona dinarjev, in sicer: za razvoj kmetijsko-živilskega kompleksa 5350,9 milijona dinarjev, za razvoj turizma 2670,6 milijona in za razvoj drugih področij 523 milijonov dinarjev.

V vseh investicijah, vloženih v kmetijsko-živilski kompleks Jugoslavije, je kmetijska banka sodelovala v omenjenem obdobju s približno 24 %, na turističnem področju s približno 22 %; največja vlaganja so bila v letu 1970, znašala so 977 milijonov dinarjev.

K temu moramo dodati še dejstvo, da je v skupnem plasmaju banke približno 70 % dolgoročnih

plasmajev in da je delež kreditov v virih sredstev 66 %, od tega ob koncu leta 1973 približno 1800 milijonov dinarjev kreditov iz tujine. Takšno stanje pa tudi neusklajeni roki so povzročili resne probleme, ki jih občutijo vsi partnerji banke zaradi njene kronične nelikvidnosti, to pa se zlasti zaostruje na področju kratkoročnega kreditiranja.

Ker nastaja problem neusklajene terminske politike med sredstvi in plasmajem pri tistih plasmajih, pri katerih je podlaga zadolžitev v tujini, prek različnih oblik transformacije sredstev — uvoz opreme na kredit za potrebe kmetijsko-živilskega kompleksa in izkoriščanje dinarske protivrednosti za plasma turizma — je razumljivo, da je v vsej bilanci banke očitna neskladnost virov sredstev v delu, ki se nanaša na vlaganja na turistično področje.

Na dan 31. decembra 1973 je znašal primanjkljaj sredstev v tej podbilanci v turizmu 938 milijonov dinarjev, do leta 1977, ko bo zapadlo zadnje odplačilo po angažiranih kreditih iz tujine, bo primanjkljaj dosegel 1742 milijonov dinarjev.

Iz tega sledi, da bi mogli govoriti o odtekanju akumulacije iz kmetijstva prek zapadlih bančnih kreditov le v primeru, če bi banka za svoje kritje uporabila sredstva svojih komitentov iz kmetijstva in če ne bi sprejeli drugih ukrepov, ki naj bi sanirali stanje kmetijske banke, tako da do tega ne bi moglo priti.

Stanje je v banki takšno, da prihaja do podobnih pojavov, vendar banka različno angažira sredstva komitentov le od časa do časa, in od banke je odvisno, ali je sposobna kriti zapadle anuitete iz lastnih sredstev.

Ustrezni zvezni organi so obravnavali te probleme in skušali z Združenjem bank Jugoslavije, gospodarsko zbornico ter republiškimi in pokrajinskimi organi sestaviti predloge za nujne ukrepe v mejah svoje pristojnosti ter določiti trajne ukrepe, s katerimi naj bi odpravili ugotovljene probleme.

Skupščina banke je aprila 1974 določila program ukrepov za uskladitev terminske strukture virov in plasmaja sredstev.

Zvezni izvršni svet je 20. junija 1974 proučil program ukrepov Jugoslovanske kmetijske banke za uskladitev terminov plasmaja iz sredstev, kot tudi mnenja in predloge zveznega sekretariata za finance in Narodne banke Jugoslavije o predlogih iz tega programa in tudi besedilo predloga dogovora o skupnih stališčih in ukrepih za saniranje finančnih težav Jugoslovanske kmetijske banke, ki ga je pripravil zvezni sekretariat za finance.

Zvezni izvršni svet je na seji sklenil:

1. Sanacija finančnega stanja v Jugoslovanski kmetijski banki je v interesu vseh družbenopolitičnih skupnosti, zlasti s stališča njene vloge v razvoju kmetijstva in turizma pa tudi s stališča dela

gospodarstva, ki posluje prek te banke; ne bi bilo smotno in družbeno opravičljivo, da bi izhod iz sedanjih težav iskali v postopku za njeno likvidacijo, zato daje vso podporo sklepu ustanoviteljev, da banko sanirajo in zato je mnenja, da je upravičena udeležba družbenopolitičnih skupnosti in drugih dejavnikov v tej sanaciji.

2. Nosilci programa sanacije banke morajo biti njeni ustanovitelji skupaj z delovno skupnostjo banke. Udeležba drugih v sanaciji mora biti tudi v skladu z njihovimi interesi. Svet meni, da priloženi program upravičeno izhaja iz postavke, da je udeležba poslovnih bank, Narodne banke Jugoslavije ter republik in pokrajin nujna. Jugoslovanska kmetijska banka namreč že ima z vsemi temi bankami dolžniško-upniške odnose, ki se drugače ne morejo razrešiti uspešno, a to velja deloma tudi za republike in pokrajini, do katerih ima banka obveznosti v zvezi s plasmaji iz bivšega državnega kapitala. Svet je tudi mnenja, da je uspeh sanacije hkrati odvisen tudi od programiranih ukrepov in od vloge vsakega udeleženca v sanaciji, pri čemer je zelo pomembno, da se v ta namen uporabijo v prvi vrsti takoj razpoložljiva in še nova sredstva ustanoviteljev in delovne skupnosti, nato pa tudi sredstva drugih udeležencev v sanaciji. Zavzetost ustanoviteljev in delovne skupnosti pa mora, kljub angažiranju njihovih sredstev, zagotoviti predvsem redno izpolnjevanje tistih obveznosti in nalog, brez katerih ni mogoče računati na uspešno izvajanje programa. Udeležba ostalih udeležencev v sanaciji mora biti zaradi tega samo pogojna, se pravi, usklajena z internimi ukrepi v sami banki.

3. Za udeležbo republik in pokrajin in Narodne banke Jugoslavije v sanacijskem programu mora biti sklenjen dogovor, s katerim bi določili potrebne ukrepe in zagotovili, da bodo ti ukrepi v skladu s sedanjim programom, zlasti pa dogovor o potrebi po angažiranju njihovih sredstev, sredstev primarne emisije in možnosti, da najame banka kredite v tujini za programiranje zapadlih finančnih kreditov. Svet je zaradi tega sklenil poslati republikam in pokrajinama delovno besedilo osnutka dogovora o skupnih stališčih in ukrepih, ki ga je pripravil zvezni sekretariat za finance. Na podlagi teh sklepov in delovnega besedila osnutka dogovora bodo predstavniki republik in pokrajin izmenjali mnenja v medrepubliških komitejih za področje monetarnega sistema in financ ter preučili možnost, da se družbenopolitične skupnosti in Narodna banka Jugoslavije na ta ali drug način vključijo v sanacijski program Jugoslovanske kmetijske banke. Svet bo zavzel dokončno stališče po izmenjavi mnenj s predstavniki socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

Prav v zvezi s tem bi prosil predstavnike tiska, da se z nami dogovore o besedilu, ki bi moglo biti

objavljeno v občilih javnega obveščanja, to pa iz dveh razlogov:

Prvi je, da sproženo dogovarjanje med republikami in pokrajinama, čeprav gre za sklepe zveznega izvršnega sveta, ne sme prejudicirati končnih rešitev. Če bi zdaj objavili ta stališča, bi to republike in pokrajini sprejele kot prejudiciranje teh rešitev, česar pa še nikoli nismo storili.

Drugi je, da bi vrsta ugotovitev, ki so bile tule izrečene, čeprav so po našem mnenju točne, mogle s podrobnejšo njihovo interpretacijo škoditi ugledu banke, ko bo prosila v tujini za kredite, da bi reprogramirala svoje obveznosti. Sicer pa se tudi sedaj lahko dogovorimo. Večji del tega lahko objavite, toda izogibajte se v svojih poročilih teh čeri, ki bi nam škodovala.

4. Sanacija težav, s katerimi se banka srečuje pri svojem poslovanju, je po našem družbeno upravičena in nujna, zato zvezni izvršni svet meni, da je treba pred končnim sprejetjem dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin sprejeti naslednje ukrepe:

a) Jugoslovanski kmetijski banki je treba omogočiti zadolžitev v tujini kot finančni kredit brez depozita v znesku 40 milijonov dolarjev, da bi tako imela možnost, da reprogramira svoje kreditne obveznosti, ki zapadejo v letu 1974, niso pa poravnane.

Na podlagi usklajenih stališč republik oziroma pokrajin je treba pri deviznem rebalansu za leto 1974 predvideti možnost zadolžitve banke v smislu prejšnjega odstavka.

b) S spremembo in dopolnitvijo projekcije kreditno-monetarne politike za leto 1974 in na podlagi usklajenih stališč republik oziroma pokrajin je treba omogočiti Narodni banki Jugoslavije, da v mejah že določenega obsega primarne emisije, z zmanjšanjem sredstev za kreditiranje določenih namenov na ravni federacije, spremeni zapadle obveznosti banke v znesku 176 milijonov, ki niso poravnane, v kredit z rokom odplačila 10 let, in to tako, da zapade prva anuiteta na konec sanacijske dobe, to je 1. januarja 1978.

c) Neposredni ukrepi še pred določitvijo dogovora o programu ukrepov za vso sanacijsko dobo, na podlagi usklajenih stališč republik in pokrajin, bodo odvisni od angažiranja sredstev banke in ustanoviteljev v letu 1974 ter od ukrepov poslovnih bank Jugoslavije v skladu s sanacijskim programom.

5. Zvezni izvršni svet je sprejel dogovor o skupnih stališčih in ukrepih za udeležbo v saniranju finančnih težav Jugoslovanske kmetijske banke kot osnovo za usklajevanje v medrepubliškem komiteju za področja monetarnega sistema. Svet je poleg tega sklenil, da bo s temi vprašanji seznanil predstavnike izvršnih svetov republik in avtonomnih pokrajin na

prihodnji seji. Na podlagi sprejetih sklepov je sprožen postopek priprav in obravnavanja določenih rešitev s pristojnimi organi v republikah in avtonomnih pokrajinah. Postopek usklajevanja stališč še teče.

Poleg tega je zvezni izvršni svet zaradi resnosti položaja in potrebe po nujnih ukrepih, dokler ne bo določeno soglasje socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, sprejel sklep, da je treba omogočiti zadolžitev banke v tujini za 10 milijonov dolarjev in zato naj Narodna banka Jugoslavije v mejah pooblastil, ki jih ima, sprejme ustrezne rešitve, ki bodo olajšale položaj banke, s tem pa tudi njenih komitentov. Postopek usklajevanja o tem predlogu še tudi ni končan.

Iz tega vidimo, da gre v tem primeru za objektivno zapleten in razsežen problem. V zvezi z vzroki, ki so pripeljali do sedanjega stanja in težav, kakor tudi z možnimi rešitvami, se nenehno prepletajo številni elementi, faktorji in interesi, ki skupaj z osnovnim materialnim problemom objektivno zahtevajo svoj čas, da bi jih odpravili z novimi rešitvami.

Zvezni izvršni svet je prepričan, da bo na podlagi teh sklepov in stališč mogoče odpraviti probleme banke.

Naj še dodamo, da je zvezni izvršni svet na podobna vprašanja že dajal odgovore skupščini prejšnjega sklica.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Želi predstavnik delegacije Vojvodine postaviti dopolnilno vprašanje?

Besedo ima delegat Predrag Vladislavljević.

PREDRAG VLADISAVLJEVIĆ (SAP Vojvodina):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, zveznemu izvršnemu svetu in tovarišu Momčilu Cemoviću se zahvaljujem za odgovor. V zvezi z odgovorom zveznega izvršnega sveta na vprašanje, ki ga je postavila naša delegacija, izjavljam v imenu delegacije, da sprejemamo odgovor in da zlasti podpiramo prizadevanja zveznega izvršnega sveta, da bi z medrepubliškimi dogovorom čimprej prišli do rešitev, ki bi pomagale Jugoslovanski kmetijski banki iz težav in jo usposobile za normalno poslovanje.

Menim, da je nujno, da se tudi naš zbor vključi v ta prizadevanja prek svojih delegacij iz republik in avtonomne pokrajine Kosova.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Želi kdo od delegatov postaviti še kako vprašanje zveznemu izvršnemu svetu ali funkcionarjem zveznih organov? (Ne.)

Na vrsti je *prva* točka dnevnega reda:

Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974

V zvezi z gospodarskimi gibanji prisostvuje naši seji v imenu zveznega izvršnega sveta podpredsednik Berislav Šefer s sodelavci in če bo potrebno, bo sodeloval v razpravi.

V zvezi s to točko dnevnega reda ste prejeli gradivo: Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974, ki ga je pripravil sekretariat zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj, poročila odborov zbora republik in pokrajin, ki so obravnavali to gradivo³, ter ekspozice podpredsednika zveznega izvršnega sveta.

Dovolite mi, da se v zvezi s tem na kratko zadržim pri gradivu, ki je bilo pripravljeno za današnjo sejo.

Delegati tega zbora ste prejeli približno 370 strani gradiva. Delegati zveznega zbora imajo še več točk na dnevnem redu, zato so prejeli približno 840 strani gradiva. Mislim, da je to dokaz, da je treba nekaj ukreniti, da bi bilo manj strani in da bi bilo težišče v vsebini.

Tokrat se opravičujem za slučajnost, ker gre za gospodarska vprašanja, ki vsekakor terjajo veliko več gradiva, mislim pa, da moramo v tem pogledu postati bolj učinkoviti.

Začenjam razpravo in prosim tovariše delegate, ki bi še želeli sodelovati v razpravi, poleg tistih, ki so se že prijavili, da to sporoče sekretarju zbora.

Besedo ima delegatka Darinka Puškarić.

DARINKA PUŠKARIĆ (SR Hrvatska):

Želela bi vas opozoriti na tisti del poročila ZIS, ki govori o naši zunanjetrgovinski menjavi.

Naj vas spomnim: petmesečna gospodarska gibanja izkazujejo visok primanjkljaj v naši plačilni bilanci. Nastal je zato, ker je uvoz hitreje naraščal kot izvoz. Uvoz hrane je bil dvakrat večji kot lani, uvoz reprodukcijskega materiala je bil pa večji kot ves naš blagovni izvoz. Tako razmerje je seveda neugodno že samo po sebi, če pa še ugotovimo, da so cene uvoznega blaga naraščale hitreje kot cene izvoznega blaga, spoznamo vso težo problema.

³ Priloge 3 do 9. Drugo gradivo je delegatom na razpolago v službi za dokumentacijo skupščine SFRJ v skladu s poslovnikom skupščine SFRJ.

Povečanje cen za nafto je prizadejalo, kot je rečeno v ekspoziciji dr. Šeferja, našemu gospodarstvu večje stroške od dodatnih 600 milijonov dolarjev.

Na povečanje uvoza je močno vplivala liberalizacija, s katero smo preširoko sproščali uvoz, tako da je tak uvoz povzročal škodo domačim proizvajalcem. Liberalizacija je pravzaprav vplivala, da je uvoz čedalje bolj naraščal, in tako izpostavljala našo industrijo zelo hudi konkurenci zahodnih podjetij ter smo zaradi tega v prvi vrsti s ponudbo tujih kreditov osiromašili naše domače proizvajalce, in to nekatera naša največja podjetja. Naj omenim samo nekatera: Goša, El Niš, Metalna, Rade Končar, Djuro Djaković itd.

Kriza na zahodu in borba za trg za vsako ceno sta povzročila, da je danes ponudba kreditov večja in z navidezno bolj ugodnimi pogoji kot kdajkoli prej. To pa pomeni novo grožnjo naši strojegradnji, ki že doslej ni izkoriščala svojih zmogljivosti. Naši preveliki neumerjenosti, neselektivnosti in še drugim podobnim dejavnikom je liberalizacija še bolj pospešila težnje po uvozu, ki je zdaj postal pri nas antirazvojna komponenta.

Res smo tudi že v prejšnjih letih imeli primanjkljaje v plačilni bilanci, vendar je sedanji položaj z nekaterimi svojimi vidiki le nekoliko drugačen! Zato se mi zdi, da moramo o tem še razpravljati.

Novo je že to, da se kljub počasni dinamiki izvoza slabšajo pogoji menjave s tujino v našo škodo. Iz podatkov je razvidno, kako pomemben del našega dohodka odteka v tujino zaradi poslabšanih „terms of trade“ in tako nastajajo še dodatni problemi v naši plačilni bilanci. Nova razmerja cen v svetovni menjavi spodkopavajo akumulacijo našega gospodarstva in postavljamo vprašanje, kako naj bi ob sedanjem primanjkljaju v naši plačilni bilanci nadomestili še teh 4–5 % narodnega dohodka, ki odtekajo v tujino zaradi povečanih cen.

V gradivu je govor o vrsti ukrepov, vendar nekateri med njimi niso sploh nič novega. Naj takoj povem, da se strinjam s predlogi ZIS, ki naj bi omilili posledice tega udara svetovnega trga na naše gospodarstvo. Zadolžitve, obrambne in omejitvene ukrepe v menjavi in še druge intervencijske ukrepe poznamo že od prej, saj smo jih že prej sprejemali v takšnih situacijah. Toda glede na to, da je sedanji problem veliko bolj zapleten kot v prejšnjih letih, da se nezaustavljivo nadaljuje, bi morali pri nas pripravljati in sprejemati dolgoročne ukrepe, da bi premagali težave in našli iz njih izhod.

Sanacija plačilne bilance zahteva torej radikalnejša zdravila, ki bodo temeljila na dolgoročnejsi zasnovi.

Če želimo doseči stabilizacijo, moramo tudi na tem področju pospešiti stopnjo rasti, kar je postavka, od katere ni mogoče odstopiti. To pomeni, da

moramo kljub nenehnemu naraščanju razmer v menjavi v našo škodo urejati hkrati še vprašanja tečaja, subvencij, premij, carin, kreditiranja in drugih instrumentov kakor tudi substitucije uvoza, kajti prvo mesto mora zavzeti v naši ekonomski politiki izvozna usmeritev. To mora postati naša prva skrb, od organizacij združenega dela do najvišjih organov federacije. Hkrati morajo biti omejitve zelo skrbno izpeljane, da ne bi z njimi ogrozili tudi izvoznega gospodarstva. Pri tem moramo čimprej rešiti tudi vprašanje kreditiranja in drugih olajšav domačim proizvajalcem opreme, kakor tudi vprašanje realizacije naše pomoči državam v razvoju.

Drug pomemben dejavnik za sanacijo sedanjega primanjkljaja v plačilni bilanci je neblagovni devizni dotok. Konkurenčne možnosti našega gospodarstva so na svetovnem trgu vedno večje, zato je treba dolgoročno reševati tudi vrsto vprašanj prav na področju deviznega dohodka od neblagovnega izvoza. Kako je zdaj s tem?

Primanjkljaj v plačilni bilanci smo doslej večinoma reševali z nakazili naših delavcev, ki so na začasnem delu v tujini. V zadnjem času je rast teh nakazil čedalje manjša, kriza in stagnacija na zahodu bosta devizni dotok gotovo še zmanjšali. Preostanejo nam še drugi viri neblagovnega deviznega dohodka, med katerimi je zelo pomemben – turizem. Lani smo imeli samo v turizmu za 630 milijonov dolarjev prometa. Prav v tem letu pa so bile odpravljene anticipativne obresti in tako so nekatere investicije ostale neurejene in nekrite. Ob Jadranu nam leži mrtev kapital, vrsta nedograjenih hotelov. Do danes še nismo rešili vprašanja finančnih kreditov iz tujine, s katerimi bi uredili ta problem nekritih investicij. Prav tako doslej še nismo uspeli definirati problema razširjene reprodukcije v turizmu, čeprav je bila ta panoga sprejeta v družbeni načrt kot ena izmed prednostnih usmeritev našega razvoja. Nobenega ukrepa še nismo sprejeli, s katerim naj bi izboljšali rentabilnost te gospodarske panoge, in to ravno v letih, ko smo tik pred vstopom v krog devetih najrazvitejših turističnih dežel na svetu.

Premalo pozornosti dajemo tudi pomorskemu prometu, ki je prav tako eden od pomembnejših virov neblagovnega deviznega dohodka. Ne bi ponavljala tega, kar nam je vsem znano: da se naš delež v prevozu blaga nenehno zmanjšuje, da se nenehno zmanjšuje tudi naš delež v skupni svetovni tonaži, kajti ladje gradimo za druge, in to ob ugodnejših pogojih, kot jih mi lahko kupujemo v tujini. Pred kratkim smo prišli do podatka, da je bila ladja Bergen, ki jo je izdelala ladjedelnica Uljanik, prodana za 30 milijonov dolarjev, da bi pa v času, ko je bila dokončana, lahko dobili zanjo 50 milijonov dolarjev. Žal do danes, kljub našim izvrstnim ladjedelcem, ki slovijo po vsem svetu, nismo uspeli rešiti vprašanja

izgradnje lastne flote. Kaj ni morda že čas, čeprav v takšnem položaju, ko se ubadamo s težavami v bilanci, da se lotimo tudi tega do danes malo že pozabljenega vprašanja, to pa prav zaradi zdajšnje nuje, da povečamo devizni dohodek iz tega in iz vsakega drugega možnega vira.

Če bi vse te vire vzeli v poštev, bi po mojem lahko pričakovali zmanjšanje primanjkljaja. Zelo bi bila zadovoljna, če bi se uresničilo pričakovanje zveznega izvršnega sveta, da bo znašal primanjkljaj v naši plačilni bilanci do konca tega leta le še 723 milijonov dolarjev.

Naj končam. Ni si težko zamisliti, kaj bi pomenil za našo državo visok primanjkljaj v plačilni bilanci. Mislim, da moramo začeti takoj ukrepati, da nas tudi leto 1975 ne bi presenetilo s še hujšim primanjkljajem. Ukrepi bi bili na kratko tile: večje spodbujanje izvoza, selektivna in kljub temu širša omejitev uvoza ter aktiviranje vseh možnih virov neblagovnega deviznega dohodka.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Vasil Grivčev.

VASIL GRIVČEV (SR Makedonija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, zbora sobranja Socialistične republike Makedonije sta 10. julija letos obravnavala gospodarski položaj v Makedoniji. Na podlagi razprave in gradiva sta prišla do ugotovitev in ocen, podobnih tistim, ki jih najdemo v elaboratu zveznega izvršnega sveta oziroma v ekspoziju, ki ga je podal danes podpredsednik zveznega izvršnega sveta tovariš Berislav Šefer. Zato menimo, da v bistvu lahko podpremo ugotovitve in smeri, ki so nakazane v elaboratu zveznega izvršnega sveta oziroma v ekspoziju, ki ga je danes podal tovariš Šefer.

Prvič, v minulih šestih mesecih se je pri nas razvila zelo široka družbenopolitična aktivnost v zvezi z izvajanjem nove ustave in sklepov X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in so se zato izboljšale razmere v organizacijah združenega dela ter drugih oblikah združevanja, krepitvi materialne baze organizacij združenega dela itd., kar je zelo pospešilo proces dograjevanja samoupravnih socialističnih odnosov oziroma okrepilo vlogo delavskega razreda in še bolj afirmiralo družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje. Zahvaljujoč tej aktivnosti smo že dosegli določene rezultate, ki nas opogumljajo. To aktivnost bi morali v bližnjem obdobju nadaljevati in popirati na vseh področjih in ravneh.

Analize, izdelane v zvezi z uresničevanjem novih ustavnih določil, kažejo poleg drugega, o čemer smo že govorili, da so nastale z uvajanjem novih samoupravnih odnosov v praksi nekatere težave, ker določene rešitve gospodarskega sistema in politike še niso usklajene z načeli ustave Jugoslavije. To zlasti velja za sistem cen, za razširjeno reprodukcijo, financiranje tako imenovane skupne in splošne porabe itd. To zamujanje ima za posledico določene politične in ekonomske težave in je zaradi tega nujno, da čimprej ugotovimo vzroke in sprejmemo ukrepe, da bi čimprej uskladili določene segmente gospodarskega sistema z novo ustavo.

Zvezni izvršni svet in naš zbor bi morala jeseni obravnavati to problematiko in se čimbolj zavzeti za njeno razrešitev.

Drugič, dobro je, da od januarja do junija tega leta pomembno naraščajo proizvodnja, produktivnost, zaposlenost in izvoz oziroma da se zmanjšujejo izgube gospodarstva, da se zboljša založenost trga itd. Za vso Jugoslavijo je izjemno pomembno, da imamo še vnaprej visoko stopnjo rasti proizvodnje in produktivnosti, kajti brez tega ni mogoče izboljšati zaposlenosti in rešiti še nekaterih drugih vprašanj, pomembnih za stabilizacijo.

Podatki zveznega zavoda za statistiko, zveznega zavoda za družbeno načrtovanje in drugih organov kažejo, da je sedanja stopnja rasti materialne proizvodnje precej visoka. Takšna rast je v prvih petih mesecih letos omogočila, da se število zaposlenih v družbenem sektorju poveča za približno 4,3 % v Makedoniji, kar je več od pričakovanega. Vendar je hkrati s to rastjo zaposlenih prišlo tudi do rasti stopnje nezaposlenih za približno 9 %, s čimer je število nezaposlenih v Makedoniji povečano na 79 000, kar znaša približno 26 % v primerjavi v skupnim številom zaposlenih v družbenem sektorju Makedonije. Moramo najti rešitev za takšen položaj, zlasti še, ker preti poslabšanje zaradi vračanja začasno zaposlenih v tujini. Najbolj smotrna pot bi bila, ko bi zagotovili po eni strani maksimalno zavzetost delavcev, organizacij združenega dela in drugih dejavnikov pri nas za izboljšanje stopnje in strukture proizvodnje, po drugi strani, ko bi z bolj smotnimi ukrepi gospodarskega sistema, ekonomske politike in drugimi spodbujali vse tiste dejavnike, od katerih je odvisna stopnja rasti.

Opozarjam na ta problem zato, ker podatki kažejo — o tem je govoril tudi tovariš Šefer — da lahko v drugem polletju pričakujemo določen padec stopnje rasti. Če ne bomo sprejeli ustreznih ukrepov, bodo nastale na tem sektorju še veliko večje težave.

V gradivu je posebej poudarjeno, da se je v Socialistični republiki Makedoniji v zadnjih petih letih pokazalo, da se zmanjšuje stopnja njenega deleža v skupni masi investicijskih sredstev za osnovna

sredstva. Leta 1969 je delež Makedonije v teh sredstvih znašal 9 %, leta 1971 je znašal 7 %, v prvih štirih mesecih leta 1974 pa 5,2 %. Ta stopnja je precej nizka in celo zaskrbljujoča. Čeprav nizek delež SR Makedonije v skupni masi investicijskih sredstev za osnovna sredstva sam po sebi ne daje odgovora na nekatera vprašanja, je vendarle očitno, da ima določen, in to negativen učinek na stopnjo zaposlenosti, stopnjo krepitve konkurenčne sposobnosti ipd.

Sedanji položaj na področju investicij v SR Makedoniji terja posebno analizo in posebne ukrepe, tako temeljnih organizacij združenega dela, občin in republiških organov v SR Makedoniji kakor tudi organov federacije.

Povečanje proizvodnje je zelo odvisno od zagotovitve surovin in drugega reprodukcijskega materiala. Rešitev tega vprašanja bi morali iskati v smotnem izkoriščanju obstoječih virov naravnih bogastev Jugoslavije, nadomeščanju uvoženih surovin z domačimi, reviziji normativov, pospešenem naraščanju domače proizvodnje in hitrejšem reševanju doslej nerešenih sistemskih vprašanj, predvsem vprašanja cen. Dolgoročno reševanje problema surovin in reprodukcijskega materiala v Jugoslaviji terja številne ukrepe, pa tudi večjo angažiranost mehanizma načrtovanja in mehanizma zbornic. Oba bi morala čimprej proučiti zelo zapleteno in za vso jugoslovansko družbo posebno pomembno problematiko in konkretna stališča in predloge poslati pristojnim zborom.

Tretjič, neugodno je, da so v nekaterih bistvenih točkah našega razvoja doseženi rezultati, ki so povsem drugačni od tistih, ki smo jih načrtovali v resoluciji o temeljih družbenoekonomske politike za leto 1974. Posebej smo vznemirjeni zaradi znatnega povečanja cen in življenjskih stroškov, povečanja trgovinskega primanjkljaja, obnavljanja pojavov, ko narašča medsebojna zadolžitev, zaostajanja proizvodnje v nekaterih gospodarskih vejah, povečanja proizvodnih stroškov in še nekaterih drugih trendov. Posledica vsega tega je, da se v določenem obsegu razveljavlja tisto, kar smo dosegli s povečanjem proizvodnje, produktivnosti itd., ter vzbuja določen odpor.

Proučevanje vzrokov za te negativne težnje je pokazalo, da je tega več. Med glavne pa je treba šteti nezadostno učinkovitost in slabo koordinacijo naših akcij in nedosledno izvajanje nekaterih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Dejstvo je, da prepočasi rešujemo nekatere probleme, na primer tiste s področja gospodarske strukture, primarne delitve, dogovora o usmerjanju kreditov itd., in da so nekatere rešitve premalo koordinirane, premalo trdne in trajajoče. Na nekaterih področjih je spet premalo discipline in odgovornosti. Takšno je na primer področje delitve dohodka, visoke rasti porabe itd.

Med glavnimi nalogami, ki smo jih sprejeli v resoluciji o temeljih družbenoekonomske politike za leto 1974, je tudi ta, da zaustavimo nadaljnje naraščanje inflacijske težnje oziroma da se vsi združimo v boju proti inflacijskim žariščem, da bi čimprej dosegli čim višjo stopnjo splošne stabilnosti.

Podatki govorijo, da ne moremo biti zadovoljni s tistim, kar je bilo doseženo na tem področju, saj nismo uresničili naloge zaustavljanja naraščajoče inflacijske težnje, poleg tega pa se je še povečala v letu 1974 v primerjavi z letom 1973. S tem smo prišli navzkriž z eno izmed bistvenih nalog, ki smo si jih načrtali v resoluciji o temeljih družbenoekonomske ureditve za leto 1974.

Po podatkih zavoda za tržne raziskave (Beograd, Konjunkturni pregled št. 5, 1974) — znašajo indeks industrijske proizvodnje v Jugoslaviji za šest mesecev letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lani 109, denarni prejemki prebivalstva indeks 134, osebni dohodki indeks 133, življenjski stroški indeks 123, medtem ko je razlika med realnim dohodkom in produktivnostjo dela velika. Kam vse to pelje? Vsekakor k novemu naskoku inflacije. Inflacije v Jugoslaviji ni mogoče zaustaviti v enem samem letu, za to so potrebna leta. Toda, če bi sprejeli kompleksne, operativne in odločne ukrepe, bi bilo mogoče že v kratkem času vsaj zaustaviti njeno rast in nadaljnjo ekspanzijo. Inflacije tudi ni mogoče zaustaviti brez potrebnih ukrepov za nadaljnje povečanje ponudbe in izboljšanja njene strukture, za uskladitev rasti skupne, splošne, osebne in investicijske porabe z rastjo narodnega dohodka itd. Podatki povedo, da ukrepi, ki smo jih sprejeli v letu 1974 na teh področjih, niso bili dovolj učinkoviti, zato je tudi prišlo do neskladnosti med porabo in narodnim dohodkom. Poraba se je gibala veliko hitreje kot dohodek, to neskladje je v letu 1974 še bolj spodbudilo inflacijo.

Če želimo tudi dejansko uresničiti nalogo, ki smo si jo določili v resoluciji o temeljih družbenoekonomske politike v letu 1974 v zvezi z zaustavljanjem pospešene rasti inflacije, moramo čimprej in na vseh ravneh sprejeti številne operativne in koordinirane naloge. Zaustavljanje nadaljnje rasti inflacije ne bo lahko, ker nas poleg lastnih internih žarišč pritiska še uvožena inflacija. Vendar ne bi smeli preveč poudarjati pomena uvožene inflacije. Res uvožena inflacija v določeni meri vpliva na inflacijo v Jugoslaviji, vendar so za tempo rasti in za obseg inflacije v Jugoslaviji odločilni interni pogoji in dokler teh ne zboljšamo, bomo težko dosegli uspehe v boju z inflacijo.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, opozorili smo na problematiko inflacije v Jugoslaviji z namenom, da predlagamo, da bi naš zbor med drugim sprejel sklep, naj bi pristojni organi pripravili posebno

analizo o tem, zakaj ukrepi, predvideni s protiinflacijskim programom, ne dajejo tistega, kar smo pričakovali, katere ukrepe smo doslej že sprejeli in katerih ne, zakaj ne, in kaj naj bi storili letos, da bi uresničili naloge resolucije in zaustavili inflacijska gibanja.

Prosimo, da bi analizo pripravili čimprej, da bi lahko jeseni že razpravljali o njej in o inflacijskih problemih.

Boju z inflacijo moramo dati poseben pomen tudi zato, ker visoka rast cen in življenjskih stroškov posebno neugodno vpliva na manj razvita območja. Poleg tega imamo še napovedi, ki opozarjajo, da lahko pride letos v drugem polletju na nekaterih področjih do nadaljnjega vzpona cen. Če je tako, bi morali o tem že zdaj razmišljati.

Sekretariat zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj nas je v svojem elaboratu opozoril, da primanjkljaj v trgovinski bilanci Jugoslavije še naprej narašča. Rečeno je, da se je izvoz v prvih šestih mesecih tega leta povečal za 155 indeksnih točk — to je dobro — uvoz pa za 175 indeksnih točk, kar je neugodno in nevarno. Poudarjeno je tudi, da je izvoz v Makedoniji v prvem polletju letos, a prav tako tudi lani, izrazilo večji od uvoza, kar je vsekakor pozitivno.

Če neugodnim bilančnim gibanjem v Jugoslaviji dodamo še razlike, ki bodo nastale zaradi podražitev nekaterih surovin na svetovnih borzah, ni težko sklepati, da se bodo devizne rezerve v Jugoslaviji letos zmanjšale, kar ima lahko za posledico določene odmeve. Zato so na tem področju nujni hitri ukrepi, ki bi upoštevali selektivnost in vse druge elemente, ki vplivajo na gibanje plačilne bilance.

Iz vsega tega, kar sem govoril o inflaciji in trgovinskem primanjkljaju, ne bi smeli sklepati, da menimo, da zvezni izvršni svet in drugi zvezni organi niso ničesar ukrenili. Podatki nam povedo, da so bili delavni in da je prav zaradi že sprejetih ukrepov tempo inflacije nekoliko upadel. Opozorili smo na problematiko inflacije in trgovinskega primanjkljaja zaradi tega, ker menimo, da bodo poleg že sprejetih ukrepov nujni še dodatni — operativni in koordinacijski, kratkoročni in dolgoročni ukrepi.

Četrtrič, v analizi, ki smo jo prejeli, je rečeno, da se bo letos kmetijska proizvodnja v Jugoslaviji precej povečala. Vsakdo med nami je gotovo srečen, ko prebere takšno napoved, kajti prav to je ena od poti za zaustavljanje inflacije in izboljševanje trgovinske in plačilne bilance — večja ponudba kmetijskih proizvodov. To dejstvo je seveda pozitivno. Imamo pa tudi primere, ki kažejo, da prihaja do zastoja pri plasmaju kmetijske proizvodnje na trg oziroma da smo tudi letos občutili monopol trgovine, številna posredništva ipd. Posledice tega so bile relativno manjša ponudba nekaterih kmetijskih dobrin na trgu

v prodaji na drobno in visoke cene, čeprav so bile zaloge nekaterih pridelkov pri proizvajalcih izredno velike in so propadale na poljih in v skladiščih. Zato seveda ni slučajno, da se številni delovni ljudje pri nas sprašujejo, kaj imajo od tega, če se je kmetijska proizvodnja precej povečala, ko pa cene kmetijskih proizvodov nenehno naraščajo. To dokazuje, da problematike proizvodnje in prometa kmetijskih proizvodov v Jugoslaviji še vedno ne preučujemo dovolj, čeprav je tako proizvajalcem kot potrošnikom veliko do tega, da se čimprej prouči in reši. Interes imajo tudi vsa območja Jugoslavije, kajti med proizvajalci kmetijskih dobrin in končnimi porabniki je velikanska mreža posrednikov, ki navijajo cene, srečujemo pa se tudi z monopolom trgovske mreže, ki je specifična pregraja za prodajo cenejših kmetijskih proizvodov v mnogih mestih Jugoslavije. Dokler ne zagotovimo najbolj smotrne povezave med proizvajalci in trgovino, proizvajalci in porabniki, dokler ne rešimo problemov razširjene reprodukcije v kmetijski proizvodnji in sistema cen oziroma ne obvladamo stihije, ki danes vlada v kmetijski proizvodnji, in dokler se ne bomo lotili pomembnih reform na sektorju prometne mreže, ne bomo mogli rešiti problemov kmetijske proizvodnje in prometne mreže. Zaradi takšnega položaja so prizadeti tako proizvajalci kot potrošniki, nastajajo pa še drugi različni zapleti.

Zato predlagamo, tovariš predsednik, da sprejme naš zbor sklep, da zahteva od pristojnega organa — zveznega sekretariata za trg in cene — da čimprej pripravi analizo, razčleni ta problem in prikaže, kako se uresničujejo ustavna načela o povezavi med proizvodnjo in prometom na področju kmetijstva in da nam predloži potrebne ukrepe, s katerimi bi rešili ta problem in ga črtali z dnevnega reda.

V zasnovi načrta dolgoročnega razvoja kmetijstva v Jugoslaviji do leta 1985 so predvideni tudi sistemski ukrepi za uresničitev tega načrta. Vendar, nasprotno temu, vprašanje cen za tobak še do pred nekaj dnevi — do predvčerajšnjim — ni bilo rešeno, čeprav je bil podpisan družbeni dogovor, ki je urejal to vprašanje. Ko opozarjamo na ta problem, menimo, da bi morali zgraditi takšen sistem in instrumentarij, ki bi po sistemu avtomatizma reševal te probleme, in ki ne bi povzročal nepotrebnih zastojev.

Petič, tudi proizvodnih stroškov nismo dovolj znižali. Pri tem ne bi smeli vedno govoriti le o visokih davčnih in pogodbenih obveznostih, temveč bi morali tudi spoznati, da smo vse premalo storili za varčevanje, gospodarno uporabo razpoložljivih virov, gospodarno poslovanje, združevanje itd. Zvezni izvršni svet in drugi organi bi morali temeljito razčleniti ta problem in sprejeti ali predložiti vse potrebne ukrepe.

Dosedanja gospodarska gibanja v Jugoslaviji in sedanje napovedi, ki jih najdemo v ekspoziciji tovariša

Šeferja, nam jasno potrjujejo potrebo, da čimprej pripravimo ukrepe. Tovariš Šefer je v svojem ekspoziju nakazal smeri ukrepov. Te smeri so vsekakor sprejemljive in jih podpiramo, terjajo pa še nadaljnjo razčlenitev in konkretizacijo. Strinjamo se z zahtevo zveznega izvršnega sveta, da dobijo prizadevanja zveznega izvršnega sveta podporo na vseh ravneh in da so v zvezi s tem nujni operativni ukrepi — od temeljnih organizacij združenega dela do nas v skupščini SFRJ.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Branko Mirković.

BRANKO MIRKOVIĆ (*SR Srbija*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, naj se opravičim, ker sem prosil za besedo, ker smo se dogovorili, da bo tovariš Bojanić govoril bolj splošno in obširneje o gospodarskih gibanjih. Rad bi na kratko spregovoril o enem samem problemu — o problemu živinoreje in mesa.

V ekspoziju podpredsednika ZIS je povsem pravilno ugotovljeno, da se je živinoreja precej povečala, zlasti še govedoreja, vendar pa je spet zastala zaradi omejitev izvoza v države evropske gospodarske skupnosti. Očitno je, da zaradi tega čedalje bolj slabi interes proizvajalcev pitane živine.

Rad bi vas spomnil, da se s problemi, ki so pripeljali do zastoja v živinoreji, ne srečujemo prvič. Samo v zadnjih desetih letih smo napravili več napak, katerih škodljive posledice sicer nikoli niso bile količinsko ugotovljene, za katere pa smo vsi vedeli, da bodo zaradi velikih izgub prizadele narodno gospodarstvo. Če bi danes prišlo do tega, da ne pripravimo in sprejmemo ustreznih ukrepov, s katerimi bi spodbudili oslABLJENO zanimanje proizvajalcev, mislim, da bi bile posledice po logiki stvari še veliko težje. Predvsem s stališča splošne gospodarske stabilnosti, za katero se vsi zanimamo. Že večkrat smo vsi ugotovili, da je nemogoče uresničiti splošno gospodarsko stabilnost brez stabilne kmetijske proizvodnje in nasprotno. Prav tako je treba nenehno ugotavljati, da je nemogoče uresničiti stabilno kmetijsko proizvodnjo brez stabilne živinoreje. Lanska proizvodnja pa je ponovno dokazala, da imamo na tem področju možnosti in da so proizvajalci živine in mesa pripravljeni zagotoviti kontinuiteto v preskrbi, če bi rešili problem prodaje.

Pravo vprašanje potemtakem lahko postavimo samo s stališča, kolikšno proizvodnjo mesa bi lahko dosegli in kolikšne „probleme“ bi imeli, če bi uresničili družbeni dogovor o pospeševanju živinoreje

in živinske krme, o katerem smo se že prej sporazumeli, in če bi dosegli dogovor republik in pokrajin o zagotovitvi sredstev za spodbujanje izvoza, ali če bi pravočasno sprejeli zajamčene cene za leto 1974, če bi torej uresničili ukrepe, ki spadajo v tekočo ekonomsko politiko.

S stališča primanjkljaja v plačilni bilanci, ki ga danes štejemo za zelo pomembno in veliko vprašanje, nam tudi ni vseeno, da uvažamo letno okrog 50 tisoč ton mesa za dolarje, vsi pa vemo, da bi ga lahko proizvajali doma. Dodal bi, da je tudi v današnjem položaju mogoče povečati izvoz, če se odločimo za drugačen pristop. Od skupne količine mesa, ki ga izvažamo, že leta pošiljamo v Italijo približno 80 % in približno 12 % v Grčijo. Na vse druge države, ki kupujejo meso, odpade preostalih 8 %. Še zdaleč ne bi mogel trditi, da nas kupci jugoslovanskega mesa čakajo na meji, mislim pa, da je nesprejemljivo, da je izvoz jugoslovanskega mesa odvisen le od dveh kupcev. Navsezadnje, če je včeraj to še bila nuja, danes to gotovo ni, jutri pa bo že preteklost, ki jo bomo vsi želeli čimprej pozabiti.

Dalje, okrog 50 % dohodka kmečkega prebivalstva — tako je na primer v Srbiji — daje živinoreja. Zaostajanje in stagniranje te veje pomeni torej predvsem premajhno zaposlovanje individualnih proizvajalcev in s tem seveda problem zaposlitve nekvalificiranih delavcev na drugih področjih proizvodnega dela, ki pa ga nikakor ne želimo in ga ne bi smeli dovoliti v tem položaju gospodarskih gibanj in produktivnosti dela.

Dalje, s porabo 34 kg mesa na prebivalca, ki po nekaterih podatkih že stagnira in se celo zmanjšuje, pač ne bi mogli resneje razpravljati o problemih standarda prebivalstva zaradi takšne količine skupne proizvodnje.

Na koncu te kratke, nepopolne obrazložitve o potrebi po hitrejšem spodbujanju živinoreje in proizvodnje mesa bi lahko še dodal, da so problemi razvoja kmetijstva in agroindustrijskega kompleksa nasploh posebnega pomena, kot je rečeno v resoluciji X. kongresa ZKJ, tudi za obrambno sposobnost države in še posebej za uresničevanje zasnove splošne ljudske obrambe.

Nihče danes ali vsaj do danes ni nikjer oporekel, da je družbi potrebna stabilna kmetijska proizvodnja oziroma stabilna živinoreja. Gre predvsem za različice o poteh in načinu, kako doseči to stabilnost. V tem primeru, ko se zavzemo za uresničitev ukrepov, o katerih je podana podrobnejša utemeljitev v pismu skupščine SAP Vojvodine in o katerih govori delegacija te skupščine, imamo pred očmi samo ukrepe, ki naj bi pomagali odpraviti sedanje, trenutne težave, da se pretolčemo čez zimo, da bi ostali živi do rešitev, ki naj bi dolgoročno urejale problem

stabilne kmetijske proizvodnje, proizvodnje mesa in živinoreje.

Prva delegatska skupščina SR Srbije (v novem sklicu, zato govorimo, da je prva) je že dvakrat obravnavala problem proizvodnje mesa.

Po mojem pa bi bil potreben predvsem širok družbeni dogovor, ki naj bi zagotovil, da bi probleme živinoreje in proizvodnje živinske krme reševali z dolgoročnim razvojnim programom, v katerem bi morali sodelovati tako proizvajalci in predelovalci kot trgovina, banke in družbenopolitične skupnosti, ki jih zanimajo te gospodarske veje. Mislim, da bo moral tak pristop k problemu živinoreje resneje računati na porabo mesa pri nas doma. Ne podcenjujem izvoznih možnosti in jih tudi ne smemo podcenjevati, toda naj vas spomnim, da za resno usmeritev živinorejske proizvodnje ni dovolj, če bomo od napovedane prireje 950 000 ton mesa izvozili 170 000 ton mesa ali 18 %.

Zato sem globoko prepričan, da bi morali iskati pravo rešitev predvsem v povečani porabi mesa doma. Seveda je vprašanje, na kakšni podlagi naj se to izpelje, na podlagi kakšnega koncepta. Moram reči, da ga verjetno nihče nima v žepu, toda bilo bi smotno razmisliti o tem, da bi mogli – če bi samo s tistim, kolikor regresiramo in premiramo izvoz mesa, regresirali in premirali domačo porabo – najverjetneje porabiti doma vse meso, ki ga zdaj prodajamo dvema tujima kupcema.

Mislim, da bi bilo nujno preučiti vse možnosti, da bi zgradili moderne hladilne naprave, ki bi ob cikličnih zastojih živinorejske proizvodnje sprejemale meso v skladiščenje, ko pride do zastoja v plasmaju. Ugotovljeno je, da je samo v zadnjih desetih letih prihajalo do tega skoraj enakomerno vsako drugo ali tretje leto. Vse to seveda s predpostavko, da so hkrati rešeni tudi problemi živinske krme, še posebej, da so zagotovljene znatne rezerve koruze kot osnove živinske hrane, pa tudi zaradi morebitnih intervencij iz teh ali onih razlogov na tržišču sploh.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Vehid Smailović.

VEHID SMAILOVIĆ (SR Bosna in Hercegovina):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, poročilo o gospodarskih gibanjih in zlasti ekspozice podpredsednika ZIS dr. Berislava Šeferja nam dajeta možnost, da ta gibanja pozitivno ocenimo v globalu. Čeprav je položaj zelo zapleten, zanj niso značilni nobeni izredni, a zlasti ne dobro odmerjeni ukrepi, ki bi presegali okvir politike, določene za letos. Naš prispevek bi bil v tem trenutku vsekakor smotrnejši,

ko bi bilo gradivo bolj selektivno in nekatera vprašanja globlje razčlenjena, zlasti tista, ki bistveno vplivajo na skupno uresničevanje politike, določene z resolucijo. V gradivu je podan konkreten predlog nadaljnjih ukrepov, ki so tudi nujni in za katerih sprejetje smo dali v resoluciji prostor in določili obveznosti. Prav tako bi bila razprava bolj učinkovita, če bi jo imeli že nekaj časa prej in v večji koordinaciji z republičkimi skupščinami in združenim delom, namesto zdaj pred dopusti.

To ne pomeni, da tudi tako in v tem trenutku ne bi mogli priti do soglasja o tem, da moramo z največjo zavzetostjo in doslednostjo izvajati določeno politiko, in o tem, katera so negativna gibanja, ki jih nismo predvideli, in s kakšno neposredno akcijo lahko preprečimo ta negativna gibanja, kar še zlasti velja za prihodnje leto. Menim, da moramo to delo opraviti v mimem vdušju, brez nervoze in pre nagljenih ukrepov, ki bi nas vrnili na stare metode delovanja. Po mojem bi morali ukrepi ostati v okviru resolucije, če pa bodo nujni novi dodatni ukrepi izven okvira resolucije, bi morali poprej organizirati široka posvetovanja in jih sprejeti po postopku, ki ga določajo ustavne spremembe.

Skupščina SR Bosne in Hercegovine je tudi že obravnavala gospodarska gibanja v prvem trimesečju tega leta. Ocene o globalnih in pozitivnih gibanjih so bile enake, kot jih je pripravil zvezni izvršni svet. Skupščina SR Bosne in Hercegovine je ugotovila, da je rast proizvodnje dokaj razgibana in v okvirih predvidenega razvojnega programa. Industrijska proizvodnja se je v štirih mesecih povečala za 8,3 %, realna vrednost gradbenih del za 9 %, prometne storitve za 15 %, realni promet blaga na drobno za 12 %, nominalna rast izvoza za 75 %, uvoza za 65 % in investicij za 50 %, zaposlenost se je v tem času povečala za 4,8 % in rast realnih osebnih dohodkov za 5,8 %. Splošna poraba je ostala v okviru določene politike. Ugotovljeno je bilo, da je dal dogovor občin o zgornji meji obremenitve za splošne družbene potrebe ugodne rezultate.

Skupščina je opozorila na izreden pomen neposrednega ustavnega organiziranja in konstituiranja združenega dela in še naprej spodbuja to aktivnost. Posebej je poudarila pomen in koristnost doseženih dogovorov o nekaterih vprašanjih na področju energetike, kmetijske proizvodnje in še drugih. Nekatera gibanja v republiki so ugodnejša od jugoslovanskih, na primer rast splošne porabe in osebnih dohodkov. Vsa ta pozitivna gibanja so rezultat prizadevanj delovnih ljudi v združenem delu pa tudi sprejetih ukrepov v ekonomski politiki v letošnjem letu. Temu poletu so dale največjo spodbudo ustavne spremembe in X. kongres ZKJ.

Toda, imamo tudi neugodna gibanja, kot je na primer industrijska proizvodnja, ki je zaostala za

jugoslovanskim povprečjem, ker so prednostne veje gospodarstva izčrpale svoj notranji potencial za nadaljnjo dinamizacijo proizvodnje.

Opozoriti moramo še na nekatera vprašanja.

Prvič, dinamizacija proizvodnje je najbolj pozitiven in najpomembnejši element dosedanjih gibanj in dosežene stopnje stabilizacije. Zato je nujno ustvarjati pogoje, da se ta dinamika pretvori v trajno težnjo in značilnost našega gospodarjenja. Celo pri taki rasti pa še vedno ostane dovolj prostora za pospeševanje učinkovitosti gospodarjenja, zlasti z večjo ekonomičnostjo in produktivnostjo dela. Vendar so dosedanja gospodarska gibanja nedvoumno potrdila, da so strukturni problemi našega gospodarstva še vedno izraziti in da lahko razvijanje industrije izključno na podlagi uvoženih surovin ob zapostavljanju domačih virov in prednosti, ki jih prav tu imamo, toda ob pomanjkanju dolgoročne in sinhronizirane politike razvoja in čvrstih cen – resno ogrozi dosežene uspehe. To nas v preveliki meri potiska v odvisnost od uvoza in povečuje negativno postavko v bilanci. Zato je nujno, da na podlagi sklepov X. kongresa ZKJ in ustave pristopimo k zelo zapletenemu in odgovornemu delu – določanju razmerij cen med vejami in panogami na podlagi dolgoročne politike, za kar so že izdelane teze in temelji politike do leta 1985. Pravo zdravilo za to, da popravimo dosedanje slabosti, je v tem, da se te naloge loti združeno delo in doseže dolgoročni sporazum.

Zato se ne bi mogel strinjati, da nas osupnejo nekateri efekti v primarni delitvi in da iz tega delamo dokončne sklepe o izboljšanju položaja. To stališče boste našli v ekspoziciji na 25. strani:

„Zato je nujno, da v tekoči politiki izvajamo zares samo najnujnejše spremembe cen, to pa zato, ker so že z dosedanjimi spremembami razmerja v primarni delitvi med panogami pomembno bolj uravnotežena, kot je bilo načrtano z reformo iz leta 1965. Hkrati s takšnimi nujnimi spremembami cen moramo v okviru socialne politike v največji možni meri odpravljati negativne posledice za tisti del delavskega razreda, ki živi z najnižjimi dohodki.“

Mislím, da bi globlja analiza razmerij v primarni delitvi pa tudi strukturnih problemov v celoti korigirala to stališče ali vsaj ugotovila njegovo začasnost. S tem seveda ne želim omalovaževati pomena prispevka, ki nam ga je dal ta ekspozicija.

Drugič, spoštujem vse obrazložitve, ki so bile izrečene in napisane o prevladujočem vplivu uvožene inflacije prek naraščanja cen za uvoženo blago. Cene za uvoženo blago so se povečale za 54 %, cene izvoznega blaga pa za 34 %. Kljub temu le moramo priznati, da tudi nekateri notranji tokovi resno vplivajo na rast inflacije, predvsem na primer silna rast osebnih dohodkov in prejemkov prebivalstva.

Zelo je zanimiva struktura rasti osebnih dohodkov, kar je vsekakor resno, če že ne najbolj resno in zapleteno vprašanje, zlasti če bi se težnja takšne rasti nadaljevala, za kar obstajajo številne možnosti in ugodni pogoji v drugem polletju letošnjega leta. Ti tokovi lahko razvrednotijo druga pozitivna gibanja in prispevajo k nestabilnosti tržišča – prek rastoče inflacije, ki bo poslabšala življenjski standard okrog 50 % zaposlenih, pozneje še več, ki ruši načrtovana razmerja v primarni delitvi, ki vodi k ekstenzivnemu gospodarjenju in zavira rast produktivnosti dela in povzroča motnje v delitvi dohodka in osebnih dohodkov po uspehu dela. To vse skupaj spodbuja subjekte v razširjeni reprodukciji k takemu ravnanju in obnašanju, ki ne ustreza interesom samoupravne družbe. Vse to vnaša nemir, ponovno odpira probleme nelikvidnosti in otežkoča uresničevanje tekočih in dolgoročnih ciljev in nalog razvojne politike kakor tudi izvajanje nove ustave. Toda niso vse oblike porabe enako vplivale na inflacijo, kot so vplivali osebni prejemki in prejemki prebivalstva. Ti pojavi so na posameznih področjih že vznemirljivi.

Dalje, investicijska poraba zasluži našo posebno pozornost, to pa zato, ker prej že dolgo nismo imeli tako dinamične rasti investicij in ker je struktura investicij zelo izboljšana v prid gospodarstva. Toda, če je problem v tem, da se kratkoročni krediti spremenijo v investicije, ali v tem, da se odločajo za investicije brez kritja, moramo dosledno vztrajati pri spoštovanju zakona o investicijah, ki ureja vsa ta vprašanja do podrobnosti.

Dotok sredstev za skupno porabo tudi zasluži družbeno pozornost in akcijo, da ne bi presegel določenih okvirov ali da ne bi bil odtok sredstev iz gospodarstva na področje skupne porabe čezmerno velik, pa tudi da bi se nasploh dosledno izvajala določena politika. V Bosni in Hercegovini smo sprejeli in še sprejemamo vrsto ukrepov, da bi preprečili prebijanje določenih okvirov, in bili smo uspešni.

Ker smo dobili odločno zagotovilo, da se giblje denarna masa v predvidenih okvirih rasti družbenega proizvoda, je zdaj naša naloga, da usmerimo akcijo subjektivnih sil k doslednemu uresničevanju določene politike. Nujno je, da v republikah in pokrajinah sprožimo vprašanje kanalov nekontroliranega odtoka sredstev. V nasprotnem primeru bi bili lahko ukrepi na ravni federacije samo administrativni in ne bi bili dobro sprejeti. Nedopustno je, da pri več kot 50 % vseh zaposlenih naraščajo realni osebni dohodki nekajkrat hitreje od rasti povprečne produktivnosti dela. Zavzemam se za to, da prihodnje leto posebej obravnavamo bilanco splošne in skupne porabe in vpliv in učinek te porabe na razširjeno reprodukcijo v celoti.

Tretjič, o vprašanju plačilne bilance so že dosti govorili v odborih in na današnji razpravi, in mnenja so bila različna. Mislim, da bi bilo najbolj prav, če bi po vsestranskih analizah in z vseh vidikov vnovič in posebej razpravljali o plačilni bilanci in določili dolgoročnejšo politiko na tem področju. Imamo že dovolj izkušenj, tako da tudi na tem področju ne bomo delali prenačljeno in površinsko. Znano je, kakšne so izkušnje in posledice, kadar se odločimo za blokado cen in prepoved izvoza ali pa za sprostitev cen in prepoved uvoza. Največkrat so takšne nesmotne poteze samo poglobljale strukturne probleme. Zaradi takšnih izkušenj moramo delati z velikim občutkom.

Dalje, ne moremo se zanašati na kritje devizne bilance iz neblagovnega dotoka, še najmanj pa iz nakazil zdomcev, saj so možna razna nihanja deviznega dotoka, s tem pa tudi resni udarci stabilnosti gospodarstva. Nesporno je, da so na tem področju ukrepi potrebni, prav tako pa je nesporno, da dobijo prostor v resoluciji.

Četrtič, iz tega leta se lahko za prihodnje leto tudi nečesa naučimo:

- vrsta medrepubliških dogovorov je pričela veljati s precejšnjo zakasnitvijo, nekateri pa še niso sklenjeni; prav tako zamuja vrsta drugih, spremljajočih ukrepov;

- premalo je tako tekočih kot dolgoročnih ukrepov za varčevanje in bolj smotrno porabo nafte, ki so jih sprejele že številne druge razvite države;

- gospodarska gibanja bi morali obravnavati sinhronizirano z združenim delom in republiški skupščinami, da bi tako prišli do popolnega soglasja o enotnih ukrepih in akcijah v prihodnjem letu;

- gradivo bi lahko nakazovalo tudi tiste regionalne probleme, ki so pomembni za gospodarska gibanja v celoti.

Tudi letos smo le preveč mimogrede omenjali produktivnost dela. To ni dobro in se zavzemam za to, da bi to vprašanje dvignili na najvišjo raven in mu dali kar največji pomen, da ga spremenimo v vsesplošno gibanje, ki bo trajalo dalj časa, in pritegnili k temu tudi znanstvene institucije za ugotavljanje meril za delo. Sicer bomo kompromitirali delitev po uspehu dela kot socialno načelo.

Na koncu naj izjavim, da bom podprl besedilo sklepov zbora, kakršno je dano.

DRAGO JOVOVIČ (SR. Črna gora):

Tovarišice in tovariši delegati, gradivo, ki smo ga prejeli o gospodarskih gibanjih od januarja do maja leta 1974, nam daje dovolj možnosti, da ocenimo, kako so se uresničevali cilji, ki so jasno postavljeni v resoluciji o ekonomski politiki v letu 1974. Naša je obveznost, da zelo skrbno in objektivno ugotovimo pozitivna in negativna gibanja, zlasti pa vzroke, vire in nosilce zaostajanja in odstopanja od določene politike. To nam bo v pomoč, da se bolj organizirano lotimo dela za uresničevanje ciljev ekonomske politike v letu 1974.

Druženopolitična gibanja v prvih mesecih letos so bila v znamenju velike aktivnosti izvajanja ustave, priprav za X. kongres ZKJ in republiških kongresov ter konstituiranja delegatskega sistema. Dosežena je bila zelo dinamična rast gospodarske aktivnosti v celoti, zlasti pa industrijske proizvodnje. Dosežena je bila tudi pomembna rast produktivnosti dela in zaposlovanja. To je v prvi vrsti rezultat zavzemanja delavcev na številnih področjih združenega dela za boljše gospodarjenje in vzpostavljanje novih odnosov v združenem delu in naši družbi.

V številnih organizacijah združenega dela se delavci bojujejo za uresničitev svojih stabilizacijskih programov. Toda srečujemo se tudi z zelo negativnimi pojavi in težnjami, ki so rezultat objektivno danih razmer, pa tudi pomanjkljivosti subjektivne narave, ki jih je čedalje več. Neorganiziranost, neučinkovitost in nedoslednost v izvajanju sprejete politike pri posameznih subjektih na različnih ravneh so vzrok, da nismo imeli boljših uspehov v tem polletju. V potrdilo te ocene lahko navedemo več primerov.

Zvezni izvršni svet je zaradi ustrezne organiziranosti in operativnosti v izvajanju sprejete politike, na podlagi širših posvetovanj lani določil operativni, letos pa protiinflacijski program, v katerem je določil ukrepe, nosilce in roke. To je bilo ocenjeno kot zelo koristen medrepubliški dogovor, ki bi moral zagotoviti preobrat v ravnanju, obnašanju in odgovornosti in prispevati k izboljšanju gospodarskih gibanj. Toda zdaj smo priče, da se sprejeti operativni in protiinflacijski program ne uresničujeta, da vrste potrebnih ukrepov in dogovorov še nismo sprejeli, da številnih sprejetih ukrepov ne spoštujejo. Mislim, da bi bilo bolje, ko bi zvezni izvršni svet bolj natančno povedal v svojem poročilu, kaj je bilo uresničeno od programiranih ukrepov in kaj ne, kaj so vzroki in viri pomanjkljivosti, in na koncu, kdo je odgovoren za vse to. Le tako bi bilo mogoče določiti oceno odgovornosti za odstopanja od določene in sprejete politike. Tako bi, po mojem, morali ravnati v prihodnje vsi, na vseh ravneh, v vseh okoljih, predvsem pa v našem zboru.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Drago Jovović.

Negativne težnje v gospodarskih gibanjih so zlasti izražene v rastoči inflaciji in strmem povečanju cen, kar predvsem slabša življenjski standard znatnega dela delovnih ljudi, še zlasti pa dela delavskega razreda. Negativne težnje so izražene v rasti splošne in skupne porabe, ki je prebila limit, določen z resolucijo in dogovori, v rasti osebnih dohodkov nad ustvarjenimi možnostmi, v rasti denarne mase in njeni neustrezni razdelitvi, v zelo visoki rasti uvoza, tako po vrednosti kot količini, brez nujne odgovorne selektivnosti, kar seveda ustvarja visok plačilni primanjkljaj. Negativne težnje so izražene tudi v zaostajanju proizvodnje surovin in električne energije in tistih industrijskih panog, ki izkoriščajo domače surovine in reprodukcijski material, v odnosih ponudbe in povpraševanja, v načinu vodenja politike cen (kar povzroča velike motnje v proizvodnji in na tržišču), v zamujanju oziroma nesprejemanju že zdavnaj prepotrebnih sistemskih rešitev in družbenih dogovorov, kar je obveznost, ki je določena v resoluciji o ekonomski politiki in kongresnih dokumentih, ter v neustrezni vlogi, mestu in vplivu združenega dela v prevzemanju obveznosti in odgovornosti pri uresničevanju določene tekoče in dolgoročne politike.

Gospodarska javnost je najbližja in najbolj prisotna negativnim težnjam in ostrejšim kritičnim ocenam, zato tudi zahteva pogumnejše in bolj energične ukrepe na vseh ravneh, ki bi odpravili vzroke zaostajanja na posameznih področjih oziroma žarišča, na katera nas opozarjajo tako gradivo kot ocene zveznega izvršnega sveta, a danes tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta tovariš Šefer v svojem ekspoziju.

Enostransko gledati na dosežene uspehe, pa če še tako velike, in izražati zadovoljstvo z njimi, hkrati pa le mimogrede opozoriti na nevarnosti, ki že dalj časa motijo razvoj in tiste, ki šele prihajajo, ni ustrezna pot za mobilizacijo sil, ki bodo morale zagotoviti politično in ekonomsko stabilizacijo države.

Gradivo, ki smo ga prejeli o gospodarskih gibanjih, govori o negativnih težnjah na nekaterih pomembnejših področjih družbene reprodukcije in o ukrepih, ki bi jih morali sprejeti, da bi sanirali sedanji položaj; to je spoznanje in priznanje, da je spet minilo eno leto, v katerem nismo mogli v nekaterih ključnih točkah uresničiti določene politike (inflacija, prebijanje porabe na vseh področjih, razmerje uvoza in izvoza, varčevanje, struktura investicij, proizvodnja itd.). Mislim, da bi morali globlje razčleniti vzroke takšnih gibanj in določiti dolgoročnejšo politiko stabilizacije in razvoja, ki bi, izhajajoč iz ustavnih načel, dala najustreznejše rešitve, posebno, ker smo zdaj že sredi dela za pripravo srednjeročnega načrta od leta 1975 do leta 1980. Predvsem bo treba izdelati nov sistem razširjene reprodukcije, o čemer nimamo doslej nobenega gradiva. Neizdelanost tega

sistema na ustavnih načelih je eden od velikih razlogov negativnih teženj in protislovij, s katerimi se tudi letos srečujemo. Ker sistem ni izdelan, sprejemamo ukrepe z avtonomnim delovanjem, ukrepe, ki gasijo požar na eni strani, se pa tembolj razvname na drugi strani. Nekdo ima od tega korist, nekdo pa škodo.

Bankni sistem deluje še večinoma po starem. Nespremenjeni ostajajo stari odnosi med združenim delom, družbenopolitičnimi skupnostmi in bankami, ker spet zamujamo z izdelavo celotnega sistema in s sprejemanjem predpisov. Združeno delo ima danes še zelo slab vpliv na kreditno-monetarno politiko, ostaja pa močna povezava med bankami in družbenopolitičnimi skupnostmi, od občin in republik do federacije. To je eden izmed vzrokov, da denarna masa v celoti narašča zelo hitro in da negospodarstvo v primerjavi s koncem leta lani razpolaga danes z 20 % več denarja, vtem ko gospodarstvo razpolaga z 1 % manj. Moramo poudariti, da smo v začetku leta ugotavljali nasprotno in težili k povsem nasprotnemu razmerju. Čeprav so prednostne kategorije za investicijska vlaganja določene, banke velikokrat sprejemajo sklepe, ki niso v skladu s sprejeto politiko. To je eden izmed vzrokov, da nam primanjkuje sredstev za rešitev vprašanja razvoja prednostnih panog. O tem je govoril danes tudi podpredsednik ZIS v svojem ekspoziju.

Številni takšni primeri jasno govorijo o zapiranju bank v svojo ožjo ali širšo regijo – republiko. To je treba urejati z odločujočo udeležbo gospodarstva, sklepanjem določenih in obveznih dogovorov o razvoju prednostnih dejavnosti, določenih v družbenem načrtu, s čimer bi se vloga banke omejila v okvir poslovanja, kot ga določa ustava.

Davčni sistem je fiskalne narave in še vedno ni prilagojen sprejeti ekonomski politiki. Čeprav sistem kompenzacij še ni izdelan v celoti, dosežejo premije in regresi fantastično številko prek 1 milijarde starih dinarjev. Tudi to vodi k novim in različnim obremenitvam temeljnih organizacij združenega dela in izziva velika prelivanja akumulacije prek proračuna brez ustreznega vpliva gospodarstva.

Zelo počasi izpolnjujemo tudi protiinflacijski program. Ker še do danes niso bili doseženi dogovori o nekaterih točkah iz programa, prihodnja dogovarjanja, se pravi letošnja, ne bodo mogla več bistveno vplivati na gibanja, kar bo imelo negativne posledice.

Dogovorjeno je bilo, da izdelamo bilanco splošne in skupne porabe tudi v tem letu, vendar do tega ni prišlo, celo metodologija še ni pripravljena, proračuni so pa že zdavnaj sprejeti.

Sedanji instrumenti splošne in skupne porabe so tako določeni in uravnani, da zagotavljajo visoko rast neodvisno od ekonomske politike. Tako še naprej, v

odvisnosti od visoke rasti osebnih dohodkov, ki neogibno spremljajo inflacijo, od vrednosti uvoza oziroma carin, od naraščanja stroškov rastejo tudi dohodki za splošno in skupno porabo.

To nas opozarja, da gibanja vseh oblik porabe, način zagotovitve sredstev in višina sredstev, zlasti za splošno in skupno porabo, spodkopavajo ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem, ustvarjajo potrošniško klimo v vseh okoljih in ubijajo voljo delovnih ljudi, da bi več proizvedli, in skrb za ekonomičnost, dohodek, varčevanje. To vpliva na rast inflacije, naraščanje cen in ogroža vrednost dinarja. To terja od nas pospešeno delo za uskladitev ekonomskega sistema z ustavo in kongresnimi sklepi, o čemer je govoril tudi podpredsednik ZIS dr. Berislav Šefer.

Skupščina Socialistične republike Črne gore je konec prejšnjega meseca obravnavala gospodarski položaj v republiki. Ugotovljeno je bilo, da je gospodarska aktivnost v Črni gori podobna splošnim gibanjem v SFRJ, vendar z nekaj nižjimi stopnjami rasti, zlasti na nekaterih področjih družbene reprodukcije. Stopnja rasti industrijske proizvodnje je dinamična in znaša 8,9 %, toda je nižja od povprečja SFRJ. Skupna sredstva za investicije so v prvih petih mesecih v SFRJ večja za 41 %, v Črni gori pa celo manjša za 2 %, kar lahko pripelje do zaostajanja razvoja republike. Osební dohodki, splošna in skupna poraba v Črni gori počasneje naraščajo kot v SFRJ. Vse to kaže, da so manj razvite republike in pokrajini kljub zelo dinamični aktivnosti v SFRJ v neugodnejšem položaju, kar velja tudi za Črno goro. Sicer pa inflacija vedno najbolj prizadene manj razvite republike in pokrajini, ker nimamo zgrajenih nujnih infrastrukturnih in velikih industrijskih objektov ali pa niso dokončani, zato so tudi možnosti gospodarjenja težje, akumulativnost in reprodukcijska sposobnost pa nižji. Inflacija vodi do razvrednotenja sredstev, ki jih dobivajo manj razviti iz sklada za razvoj manj razvitih republik in pokrajin. Višina teh sredstev je omejena, imajo pa namen, da so osnova za hitrejši razvoj od povprečja SFRJ. Zlasti so prizadete investicije, ki že imajo izdelano svojo konstrukcijo financiranja, toda inflacija jo stalno ruši in tako pride do velikih prekoračitev predvidenih in odobrenih sredstev. To povzroča velike probleme v finančnih bilancah republik, investorjev in bank. Kako težak je ta problem za SR Črno goro, govori podatek, da je bilo letos samo pri investicijah v velike objekte — aluminij, Mratinje, boksit, svinec in cink, cementarna, prometne žile, zlasti proga Beograd—Bar nad 3 milijarde dinarjev prekoračitev, kar je povečalo zadolženost in obremenjenost republike in gospodarstva v republiki. Nove prekoračitve, do katerih je prišlo in za katere nimamo dovolj razpoložljivih sredstev, otežujejo ekonomski položaj republike tudi

tako, da bomo morali pri več objektih zavreti tempo gradnje, dokončanje drugih pa tudi odložiti. Naj navedem primer hidrocentrale Mratinje in proge Beograd—Bar, jih je pa še cela vrsta.

Treba je posebej poudariti, da je stopnja rasti gospodarske aktivnosti v skupnem razvoju SR Črne gore v celoti v neposredni odvisnosti od tega, kdaj bomo te objekte začeli uporabljati. Zaostajanje investicijske izgradnje v Črni gori, ki je v prvem polletju realno zmanjšana za 20 % v primerjavi z lanskim letom, poleg tega, da ogroža puščanje v pogon in izkoriščanje novih objektov, povzroča tudi bolj počasen razvoj tekočega gospodarstva, ki je nizko akumulativno in nima sredstev za razširjeno reprodukcijo, modernizacijo in optimalno izkoriščanje zmogljivosti.

Kadar gre za gospodarske infrastrukturne objekte, moramo poudariti, da so vsi v skladu z razvojnim programom SFRJ in da ustrezajo sprejeti strukturi investicij in proizvodnje.

Mnenja smo, da bo zaradi ekonomskega položaja in finančnih možnosti SR Črne gore mogoče najti skupni jezik in razumevanje, da bi s širšimi dogovori in sporazumi zagotovili ustrezne olajšave in kredite iz domačih in tujih virov, ki naj bi omogočili dokončanje teh objektov, ki so temelj za nadaljnji razvoj republike in njenega gospodarstva.

Na koncu naj poudarimo, da je pglavitna aktivnost zveznega izvršnega sveta usmerjena k iskanju rešitev za saniranje sedanjega položaja in za zaustavljanje negativnih teženj. Iz ekspezeja podpredsednika ZIS tovariša Šeferja lahko sklepamo, da bo hkrati pospešeno delo tudi za pripravo sistemskih rešitev, ki bodo v doglednem času prispevale k skladnejšim in stabilnejšim gospodarskim gibanjem.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Tovarišice in tovariši, imeli bomo 20 minut odmora.

(Po odmoru)

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Predlagam, da nadaljujemo delo.

Besedo ima delegat Milenko Bojanić.

MILENKO BOJANIĆ (SR Srbija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, na podlagi gradiva za seje zborov republiške skupščine

in za današnje sejo tega zbora, razprave v skupščini SR Srbije, posvetovanj z izvršnimi organi skupščine SR Srbije, stališč in mnenj delegatov iz delegacij republik in pokrajin na sejah posameznih odborov pa tudi posvetovanja v naši delegaciji, menimo, da je poglavitno obeležje gospodarskih gibanj dinamičen razvoj, ki smo ga uresničili v SFRJ kljub sicer neugodnejšim razmeram in neugodnejšim vplivom iz tujine.

Glede večjega števila bistvenih vprašanj, določenih v resoluciji, so rezultati večji od načrtovanih. Gre, na primer, za stopnjo industrijskega razvoja, ki se lahko ob nekaterih postavkah uresniči tudi v kmetijski proizvodnji, za zaposlenost, investicije, za raven menjave s tujino itd.

V povečani gospodarski aktivnosti so očitni in pomembni tudi kvalitetni rezultati v zvezi z začetnimi spremembami strukture proizvodnje z višjo storilnostjo, zmanjšanjem tekočih izgub gospodarskih organizacij itd. Očitno je v ugodnejšem političnem vzdušju, ki je bilo ustvarjeno med pripravami za X. kongres in ki še danes traja, po kongresu ZKJ prišlo do izrazito večjih prizadevanj za stabilizacijo in razgibanost proizvodnje, zlasti v proizvodnem delu gospodarstva, in prav tako je očitno, da še naprej poteka pomembna dejavnost prilagajanja gospodarskih organizacij ustavnim načelom, predvsem temeljnih organizacij združenega dela.

V razpravah o gospodarskih gibanjih, ki so bile v začetku tega leta v skupščini SR Srbije, je bilo ugotovljeno, da so za ekonomski položaj značilni določena zapletenost odnosov, obstoj določenih težav, prisotnost določenih pomanjkljivosti, negativnih teženj, ki se lahko, če jih ne bomo pravočasno odpravljali, nevarno razbohotijo in povzročijo še veliko težje posledice.

Gradivo, ki je bilo pripravljeno za to sejo, ocene in stališča zveznega izvršnega sveta, ekspozice in zadnji osnutek sklepov govorijo o treh področjih, na katerih se razvijajo neugodne težnje. Čeprav ni najbolj bistveno, po kakšnem vrstnem redu bomo govorili o problemih s teh treh področij, mislim, da bi bilo zanimivo, da obravnavamo najprej področje, ki se nanaša na trg in cene, ker je to po našem mnenju temeljno področje, na katerem so problemi najbolj zapleteni, ali kakor je rečeno v ekspoziciji podpredsednika zveznega izvršnega sveta, kjer ugotavljamo največjo nestabilnost.

Vsi podatki, ki se nanašajo na trg in cene, govorijo o tem, da je glavni problem v okviru skupnih prizadevanj za stabilizacijo še naprej inflacija. To mora biti torej tudi še naprej prvenstvena naloga za vse dejavnike, za vse nosilce gospodarskega življenja.

Ni moj namen, pa tudi potrebno ni, da se podrobneje zadržim pri opisovanju težav, pomanjkljivosti, zapletenosti in drugih negativnih teženj na tem

področju, ker je v gradivu to delo že opravljeno, marveč bi dal le nekaj pripomb, ugotovitev in pobud v zvezi s tem področjem.

Mislim, da je nepričakovana strma rast cen, ki so presegle načrtovane cene tako po dinamiki kot po višini, takšen problem, ki terja, da se zelo odločno in energično, kot je tudi rečeno v protiinflacijskem programu, ponovno poudari naloga boja proti inflaciji. Se pravi, priti mora do ponovne potrditve naloge za odločnejši boj proti inflaciji. Kajti inflacija je v zaletu, ukrepi, ki smo jih sprejeli, tudi če bi jih sprejeli pravočasno, nimajo pričakovanega učinka, ker se po njihovem sprejetju vedno znova pojavljajo elementi — domačega in tujega porekla — ki terjajo ali dodatne ukrepe ali vsaj natančno preciziranje okvirnih ukrepov v smereh, ki jih določa resolucija ali jih terjajo nove analize, da bi morda sprejeli še kake nove ukrepe. To so predvsem vprašanja sistema in politike cen in instrumentov v zvezi s tem, ponovna proučitev vsebine določenih dogovorov in sporazumov in ponovna proučitev stanja odnosov med trgovino, proizvodnjo in drugimi področji. Del spremenjenih cen, celo večji del, je v skladu z dogovori, torej temelji na dogovorih in sporazumih, toda očitno je postalo, da si morajo zdaj zastaviti nalogo, da poslej zavzemamo stališča in odločamo o ukrepih s področja cen veliko bolj selektivno in veliko bolj podrejeno stabilizaciji in razvojnim programom. Poleg tega se mora združeno delo mnogo bolj vključevati v reševanje teh vprašanj.

Kar zadeva drugo področje, področje porabe, bi dal samo nekoliko pripomb.

Gradivo nas opozarja na velik razkorak, ki se javlja med proizvodnjo in potrošnjo. Zelo je vznemirljiv pojav velikih debalansov in primanjkljajev: debalansov takrat, kadar gre za energetiko, za energijo nasploh, kadar gre za surovine (ne glede na to, ali za domače ali za uvožene), primanjkljajev pa takrat, kadar gre za proračun, za vse proračune (v našem primeru, kadar razpravljamo o zveznem proračunu in številnih skladih). Pojav debalansov in primanjkljajev nas vznemirja in moramo vprašati, kako kriti debalanse in primanjkljaje. Mislimo, da je to eno od vprašanj velikega pomena, ki ga moramo imeti pred očmi, ko bomo obravnavali problematiko devetmesečnih gospodarskih gibanj ali pripravljali ukrepe.

V SR Srbiji smo si prizadevali na koncu lanskega in v začetku letošnjega leta, da izkažemo v materialnih okvirih tako skupno porabo kot porabo po oblikah. Toda spremljali smo bolj gradivo kot ekspozice, ker so nas zanimala stališča v gradivu. Menimo, da je čutiti nekakšno linearnost v ocenah gibanja posameznih oblik porabe, in naša delegacija se zavzema za bolj poglobljeno proučevanje posameznih oblik porabe, za selektivnost v obravnavanju posameznih oblik porabe, zlasti nekaterih. Rast

splošne in skupne porabe vsekakor ne more biti večja od dohodka in dogovorjenih razmerij v celoti družbenega proizvoda, toda niso enake vse oblike splošne in skupne porabe, pa tudi v posameznih republikah položaj ni enak, zato je nujno skupaj z republikami pripraviti popolnejšo in podrobnejšo analizo, kaj se uresničuje in kako se uresničuje tisto, kar je bilo dogovorjeno z medrepubliškimi dogovorom v zvezi s tem področjem.

Prav tako je očitno, da ne moremo dovoljevati investicijske porabe, ki nima kritja. Nekatere analize, ki smo jih pripravili v SR Srbiji, pa če gre za gospodarske ali negospodarske investicije, kažejo, da so tudi na tem področju potrebna globlja preučevanja. Teh pet, šest mesecev je prekratka doba in ni dovolj podlage za zanesljivejše sklepe, bo pa mogoče na podlagi sedemmesečnih, osemmesečnih in devetmesečnih gibanj dati popolnejšo oceno položaja, pa tudi pripraviti ukrepe.

Opozoril bi samo na nekaj elementov s tega področja, kar zadeva negospodarske investicije, to je pokazalo gradivo v SR Srbiji, če izločimo stanovanjsko-komunalne investicije, ki so sploh prevladujoče v negospodarskih investicijah, ki pa tudi sicer niso predmet omejitve, lahko rečemo, da ni bilo nobene rasti na kulturnem in socialnem področju. Mislim, da moramo zaradi tega specificirano obravnavati posamezne vrste investicijskih izdatkov. Prav tako, ko gospodarske investicije, še zlasti proizvodne, primerjamo s podatki o stagnaciji investicij v preteklih letih, ta rast, še zlasti zato, ker te številke vsebujejo tudi izplačila za lansko leto, ne more biti nevarna, vsaj za zdaj ne. Poudaril bi, vsaj za zdaj, ker je možno, da izkažejo kasnejša gibanja kaj drugega. V vsakem primeru pa ti in takšni elementi opozarjajo in nas silijo, da to vprašanje globlje preučimo.

Prav tako je očitno, da ne moremo več dopuščati nadaljnje ekspanzije osebnih dohodkov, še zlasti ne takšne, ki bi bila neodvisna od proizvodnje, neodvisna od gibanja dohodka, neodvisna od storilnosti, zlasti kadar gre za nekatere od omenjenih področij, kjer je ta ekspanzija previsoka. Vendar je za popolnejše, bolj precizne ukrepe potrebna podrobnejša analiza stanja, specificirana po področjih, in popolnejša analiza dogovorov, sporazumov in ukrepov, ki so bili sprejeti. Ta področja, področja porabe, so zelo občutljiva, ukrepi na teh področjih lahko napravijo veliko škodo, če niso res utemeljeni na podlagi globljega preučevanja in najzanesljivejših podatkov. Da bi bili lahko ukrepi selektivni, da bi bili lahko povsem ustrezni, so nujne takšne analize, za katere se zavzemamo, kadar pripravljamo gradivo, kadar obravnavamo gospodarska gibanja.

Prav tako menimo, da bi morali v zvezi s porabo hitreje sprejemati ukrepe in se hitreje dogovarjati o varčevanju, tako v proizvodni porabi kot na področju

neproizvodne porabe, da ne bi politično apelirali in prosili, marveč da z določenimi instrumenti, z določenimi spodbudami avtonomno delujemo v tej smeri, ki je tako zelo pomembna, sprejeta že pred nekaj meseci, ki pa vendarle še ni dobila pomena razgibane družbene akcije, ki je v zamudi, ker še ni dobila družbene podpore.

Kar zadeva tretje področje — ekonomskih stikov s tujino — je gospodarski razvoj SR Srbije danes v zelo veliki meri povezan z razmerjem med izvozom in uvozom. Morda boste presenečeni, če povem, da je v gospodarstvu na območju SR Srbije delež izvoza 27 % družbenega proizvoda, delež uvoza pa celo 33 % družbenega proizvoda. Zunanjetrgovinska menjava pomeni torej temeljno opredelitev ekonomske aktivnosti v SR Srbiji.

Strinjamo se z ocenami problemov, ki so podane v gradivu. Res je zdaj ta udar na svetovnem trgu in na svoj način „krize“ energetike, surovin in hrane takšne narave, da se spet postavlja vprašanje našega obrambnega mehanizma. Postavlja se celo vprašanje, ali je ta mehanizem, kot je zamišljen v protinflacijskem programu, dovolj razvit, dovolj razčlenjen, ali nam je porok za učinkovitost? Menimo, da za to ne jamči in da je za to potrebno nadaljnje sprejemanje ukrepov tako v sedanji ekonomski politiki kot v sistemu, da bi se mehanizem obrambe in zaščite pred tujim tržiščem okrepil, postal bolj učinkovit in bolj pomemben. Še zlasti zato, ker vsi vidimo, koliko je razlika med izvoznimi in uvoznimi cenami spodkopavala in zmanjšala našo akumulacijo oziroma naš narodni dohodek.

Tu smo, menim, zamudili čas, da sprejmemo določene ukrepe, kajti že februarja smo ob protinflacijskem programu rekli, da je potrebna revizija spodbujanja izvoza, da je treba sprejeti ukrepe za omejitev nepotrebne uvoza, sprejeti ukrepe za varčevanje surovin in še druge. Vendar smo z ukrepi dosti zamujali, sunki svetovnega trga pa so medtem prizadejali veliko škode našemu gospodarstvu.

Rad bi povedal še nekaj o posebnem vidiku v zvezi z vsemi tremi področji. Prejšnji govorniki so že nekaj rekli o tem, pa tudi v razpravah na sejah odborov našega zbora smo že govorili o tem. Za ta tri področja bi morali namreč razmisлити, kako so organizirana, koliko so pravočasna glede ukrepov, koliko so sposobna uskladiti prizadevanja in akcije, koliko so enotna in učinkovita kot celota.

Iz gradiva Ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih je razvidno, da je približno trideset ukrepov in akcij — ali še niso bili sprejeti ali niso bili sprejeti pravočasno ali nimajo pričakovanega učinka ali pa preprosto za nekatere ukrepe sploh nimamo analiz ali kakega pregleda ali poročila — takšnih, da vanje res ne moremo imeti vpogleda in oceniti, kakšna je njihova učinkovitost.

Menimo, da je nujno imeti pregled ali poročilo o vsem, kar je predvideno, da se sprejme ali je že bilo sprejeto, da bi videli, kaj je že bilo storjeno ali pa kako vse to deluje, kar je že bilo sprejeto. Šele na takšni osnovi bi lahko ocenili, kateri ukrepi so najbolj ustrezni, kateri so pomanjkljivi, v čem jih moramo dopolniti ali morebiti sprejeti nove ukrepe in konkretne naloge, kar bi bilo, po našem mnenju, lahko pripravljeno na podlagi devetmesečnih gospodarskih gibanj.

Glede tega je resnično izredno pomembno in pereče, da pospešimo uskladitev gospodarskega sistema z ustavo in s spremembami v zvezi z njo. Politično vzdušje smo pripravili, naše organizacije združenega dela so v celoti pripravljene, da se vključijo v reševanje teh vprašanj. Imamo programe in roke za obdelavo posameznih vprašanj, vendar se zdi, da vse skupaj vendarle preveč zamujamo, več, kot je bilo treba, zato se zdaj pospešitev tega dela postavlja neodvisno od analiz devetmesečnih gospodarskih gibanj kot ena izmed najnujnejših nalog.

Na koncu želim še reči v imenu delegacije in na temelju gradiva, razprav v republiški skupščini, priloženih ocen in stališč ZIS, ekspozeja kot tudi posvetov, ki smo jih imeli z izvršnimi organi skupščine SR Srbije, da menimo, da je zadnji priloženi osnutek sklepov sprejemljiv in da ga bomo podprli in sprejeli.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Hisen Prekazi.

HISEN PREKAZI (*SAP Kosovo*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, v ocenah in stališčih zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 so gospodarska gibanja realno prikazana in ocenjena in so na tej podlagi tudi smeri predvidenih aktivnosti izraz potrebe, da zagotovimo dosledno uresničevanje določene ekonomske politike za to leto.

V zvezi s tem delegacija SAP Kosova podpira te ocene in stališča pa tudi smeri za akcije, ki jih predvideva zvezni izvršni svet, ker menimo, da lahko pomembno prispevajo k nadaljnjemu razvoju pozitivnih teženj v gospodarskih gibanjih, hkrati pa tudi ublažijo tiste težnje in pojave, ki ogrožajo pozitivne rezultate, ki smo jih dosegli v gospodarskih gibanjih v letošnjem prvem polletju.

Prav tako podpiramo ocene in stališča v ekspozeju podpredsednika zveznega izvršnega sveta Berislava Šeferja. Iz gradiva, ki nam ga je pripravil zvezni izvršni svet o gospodarskih gibanjih od januarja

do maja leta 1974, je razvidno, da je v tem letu gospodarska aktivnost v primerjavi z lanskim letom zelo dinamična in da je ugotovljena pomembna rast proizvodnje, ki je celo večja od napovedane stopnje rasti, pa tudi rast produktivnosti dela, zaposlenosti itd. K takšnim uspehom so nedvomno prispevali tudi ukrepi ekonomske politike za to leto in zavzetost zveznega izvršnega sveta, da jih uresniči. Uspehi so tudi plod povečane dejavnosti vseh subjektivnih dejavnikov na vseh ravneh, zlasti pa v temeljnih organizacijah združenega dela. Toda to dinamično rast proizvodnje so spremljali ekspanzija vse oblik porabe, povečanje denarne mase in drugi neugodni pojavi, zlasti v drugem trimesečju, kar se je izrazilo in se bo izražalo še naprej v debalansu ponudbe in povpraševanja, v naraščanju cen, kar vodi h krepitvi inflacijskih teženj, pa tudi v čedalje večjem plačilnem primanjkljaju.

V resoluciji o temeljnih politike družbeno-ekonomskega razvoja za to leto, z vrsto družbenih dogovorov, posebno z medrepubliškimi dogovori o uresničevanju sistema in politike cen in s protinflacijskim programom so jasno določene smernice naše ekonomske politike za reševanje ključnih vprašanj in problemov našega nadaljnjega razvoja. V tem okviru je dobila posebno mesto politika hitrejšega razvoja prednostnih dejavnosti, kot so proizvodnja surovin, energije in hrane. Toda opaziti je, da se nekateri dogovori določene politike uresničujejo počasi, kar se bo nedvomno izrazilo v skupnih gospodarskih gibanjih, zlasti v zaostajanju hitrejšega razvoja manj razvitih krajev. Takšne težnje bodo neugodno vplivale tudi na ekonomski razvoj SAP Kosova kot najmanj razvitega območja v državi. Zaradi tega mi ne moremo podpirati stališč, ki pomenijo odstopanje od sporazuma o dogovorjenih cenah za nekatere osnovne surovine. O teh vprašanjih je govor tudi v gradivu in ekspozeju tovariša Šeferja in mi razumemo stališča zveznega izvršnega sveta o teh vprašanjih, toda menimo, da mora biti pristop resnično selektiven, da upošteva položaj proizvajalcev surovin. Tako na primer, čeprav imamo dogovore o sistemu in politiki cen, se ti dogovori neopravičljivo počasi uresničujejo v posameznih panogah (barvasta in črna metalurgija itd.), pa tudi odstopa se od teh dogovorov, čeprav vedno poudarjamo, da morajo biti dogovori in sporazumi osnova naše akcije.

Skupščina SAP Kosova je na seji vseh zborov 3. julija letos obravnavala gospodarsko aktivnost v tem času in posebej poudarila subjektivne pomanjkljivosti v posameznih okoljih. Zavzela se je za najširšo mobilizacijo in angažiranje vseh družbenih dejavnikov, da čimprej odpravimo vse tisto, kar nam preprečuje, da bi v gospodarjenju dosegli najboljše rezultate. Takšno aktivnost in mobilizacijo vseh subjektov uresničujemo že od lanskega leta in je že dosegla

določene uspehe. Tako so na primer gibanja letošnje proizvodnje večja v primerjavi z lansko. Kljub zapletenim pogojem gospodarjenja smo le dosegli pozitivne rezultate v skupnih gospodarskih gibanjih, produktivnost dela je nekoliko večja, stopnja zaposlenosti je ugodnejša, kar je za to pokrajino zelo velikega pomena, poslovanje je zdaj bolj smotno in ekonomično, odločneje odpravljamo ovire pri doseganju boljših rezultatov.

Gospodarstvo pokrajine Kosova se špoda s težavami, ki so več ali manj značilne za vso državo, imajo pa na tem območju veliko težje posledice, ker zadržujejo hitrejši družbenoekonomski razvoj pokrajine. To nam nalaga obveznost, da se še bolj zavzamemo za to, da čimprej, čimbolj odločno in učinkovito odpravimo težave, s katerimi se sooča gospodarstvo te pokrajine, in to predvsem z maksimalno aktivnostjo vseh družbenih dejavnikov v pokrajini in še večjim angažiranjem vseh drugih dejavnikov zunaj pokrajine.

V razpravi o gospodarskih gibanjih je bilo ugotovljeno, da je nizka raven investicijskih vlaganj v gospodarstvo pokrajine postala že nevarna, ker so se v prvih petih mesecih letos nominalno povečala samo za 9 %, medtem ko so se v državi nominalno povečala za 41 %. Takšen položaj terja, da čimprej in čimbolj poglobljeno preučimo ta gibanja, ker imajo lahko zelo neugodne posledice za nadaljnji hitrejši ekonomski razvoj SAP Kosova.

V zvezi s tem je nujno treba pripraviti celovito in kompleksno oceno vseh vidikov uresničevanja stališč in politike hitrejšega razvoja te pokrajine. Mi bi morali o tem razpravljati na seji tega zbora, in to čimprej, da bi lahko še pravočasno predvideli ukrepe za čimbolj učinkovito uresničevanje ciljev, ki jih določa srednjeročni načrt družbenoekonomskega razvoja od leta 1971 do leta 1975 in da bi si lahko pravočasno začrtali nove cilje in ukrepe za uresničevanje politike hitrejšega razvoja SAP Kosova v prihodnjem srednjeročnem načrtu.

Na koncu želim dodati, da bi morali biti delegati in delegacije pravočasno in večkrat podrobno obveščeni, kako poteka izvajanje ukrepov sprejete ekonomske politike, da bi jasno videli, v katerih okoljih in na kateri ravni ne izvajajo omenjenih ukrepov, in vzroke, zakaj jih ne izvajajo. Takšno obveščanje bi gotovo prispevalo k temu, da bi se številni družbeni dejavniki v vseh okoljih in na vseh ravneh — predvsem pa v temeljnih organizacijah združenega dela — pravočasno aktivno vključili v akcijo za hitrejšo odpravljanje vsega tistega, kar ovira učinkovito uresničevanje politike in izvajanja ukrepov, ki jih določata naša skupščina in naš zbor in ki imajo svoje izhodišče in temelj v sklepih X. kongresa ZKJ. To bi prispevalo tudi h krepitvi odgovornosti nosilcev samoupravnega odločanja na vseh ravneh in k

njihovemu doslednejšemu in odločnejšemu angažiranju za uresničevanje skupnega razvoja družbe.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Predrag Vladislavljević.

PREDRAG VLADISAVLJEVIĆ (SAP Vojvodina):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, šest mesecev uresničevanja resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za to leto je za nami in lahko ugotovimo, da je bila za razvoj v tem času značilna dinamična gospodarska aktivnost, pospešena rast vseh oblik proizvodnje in porabe. Med globalnimi kazalniki so naslednji pozitivni: rast materialne proizvodnje, ki jo spremlja rast produktivnosti dela, rast števila zaposlenih in izboljšanje njihovih realnih prejemkov po dveletni dobi stagnacije in upadanja pa tudi živahnost in bolj razgibana investicijska dejavnost. Morda bi mogli k temu dodati, ne glede na izražene rezerve, tudi relativno ugodna gibanja v oblikovanju, delitvi in razpolaganju z družbenim proizvodom.

Po drugi strani pa še vedno trajajo ali se na novo porajajo nekateri neugodni procesi, med katerimi s svojo izrazitostjo prevladujejo naraščanje primanjkljaja v plačilni bilanci s tujino ter gibanje cen in življenjskih stroškov, ki pretijo, da bodo prebili zgornje limite, določene z dogovorjeno politiko cen za leto 1974.

Globalna ocena o neskladnosti med ponudbo in povpraševanjem vsekakor zasluži našo pozornost, čeprav je do te neskladnosti prišlo šele pred kratkim, pri tem pa moramo imeti pred očmi tudi lanskoletno zaostajanje dveh pomembnih oblik porabe — investicijske in osebne, ki absorbira pomemben del povpraševanja.

Neugodne težnje, izražene v gospodarskih gibanjih, so takšne narave, da lahko resno ogrozijo ugodne rezultate, zato morajo biti predmet posebne pozornosti naše sedanje politike.

Naša delegacija je obravnavala ugodna in neugodna gospodarska gibanja in meni, da ni bila dosežena nujna stopnja usklajenosti gospodarskih tokov in da družbena prizadevanja, katerih cilji so opredeljeni v vrsti pomembnih dokumentov, zaradi nedoslednosti izpolnjevanja nalog v tem času niso dala pričakovanih rezultatov. Glavna in morda najtežja naloga ekonomske politike v tem letu, doseči višjo stopnjo gospodarske rasti kot lani, se uresničuje, vendar hkrati z vrsto drugih neusklajenih in nasprotujočih si teženj, ki objektivno zmanjšujejo pomembnost dosežka v proizvodnji. Zato je treba

nujno ukrepati tako, da bi čimprej in čimboli učinkovito izravnali to neskladnost v gibanjih in tako zagotovili uresničitev vseh vitalnih, ne samo posameznih ciljev družbenoekonomskega razvoja v tem letu. V tem smislu je treba podpreti prizadevanja in usmeritev zveznega izvršnega sveta, da bolj odločno in bolj dosledno izvajamo ukrepe in da ne odstopamo od usmeritev, ki smo si jih zastavili v resoluciji o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in v protiinflacijskem programu, ker s svojimi hkratnimi učinki lahko zagotovijo uresničitev sprejetih ciljev in nalog.

Minilo je že precej časa od sprejetja omenjenih dokumentov, številni ukrepi, ki so predvideni v njih, pa še niso uresničeni. Zamujanje in zaostajanje v uresničevanju določene politike je bilo ugotovljeno na več različnih forumih, toda vselej brez natančnega identificiranja nosilcev in vzrokov zamujanja in zaostajanja, kar zasluži najostrejšo kritiko.

Vse oblike porabe moramo vrniti v njihove realne okvire in jih podvreči bolj podrobni analizi. Čeprav je investicijska poraba v gospodarstvu nujna za nadaljnji razvoj in stabilno rast proizvodnje, njena ekspanzija ne sme ogroziti enega samega, že doseženega rezultata v gospodarski stabilizaciji. Zato moramo prelivanje obratnih sredstev v investicije, s kasnejšim poslabšanjem likvidnosti gospodarstva, hitro in učinkovito zaustaviti. Ukrepi za omejitev te oblike porabe v njene realne okvire pri tem ne bi smeli imeti značaja linearnih restrikcij. Njihova visoka rast v tem času ima lahko v nekaterih primerih čisto drug pomen. To lahko vidimo v primeru SAP Vojvodine, kjer so bile gospodarske investicije leta in leta objektivno na nizki ravni. Njihova nominalna rast je leta 1971 znašala 12 %, leta 1972 – 13 %, leta 1973 pa je bila celo zmanjšana za 3 %. Na takšni ravni investiranja ni moč graditi hitrejšega razvoja gospodarstva. Relativno visoka letošnja rast investicij je bolj posledica nizke izhodiščne osnove izračuna kot pa dejanskega povečanja obsega investicijskih vlaganj.

Zaradi bolj učinkovitega izvajanja dogovorjene politike na področju splošne in skupne porabe bi bilo treba v prihodnje zagotoviti, da bo ta poraba v republikah in pokrajinah za najmanj 1 % počasnejša od rasti družbenega proizvoda. V SAP Vojvodini bomo sprejeli vse potrebne ukrepe, da bi zagotovili to razmerje in preprečili prebijanje dogovorjenih okvirov. Na tem področju nam je zelo potrebna izpolnitev in dograditev sistema evidenc in bolj učinkovitega spremljanja dosežkov že med letom, ker bi tako lahko še pravočasno krenili v družbeno akcijo, kadar bi to terjal gospodarski položaj.

Na področju osebne porabe moramo dosledno uveljavljati načelo, da se gibajo osebni dohodki samo v skladu z rastjo storilnosti in rastjo dohodka. V tem smislu je bil storjen pomemben napredek z uvedbo

sistema družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov. Ta sistem moramo zavarovati pred ekscesnimi pojavi in rušenjem določenih meril in razmerij v delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Hkrati bi ga morali še naprej razvijati in izpopolnjevati. Družbeni dogovori in samoupravni sporazumi bi morali postati bolj elastični v določanju delitvenih razmerij v skladu z gibanjem produktivnosti dela in dohodka, da bi bilo v primeru hitreje rasti dohodka zagotovljeno tudi relativno večje odvajanje v sklade.

Probleme plačilne bilance, ne glede na to, da so večji del posledica premikov svetovnih cen z neugodnim vplivom na jugoslovansko izvozno-uvozno strukturo, moramo šteti za eno najneugodnejših tekočih gibanj. Zdaj že tudi regije s tradicionalno pozitivnim saldovom v menjavi s tujino, mednje spada tudi SAP Vojvodina, ne morejo niti z neblagovnim dotokom kriti primanjkljaja, ki nastaja iz blagovne menjave. Sicer imamo pred očmi tudi to, da smo lani v tem času zelo občutili pomanjkanje uvoženih surovin in reprodukcijskega materiala in da je letos z izpopolnitvijo zalog položaj precej ugodnejši. Toda ne glede na to, bi moglo nadaljnje naraščanje primanjkljaja, kljub doseženemu tempu menjave, imeti nedogledne posledice za naše ekonomske stike s tujino, gotovo pa tudi za naš notranji gospodarski položaj. Zato je očitno, da moramo v menjavi s tujino ob določenih pojavi hitreje reagirati. Ena od štirih glavnih smeri akcije protiinflacijskega programa je namreč ta, da zavaruje naše gospodarstvo pred vplivi inflacije, ki se pojavljajo iz ekonomskih odnosov s tujino. Program je dovolj konkretiziran s celim registrom ukrepov, ki bi jih zdaj morali sprejeti v rednem postopku v najkrajšem času.

Ko govorimo o kreditno-monetarnih gibanjih, zasluži našo pozornost, ne glede na zagotavljanje, da narašča denarna masa v skladu z določeno politiko – visoka stopnja ekspanzije bančnih kreditov in nepkrita težnja gospodarstva po obratnih sredstvih. Če je 90 % kratkoročnih in približno tretjina dolgoročnih kreditov usmerjenih v obratne sklade in če je 22 % kratkoročnih kreditov brez dejanskega učinka, ker pomenijo samo kritje za naraščanje cen, potem je to že znak, da smo na pragu novega pojava nelikvidnosti, čeprav tega vsaj v teh petih mesecih še ne izkazuje tudi povečano število blokiranih organizacij združenega dela.

Prav gotovo problema nelikvidnosti ni moč reševati izključno s kreditno-monetarno politiko, marveč je za to potrebna kombinacija ukrepov na najrazličnejših področjih. Če se pomanjkanje denarja pojavlja hkrati z rastjo porabe, potem nima nobenega opravičila in verjetno bomo prav tem razmerju našli ustrezno rešitev. Po drugi strani pa tudi dosežena visoka stopnja gospodarske aktivnosti zahteva večja

sredstva, in to je tretji in morda najpomembnejši dejavnik, ki mora biti prisoten v kreditno-monetarni politiki. Položaj je v vsakem primeru dokaj zapleten in rešitev ne bi smela temeljiti na preprostem omejevanju porabe, ne da bi upoštevala odločujoče elemente predvsem rasti proizvodnje.

V SAP Vojvodini so rezultati gospodarskih gibanj po svojih težnjah podobni gibanjem v vsej državi, vendar skoraj na vseh področjih na višji ravni. To se nanaša predvsem na industrijsko proizvodnjo, katere stopnja rasti je za 5,5 % višja od jugoslovanske in skoraj dvakratna v primeri s tisto, ki je predvidena v resoluciji. Višje stopnje rasti od jugoslovanskih smo dosegli še v izvozu in uvozu in v porabi — na področju investicij in denarnih prejemkov prebivalstva.

Pri obravnavanju skupnih gospodarskih gibanj bi želel poudariti tudi mnenje naše delegacije, da je treba poleg že omenjenih neugodnih rezultatov in teženj v tem času opozoriti še na prvo, ki ima tudi določen vpliv in učinek. Gre za to, da so se tudi v teh mesecih ponovno pokazale stare pomanjkljivosti: počasnost, neučinkovitost in zamujanje ukrepov v zvezi z uresničevanjem določene in dogovorjene politike. To mi najbolj čutimo na področju kmetijske politike, najbolj drastično v živinorejski proizvodnji in položaju živinorejcev. Tokrat ne bi razgrinjal pred vami celega spektra problemov, ker sem prepričan, da so delegacije s tem seznanjene, niti ne bom govoril o vlogi in pomenu tega področja za naš skupni gospodarski razvoj in tako zeleno in nujno stabilizacijo. Poudaril bi samo, da pomeni dogovor republik in pokrajin o razvoju kmetijstva, kljub njegovim pomanjkljivostim, pomembno praktično osnovo za mobilizacijo proizvajalcev pri uresničevanju določene politike.

Dogovor so proizvajalci sprejeli odprtih rok in v razmeroma kratkem času je spet začela naraščati živinorejska in poljedelska proizvodnja. Pokazal je, kako velike proizvodne možnosti in zmogljivosti ležijo neizkoriščene na tem področju gospodarstva, tako da upravičeno lahko pričakujemo, da bo ta proizvodnja ugodno vplivala in prispevala k stabilizacijskim naporom. Počasnost in neučinkovitost pri sprejemanju ukrepov na podlagi dogovora spodkopavata zaupanje v pomen in vrednost institutov družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, kar ni moč dopustiti, in to prav v interesu samoupravnega urejanja odnosov in uresničevanja skupnih ciljev.

Zadnje ukrepe ZIS, ki jih je sprejel za rešitev določenih problemov, delegacija SAP Vojvodine podpira v prepričanju, da so izraz prizadevanj, da vztrajamo na poti uresničevanja dogovorjene politike.

Skupščina SAP Vojvodine, izvršni svet in naša delegacija so v zadnjem času prizadeto opozarjali na nastale probleme na tem področju proizvodnje in

zahtevali rešitve na temelju določene in dogovorjene politike. To smo delali zaradi občutka lastne odgovornosti pri uresničevanju skupno dogovorjene politike, pa tudi zato, ker imamo pred očmi poseben pomen tega področja gospodarjenja za skupno gospodarstvo in njegovo stabilizacijo.

Skupščina SAP Vojvodine je obravnavala gospodarska gibanja v zadnjih šestih mesecih na svojem območju in ugotovila, da je bilo ugodnih rezultatov več kot neugodnih. Hkrati je sprejela sklep, da je treba storiti vse, da bi ugodne težnje ustalili, neugodne pa omejili na najmanjšo možno mero. Za uresničevanje stališč, določenih v resoluciji in protiinflacijskem programu, pa moramo na vseh ravneh, v vseh družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah združenega dela dokončati, kar je že sprejeto, in zahtevati, da teče delo hitreje ter bolj učinkovito in bolj odgovorno.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Viljem Merhar.

VILJEM MERHAR (SR Slovenija):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, ko ocenjujemo naš sedanji gospodarski položaj in naša sedanja gospodarska gibanja, moramo predvsem ugotoviti, da se nadaljuje usmeritev, ki je bila določena že konec leta 1973. Zabeležena je ugodna rast gospodarskega razvoja, s tem pa tudi pozitivno povečanje zaposlenosti in produktivnosti dela. Gospodarski razvoj je pospešen, vendar je občutno in v celoti nepredvideno naraščala tudi poraba vseh oblik (osebna, splošna, investicijska), ki so jo spremljale nekatere neugodne težnje, izražene predvsem v nesorazmerno hitrem naraščanju cen, pojavih nelikvidnosti, naraščanju zunanjetrgovinskega primanjkljaja in zmanjšanju deviznih rezerv.

Te neugodne težnje, ki vplivajo na pretirano visoko stopnjo inflacije, na ponovno nastajanje nelikvidnosti in zunanjetrgovinski primanjkljaj, so dosegle takšno stopnjo, da so, po ocenah, potrebni ustrezni in koordinirani ukrepi. Gre za naslednja področja:

- kompleks cen z uskladitvijo kupovnih in blagovnih skladov,
- vse oblike porabe,
- ekonomski odnosi s tujino.

Na vseh naštetih področjih se namreč programirana gospodarska gibanja ne uresničujejo tako, kot je predvideno v resoluciji o gospodarskih gibanjih v letu 1974 in protiinflacijskem programu. Zato so nujni ukrepi v okviru dogovorjene ekonomske

politike, ki jih vsebuje v takšnem primeru protiinflacijski program. Za to bi moral poskrbeti zvezni izvršni svet skupaj z drugimi pristojnimi institucijami. Upravičeno se odpira problem zamujanja teh ukrepov. Čeprav na to opozarja tudi zvezni izvršni svet, ni dovolj pojasnjen razlog, zakaj zamujamo z ukrepi, in to celo na tistih področjih, na katerih so tudi zakonsko ugodno rešeni. Pri tem imam v mislih večjo nominalno rast osebnih dohodkov od družbene produktivnosti, investicije brez finančnega kritja ter ekspanzijo družbene porabe, ki je privedla do zmanjšanja skladov in proračunov. V zvezi s tem naj pripomnim, da so se osebni dohodki v SR Sloveniji globalno gibal v skladu z dogovorjeno politiko.

Pravočasno sprejemanje ukrepov pa tudi sami tekoči ukrepi ekonomske politike na omenjenih področjih lahko vsaj delno omilijo inflacijske pritiske, kar bi lahko dosegli že z doslednejšim spoštovanjem dogovorjenih in sprejetih rešitev v pogledu finančne discipline v naši družbi.

Do zamujanja ukrepov bo prišlo tudi zato, ker je ZIS pozno predlagal svoje ocene tekočih gospodarskih gibanj, o katerih danes razpravljamo in ki so pravzaprav odprle vse prej našete aktualne probleme v našem družbenem gospodarjenju. Po našem mnenju so ocene prišle prepozno, pred letnimi dopusti, zato lahko pričakujemo resnejše ukrepe gospodarske politike šele v jeseni, torej proti koncu leta. No, vprašljivo je tudi to, v kolikšni meri bo sedanja ekonomska politika sploh mogla vplivati na gospodarske tokove v tem letu. Sklepom današnje razprave bi morali dodati tudi načelo, da v prihodnje razpravljamo o tekočih gospodarskih gibanjih meseca junija, da bi še pred letnimi dopusti sprejemali ukrepe za preprečevanje morebitnih neugodnih gospodarskih teženj še med tekočim letom. Pozno obravnavanje gospodarskih tokov nam lahko naprti rešitve, ki bodo v nasprotju s samoupravno naravo našega gospodarstva. Mislim predvsem na administrativne ukrepe, ki se nam ponujajo za reševanje aktualnih gospodarskih problemov, predvsem plačilne bilance, pa tudi na omejitvene ukrepe monetarno-kreditne politike.

Administrativno ukrepanje grozi zato, ker smo vidno v zamudi s sprejetjem posameznih dolgoročnih sistemskih rešitev, ki jih moramo pripraviti zaradi uskladitve z ustavo in najbolj natančno opredeljujejo načela obnašanja in ravnanja vseh gospodarskih subjektov v naši samoupravni družbi. Zato je treba v sklepih v današnji razpravi dodati stališče, da se mora pospešiti delo za pripravo sistemskih rešitev in tej zahtevi prilagoditi tudi naše delovne programe.

Naš sedanji gospodarski položaj zahteva, da še naprej z vsemi razpoložljivimi sredstvi gospodarske politike spodbujamo zadrževanje gospodarske rasti na visoki ravni in da hkrati odpravljamo vse tisto, kar bi moglo zaustaviti ugodno gospodarsko rast. V zvezi s

tem je treba opozoriti na strukturne probleme našega gospodarstva, ki tolerirajo visoko stopnjo rasti našega gospodarstva, toda ob rastočem zunanjetrgovinskem primanjkljaju. Takšen položaj terja dolgoročno usmeritev vseh nosilcev gospodarjenja k zagotovitvi surovinskih virov in k načrtovanju, ki ga moramo v naši družbi spet rehabilitirati.

Kratkoročno reševanje strukturnih problemov, ocenjenih izključno na osnovi plačilne bilance, bi nas kmalu prisililo k omejitvenim ukrepom pri uvozu. S tem bi pa lahko nevarno ogrozili enega glavnih dolgoročnih gospodarskih ciljev – gospodarsko rast. Zato se moramo izogibati ukrepom ekonomske politike, ki bi vplivali na restrikcijo uvoza reprodukcijskega materiala, kar je zdaj osnova za ugodno rast industrijske proizvodnje. Vendar to ne pomeni, da moramo podpreti vsak uvoz, recimo, da se mora gospodarstvo samoupravno sporazumevati med seboj, kaj naj se uvaža in kaj ne.

Podpiramo ukrepe za spodbujanje izvoza, predvsem izvoza finalnih proizvodov. Menimo tudi, da samo z monetarno politiko ni moč reševati nakopičenih problemov naše gospodarske strukture in z njimi povezane nestabilnosti. Zato se moramo izogibati morebitnim restrikcijam v kreditno-monetarni politiki, ker bi takšne restrikcije, ob povečanju nelikvidnosti v gospodarstvu, neugodno vplivale na naš sedanji ugoden gospodarski razvoj. Kreditno-monetarno področje zahteva čim hitrejše reševanje sistemskih vprašanj v smeri sprostitve sredstev organizacij združenega dela in večjo vlogo poslovnih bank na tem področju.

Zaradi tega podpiramo stališča zveznega izvršnega sveta, ki so bila jasno izražena zlasti v današnjem ekspoziju podpredsednika ZIS Berislava Šeferja, ki poudarjajo nujnost, da še naprej podpiramo in omogočamo dinamičnost naše proizvodnje in našega izvoza, kar je strukturno še treba uskladiti. To pa vnovič poudarja vlogo družbenega načrtovanja.

Zavzemamo se za usklajevanje vseh oblik globalne porabe z realnimi možnostmi gospodarstva, pa tudi za ukrepe, s katerimi bomo uresničili te cilje. Zavzemamo se tudi za razločevalen pristop, kajti vsi gospodarski subjekti v naši družbi se niso inflacijsko obnašali. Zato zahteva sedanji gospodarski položaj tudi analizo obnašanja in ravnanja gospodarskih subjektov v odnosu do sprejetega protiinflacijskega programa, ker je inflacija poglobljena pomanjkljivost našega gospodarstva. To analizo naj pripravi vsakdo v okviru svoje pristojnosti (na primer: federacija za svoj proračun, republike in pokrajini za splošno in skupno porabo). Na podlagi vseh teh analiz bomo našli in sprejeli tudi ustrezne rešitve in ukrepe. Rezultate analiz in ukrepe, ki iz njih izhajajo, je treba septembra predložiti tudi našemu zboru.

Že samo dejstvo, da danes razpravljamo o gospodarskih problemih, o tekočih gospodarskih gibanjih in da opozarjamo na neugodne težnje gospodarskih gibanj, bo po našem mnenju vplivalo na naše gospodarske subjekte, da se bodo bolj smotrno obnašali.

V okvir takšnega, bolj smotrnega delovanja spadajo tudi integracijske povezave gospodarskih subjektov, ki bodo morale na samoupravnih temeljih razreševati naše glavne strukturne probleme, in to na področju povezovanja proizvajalcev surovin in energije s predelovalci surovin, pa tudi na področju določanja cen, ki predvsem opredeljujejo reprodukcijsko sposobnost naših blagovnih proizvajalcev. Na tej podlagi bo prišlo do kvalitetnejšega samoupravnega načrtovanja, ki ga bo moč uresničevati samo ob večji stopnji samoupravnega integriranja jugoslovanskega gospodarstva v enotnem jugoslovanskem gospodarskem prostoru.

Na koncu naj v imenu slovenske delegacije izjavim, da podpiramo osnutek sklepov našega zbora o gospodarskih gibanjih.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Jožef Borza

JOŽEF BORZA (*SAP Vojvodina*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, govoril bom čisto na kratko, ker je pred menoj o problemih živinoreje že govoril delegat Mirković. Menim, da je treba še bolj poudariti tisto, kar je najbolj aktualno.

Naša proizvodnja govejega mesa se je razvijala odvisno od evropske skupnosti. Torej, vse kar se je tam dogajalo na koncu lanskega in v začetku letošnjega leta, vse to je še kako vplivalo na razvoj dogodkov na domačem trgu. Nismo imeli možnosti ocenjevati, kaj vse se bo dogajalo v tem letu, ker tudi sam skupni trg s svojimi prvimi ukrepi ni mogel predvideti težav na tržišču z mesom. Obremenitev uvoza s carinami, prelevmani, pozneje pa še zčasno prepovedjo in nato z omejitvijo in daljšo prepovedjo so nas potisnili v zelo težek položaj. To, da smo ponudili proizvajalcem, da bomo odkupili presežke za skoraj 1,50 do 2,00 dinarja pod proizvodno ceno, vsekakor ni bilo jasno niti proizvajalcem niti tistim, ki se že dalj časa ukvarjajo s temi posli. Tako so nastale še druge komplikacije: živino so pitali še naprej, a čim večja je bila njena teža, tem bolj so se večali tudi naši problemi. Zdaj je položaj takšen, da nam ponujajo večjo količino živine, težje, kot je običajno za zakol, in tudi pritisk na porabo živinske

krme je zdaj večji. Tako so porušena normalna razmerja. Odlaganje rešitve tega problema ima vsekakor za posledico tudi ustrezne izgube.

Da bi pomirili živinorejce, smo jim obljubili, da bomo premirali odkup do proizvodne cene. Ne bi rekel, da se je položaj s temi obljubami pomiril, ker pričakujemo ustrezno in učinkovito rešitev. Ugotovili smo, da je proizvodna cena veliko večja od odkupne cene, ki jo zdaj plačujemo. Zdaj je nujno, da čimprej pripravimo premije živinorejcem. Kajti, če tega ne storimo, bo takoj upadel sklad živine in imeli bomo veliko število ekonomsko uničenih živinorejcev.

Da bi bili v prihodnje pripravljeni za bolj učinkovito reagiranje na vse tisto, kar se dogaja na tržiščih v tujini, pa tudi pri nas doma, bi bilo treba skleniti družbeni dogovor o dolgoročnem razvoju živinoreje. Živinorejcem moramo povedati, koliko in po kakšni ceni naj redijo živino. Če tega ne storimo, se bomo še naprej srečevali s težavami.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Besedo ima delegat Tima Vrbaški.

TIMA VRBAŠKI (*SAP Vojvodina*):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši, dovolite mi, da se na koncu razprave na kratko dotaknem problema, o katerem smo že govorili na začetku seje in ki se nanaša na vprašanja naše delegacije o kmetijski banki.

Želim poudariti, da se je del gospodarstva, združen v banki, s področja kmetijstva, turizma in delno trgovine, znašel zdaj v zelo težkem položaju.

V obrazložitvi zveznega izvršnega sveta, ki smo jo prejeli pred začetkom seje, čeprav naj bi pojasnil, zakaj je ta problem toliko časa na dnevnem redu, ni rečeno, kaj je vzrok za tolikšno zamudo morebitne družbene intervencije v tem primeru. Znale so težave pri usklajevanju, zato to pričakujemo, saj niso nič novega, niti se jih ne bomo znebili v prihodnje pri usklajevanju v zvezi s problemi, kjer ne srečamo proporcionalnega interesa vseh družbenopolitičnih skupnosti. Tu gre bolj za to, zakaj problem ni bil sprožen že prej, zakaj smo tako dolgo tavalili okoli njega, zakaj smo čakali, da se nakopičijo še drugi do tolikšne mere, da je isti problem postal veliko težji in ga je potem veliko težje rešiti, kot bi ga bilo sicer, če bi ga reševali pred letom dni in več.

Tudi zdaj smo videli, da je bil v začetku pristop k problemu zelo različen, vsaj glede družbenopolitičnih skupnosti, in da je še danes različen. Vse to opozarja, da bi morali mnogo prej začeti pripravljati rešitev.

Ne bi se podrobneje ustavljal pri oceni vzrokov za takšno stanje, ker je o tem govoril že predsednik ZIS. Povedal bi le to, da smo o tem razpravljali med člani banke, pa tudi na različnih in številnih drugih mestih – v družbenopolitičnih skupnostih, republikah, pokrajinah itd.

Glavni vzroki našega problema so obveznosti vračanja kratkoročnih kreditov, ki smo jih najeli v tujini z rokom odplačil 3 do 5 let in ki so nam bili temeljni, začetni kapital za vlaganja in angažiranje banke v turističnem gospodarstvu. Del komercialnih kreditov (večina teh sredstev je dotekala v tej obliki) je imel v banki posebno preobrazbo, in to tako, da so bili to blagovni krediti – kupovali smo opremo za prehranbeno in drugo industrijo in kmetijstvo, pri tem pa so te veje takoj plačale z dinarji, ti dinarji pa so bili nato vloženi v turizem ob angažiranju retencijske kvote, ki jo je takrat imelo in poznalo samo turistično gospodarstvo, in to v tolikšnem obsegu, da je še moglo prek banke poravnati obveznosti vračanja kreditov v devizah.

Predpisi so svoj čas spodbujali vlaganja v turizem. Če so bila dana vlaganja na daljši rok, na več kot 15 let, so delovne turistične organizacije plačale 5 % obresti, federaciji 2,5 %, in to anticipativno, naenkrat, 3 % pa je bilo plačano dekurzivno, med celim odplačilnim obdobjem. Ko so ti ukrepi nehali veljati, banki ni bilo omogočeno, da vse te svoje pravice uveljavi. Torej, tudi družbenopolitična skupnost, ki je poskušala razvijati to področje, je po spremembi sistemskih ukrepov pustila banko na cedilu in v zelo težkem položaju.

Tudi banka sama je bila v tem poslu neprevidna, kajti kratkoročno zadolževanje z dolgoročnim plasmajem pomeni opustiti enega temeljnih postulatov bančnega poslovanja, to pa je terminska usklajenost sredstev in plasmajev. Banka tudi ni razvijala vseh možnih virov, preveč se je oprla samo na enostranske vire – na kredite iz tujine, ko pa je ta vir usahnil, ko je tudi položaj pri nas doma zahteval, da se nehamo zadolževati v tujini, se je banka nenadoma znašla v težkem položaju, ostala je takorekoč na cedilu.

Nisem se dlje zadržal pri vzrokih pojava, ker upam, da so večini prisotnih že znani, če pa niso, bi se lahko dogovorili, da pripravimo o vsem tem posebno informacijo.

Večkrat smo doslej v razpravah slišali mnenja, da je to stvar banke in njenih ustanoviteljev in da se družbenopolitične skupnosti nimajo kaj vmešavati v to.

Pri takšni presoji pa so pozabili, da je bila federacija članica in ustanoviteljica banke, ko so se te stvari dogajale in da so republike nasledile federacijo v tem statusu, da je bila zakonska solidarna odgovornost tedaj dogovorjena, da so v skupnih

sredstvih banke družbenopolitične skupnosti še danes udeležene s približno 75 % in da bi v primeru likvidacije banke nastopile zelo težke posledice. Prejšnji državni kapital, ki je bil lociran v banki in plasiran prek nje, ne bi ostal celota, zaustavila bi se vračila in transformacije. Na način, kot so to hotele urediti posamezne republike in pokrajini s svojimi zakoni, bi prišlo do blokade in verjetno do precejšnjega klesanja tega kapitala. Vse obveznosti do tujine bi nenadoma zapadle, ne glede na to, da v normalnih razmerah ne bi še zapadle. To bi prizadelo ugled poslovnega bančništva. Tako se je izreklo tudi združenje bank, ki je menilo, da bi bil to velik udarec ne le za ugled te banke, marveč tudi vseh drugih jugoslovanskih bank v tujini.

Postopek likvidacije banke bi zelo težko prizadel ustanovitelje, zlasti tiste, ki so na kompleksnem kreditiranju, njih pa je 88 s približno 100 000 zaposlenimi, in to največ v poljedelstvu in turizmu. S tem bi seveda zaustavili sleherno kreditiranje, pa tudi tista najnormalnejša izplačila z žiro računov. To je torej ena od najslabših rešitev in zato je prav, da je zvezni izvršni svet ostal pri svojem stališču, da do tega ne sme priti.

S sanacijskim postopkom se lahko vsemu temu izognemo. Toda z zavlačevanjem rešitve tega problema je otežena tudi možnost njegovega reševanja, vse to pa postaja čedalje dražje. Banka zdaj ne opravlja funkcije, ki ji pripada v združenem delu. Banka je blokirana že mesec dni in zelo težko opravlja svoje najelementarnejše funkcije. Odkar ni več možnosti, da bi se banka zadolžila v tujini, so se začeli v zvezi z njo določeni procesi, pravzaprav nekateri že pred tem – osip članov banke, umik depozitov, vračanje tujih kreditov, zmanjšanje pasive, usihanje virov sredstev. To je uničilo našo banko do tiste mere, da bodo njeno breme nosili tisti, ki so ostali v njej. To je v glavnem kmetijstvo, pri katerem so plasirani kratkoročni krediti, to so največje in najproduktivnejše organizacije v kmetijstvu, to je družbeni sektor, to so kmetijskoindustrijski kombinati, to so vsi tisti, na katere se opira družba, kadar gre za proizvodnjo hrane in od katerih se nenehno največ pričakuje, torej najproduktivnejši del kmetijstva. Ta del bi se znašel v najtežjem položaju, ker ima kratkoročne kredite, in težko bi ukrepal. Ne more zamenjati banke, ker je nadomestitev njegovih sredstev v drugih bankah praktično nemogoča.

Poskušal sem na kratko posredovati nekatere vzroke za to, da moramo postopati hitro in učinkovito, da bi zaustavili nove neugodne procese in preprečili najhujše.

Ustanovitelji, združeni v banki, bi težko sami premagali težave, v katerih se je znašla banka, kljub dobri volji, da to storijo. Kar so že storili, ni malo, vendar ni dovolj za rešitev.

O tem sem govoril v upanju, da se bo naš zbor začel zanimati za ta problem in da se bo vključil v njegovo reševanje in tako olajšal pot zveznemu izvršnemu svetu, da najde rešitev skupaj z republikami in pokrajinama.

Delegacija naše pokrajine želi zbor spodbuditi, da bi pomagal zveznemu izvršnemu svetu čimprej skleniti ta dogovor. Prosil bi predsednika zbora, da pozneje, ko mu bo naša delegacija izročila informacijo, seznanj z njo vse delegacije in da tako prispeva k sklenitvi družbenega dogovora.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

K besedi se ni nihče več prijavil.

Želi še kdo besedo? (Ne.)

Tovariši in tovarišice, na podlagi razprave, predlogov in mnenj teles zbora, predhodnih posvetov z vodji delegacij, in to zato, da bi bile ideje iz današnje razprave že prisotne, smo pripravili osnutek sklepov⁴, ki ste ga prejeli pred začetkom seje.

Želi kdo besedo?

Besedo ima delegat Vladimir Stipetić.

VLADIMIR STIPETIĆ (SR Hrvatska):

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, danes smo prejeli osnutek sklepov zbora republik in pokrajin o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974. Moja dolžnost je, da povem, da osnutek sklepov, ki je bil pripravljen pred razpravo v zboru, ne izraža bogastva te razprave in številnih konstruktivnih predlogov, ki so bili dani v razpravi. Menim, da zastopam mnenje vseh delegatov, če vztrajam pri stališču, da bi bilo prav in koristno, če bi bili sklepi izpopolnjeni s številnimi predlogi, ki smo jih slišali v tej razpravi.

Mislim, da bi morali v preambuli teh sklepov poudariti, da je zbor republik in pokrajin obravnaval gospodarska gibanja v prvem polletju po 3. točki tretjega odstavka 286. člena ustave SFRJ, kar pomeni, da smo obravnavali informacijo zveznega izvršnega sveta. Tako je bilo dogovorjeno na sestanku z vodji delegacij in menim, da to v bistvu izraža stališče delegatov tega zbora, ki v tem primeru niso imeli imperativnega mandata svojih saborov oziroma skupščin.

Druga pripomba se nanaša na prvi del osnutka sklepov:

„K temu je zlasti veliko pripomogla odločna usmeritev organizacij združenega dela in delovnih ljudi k uresničevanju ustavnih določb in izpolnjevanju nalog sprejete ekonomske politike.“

⁴ Priloga 9.

Moram reči, da je ta „odločna usmeritev“ v nasprotju s stališči, ki jih je podal danes v ekspoziju podpredsednik zveznega izvršnega sveta Berislav Šefer.

Na 15. strani referata Berislava Šeferja je rečeno, da se „mora načelo porabe v mejah razpoložljivega dohodka dosledno spoštovati“, ker bi po dogovorjeni ekonomski politiki za letos „rast porabe morala biti nekoliko počasnejša od rasti dohodka“. Vendar pa prevladuje težnja, „da v posameznih grupacijah spet dosežejo neupravičeno visoko rast osebnih dohodkov, splošno visoko rast skladov skupne porabe“ itd. To pomeni, da v številnih delovnih organizacijah ni bilo „odločne usmeritve“, kot je poudarjeno v resoluciji, k izvajanju sprejete ekonomske politike.

Na 20. strani referata tov. Šeferja je poudarjeno: „stopnja kolektivne družbene odgovornosti je za gibanje cen nezadovoljiva“. Kaj potem še lahko govorimo o „odločni usmeritvi k izpolnjevanju nalog sprejete ekonomske politike“? Če ta dva citata primerjamo, vidimo, da takšna formulacija v osnutku sklepov ni ustrezna, zato bi prosil, da jo v tem smislu popravimo.

Danes smo v razpravi slišali, da sprejetih dogovorov na številnih področjih ne spoštujejo, zato prosim, da se v tem smislu popravi osnutek sklepov.

V drugem odstavku osnutka sklepov je rečeno, da zbor ugotavlja tudi neugodne težnje, ki se kažejo zlasti „v čezmernem porastu porabe“. V referatu in v poročilu ZIS je izrecno rečeno, da je rast osebne porabe iznad tistega, kar še dopušča rast produktivnosti dela. Toda tu je izrecno rečeno, da te neugodne težnje „neugodno vplivajo ... na življenjski standard prebivalstva“. Menim, če je rast osebnih dohodkov nad rastjo produktivnosti dela in nad predvidenimi gibanji, da to ne more neugodno vplivati na življenjsko raven prebivalstva, kot je zapisano v osnutku sklepov.

Tretjič, na dveh mestih je govor o „neusklajeni rasti izvoza in uvoza“, kar je nepotrebno olepšavanje, če nam narašča primanjkljaj v trgovinski in plačilni bilanci.

Predlagam, da se glede na razpravo v tem zboru in na dejstva v osnutku sklepov opusti samo ta stavek: „oziroma povečanju primanjkljaja trgovinske in plačilne bilance“.

Četrta pripomba: v tretjem odstavku osnutka sklepov je rečeno: „da zvezni izvršni svet stori ukrepe iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in programa protiinflacijske akcije“.

Iz takšne formulacije bi sledilo, da zvezni izvršni svet ni sprejemal takšnih ukrepov. Zdi se mi, da to ni točno, da je zvezni izvršni svet sprejemal ukrepe, zato predlagam, da se tretji odstavek glasi:

„3. Da zvezni izvršni svet hitreje in odločneje stori ukrepe iz resolucije o temeljih politike

družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in programa protiinflacijske akcije.“

Na 2. strani osnutka sklepov se zahteva:

„Zbor sodi, da je treba čimprej pripraviti potrebne sistemske rešitve, ki bodo omogočile učinkovitejše odpravljanje neugodnih teženj v gospodarskem razvoju.“

Moram reči, da mi ne ugaja generalizacija: „sedanji gospodarski sistem ne omogoča učinkovitejšega odpravljanja neugodnih teženj v gospodarskem razvoju“, da je prestroga, da ne izhaja iz te naše razprave. Poleg tega bi mogli v gospodarstvu napačno razumeti klic po „novih sistemskih rešitvah“, ki je zapisan v tem odstavku, kar bi lahko izzvalo psihozo — napraviti vse, da nas ne bi prizadele nove sistemske rešitve, ki v sklepih niso specificirane.

Predlagam torej amandma k sklepu, ki naj se glasi:

„Zbor sodi, da je treba čimprej pripraviti potrebne sistemske rešitve (črtam „na podlagi ustave“, ker menim, da v skupščini pozivati kogarkoli, da dela na podlagi ustave, nima pomena), ki bodo omogočile učinkovitejše odpravljanje neugodnih teženj v gospodarskem sistemu.“

To so bile moje pripombe k osnutku sklepov.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Žal mi je, ker nismo že prej prišli do teh pripomb, da bi jih skupaj obravnavali.

VLADIMIR STIPETIĆ (SR Hrvatska):

Tovariš predsednik, rad bi povedal, da sem včeraj ves dan čakal, da bi me poklicali, da bi izročil pripombe delegacije. Do tega ni prišlo, toda ne po moji krivdi.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Tovariš Stipetić, zdaj je moja dolžnost, da vam dam pojasnila. Dogovorili smo se z vodji delegacij, da nam do včeraj do 12. ure pošljejo pripombe. Če so vse druge delegacije lahko to storile, bi lahko to storila tudi delegacija Hrvatske.

Vrnimo se k delu.

Nisem še zaključil razprave o sklepih. Samo ni treba, da zahtevamo, da vnesemo v sklepe vse, kar je bilo tu rečeno dobrega in pametnega. Prav zaradi tega smo pripravili zadnji odstavek v sklepih, v katerem je rečeno, da bomo povzetek razprave na današnji seji poslali zveznemu izvršnemu svetu, da ga bo upošteval.

Menim, da nima smisla spet osiromašiti te razprave in vnašati v sklepe vse, kar je bilo rečeno in predloženo, pač pa zbrati in poslati tistim, ki bodo delali na tem področju, to pa so zvezni izvršni svet in naša delovna telesa, ki bodo analizirala in pretehtala predloge.

Drugič, mislim, da smo dosegli pomembne rezultate v letošnjem gospodarskem razvoju. Negirati, da je to predvsem rezultat prizadevanj naših delovnih ljudi in celo odločne zavzetosti nekaterih delovnih kolektivov, mislim, da pomeni zmanjševanje vloge, ki so jo odigrali naši delovni ljudje v tem procesu.

Dalje, glede drugih predlogov tovariša Stipetića, sklicujoč se na 286. člen ustave, o nekaterih izboljšanjih, da zvezni izvršni svet hitreje in bolj odločno ukrepa, in odstavka na drugi strani, mislim, da je vse to sprejemljivo. Če se vodje ostalih delegacij štrinjajo, bi mogli sklepe dopolniti oziroma spremeniti naše sklepe.

Besedo ima delegat Nikola Minčev.

NIKOLA MINČEV (SR Makedonija):

Tovarišice in tovariši, tudi jaz menim, da ne moremo zahtevati, da pride v naše sklepe vse bogastvo današnje razprave zbora in razprav delovnih teles zbora. Vendar je le treba poskrbeti, da bodo delovni sklepi tega zbora točni, predvsem z vidika pomembnih ekonomsko-političnih vprašanj. V tem smislu podpiram tovariša Stipetića in njegov predlog. Po mojem ni treba razpravljati o tem, zakaj in kako da nismo predhodno uskladili ukrepov, mislim pa, da to lahko storimo tudi na tej današnji seji.

Prehajam k predlogom, ki jih ima delegacija SR Makedonije.

Prvi predlog se nanaša na 3. točko osnutka sklepov. Predlagamo, da vnesemo kratek stavek, ki govori o potrebi po selektivnosti ukrepov, ki jih bo sprejemal zvezni izvršni svet. To bi se glasilo približno takole:

„3. da zvezni izvršni svet hitreje in odločneje — sprejemamo torej predlog delegacije Hrvatske — stori ukrepe iz resolucije o temeljnih politike družbeno-ekonomskega razvoja za leto 1974 in programa protiinflacijske akcije in da obdela in predlaga skupščini SFRJ potrebne ukrepe, upoštevajoč selektivnost teh ukrepov, s katerimi bi odpravili...“ To je prvi predlog.

Drugi predlog se nanaša na predzadnji odstavek, ki se začneja z besedami: „Na podlagi gradiva...“. Na koncu tega odstavka bi dodali stavek:

„V okviru tega gradiva naj bi namenili posebno pozornost uresničevanju politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova, s tem da imamo pred očmi, da je leto 1975 zadnje leto srednjeročnega načrta.“

Mislim, da ni treba posebej utemeljevati niti prvega niti drugega predloga. V razpravah zborovih delovnih teles, v današnji zborovi razpravi, v referatih in v ekspoziju predstavnikov zveznega izvršnega sveta je bilo vedno poudarjeno, da bodo ukrepi po eni strani vedno selektivni, po drugi strani pa je to spet priložnost, da se politika hitrejšega razvoja manj razvitih krajev omeni v okviru tega gradiva, ker sicer to gradivo ni nudilo možnosti, da se to omogoči zaradi uresničevanja skupno sprejete politike.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Želi še kdo besedo?

Besedo ima delegat Hakija Pozderac.

HAKIJA POZDERAC (*SR Bosna in Hercegovina*):

Pripombe, ki so redakcijske narave, bi bilo treba sprejeti. Za pripombo, ki zahteva selektivne ukrepe, moram reči tole: ko bom seznanjen s predlogi ukrepov, bom takoj vedel, ali so selektivni ali ne. Kaj kdo od nas razume pod besedo selektivni ukrepi, pa je problem zase. Mislim, da tega ne bi vnašali v sklepe. Jaz sem za to, da ne.

Drugič, prav tako ne bi mogel sprejeti, da se postavlja vprašanje, ali je dobra beseda „odločna usmeritev“ ali ne. Mi moramo v zboru ugotoviti, da je obstajala usmeritev združenega dela in delovnih ljudi pri izvajanju sprejete ekonomske politike. Mi smo le ugotovili, da smo dosegli pozitivna gibanja ne glede na to, da smo ugotovili tudi to, katere so negativne težnje, nevarnosti teh negativnih teženj itd.

Predlagal bi, da nekatere predloge, ki so čisto redakcijske narave, sprejmemo, da se o njih tule ne izrekamo posebej, marveč da nekomu naložimo, da jih vnese v sklepe. Sam sprejemam novo formulacijo prvega odstavka na 2. strani, ker je bolj natančna, in pa dopolnitev 3. točke – „hitreje in odločneje“. Mislim, da gre pri vsem tem bolj za preciznejše izražanje kot pa za menjavo značaja osnutka sklepov.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Tovariši, ima še kdo kako pripombo? (Ne.)

Če ni več pripomb, bi bil za to, da gremo po vrsti. Postavljal bom vprašanje, ali ima kdo kako drugo mnenje, kako bi izdelali dokument, ki bi ga lahko danes sprejeli?

Prvič, v prvem odstavku osnutka sklepov tovarš Stipetić predlaga, da se sklicujemo na 286. člen ustave, čeprav je normalno, da drugače sploh ne bi mogli razpravljati o teh problemih.

Mislite, da je treba sklicevati se na ta člen ustave?

Predlagam, konkretno, da se ne sklicujemo na ta člen, ker menim, da je samo po sebi razumljivo, da drugače sploh ne bi razpravljali o problemu.

Se strinjate s tem? (Da.)

Je kdo proti? (Ne.)

Drugič, tovarš Stipetić predlaga, da črtamo besedi: „odločna usmeritev“ in da ostanemo pri besedah: „K temu je zlasti veliko pripomogla usmeritev organizacij združenega dela in delovnih ljudi k uresničevanju ustavnih določb.“

Se strinjate s tem? (Da.)

Tovariš Stipetić meni, da je v drugem odstavku sklepov: „V čezmernem porastu porabe“ v nasprotju z besedami: „neugodno vplivajo ... na življenjski standard prebivalstva“, če sem ga prav razumel.

V sklepe nismo želeli vnašati podrobnosti. Ko smo rekli: „v čezmernem porastu porabe“, je čisto možno, da so vse oblike porabe v redu, ena oblika porabe pa mogoče ne. Po našem mnenju gre le za čezmerno rast porabe. Če bi se spuščali v podrobnosti, bi morali sleherno obliko porabe posebej okvalificirati in iz tega izvesti sklepe. Mislim, da je za naše stališče tu v zboru, za oceno položaja, vse to odveč, ker želimo dati samo splošen prikaz, posplošeno oceno, ki govori o tem, da moramo imeti pred očmi vse oblike porabe in da ne dovolimo eni sami obliki porabe, da bi preseгла okvire tistega, kar je bilo dogovorjeno, kar je bilo predvideno v resoluciji, itd.

Predlog tovarša Stipetića je, da vnesemo v sklepe besede: „življenjski standard določenih kategorij prebivalstva“.

BRANKO MIRKOVIĆ (*SR Srbija*):

(*Zaradi medklicev delegatov.*)

Imam predlog: držimo se poslovnika, da predsednika prosimo za besedo in da nam predsednik daje besedo.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Zdaj je vprašanje, ali vnesemo ti dve besedi: „življenjski standard določenih kategorij“ ali da ostane: „življenjski standard prebivalstva“.

Kdo je za to, da vnesemo v sklepe ti dve besedi: „določenih kategorij“? (Vsi.)

Dalje, pripomba tovarša Stipetića je, da rečemo v istem odstavku: „v naglem naraščanju primanjkljaja trgovinske in plačilne bilance“.

Tovariši iz zveznega izvršnega sveta so nam obljubili hitro oziroma naglo rast, toda zelo vprašljivo je, če bodo takšni tudi ukrepi, ki jih bo sprejel.

V tretji točki predlaga tovarš Stipetić, da zvezni izvršni svet hitreje in odločneje stori ukrepe iz resolucije.

Sledi še predlog, da bi v predzadnji vrsti rekli: „potrebne ukrepe, s tem da imamo pred očmi selektivnost teh ukrepov“.

Ali se nam zdi, da zvezni izvršni svet ne bo predlagal selektivnih ukrepov?

NIKOLA MINČEV (*SR Makedonija*):

Zvezni izvršni svet je že izjavil, da bo sprejel takšne ukrepe.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Mislim, da nismo veliko dobili s temi sklepi, ker bomo tudi mi gledali na to, kakšne ukrepe nam predlaga zvezni izvršni svet.

Na drugi strani osnutka sklepov tovarš Stipetić predlaga, da se ta odstavek glasi: „Zbor sodi, da je treba čimprej pripraviti potrebne sistemske rešitve, ki bodo omogočile učinkovitejše odpravljanje negativnih teženj v gospodarskem razvoju.“

Se zbor strinja s tem? (Da.)

Pred zadnjim odstavkom naj bi, tako predlaga tovarš Minčev, dodali poseben odstavek, ki se glasi: „V okviru tega gradiva naj bi namenili posebno pozornost uresničevanju politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova.“

Mislim, da je prav, da na to opozorimo in da je to tudi v smislu vsega tistega, o čemer smo razpravljali na plenumu.

Se strinjate s tem? (Da.)

Se strinjate s takšnim osnutkom sklepov? (Da.)

Kdor je za, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo proti? (Ne.)

Se je kdo vzdržal glasovanja? (Ne.)

Vseeno bi prosil, da daste predsedniku pooblastilo, če bi bila kakšna redakcijska napaka, da jo popravi, oziroma če bi bilo treba lepše napisati kak stavek, da to lahko stori.

Se strinjate s tem? (Da.)

Tako smo dokončali prvo točko dnevnega reda.

Na vrsti je druga točka dnevnega reda:

Osutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 ter osutek orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra leta 1974

Prejeli ste besedilo osnutka, prejeli ste tudi poročila zborovih delovnih teles, ki so obravnavala osutek, kakor tudi besedilo sprememb in dopolnitev⁵, ki so ga pripravila ta telesa.

Želi kdo besedo? (Ne.)

Tudi v zvezi s to točko dnevnega reda smo pripravili sklepe, ki smo vam jih razdelili pred začetkom seje.⁶

Želi kdo besedo o teh sklepih? (Ne.)

Zbor sprejema sklepe? (Da.)

Na vrsti je tretja točka dnevnega reda:

Predlog zakona o ratifikaciji resolucije A. 175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A. 246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954

Prejeli ste predlog tega zakona, prejeli ste poročili odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino in zakonodajno-pravne komisije.⁷

Naj opozorim, da imamo v zvezi s tem zakonskim predlogom tale položaj:

Zakonodajno-pravna komisija nas opozarja na določbo 271. člena ustave SFRJ, po katerem: „mednarodne pogodbe, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških oziroma pokrajinskih zakonov ali iz katerih izvirajo posebne obveznosti za eno ali več republik ali avtonomnih pokrajin, se sklepajo s soglasjem pristojnih republiških oziroma pokrajinskih organov“.

Prav tako nas komisija opozarja, da iz razlage tega zakona ni razvidno, ali se z izdajo tega zakona ustvarjajo kake materialne obveznosti za zvezni proračun.

Želi kdo besedo v zvezi s tem predlogom? (Ne.)

Če ne, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

Predlog zakona o ratifikaciji resolucije A. 175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A. 246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 bomo poslali republiškim in pokrajinskima skupščinama v soglasje.

Zvezni izvršni svet bo obvestil zbor republik in pokrajin, če ima sprejetje tega zakona tudi finančne obveznosti za proračun federacije.

To obvestilo bomo poslali skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin.

Se zbor strinja s tem sklepom? (Da.)

⁵ Priloge 10 do 20.

⁶ Priloga 21.

⁷ Prilogi 22 in 23.

Na vrsti je *četrt*a točka dnevnega reda:

Predlog o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji

Prejeli ste predlog tega zakona, poročili odbora zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino in zakonodajno-pravne komisije.⁸

Želi kdo besedo? (Ne.)

Vse skupščine republik in avtonomnih pokrajin so dale svoje soglasje k temu zakonskemu predlogu, zato se moramo izreči o zakonskem predlogu v celoti.⁹

Na podlagi drugega odstavka 295. člena ustave o vprašanjih, o katerih se odloča na osnovi soglasij skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, odloča zbor po delegacijah.

Ali je vodja delegacije skupščine SR Bosne in Hercegovine za? (Da.)

Ali je vodja delegacije sobranja SR Makedonije za? (Da.)

Ali je vodja delegacije skupščine SR Slovenije za? (Da.)

Ali je vodja delegacije skupščine SR Srbije za? (Da.)

Ali je vodja delegacije skupščine SAP Vojvodine za? (Da.)

Ali je vodja delegacije skupščine SAP Kosova za? (Da.)

Ali je vodja delegacije sabora SR Hrvatske za? (Da.)

Ali je vodja delegacije skupščine SR Črne gore za? (Da.)

Ker so se vse delegacije izrekle za predlog tega zakona, ugotavljam, da je zbor republik in pokrajin na podlagi soglasij skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin sprejel predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji.¹⁰

Na vrsti je *peta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972

Prejeli ste predlog tega zakona, prejeli ste tudi poročila odbora zbora republik in pokrajin za

⁸ Prilogi 24 in 25.

⁹ Priloge 26 do 33.

¹⁰ Zakon je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 39 z dne 2. avgusta 1974.

ekonomske odnose s tujino, odbora za finance, odbora za kreditno-monetarni sistem in zakonodajno-pravne komisije.¹¹

Preden preidemo k obravnavanju zakonskega predloga, naj vas spomnim, da je bilo v odborih in zakonodajno-pravni komisiji ugotovljeno, da je bilo v predhodnem postopku usklajevanja v zveznem izvršnem svetu z republikami in pokrajinama doseženo soglasje glede predloga za izdajo tega zakona. Skupščine vseh republik in avtonomnih pokrajin (razen skupščine SR Bosne in Hercegovine in sabora SR Hrvatske) so namreč dale svoje soglasje k temu zakonskemu predlogu v celoti.

Zaradi takšnega položaja so zakonodajno-pravna komisija in odbori predlagali, da se že prej dana soglasja pristojnih organov republik in pokrajin obravnavajo kot soglasje k predlogu za izdajo tega zakona, pripombe in predlogi sabora SR Hrvatske in skupščine SR Bosne in Hercegovine pa kot pripombe in predlogi k zakonskemu osnutku.

Na podlagi takšnega predloga zakonodajno-pravne komisije in odborov bi morali v zboru v smislu 229. člena ustave nadaljevati delo za uskladitev stališč in določitev tega zakonskega predloga.

Želi kdo besedo? (Ne.)

Se strinjate s tem predlogom? (Da.)

Telesa zbora bodo torej nadaljevala z usklajevanjem tega zakonskega predloga.

Na vrsti je *šesta* točka dnevnega reda:

Predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije

Prejeli ste predlog tega zakona, prejeli ste tudi poročila odbora zbora republik in pokrajin za finance in zakonodajno-pravne komisije.¹²

Pred začetkom seje ste prejeli tudi amandma, ki ga predlaga zvezni izvršni svet.¹³ Z njim popravlja ime zveznega organa, ki bo imel pravice in dolžnosti do muzeja: namesto zveznega sekretariata za pravosodje in splošne upravne zadeve bo to v prihodnje zvezni komite za znanost in kulturo.

Začenjam razpravo o tem zakonskem predlogu.

Želi kdo besedo?

Besedo ima tovariš Arpad Horvat, predstavnik ZIS.

ARPAD HORVAT, namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in splošne upravne zadeve:

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, zvezni izvršni svet je obravnaval pripombe in pobude

¹¹ Priloge 34 do 37.

¹² Prilogi 38 in 39.

¹³ Priloga 40.

posameznih socialističnih republik, ki so dale svoja soglasja za izdajo zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije. Obravnaval je tudi pobudo sabora SR Hrvatske, da v zakon posebej vnesemo tudi vprašanje, ki obravnava zastopanje socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v organih upravljanja tega muzeja, in nato še pobudo, ki se nanaša na posebno razčlenitev odnosov, ki se vzpostavljajo pri uresničevanju nalog muzeja s sorodnimi ali podobnimi ustanovami v socialističnih republikah in socialističnih avtonomnih pokrajinah (2. člen predloga), ko gre za muzejski in arhivski material, ki spada v delovno področje muzeja in se nanaša na zbiranje in razstavljanje muzejskega in arhivskega gradiva. Obravnavali smo tudi pobudo skupščine SR Slovenije, da se v 2. členu zakonskega predloga zagotovi zbiranje muzejskega gradiva, kakor tudi njegovo shrambo in zaščito.

Zvezni izvršni svet meni, da so pobude posameznih socialističnih republik delno že vključene v besedilu zakonskega predloga.

Drugič, v zakonih, ki sistemsko rešujejo vprašanja varstva, hrambe in ureditev muzejskega oziroma arhivskega gradiva, ki so jih sprejele socialistične republike in socialistični avtonomni pokrajini, je to vprašanje tudi obravnavano. Vendar, da to področje ne bi ostalo nepokrito, da bi zagotovili odnose sodelovanja med Muzejem revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije s sorodnimi in drugimi muzeji socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, kakor tudi zastopanost socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v organih upravljanja Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, daje zvezni izvršni svet temu zboru izjavo, da bo pri izvrševanju svojih pravic in dolžnosti, ko bo dal soglasje k statutu muzeja, zagotovil, da se uresniči predlogi in pobude, ki sta nam jih poslala sabor SR Hrvatske in skupščina SR Slovenije.

To izjavo dajem v imenu zveznega izvršnega sveta in prosim zbor, da sprejme predlog tega zakona, ki ga je zvezni izvršni svet poslal skupščini SFRJ v obravnavo in sprejetje.

VLADIMIR STIPETIĆ (SR Hrvatska):

SR Hrvatska se zadovoljuje z izjavo in nima pripomb.

PREDSEDNIK ZORAN POLIČ:

Tovariši, to pomeni, da se ob tej izjavi lahko izrečemo o samem zakonskem predlogu. Izrekli se bomo samo po delegacijah.

Se delegacije strinjajo s tem zakonskim predlogom?

Je vodja delegacije skupščine SR Bosne in Hercegovine za? (Da.)

Vodja delegacije sobranja SR Makedonije? (Da.)

Vodja delegacije skupščine SR Slovenije? (Da.)

Vodja delegacije skupščine SR Srbije? (Da.)

Vodja delegacije skupščine SAP Vojvodine? (Da.)

Vodja delegacije sabora SR Hrvatske? (Da.)

Vodja delegacije skupščine SAP Kosova? (Da.)

Vodja delegacije skupščine SR Črne gore? (Da.)

Ker so se vse delegacije izrekle za predlog tega zakona, ugotavljam, da je zbor republik in pokrajin s soglasjem skupščin republik in avtonomnih pokrajin¹⁴ sprejel predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije skupaj z amandmajem zveznega izvršnega sveta.¹⁵

Na vrsti je *sedma* točka dnevnega reda:

Prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste prošnjo in mnenje komisije za volitve in imenovanja skupščine SFRJ.¹⁶

Želi kdo besedo? (Ne.)

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Dr. Aleksandar Fira je torej soglasno razrešen dolžnosti.

Na vrsti je *osma* točka dnevnega reda:

Izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Prejeli ste predlog predsedstva SFRJ in mnenje komisije za volitve in imenovanja.¹⁷

Želi kdo besedo? (Ne.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog predsedstva SFRJ in da je za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoljen Arpad Horvat, dosednji namestnik zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve.

Hkrati ugotavljam, da je Arpad Horvat razrešen dolžnosti namestnika zveznega sekretarja za pravosodje in splošne upravne zadeve.

¹⁴ Priloge 41 do 48.

¹⁵ Zakon je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 39 z dne 2. avgusta 1974.

¹⁶ Prilogi 49 in 50.

¹⁷ Prilogi 51 in 52.

Na vrsti je *deveta* točka dnevnega reda:

Predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev

Predlog¹⁸ je poslal predsednik zveznega izvršnega sveta. Prejeli ste tudi mnenje komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.¹⁹

Začenjam razpravo.

Želi kdo besedo? (Ne.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Predlog je torej soglasno sprejet. Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog za razrešitev Jakše Petrića dolžnosti namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in imenoval Lazarja Mojsova za namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve.

Drugič, za namestnike predsednikov zveznih komitejev so imenovani Maksimilijan Šiško — za namestnika predsednika zveznega komiteja za energiko in industrijo, Avdo Zvonić — za namestnika predsednika zveznega komiteja za ekonomsko sodelovanje z državami v razvoju, Abdurahim Žuri — za namestnika predsednika zveznega komiteja za delo in zaposlovanje in Branko Mikašinović — za namestnika zveznega komiteja za informacije.

V zvezi s temi predlogi je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja v svojem besedilu izrazila tudi željo, da bi podprli stališča te komisije v zvezi z njenim bodočim delom. Ker ste verjetno prebrali gradivo komisije, mislim, da se lahko strinjamo z njeno zahtevo.

Ima morda kdo drugačno mnenje? (Ne.)

Na vrsti je *deseta* točka dnevnega reda:

Predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine SFRJ v skupščini Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića

Predlog komisije ste prejeli.²⁰

Želi kdo besedo? (Ne.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlog, da se za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvoli tovariš Stjepan Funarić, predsednik komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

Na vrsti je *enajsta* točka dnevnega reda:

Predlog za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije

To je predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.²¹

Želi kdo besedo? (Ne.)

Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je *za*, naj, prosim, dvigne roko. (Vsi.)

Je kdo *proti*? (Ne.)

Se je kdo *vzdržal* glasovanja? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog, da se tovariš Spasoje Medenica razreši dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

S tem smo končali današnjo sejo.

Vsem želim prijeten dopust.

(Konec seje ob 14.30)

¹⁸ Priloga 53.

¹⁹ Priloga 54.

²⁰ Priloga 55.

²¹ Priloga 56.

GOSPODARSKO STANJE IN NALOGE EKONOMSKE POLITIKE

(Ekspoze Berislava Šeferja, podpredsednika ZIS)

Tovarišice in tovariši delegati, v teh kratkih uvodnih besedah bi rad poudaril samo nekatera vprašanja v zvezi z gospodarskim stanjem in nalogami tekoče ekonomske politike. Ekspoze o tem ste dobili, prav tako pa tudi stališča zveznega izvršnega sveta ter analitično gradivo.

Prvič, tovarišice in tovariši delegati, poteka obravnava o tekočem gospodarskem stanju v delegatsko konstituirani skupščini Federativne socialistične republike Jugoslavije. Razprava v delovnih telesih skupščine govori o velikem pomenu te obravnave, ki je pravzaprav oblika izenačevanja cen o tekočih gospodarskih gibanjih in svojevrsten dogovor o tem, kaj bo kdo ukrenil, da bi se še izboljšala pozitivna gibanja, omejilo pa delovanje negativnih. Naj ponovim, kaj je v ekspozeju poudarjeno: ta razprava je izredno pomembna, ker je odraz dela milijonskega delegatskega telesa, ki zagotavlja tudi uresničitev dogovorjene politike. Seveda je razprava povezana s polletnimi gibanji v gospodarstvu, kar je kratko časovno obdobje, ki razpravi pogosto ne omogoča prave globine in širine, vendar pa je takšna, da se v njej načenjajo tudi vprašanja, ki niso in ne morejo biti področje tekoče ekonomske politike, temveč spadajo v dolgoročnejšo razvojno politiko in graditev celotnega samoupravnega socialističnega ekonomskega sistema. Prav koncipiranje in dogovor o srednjeročni in dolgoročni razvojni politiki ter nadaljnja graditev gospodarskega sistema na podlagi ustave pa bodo v obdobju, ki je pred nami, tudi osrednja preokupacija na gospodarskem področju.

Tovarišice in tovariši delegati, prevladujoča značilnost razvoja v prvih mesecih letošnjega leta je dinamičen razvoj na vseh področjih družbene reprodukcije z ustreznimi težnjami pozitivnih sprememb v materialni strukturi in v družbenih odnosih, ki se v takem razvoju reproducirajo.

Po večletni zavrti gospodarski rasti je prišlo v prvih mesecih letos do dinamizacije razvoja, tako da je obseg celotne proizvodnje v družbenem sektorju v primerjavi z istim obdobjem lani večji za več kot 10 %.

Industrijska proizvodnja se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta povečala za 9,6 % glede na isto obdobje minulega leta. Pri tem so težnje ugodne v spremenjeni strukturi industrijske proizvodnje. Največjo rast je zabeležila proizvodnja reprodukcijskega materiala, medtem ko narašča proizvodnja proizvodov za končno porabo malo počasneje.

Kaže, da bo kmetijska proizvodnja dobra. Po sprejetih ukrepih v okviru uresničitve programa dolgoročnega razvoja kmetijstva so se izboljšali gospodarski pogoji, povečalo se je zanimanje za proizvodnjo. Možnosti so, da se poljedelska proizvodnja v letošnjem letu poveča. Tudi živinorejska proizvodnja je močno napredovala, zlasti proizvodnja velike živine, ki pa jo sedaj resno ogrožajo omejitve v zvezi z izvozom v države EGS, zaradi stanja na trgu mesa po svetu sploh in neugodne absorpcijske moči domačega trga. Tudi drugi proizvodjalni sektorji so se v prvih mesecih letošnjega leta dinamično razvijali.

Tudi izvoz in uvoz sta se v prvih šestih mesecih zelo dinamično razvijala. V fizičnem obsegu je bil izvoz večji za 9 %, uvoz pa za 11 %. Kljub temu pa se zaradi velikih sprememb v razmerjih med izvoznimi in uvoznimi cenami tudi pri tako ugodnih gibanjih pojavlja visok deficit v plačilni bilanci. Zadnje mesece je pri izvozni strani pod vplivom raznih okoliščin opaziti znake upadanja izvozne dinamike, predvsem upadanja konjunktura na svetovnem trgu zaradi direktnih omejitev uvoza v nekaterih državah (kot je to primer z mesom) pa tudi zaradi nezadovoljive konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva, zaradi katere je izredno občutljivo in premalo elastično v razmerah tako velikih sprememb v mednarodnih ekonomskih odnosih, kakršni so sedaj.

Zavrta rast osebne porabe in dohodkov skupne porabe ob zmanjšanju realnih osebnih dohodkov zaposlenih, značilna za minulo leto, je sedaj za nami. V prvih šestih mesecih letos so se denarni dohodki prebivalstva v primerjavi

z istim obdobjem minulega leta povečali nominalno za 34 %. Skupaj izplačani osebni dohodki zaposlenih v družbenem sektorju so se povečali za 36 %. Realni osebni dohodki zaposlenih so bili v petih mesecih letošnjega leta večji za 7,64 % kot v istem obdobju preteklega leta. V tem obdobju so občutno bolj porasli kot realni dohodek glede na isto obdobje minulega leta. Nadaljevanje takšne težnje ne bi bilo niti ekonomsko niti socialno sprejemljivo. Zlasti neugodna je okoliščina, da se hitrejša rast kaže spet v nekaterih panogah, ki imajo visoko povprečje osebnih dohodkov, so pa v njih specifični, izjemno ugodni pogoji za pridobivanje dohodka.

Tudi na drugih področjih, pomembnih za življenjski standard delavcev, je bilo stanje v prvih mesecih letos občutno boljše kot v istem času minulega leta. Letos je bilo v prvem trimesečju dokončanih kar za 40 % stanovanj več kot pa minulo leto.

Sredstva interesnih skupnosti, torej skladov skupne porabe, so bila v prvih štirih mesecih letošnjega leta večja kar za 43,4 % in njihova nominalna rast daleč prekaša nominalno rast nacionalnega dohodka. Nad to izjemno veliko povprečno povečanje sredstev skupne porabe so se zlasti povečala sredstva skupnosti za otroški dodatek, nadalje skupnosti za otroško varstvo in invalidsko-pokojninsko zavarovanje, kar so vse pomembna področja socialne politike. Težnja tako visoke rasti pa presega realne možnosti, ki izvirajo iz sedanje ravni dohodka in učinkovitosti gospodarjenja. Naraščanje sredstev skupne porabe mora biti zato v drugem delu letošnjega leta počasnejše, v skladu z dogovorjeno ekonomsko politiko in medrepubliškimi dogovori, ter omejeno z rastjo narodnega dohodka.

Izplačila za investicije so bila v prvih šestih mesecih letošnjega leta večja za 35 % v primerjavi z istim obdobjem minulega leta. Vendar je treba tudi tu, tako kot pri osebnih dohodkih in skupni porabi, povedati, da je bila raven v istem času minulega leta nizka. Če upoštevamo naraščanje cen, lahko računamo, da je realni obseg izdatkov za investicije v družbenem sektorju v prvih mesecih letošnjega leta večji za 10–12 %. To je precej, kljub relativno nizki bazi za primerjavo. So indikacije o nekaterih pozitivnih spremembah na tem področju. Izdatki za investicije gospodarskih delovnih organizacij so se v prvih petih mesecih povečali kar za 82 %, negospodarskih delovnih organizacij za 66 %, medtem ko je bilo naraščanje investicijskih izdatkov družbenopolitičnih skupnosti in bank precej skromnejše (banke 17 %, družbenopolitične skupnosti 29 %). To je pozitivna sprememba. Prvič po letu 1966 vlaganja samih delovnih organizacij presegajo sredstva, ki se vlagajo prek bank. Prav tako je tudi pozitivno, da je struktura investicij v osnovna sredstva premaknjena v dobro gospodarskih investicij. Proces preusmerjanja investicij v prednostne panoge, zlasti v graditev energetskih zmogljivosti in zmogljivosti za povečanje proizvodnje surovin in repromateriala, pa še vedno ne teče zadovoljivo, vlaganja v predelovalne zmogljivosti, ki nam že sedaj zadoščajo in niso zadovoljivo izkoriščene, pa so še vedno visoka. Ta bistvena vprašanja razvojne politike morajo dobiti čimprej ustrezno rešitev v dolgoročni razvojni politiki.

Zaposlenost raste v letošnjem letu približno s 4 %. Kljub relativno zadovoljivi stopnji rasti zaposlenosti pa se občutno povečuje tudi število tistih, ki so začasno izven delovnega razmerja. To je rezultat spremenjenih možnosti v zvezi z odhajanjem na začasno delo izven naše države. Ustvarjanje pogojev za povečanje zaposlenosti mora biti zato še naprej bistvena komponenta vseh načrtov in programov, prav tako pa tudi ukrepov tekoče ekonomske politike.

Tovarišice in tovariši delegati, čeprav so ta gibanja pozitivna in dinamična, jih spremljajo določene neugodne okoliščine in težnje, katerih trajnejša navzočnost bi utegnila kaliti ravnotežje in dinamičnost reprodukcijskih tokov v prihodnjih mesecih, če ne bo nujnih ukrepov, da se odpravljajo.

Na prvem mestu je treba poudariti, da se pojavlja težnja rušenja globalnega gospodarskega ravnotežja, ki je bilo po dolgih letih, z velikimi odrekani in naporci celotne družbe, lani vzpostavljeno. V zadnjih dveh mesecih namreč hitreje raste globalno povpraševanje kot pa globalna ponudba. Razkorak je velik, glavni dejavnik tega razkoraka pa je pospešena rast notranje porabe (vseh oblik: osebne, skupne in investicijske) v primerjavi z bolj počasno dinamiko rasti proizvodnje in vse bolj omejeno možnostjo uvoza. To opozarja, da gospodarski mehanizem in gospodarski sistem (še neusklajen z ustavnimi spremembami) nista premagala problema trošenja izven možnosti, ki izhajajo iz dane rasti in nivoja doseženega dohodka. Zato se moramo takšnim težnjam trošenja izven možnosti zoperstaviti takoj v vseh okoljih, da se neprimerni ekonomski in socialni učinki takšnega gospodarjenja ne bi kumulirali in v poznejšem obdobju povzročali veliko bolj zapletenih in težjih problemov.

Težnja prebijanja okvirov porabe, ki izhajajo iz razpoložljivega dohodka, je v precejšnji meri rezultat nespoštovanja obstoječih norm v zvezi z razpolaganjem in trošenjem dohodka, bodisi da gre za zakonsko regulirane norme ali za norme, vzpostavljene z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi. Realizaciji vseh dogovorjenih norm družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov na področju politike dohodka in osebnih dohodkov, doslednemu izvajanju medrepubliškega dogovora o obsegu splošne in skupne porabe v tem letu, o višini obremenitve gospodarstva in delavcev s prispevki morajo v naslednjih mesecih vsi družbeni dejavniki posvetiti polno pozornost. Monetarno in kreditno politiko je v naslednjih mesecih prav tako treba usmerjati k vzpostavljanju globalnega ravnotežja. Da pa bi še naprej spodbujali ekonomsko racionalno in možno dinamiko razvoja, morajo biti vsi ti ukrepi selektivni, racionalno odmerjeni in koordinirani.

Poudariti pa je treba, da so izkušnje iz preteklih let pokazale, da problemov ravnotežja ni mogoče reševati samo z omejevanjem porabe brez nevarnosti, da se zaradi tega zmanjša dinamika razvoja in pojavijo socialni problemi, s tem pa objektivno otežujejo pogoji razvijanja socialističnega samoupravnega sistema.

Potrebe v sferi življenjskega standarda in socialnega razvoja ter potrebe v zvezi s krepitvijo akumulacije so v resnem razkoraku z realnimi možnostmi, ki izvirajo iz sedanjega nivoja dohodka, ki pomeni tudi merilo aktivnosti našega gospodarjenja. Stopnja učinkovitosti gospodarjenja je nizka in v protislovju s potrebami akumuliranja, življenjskega standarda in socialnega razvoja. Pri tem je tudi na področju porabe, zlasti družbenih služb ter akumulacije veliko neracionalnih elementov trošenja. Tudi o tem je v ekspoziciji več povedano. Odtujenost procesa razširjene reprodukcije od samoupravno združenega dela (ki je tudi šele v konstituiranju na nivoju celotnega gospodarstva in družbe) je razlog pomanjkanja na samoupravnih temeljih koncipirane skupne razvojne politike, premoči kratkoročnih nad dolgoročnimi interesi v razvoju, drage graditve, visokih proizvodnih stroškov in zaradi

tega nekonkurenčnosti na tujem trgu in zato z izvozom ni mogoče zagotoviti uvoza in popraviti načete gospodarske strukture. To je torej dediščina dolgoročnejšega razvoja, ki je pri nas potekal. To je glavni vir omejenih možnosti dinamičnega razvoja, oscilacije v razvoju, razkorak med potrebami in možnostmi. Zato se morajo potruditi vsi nosilci ekonomskih odlokov v okvirih tekoče ekonomske politike, da bodo vzdrževali stopnjo dinamičnega razvoja v mejah, ki jih dovoljuje sedanja gospodarska struktura. To je okvir protiinflacijskega programa in to mora biti v središču naporov vseh nosilcev ekonomskih odločitev, od temeljnih organizacij združenega dela in njihovih asociacij do vseh družbenopolitičnih skupnosti. Od tega so odvisne možnosti tekoče porabe, vendar pa je od tega odvisna tudi stopnja ublažitve pritiska na rast cen, to je stabilizacijski proces. Težišče družbene akcije in ukrepi ekonomske politike morajo biti usmerjeni k uresničevanju dinamičnega razvoja proizvodnje, seveda v mejah, ki jih dovoljuje sedanja proizvodna struktura.

Največja pozornost vseh družbenih dejavnikov mora biti zato posvečena proizvodni strani procesa reprodukcije, zavarovanju pogojev dinamičnega in aktivnega razvoja. Vendar pa mora biti posvečena tudi porabi. Načelo trošenja v mejah razpoložljivega dohodka je treba dosledno spoštovati. Zato je nujno z ukrepi tekoče ekonomske politike vnaprej usklajevati rast vseh oblik porabe z rastjo dohodka, ne pa da se to dogaja ex post, predvsem z nadaljnjo pospešitvijo rasti cen. Čeprav danes ne moremo zadovoljiti številnih realnih potreb, lahko trošimo samo toliko, kolikor proizvajamo in kakor proizvajamo. Še več, po dogovorjeni ekonomski politiki za to leto mora biti rast porabe nekaj počasnejša od rasti dohodka, da bi se krepila reprodukcijska sposobnost gospodarstva, s tem pa bi se povečale možnosti rasti dohodka in same porabe. To zlasti v pogojih, ko so se škarje cen v mednarodni menjavi bistveno poslabšale.

Zvezni izvršni svet ne predlaga na tem sektorju nikakršnih novih ukrepov v okviru ukrepov tekoče ekonomske politike. Sodi, da je ob spoštovanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov oziroma zakonskih norm možno ponovno vzpostaviti porušeno ravnotežje. Zato se zavzema, da se spoštujejo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi o politiki dohodkov in osebnih dohodkov, ki zagotavljajo, da se dohodki formirajo odvisno od celotnega dohodka. Nosilci teh dogovorov morajo pri tem kritično analizirati njihovo delovanje in jih zboljšati. V okviru ukrepov tekoče politike bi bilo treba pospešiti dogovore tudi v tem smislu, da se po potrebi in specifičnosti vnašajo ustrezni popravki v zvezi z izredno primernim položajem posameznih grupacij pri pridobivanju dohodka.

Glede splošne in skupne porabe sodi zvezni izvršni svet, da bodo republike in pokrajini na podlagi sklenjenega družbenega sporazuma neodloljivo ukrenile vse, da bi se obremenitev z davki in prispevki omejila na dogovorjeno politiko, s čimer je potreba po pospešenem razvijanju interesnih skupnosti na ustavnih normah popolnoma neodlojljiva, kot je neodlojljivo tudi doseganje dogovorov o reformi sistema davkov in prispevkov. Če bodo izpeljani ukrepi v zvezi z dogovorjeno politiko, potem zveznemu izvršnemu svetu ne bo treba omejevati te porabe.

Tudi na področju investicij je treba zagotoviti, da bodo temeljile na realnem kritju, da se bodo vlagale v trajna obratna sredstva, da bo preprečeno plasiranje kratkoročnih sredstev v dolgoročne obveznosti. Vse to je tudi zakonsko urejeno in nujno je treba zagotoviti disciplino in družbeno kontrolo.

V takšnih okvirih delovanja vseh nosilcev odločitev o delitvi in trošenju dohodka se načeto ravnotežje lahko hitro povrne. Podatki za junij kažejo, da se situacija v tej smeri tudi razvija.

Tovarišice in tovariši delegati, drug sektor, na katerem se v sedanjem trenutku pojavljajo neugodne razvojne smeri in omejujoči dejavniki za dinamičen in uravnotežen razvoj, so ekonomski odnosi s tujino. Izvoz in uvoz se razvijata v fizičnem obsegu dinamično in v glavnem uravnovešeno, čeprav obstaja težnja zmanjševanja stopnje rasti izvoza, zlasti finančnih proizvodov. Vrednostni odnosi v menjavi s tujino pa so neprimerni zaradi spremembe cen v mednarodni menjavi. V prvih šestih mesecih so bile uvozne cene celo za 56 % večje v primerjavi s istim obdobjem lani, izvozne pa za 34 %. S tem so se v naši mednarodni menjavi poslabšani odnosi cen. Opravičen boj za pravičnejšo mednarodno delitev dohodka in v zvezi s tem velike spremembe, ki so nastale na nivoju in v odnosih cen v svetu zaradi narave in strukture naše vključenosti v mednarodno delitev dela, vplivajo torej tudi na naš položaj v mednarodni menjavi. Zato se v prvih mesecih letošnjega leta za razliko od lanskega leta pojavlja visok deficit tako v trgovinski kot tudi v plačilni bilanci. Sedaj je popolnoma jasno, da moramo letos računati z velikim deficitom v devizni bilanci. Tega nismo pričakovali, ko je bila konstituirana ekonomska politika za to leto. Razmerje deficita, ki se pojavlja zaradi sprememb cen v mednarodni menjavi, je dodaten za razvoj zelo omejevalen dejavnik v naslednjih mesecih. Zvezni izvršni svet je moral zato revidirati plačilno in devizno bilanco za to leto. Računamo, da bo deficit v plačilni bilanci v tem letu znašal okrog 720 milijonov dolarjev. Samo na podlagi povečanja cen nafte se pojavlja razlika, ki znaša okrog 600 milijonov dolarjev. Deficit je delno povzročil tudi uvoz za povečanje trajnih in tržnih rezerv, ki so v sedanjih pogojih razvoja mednarodnih ekonomskih razmer zelo pomembne za stabilnost preskrbe.

Zvezni izvršni svet je že začel ali bo začel ustrezne ukrepe, ki bodo dodatno stimulirali in spodbujali izvoz in ohranili njegovo dinamiko. Sedanja prizadevanja za spodbujanje izvoza se namreč preveč opirajo na ukrepe federacije, to pa povečuje izdatke in povzroča resne probleme v proračunu federacije, ki izkazuje zaradi tega velik primanjkljaj, ki ga bo treba v naslednjem obdobju uravnati z ustreznimi dodatnimi ukrepi, z dogovorom republik in pokrajin. Očitno je, da je treba spremeniti oblike in nosilce spodbujanja izvoza, da to ne bi postalo vir vse večje državne vnovične delitve dohodka. Nujno je, da se sistem spremeni tudi na tem sektorju in da samoupravno organizirano gospodarstvo vse bolj prevzema nase odgovornost za spodbujanje izvoza in za zagotavljanje deviz, ki so potrebne za proces reprodukcije. K temu bi kazalo pritegniti vse družbene dejavnike, ker to nalaga tudi pospešeno samoupravno združevanje in pospeševanje gospodarstva. Zvezni izvršni svet mora ustrezno ukrepati v tej smeri, da bi bila zagotovljena bolj selektivna izvozna stimulacija, pri čemer je treba upoštevati, da je prišlo do bistvenih sprememb v svetovnih cenah in da se zaradi tega spreminjajo tudi objektivne potrebe po spodbujanju izvoza glede posameznih grupacij proizvodnje.

V okvirih tekoče ekonomske politike pa je treba ukrepati za bolj smotrni uvoz. Izredno visok je uvoz opreme zaradi neresenih problemov kreditiranja domače opreme. Opravlja se namreč tudi tak uvoz, ki ga nikakor ne moremo

opravičiti s stališča potreb razvoja tekoče reprodukcije, oskrbljenosti trga in potreb življenjskega standarda. S spremembami v mehanizmu deviznega in zunanjetrgovinskega sistema bodo selektivno storjeni ustrezni ukrepi, ki naj bi vplivali na to, da se dinamika uvoza omili in omeji v meje revidirane trgovinske plačilne bilance za to leto.

Z ukrepi tekoče ekonomske politike je treba še naprej spodbujati proces (ki je že bil začel) hitrejšega povečanja menjavi poslabšali odnosi cen. Upravičen boj za pravičnejšo mednarodno delitev dohodka stalno reproducirajo primanjkljaj trgovinske bilance.

Letošnji primanjkljaj v plačilni bilanci bo krit deloma iz zmanjšanja deviznih rezerv, pri čemer pa te ne bodo nižje kot 1,2 milijarde dinarjev, deloma pa na račun povečanja črpanja tujih kreditov.

Tretje področje, ki mora biti v središču pozornosti tekoče ekonomske politike, so cene. Cene so v sedanjem trenutku nedvomno najzahtevnejše področje tekoče ekonomske situacije. Seveda so odraz vseh razmerij, ki obstajajo v procesu reprodukcije, zato je njihova sedanja zelo visoka rast svojevrsten odraz takih razmerij. Sedanji položaj na področju cen odseva na določen način nerešene probleme v celotnem samoupravnem socialističnem sistemu, v sistemu reprodukcije in razvoje politike. Pospešena rast cen je deloma tudi posledica dogovorjene politike spreminjanja razmerja med cenami v prid energiji, surovinam in hrani, kar je bistvena prvina razvojne politike in kar je potrebno, da bi vzpostavili bolj uravnoteženo gospodarsko strukturo. Tudi drugod po svetu cene naglo naraščajo, pa je torej tudi naše gospodarstvo zaradi stopnje in strukture svoje vključenosti v mednarodno delitev dela dovzetno za prenašanje zunanjih gibanj na notranji razvoj, pri čemer je treba reči, da še nismo zgradili obrambnega mehanizma zoper take vplive. Sistem cen je treba v novih ustavnih okoliščinah, pa tudi v okoliščinah sprememb na svetovnem trgu podvreči temeljiti analizi in spremembam.

Porast cen in inflacija sta tako še vedno najneugodnejši in najbolj boleči točki v sedanji gospodarski situaciji. Sedanja stopnja rasti cen in pritisk, da bi te še naprej naraščale s tako naglico, kali vsa razmerja v reprodukciji, ogroža stabilnost ekonomskega položaja vseh nosilcev ekonomskih odločitev in povzroča resne socialne težave.

Zato bi se morali vsi družbeni dejavniki, od temeljnih in drugih organizacij združenega dela in vseh njihovih asociacij, tudi zbornice, pa do družbenopolitičnih skupnosti in družbenih organizacij potruditi, da se zatre splošni pritisk na zvišanje cen, ki nosi s seboj prvine stihijnosti in lahko povzroči resne težave in motnje. Zvezni izvršni svet se bo v mejah svojih pooblastil upiral takim pritiskom, vendar pa bi moral pri tem uživati tudi polno družbeno podporo. Cene in doseženi dohodek pogojujejo položaj posameznih delov delavskega razreda znotraj združenega dela v procesu reprodukcije in opredeljujejo raven njihovega življenjskega standarda, opredeljujejo reprodukcijsko zmogljivost posameznih delov združenega dela. Zato so cene temeljno, ne le ekonomsko, temveč tudi socialno in politično vprašanje.

Tovarišice in tovariši delegati, odkar vam je bil poslan moj ekspozé, sklepi in ocenitve ZIS o tekoči ekonomski politiki, je prišlo na področju cen spet do novih sprememb. Povečale so se cene za glavne živilske proizvode (moko, kruh, sladkor in olje), zvišane pa so bile tudi cene za cigarete in tobačne izdelke. Omenjeni ukrepi so bili načrtovani za to leto in so v mejah dogovorjene ekonomske politike in družbenega dogovora o politiki cen v tem letu. Vzrok za povečanje omenjenih cen je lanskoletno povečanje garantiranih cen za kmetijske proizvode. Zdaj, ko dozoreva novi pridelek kmetijskih proizvodov, je bilo treba nujno izvesti tudi omenjene spremembe v cenah pri prodaji na drobno. Pri tem je bila ob soglasju vseh republik in pokrajin garantirana cena za pšenico letošnjega pridelka popravljena za 30 par. Lahko računamo s tem, da je v sedanjih tržnih okoliščinah zagotovljen maksimalni interes za prodajo pšenice, kar bo zmanjšalo ali popolnoma odpravilo potrebo po uvozu, s tem pa razbremenilo plačilno bilanco in zmanjšalo izgube, ki nastajajo zaradi uvažanja pšenice. Zboljšanje letošnjih pogojev za odkup pšenice kmetijskim proizvajalcem dokazuje, da se vsi družbeni dejavniki popolnoma zavedajo, da je treba uresničiti dogovorjeno politiko za pospeševanje proizvodnje, čeprav naletimo pri tem na ustrezne težave.

Omenjene spremembe cen za glavne živilske proizvode povzročajo porast življenjskih stroškov. V povprečju ta znaša približno 2,8 %. Navedeni porast stroškov bo bolj prizadel tiste družine in delovne ljudi, ki živijo z nižjimi dohodki, še posebno delavske družine, ki živijo izključno le od dohodkov, pridobljenih z delom v družbenem sektorju gospodarstva. Zaradi tega je bil tudi dosežen dogovor vseh republik in pokrajin, da se hkrati s spremembami cen za glavne živilske proizvode storijo ukrepi, s katerimi bo delavcem in njihovim družinam, ki živijo izključno od dela v družbenem sektorju, porast omenjenih stroškov v ustrezni meri nadomeščen prek osebnih dohodkov. Spremenjeni bodo tudi otroški dodatki, pokojnine, najnižji osebni dohodki, socialne podpore, invalidnine ipd.

S tem je problem cen za glavne živilske proizvode rešen za naslednje leto in zagotovljena je njihova stabilnost. Nujno pa se je treba upreti neupravičenim poskusom, da bi te nujne spremembe v cenah izkoristili kot izgovor za neupravičeno zvišanje cen za druge proizvode ali pa za neupravičeno zvišanje osebnih dohodkov tistih kategorij zaposlenih in v tistih dejavnostih, v katerih je letos že prišlo do visokega porasta dohodkov.

Rad bi vas obvestil, da so o tekočih gospodarskih gibanjih te dni razpravljali v Zvezi sindikatov Jugoslavije, v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije, v Gospodarski zbornici Jugoslavije, temeljito pa je bila obravnavana tudi v svetu za družbenoekonomsko ureditev. Prejeli ste že poročila oziroma sklepe z omenjenih obravnavanj. Ugotoviti je treba, da so se ocenitve o tekočih gospodarskih gibanjih v vseh omenjenih razpravah v zelo veliki meri skladale. O tem pričajo tudi nedavne razprave v republiških in pokrajinskih skupščinah, kjer so poudarili tudi specifična vprašanja in probleme, ki se kažejo s stališča posameznih republik in pokrajin, ali pa s stališča posameznih grupacij združenega dela. Toda stopnja soglasja z ocenitvami in smerni politike v naslednjih mesecih je zelo visoka, tako da zvezni izvršni svet meni, da je to hkrati tudi jamstvo, da bodo dogovorjeni ukrepi letošnje dogovorjene tekoče ekonomske politike tudi dosledno izvajani. To je tudi glavno jamstvo, da bodo nadaljnji pozitivni tokovi v tekočih ekonomskih gibanjih spodbujani, neugodni pa omejevani ali izločeni. Povsem očitno je, da lahko le s skupnimi in koordiniranimi prizadevanji vseh nosilcev ekonomskih odločitev, od temeljnih organizacij združenega dela, njihovih sestavljenih asociacij, prek občin, pokrajin in republik pa do federacije, obdržimo gospodarski položaj pod kontrolo in dosežemo zadovoljiv ekonomski in socialni rezultat.

Prvi pogoj za dolgoročno dinamičen in stabilen ekonomski in socialni razvoj je ta, da se na vseh sektorjih gospodarskega sistema pospešijo spremembe v skladu z ustavnimi določili in da se hkrati na teh temeljih določi skupna dolgoročna in srednjeročna razvojna politika. Za sedanje stanje na vseh področjih gospodarskega sistema je še vedno značilno preveliko državno odločanje in od združenega dela odtujeno odločanje o bistvenih pogojih gospodarjenja in usmerjanja procesa reprodukcije. Naloga sedanjega trenutka našega razvoja je, da se pospeši združevanje dela in na tej podlagi sredstev za reprodukcijo, da se ustvarjajo razvojni programi na samoupravnih osnovi, da se z reprodukcijo v razširjenih razmerjih zavestno obvladujejo in s prizadevanji združenega dela premagujejo neskladja, ki omejujejo naš razvoj in uresničevanje številnih socialnih smotrov.

Na vseh omenjenih sektorjih je treba državno odločanje odločno nadomeščati z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi. Določena in konkretizirana politična stališča je treba v naslednjem obdobju preoblikovati v konkretne sistemske rešitve. Prav zaradi zahtevnosti procesa, ki ga je treba izvajati, je treba na vseh ravneh zagotoviti polno vključevanje znanstvenih dognanj v sam proces odločanja. Podmena za proces sprememb v gospodarskem sistemu je, da se hkrati v gospodarstvu samem in družbenih službah uresničujejo bistvene družbene spremembe, ki jih je vpeljala ustava.

Zvezni izvršni svet bo pobudnik in koordinator aktivnosti o številnih vprašanjih v zvezi z dopolnjevanjem gospodarskega sistema in dogovarjanjem na področju skupne razvojne politike. Delo pri številnih vprašanjih sprememb gospodarskega sistema že teče. V teku je tudi postopek pripravljanja in dogovarjanja razvojne politike za naslednje srednjeročno obdobje, kot tudi dogovor o dolgoročni razvojni politiki, o čemer bo razpravljala tudi ta skupščina.

Tovarišice in tovariši delegati, uspehi, doseženi v prvem polletju tega leta, splošno ugodno politično in družbeno vzdušje in sklepi X. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, ki so zelo jasno in določno opredelili smeri političnega angažiranja na področju razvijanja samoupravnega sistema, ekonomskega in socialnega razvoja, kot tudi na področju ekonomske stabilizacije, omogočajo, da tudi letos dosežemo uspešne rezultate v ekonomskem in socialnem razvoju države. Nujno pa je, da se vsi družbeni dejavniki povsem konkretno borijo za vse tiste elemente ekonomske politike, ki je bila dogovorjena za to leto.

Sedanje zapletene in zahtevne razmere pri nas in v svetu kot tudi pojav nekaterih neugodnih tendenc v gospodarskem razvoju zavezujejo vse nosilce ekonomskih odločitev, da v mejah svojih pravic in obveznosti dosledno izvajajo ukrepe družbeno dogovorjene razvojne politike v tem letu. Politična enotnost in popolna jasnost sklepov 10. kongresa ZKJ omogočata in olajšujeta, da v sedanjih zahtevnih razmerah pravočasno sprejemamo rešitve, da premagujemo težave, ki se pri razvoju vselej pojavljajo, da zgradimo gospodarski sistem na takih temeljih, ki zagotavljajo, da bo delavski razred vedno bolj neposredno odločal o dohodku in o vsej družbeni reprodukciji. K temu bo prispeval s svojo aktivnostjo nedavno oblikovani delegatski skupščinski sistem kot ogromna potencialna politična moč združenega dela, narodov in narodnosti, ki bo s svojo aktivnostjo spodbudil in pospešil rešitve, ki so potrebne za uspešen tekoči in dolgoročni materialni in družbeni razvoj. Na tej podlagi se bo zvezni izvršni svet v polni meri zavzemal tudi za izvajanje v skupščini dogovorjene politike, pri čemer bo vselej računal na njeno podporo pri takih prizadevanjih.

Beograd, julija 1974

Priloga 2

ODGOVOR PODPREDSEDNIKA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA IN ZVEZNEGA SEKRETARJA ZA ZUNANJE ZADEVE MILOŠA MINIČA NA VPRAŠANJE O TUJI INTERVENCIJI NA CIPRU

Tovariši predsednik, tovarišice in tovariši! Vprašanje, ki so ga delegati zveznega zbora – Drago Seliger iz SR Slovenije, Dušan Rakovac iz SR Hrvatske, Svetislav Popović iz SR Srbije, Vukalica Milutinović iz SR Črne gore, Ljubomir Samonikov iz SR Makedonije, Redžo Terzić iz SR Bosne in Hercegovine, Jožef Ipač iz SAP Vojvodine in Ljoku Hazbi iz SAP Kosova poslali zveznemu izvršnemu svetu, se glasi: Tuja intervencija z oboroženo silo z namenom odstaviti predsednika Makarija in legitimno vlado neodvisne, neuvrščene republike Ciper, za katero nosi neposredno odgovornost grška vlada, je globoko vznemirila našo javnost in izzvala zaskrbljenost za mir in stabilnost na območju, ki je v neposrednem sosedstvu naše države. Nobenega dvoma ni, da je ta napad na neuvrščeni Ciper tudi napad na neuvrščenost v celoti. Podpiramo izjavi, ki sta jih dala ob tej priložnosti predsednik republike in predsednik zveznega izvršnega sveta, ki so bile sprejete v naši javnosti s popolnim odobravanjem. Postavljamo naslednje vprašanje:

Kako zvezni izvršni svet ocenjuje najnovejši položaj v zvezi s tujo intervencijo na Cipru in njene širše posledice kot tudi možnosti, da se obvlada sedanji položaj, ki ga je ustvarila tuja intervencija na Cipru in kakšne akcije je izvedla ali namerava izvesti SFRJ?

Na to vprašanje dajem v imenu zveznega izvršnega sveta naslednji odgovor:

Tovarišice in tovariši, takoj naj vas spomnim na to, da so v preteklih letih sestanki neuvrščenih držav – posebej mislim na stališča četrte konference voditeljev držav in vlad neuvrščenih držav – opozarjali, da politika sile in tuje vmešavanje v notranje zadeve neodvisnih držav, med njimi tudi neuvrščenega Cipra, ogrožata mir in varnost številnih držav in vsebujea nevarnosti, da prerastejo v širše spopade z nepredvidljivimi posledicami.

Takšna opozorila so se večkrat izkazala za upravičena, te dni pa so se vnovič dramatično uresničila.

Želim tudi poudariti, da je bil z napadom na svobodo in neodvisnost ciprskega ljudstva izvršen drugi brezobzirni napad proti neuvrščeni državi v zadnjem letu.

Zdaj se tudi na tem območju nadaljuje praksa, da skušajo nekatere države uresničiti svoje namene tako, da vržejo ustavno vladno druge države. Takšni poskusi so toliko bolj vredni obsodbe, ker se dogajajo prav v trenutku, ko se na Bližnjem vzhodu in v Evropi trudijo, da bi odpravili agresijo in uporabo sile v mednarodnih odnosih, za vzpostavitev odnosov, ki naj vsem državam zagotovijo večjo varnost in enakopravno mednarodno sodelovanje.

Dejstva o agresivni intervenciji grških vojaških sil in puču na Cipru, katerih namen je bil likvidacija republike Ciper kot neodvisne suverene neuvrščene države in fizično eliminiranje predsednika Makarija, so dobro znana in jih tu ni treba ponavljati.

Želim pa poudariti, da je danes očitno, da pučisti in vojaške sile niso dosegli svojih mračnih ciljev, da so doživeli popoln polom in da jih je mednarodna skupnost odločno obsodila.

Jugoslavija meni – in to je stališče tudi številnih drugih držav – da je prišlo do krize z intervencijo grških oboroženih sil na Cipru ter da odgovarja za to in za vse posledice te intervencije grška vlada.

To gledišče smo uradno sporočili prek grškega veleposlaništva v Beogradu in našega veleposlaništva v Atenah grški vladi, z njim pa smo seznanili vlade številnih drugih držav.

Po našem prepričanju se skrivajo za to akcijo sile imperializma in reakcije, ki nasprotujejo popuščanju napetosti v svetu ter boju in prizadevanju narodov in držav za utrditev miru in razvijanje enakopravnega mednarodnega sodelovanja.

Nastal je nevaren položaj, po katerem bi bilo mogoče pričakovati turško vojaško reakcijo na poskus spremembe stanja na Cipru.

Želim vas obvestiti, da smo turški vladi uradno sporočili, da pričakujemo, da je dejanski smoter turške akcije vzpostavitev prejšnjega stanja, to pomeni neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti ter ustavne ureditve Cipra; turška vlada je to tudi večkrat javno razglasila. Pri tem smo turški vladi sporočili, da s tem razumemo, da se omogoči ustavni vladi Cipra in predsedniku Makariju, da še naprej opravljata svoje funkcije. Hkrati smo poudarili, da v primeru, če bi imela vojaška akcija Turčije druge namene, menimo, da kriza s tem ne bi bila rešena, marveč bi se zaostрила, to pa bi bila nova nevarnost za mir in varnost.

Razvoj v zvezi s Ciprom bo morda pripomogel k temu, da bodo vsi zainteresirani dejavniki končno spoznali, da niso več sprejemljivi in realni poskusi enostranskega vsiljevanja rešitev problemov, ki so povezani z varnostjo vseh držav, in da je zelo nevarna politika postavljanja pred dejstvo v takšnih primerih.

Združeni narodi so bili najbolj poklicani, da reagirajo proti agresivnemu napadu na neodvisnost neuvrščene republike Ciper.

Čeprav se je varnostni svet v začetni fazi obotavljal, je 20. julija prejel resolucijo o prekinitvi ognja in o temeljnih načelih za rešitev krize. Pomembno je, da je bila resolucija sprejeta soglasno, da so jo podprli vsi stalni člani. S tem je dobila ustrezen politični pomen in postala obvezna za vse strani glede njenega uresničevanja.

S tem je bila tudi tokrat izražena pripravljenost narodov in držav, da se nadaljuje proces popuščanja napetosti ter utrjevanja miru in varnosti v svetu.

Zdaj ko je dosežena prekinitev ognja na Cipru, je najnujnejša naloga, da se resolucija varnostnega sveta izpolni v celoti. Menimo, da je nujno, da se po tej poti zagotovijo neodvisnost, suverenost, ozemeljska nedotakljivost in ustavna ureditev na Cipru; to pomeni, naj se omogoči legitimni vladi s predsednikom Makarijem, da bo opravljala funkcijo v svoji državi.

Popolnoma je treba onemogočiti navzočnost in delovanje samozvanega pučističnega režima, vsiljenega s tujo intervencijo, ki ga ne priznava nobena država. Za uresničitev smotra resolucije je nujno, da se tuje sile čimprej umaknejo s Cipra.

Upamo, da bodo vse neposredno zainteresirane strani delovale za uresničitev zahtev te resolucije ter da se bodo vzdržale vsakršnih drugih akcij ali poskusov vsiljevanja rešitev, ki nasprotujejo smotrom resolucije.

Vloga Združenih narodov se ni končala s sprejetjem te resolucije. Varnostni svet ima veliko odgovornost za to, da se njegova odločitev izpolni.

Pričakujemo, da bodo države, ki jih je varnostni svet pozval k pogajanjem, med pogajanja nenehno obveščale Združene narode, zlasti pa da se bodo povsem in nenehno posvetovale z ustavno in legitimno ciprsko vlado. Če ne bodo upoštevale neodtujljivih pravic ciprskega ljudstva do svobode in neodvisnosti ter enakopravnega sodelovanja njegovih zakonitih predstavnikov v reševanju krize, ni možna ne pravična in trajna rešitev tega problema. Nesmiselno bi bilo, da bi tri države odločale o usodi neodvisne države – članice Združenih narodov, ne da bi pri tem v vsem sodelovala njena zakonita vlada in predsednik republike.

Prepričani smo, da je lahko le neodvisni in neuvrščeni Ciper brez tujega varuštva ter z urejenimi odnosi med grško in turško nacionalno skupnostjo dejavnik miru, stabilnosti in sodelovanja na tem območju. To je tudi v širšem interesu mednarodne skupnosti. Tudi v tej krizi se je izkazalo, kot smo že večkrat poudarjali, da sta mir in varnost nedeljiva in da ju je treba braniti s skupno odgovornostjo in prizadevanji vse mednarodne skupnosti.

Poudariti želim, da je že od vsega začetka te krize naša država najostreje obsodila brezobzirni napad na neodvisnost in suverenost Cipra in odločno podprla zakonito vladno predsednika Makarija, ter pri tem razkrila pravo naravo tuje intervencije in opozarjala na nevarnosti, ki jih vsebuje za varnost držav na tem območju in širše v svetu.

Zvezni izvršni svet je 15. julija objavil sporočilo o stališču naše vlade. Zaradi razvoja položaja je predsednik republike naslednji dan dan osebno izjavo. Naše družbenopolitične organizacije – Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, zveza borcev, zveza sindikatov, zveza mladine in druge so s številnimi resolucijami in poslanicami nastopile za obrambo neodvisnosti in zakonite vlade neuvrščene Cipra.

V osebni poslanici predsedniku Makariju z dne 17. julija je predsednik Tito ostro obsodil tujo agresivno akcijo na Cipru in podprl prizadevanja predsednika Makarija. Naš predstavnik je na konferenci o evropski varnosti in

sodelovanju ostro obsodil tuje vojaške intervencije in pri tem poudaril, da so dogodki na Cipru ponovno potrdili najtesnejšo povezanost med mirom in varnostjo v Evropi ter varnostjo v Sredozemlju in na Bližnjem vzhodu.

Na sestanku varnostnega sveta Organizacije združenih narodov o dogodkih na Cipru je naš stalni predstavnik v Organizaciji združenih narodov razložil stališče Jugoslavije.

Zvezni sekretariat za zunanje zadeve je po vojaški akciji Turčije 20. julija v posebnem poročilu še enkrat razgnil naša stališča.

Poleg tega se je Jugoslavija od vsega začetka v posvetovanjih z drugimi neuvrščenimi državami zavzemala za skupne akcije in podporo Cipru in pri tem našla široko pripravljenost teh držav. Rezultat skupnih prizadevanj na sestanku predstavnikov neuvrščenih držav v Ženevi 16. julija in tudi na sestanku koordinacijskega biroja v New Yorku 19. julija sta bili obsodba tuje intervencije na Cipru in podpora neodvisnemu in neuvrščenemu Cipru in njegovi vladi.

Prav tako je naša vlada nenehno izmenjavala mnenja o nastalem položaju s številnimi evropskimi in sredozemskimi državami kot tudi državami z drugih območij, s katerimi se posvetujemo o mednarodnih vprašanjih.

Lahko izjavim, da bo naša vlada, izhajajoč iz interesov neuvrščene socialistične države in načel, za katera se zavzema v mednarodnih odnosih, tudi v prihodnje v nenehnik stikih z vladami številnih držav in bo storila vse za čimbolj ugoden razvoj dogodkov.

Naša zavzetost in podpora za svobodo in neodvisnost Cipra sta dokaz naše načelne opredelitve v mednarodnih odnosih kot tudi prepričanja, da sta varnost in neodvisnost tudi naše države najtesneje povezani z obrambo svobode in neodvisnosti drugih držav, zlasti še sosednih. Vsak odpor proti agresivnim silam imperializma in reakcije, vsaka zmaga nad temi silami, zlasti še v našem sosedstvu, krepi in utrjuje položaj in varnost tudi naše države.

Nadaljnji razvoj krize in oboroženi spopad na Cipru — kot kaže je bil zaustavljen z včerajšnjo zaustavitvijo ognja, čeprav je grozil, da se bo nevarno razširil — sta neposredno povezana tudi z varnostjo naše države, saj gre za spopad med državami, ki so sosedje Jugoslavije. Zato je bila naša država prisiljena, da stori nujne varnostne ukrepe za okrepitev naše lastne varnosti.

Dogodki v zvezi z usodo Cipra so za trenutek potisnili v stran več mednarodnih problemov, ki pritegujejo našo pozornost, kot so: bližnjevzhodna kriza, konferenca o evropski varnosti in sodelovanju, mednarodni gospodarski položaj, izvajanje sklepov posebnega zasedanja generalne skupščine Organizacije združenih narodov, dejavnosti za vzpostavitev neodvisnosti portugalskih kolonij in drugi. Toda vsi ti dogodki so izredno pomembni za mednarodne odnose in z njimi se bo še naprej nenehno ukvarjala naša zunanja politika.

Hkrati z našo akcijo in podporo ciprskemu ljudstvu bomo še odločneje in intenzivno nadaljevali pobude in prizadevanja za zboljšanje odnosov in vsestransko sodelovanje naše države s sosednimi državami ter za reševanje perečih problemov z vsako med njimi, kjer takšni problemi obstajajo.

Naše izhodišče je, da je to v obojestranskem interesu, uspehi pa so odvisni od pripravljenosti vsakega našega sosesa, da se zavzema za iste namene.

Krepimo naše sodelovanje z vsemi državami, ki to želijo, ne glede na družbene interese, na velikost in mednarodni položaj, s težnjo, da se sodelovanje razširi na področja skupnega pomena.

Skupaj z neuvrščenimi državami se še naprej zavzemamo za uresničitev sklepov četrte konference voditeljev držav in vlad neuvršenih držav. Pri tem posebej poudarjamo pomen akcije in boja za trajno in pravilno rešitev krize na Bližnjem vzhodu, za osvoboditev in vzpostavitev neodvisnosti kolonij ter za popolno pomoč vsem osvobodilnim gibanjem, za uresničitev pravic narodov Vietnama, Kambodže in Laosa, da suvereno, svobodno in neodvisno odločajo o svoji usodi, za podporo čilskemu ljudstvu, izpostavljenemu fašistično-teroristični diktaturi vojaške klike, za trajen mir in varnost v svetu in za enakopravno mednarodno sodelovanje.

Se bolj se bomo trudili, da bi se skupaj z neuvrščenimi državami v razvoju in drugimi državami zavzeli za izvajanje sklepov posebnega zasedanja generalne skupščine Organizacije združenih narodov aprila 1974, s katerih uresničitvijo naj bi se izoblikoval nov sistem enakopravnih mednarodnih ekonomskih odnosov.

Ko naša država razvija takšno dejavnost, v bistvu še naprej z neomahljivo doslednostjo uresničuje svojo politiko neuvrščenosti ter nenehno utrjuje bolj in bolj svoj mednarodni položaj in ugled v svetu ter lastno neodvisnost in varnost.

Hvala, tovariš predsednik.

ZVEZNI IZVRŠNI SVET

Priloga 3

OCENE IN STALIŠČA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA O GOSPODARSKIH GIBANJH V PRVEM POLLETJU 1974

Zvezni izvršni svet ugotavlja, da so glavne značilnosti gospodarskih gibanj v prvih petih mesecih tega leta dinamična aktivnost in pospešena rast vseh oblik proizvodnje in porabe. V tem času se uresničujejo nekateri bistveni cilji dogovorjene ekonomske politike za leto 1974, predvsem glede hitrejše rasti družbenega proizvoda, produktivnosti dela in zaposlenosti, dviganja standarda in krepitve investicijske dejavnosti. Toda hkrati so se pojavile tudi neugodne težnje na nekaterih pomembnih področjih družbene reprodukcije, kar bi — če bi se nadaljevale — moglo ogroziti cilje ekonomske stabilizacije v tem letu. To se v prvi vrsti nanaša na plačilno bilanco, kjer se vnovič javlja precejšen primanjkljaj, in na porabo, ki izkazuje težnjo visoke rasti in realno presega materialne okvire tekoče rasti proizvodnje. Pospešena je tudi rast cen in stroškov reprodukcije.

I

1. V prvem polletju je visoko naraščala proizvodnja v vseh proizvodnih dejavnostih. Najpomembnejša dejavnika hitre rasti skupne porabe sta bila industrijska proizvodnja in visoka ponudba hrane, ki jo je omogočila rast kmetijske proizvodnje v lanskem letu. Industrijska proizvodnja od januarja do maja leta 1974 je bila za približno 10 % večja kot v istem obdobju lani, v njej pa je najhitreje naraščala proizvodnja reprodukcijskega materiala. Pozitivna gibanja v kmetijstvu iz druge polovice leta 1973 so se nadaljevala tudi v prvih mesecih leta 1974. Odkup kmetijskih pridelkov je bil v prvem trimesečju 1974 skoraj za 18 % večji kot leto dni prej. Toda zaradi znanih omejitev v deželah evropske gospodarske skupnosti, položaja na tržišču mesa in živine, je prišlo do hudih težav, s čimer sta bila resno ogrožena proizvodnja mesa in živinski fond. Zelo je porastla tudi gradbena dejavnost in proizvodnja v gozdarstvu, v skladu s pospešeno gospodarsko dejavnostjo pa je bilo omogočeno, da je tudi zaposlenost naraščala v zadovoljivi meri ob povečanju produktivnosti dela in da dosežemo še druge kvalitativne spremembe v razvoju proizvodnih sil: struktura proizvodnje in delitve je bila izboljšana v korist primarne proizvodnje, povečan je bil delež gospodarskih investicij v skupnih investicijah, povečana je bila stopnja samofinanciranja gospodarstva, intenzivnejša je bila stanovanjska izgradnja, z relativno visoko rastjo uvoza je bila izboljšana nabava reprodukcije, dopolnjevanje so bile stalne blagovne rezerve federacije in izboljšana njihova struktura. Dohodki sklada federacije za kreditiranje gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova se uresničujejo po predvidevanjih.

Rast materialne proizvodnje v prvem polletju 1974 je torej znatno preseгла spodnjo mejo, ki je bila določena z ekonomsko politiko za leto 1974. Toda zaradi vpliva nekaterih omejitvenih dejavnikov – med katerimi so bili najpomembnejši pad konjunktura v svetu, plačilna bilanca, neugoden energetski položaj, problemi cen in stroškov poslovanja – lahko pričakujemo, da bo rast proizvodnje v drugem polletju nekoliko počasnejša. To seveda ne bi smelo ogroziti načrtovane stopnje rasti, je pa resno opozorilo, da se morajo tudi oblike porabe uskladiti z rastjo proizvodnje v sorazmerjih, ki so bila določena v resoluciji o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974.

2. Čeprav je skupna poraba že zdaj večja kot bi bilo upravičeno glede na rast proizvodnje, vse oblike finalne porabe še naprej naraščajo. V prvih petih mesecih leta 1974 so investicijska plačila kot tudi dohodki skupne porabe nominalno večji kot v ustreznem času lani za več kot 40 %, skupni prejemki prebivalstva za 37 %, rast proračunske porabe pa znaša 15 %.

Poraba je ključno področje, na katerem se rušijo sorazmerja, določena z dogovorjeno politiko. Osebni dohodki v povprečju naraščajo hitreje kot produktivnost dela; indicije so, da se v investicije v osnovna sredstva usmerja tudi del dohodka, ki bi moral biti uporabljen za obratna sredstva, tekoča reprodukcija se pa spet čedalje bolj financira s kratkoročnim zadolževanjem; dohodki skupne porabe naraščajo občutno hitreje kot prejemki organizacij združenega dela v gospodarstvu iz naslova skupnega dohodka; proračunske izdatke, zlasti vezane, je nemogoče kriti z dohodki.

V okviru predvidene letošnje rasti denarne mase za 26 % se je v prvih šestih mesecih tega leta le-ta povečala v primerjavi z decembrom leta 1973 za 8,6 %. Toda zaradi njene visoke rasti v letu 1973 so prišli do izraza preneseni monetarni efekti iz prejšnjega leta tudi v prvih mesecih letošnjega leta, to pa tako, da je prišlo do visoke rasti proizvodnje in vseh oblik porabe.

3. Sorazmerja, določena z dogovorjeno politiko, so postala vprašljiva tudi na področju cen. V prvem polletju so naraščale cene na drobno nekoliko hitreje kot v istem obdobju lani, življenjski stroški pa nekoliko počasneje. Toda dogovorjena rast proizvodnih cen v industriji bi mogla biti namesto do konca leta dosežena že v tretjem trimesečju letos. Na gibanje teh cen – neposredno in posredno – čedalje bolj vplivajo cene v mednarodni menjavi. Poleg nenehnega naraščanja stroškov zaradi zunanjih in notranjih dejavnikov vpliva bistveno na rast cen tudi to, da zamujamo z ukrepi, ki smo jih predvideli v protiinflacijskem programu, predvsem z ukrepi za zmanjšanje zajemanja iz gospodarstva. Prostor za pospešeno rast cen ustvarja tudi vedno večja neskladnost med povpraševanjem in ponudbo. Računati moramo z vplivom povečanih odkupnih cen za kmetijske pridelke v letošnji jeseni.

S stališča razvijanja samoupravnih proizvodnih odnosov in boja proti inflaciji, imajo sedanji sistem in temelji politike cen resne pomanjkljivosti.

4. Obseg vseh teh problemov v odnosih na notranjem trgu postaja še večji zaradi težav v plačilni bilanci in drugih neugodnih posledic sprememb v mednarodnih ekonomskih odnosih. Boj za preobrazbo mednarodnih ekonomskih odnosov, za pravičnejšo delitev svetovnega dohodka in za ekonomsko dekolonizacijo prinaša svetu pomembne in pozitivne spremembe. Zaradi narave naše vključenosti v mednarodno delitev dela in zaradi zamujanja v reševanju materialnih neskladnosti v gospodarski strukturi, je ta ugoden proces izzval tudi nekatere neugodne posledice za naše gospodarstvo. Naglo naraščanje cen za surovine in reprodukcijske materiale v svetu, predvsem za nafto, ne le da načenja probleme kritja primanjkljaja v plačilni bilanci in da omejuje možnosti uvoza, temveč vpliva tudi na večjo rast stroškov in domačih cen. Moteni odnosi cen v menjavi s tujino otežujejo tudi nekaterim panogam domače proizvodnje nabavo nujnih surovin in reprodukcijskega materiala, zato po tej poti odteka tudi del narodnega dohodka v večji meri kot smo pričakovali.

5. Za skupne odnose na tržišču so značilne težnje pospešene rasti povpraševanja in ponudbe v drugem polletju 1973, ki so se še okrepile v začetku letošnjega leta. V prvem trimesečju je rast skupne blagovne ponudbe (iz domače proizvodnje in uvoza) spremljala realna rast skupnega povpraševanja, v kateri je imel izvoz prevladujočo vlogo. Hkrati je bila rast cen proizvajalcev za končne skupzode, cen na drobno in življenjskih stroškov manjša kot v zadnjem trimesečju lani. K temu so največ prispevale relativno mirne cene kmetijskih proizvodov in živil.

V drugem trimesečju smo obdržali visoko konjunkturo, toda čezmerna rast notranje porabe je porušila ravnotežje rasti ponudbe in povpraševanja. Visoka rast uvoza in uvoznih cen in bolj počasna rast izvoza sta vplivala na nadaljnje poslabšanje tekočega primanjkljaja v blagovni menjavi s tujino. Tako je bila zmanjšana tudi možnost, da bi domačo blagovno ponudbo, ki ni mogla zadovoljiti naraščajočega povpraševanja, dopolnili z uvozom. V tem času so cene pospešeno naraščale. Nadaljnja ekspanzija porabe, ki je presegla materialne okvire rasti proizvodnje je ob že vgrajenih stroških naprej spodbujala inflacijo.

II

1. K pozitivnim težnjam v gospodarstvu so prispevali tudi ukrepi ekonomske politike, sprejeti v lanskem in v prvih mesecih letošnjega leta. V spremenjenem političnem ozračju in široki družbeni akciji za stabilizacijo političnih in družbenoekonomskih odnosov — zahvaljujoč vse večjemu angažiranju organizacij združenega dela — so ti ukrepi omogočili, da v razmerah krize energije in surovin ter nadaljnjega zmanjšanja gospodarske aktivnosti v svetu naša gospodarska aktivnost oživi.

Razmah gospodarskega razvoja je v veliki meri rezultat ugodnih razmer, nastalih zaradi ukrepov ekonomske politike, ta pa je šele začetek realnega spreminjanja načina gospodarjenja v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela kot tudi usklajanja gospodarskega sistema z ustavo. Zato tudi povezovanje dela in sredstev na podlagi razvojnih programov organizacij združenega dela še ni steklo, učinkovitost izkoriščanja sredstev za proizvodnjo in premajhna povezava investicij z razvojno politiko še ni dovolj izražena. Inflacija zavira prizadevanja za varčevanje in smotnost gospodarjenja in spodbuja k odločitvam, da se pomanjkljivo poslovanje krije s povečanjem cen.

Zvezni izvršni svet ugotavlja, da se nekaterih pomembni ukrepi in aktivnosti, predvidene v resoluciji o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974, uresničujejo z zamudo in neizenačeno. To velja v prvi vrsti za družbene dogovore in samoupravne sporazume o razvojnem načrtu sprejetih prednostnih dejavnosti in o merilih in višini obremenitve dohodka organizacij združenega dela, kakor tudi za druge ukrepe za omejitev družbene porabe v okvir razpoložljivih sredstev in za zmanjšanje stroškov poslovanja organizacij združenega dela.

V zamudi je tudi ustavno urejanje odnosov na celotnem področju blagovnega in denarnega prometa; interesne skupnosti v negospodarstvu se šele zdaj nekoliko bolj pospešeno organizirajo na načelih svobodne menjave dela, kar je imelo neposredne neugodne posledice na gibanje porabe.

Pripravljamo ukrepe za bolj učinkovito varstvo gospodarstva pred inflacijskimi valovi iz tujine in za ublažitev posledic neugodnih gibanj na svetovnih trgih za plačilno bilanco. Toda ti ukrepi federacije so še dalje močno odvisni od krepitve konkurenčne sposobnosti gospodarstva in od smotnejšega obnašanja uvoza.

2. Zvezni izvršni svet ocenjuje, da so vsi gospodarski tokovi in izkazane težnje potrdili upravičenost ukrepov in smeri delovanja, predvidenih v resoluciji o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in protiinflacijskem programu.

Zato je glavna zahteva našega trenutka — veliko bolj odločno in dosledno uresničevanje nalog iz naštetih dokumentov. K temu nas zavezujejo tudi sklepi 10. kongresa ZKJ, zlasti pa še resolucije o neposrednih nalogah ZKJ v uresničevanju politike ekonomske stabilizacije.

V tem smislu je treba še bolj dosledno vztrajati pri vseh nosilcih ekonomskih odločitev za naslednje usmeritve delovanja, določene v protiinflacijskem programu:

prvič, za uresničitev predvidene stopnje gospodarske rasti (kar je izhodiščna točka protiinflacijskega programa),

drugič, za zmanjšanje stroškov (varčevanje in večjo smotnost pri stroških reprodukcije, bolj počasno rast splošne in skupne porabe in tako imenovanih pogodbenih obveznosti gospodarstva, kot tudi sprejetje ukrepov za zmanjšanje razkoraka med realnimi in nominalnimi osebnimi dohodki),

tretjič, za sprejemanje obrambnih ukrepov proti neugodnim učinkom sprememb v strukturi delitve in menjave svetovnih surovinskih in energetskih virov in bogastev na naše gospodarstvo,

četrtič, za uskladitev družbenoekonomskega sistema z ustavo.

V sedanjem položaju so najnujnejši ukrepi za uskladitev vseh oblik porabe z dogovorjeno politiko in za zmanjšanje primanjkljaja v plačilni bilanci. Zato moramo zadržati pozitivne težnje in rezultate, predvsem na področju proizvodnje, zaposlenosti, produktivnosti dela in izvoza.

2.1. Podpisniki družbenega dogovora o merilih in višini obremenitve dohodka organizacij združenega dela in občanov v letu 1974 morajo brez odlašanja, na podlagi svojih pooblastil, zmanjšati prispevke organizacij združenega dela in interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, da bi ostali letni dohodki ter skupnosti v okviru dogovorjenih dohodkov v tem letu. Hkrati je treba okrepiti dejavnost za vzpostavitev svobodne menjave dela med različnimi družbenimi dejavnostmi in za hitrejšo uskladitev interesnih skupnosti z ustavnimi načeli. Prav tako je treba pospešiti reformo davčnega sistema in uskladitev temeljev davčne politike med družbenopolitičnimi skupnostmi.

Visoka rast pogodbenih obveznosti terja — dokler banke in druge finančne institucije ne bodo bistveno spremenile svojega statusa in svoje organizacije — nenehno preučevanje in omejevanje možnosti, da bi se dohodek gospodarstva odtuževal na tej osnovi.

Zaradi bolj organiziranega družbenega vpliva na gibanje osebnih dohodkov v skladu s sprejeto ekonomsko politiko in sprejetimi cilji protiinflacijske akcije, je nujno vztrajati pri že sprejetih ukrepih, predvsem v republikah in avtonomnih pokrajinah, ki so usmerjene v to, da se gibanje osebnih dohodkov pravočasno oziroma po trimesečnih obračunih uskladi z merili iz samoupravnih sporazumov. V zvezi s tem bi morali nameniti resno pozornost obračunu dohodka.

Organizacije združenega dela, služba družbenega knjigovodstva in drugi pristojni organi morajo zagotoviti, da se s temi periodičnimi obračuni ugotovi realni dohodek temeljnih organizacij in da se osebni dohodki uskladijo z ugotovljenim dohodkom, seveda, na podlagi meril iz samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov.

Hkrati je nujno nadaljevati delo za pospeševanje sistema samoupravnega sporazumevanja in delitve dohodka in za uskladitev meril z okoliščinami, ki izhajajo iz visoke inflacije (višina osebnih dohodkov bi morala biti odvisna od kvantitete in kvalitete dela) – nenehno upoštevajoč pogoje pri ustvarjanju dohodka. Da bi zagotovili skupna stališča za rešitev temeljnih vprašanj sistema samoupravnega sporazumevanja o delitvi dohodka, je nujna koordinirana in sinhronizirana aktivnost republik in pokrajin oziroma njihov družbeni dogovor, da temeljne in druge organizacije združenega dela, ob pomoči sindikalnih organizacij, preučijo in analizirajo temelje meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov in da svoje dokumente o delitvi izpopolnjujejo, tako da bodo spodbujali produktivno in ustvarjalno delo in odpravljali pojave uravnilovke.

Udeleženci družbenih dogovorov o delitvi dohodka morajo brez odlašanja preučiti utemeljenost delitve dohodka po panogah, v katerih so dosegli pomembno večjo rast nominalnih osebnih dohodkov, kot je bila rast produktivnosti dela in življenjskih stroškov, da bi osebne dohodke v teh dejavnostih uskladili s splošnimi gibanji, da povprečno večanje cen v posameznih panogah ne bi vplivalo na ustvarjanje neupravičenih razlik v osebnih dohodkih.

Politika potrošniških kreditov mora biti usklajena s splošnim položajem na tržišču in mora prevzeti vlogo enega izmed urejevalcev odnosov med ponudbo in povpraševanjem.

Kreditno-monetarna politika mora v skladu z resolucijo o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 zagotoviti v prihodnjih mesecih počasnejšo stopnjo rasti denarne mase, tako da njeno rast omeji v okvir rasti nominalnega družbenega proizvoda. Hkrati je treba zagotoviti dosledno izvajanje ukrepov kreditno-monetarne politike. Poleg tega moramo sprejeti in dosledno izvajati ukrepe za odpravo nelikvidnosti organizacij združenega dela v gospodarstvu in tudi z drugimi ukrepi zagotoviti, da se investicije v osnovna sredstva gibljejo v mejah razpoložljivih investicijskih sredstev in ne dovoliti, da se v ta namen izkoriščajo sredstva, ki imajo realno osnovo v akumulaciji, ali pa, da se ta aktivnost razvija v škodo sredstev, ki so nujna za normalno financiranje tekoče reprodukcije.

Nujno je pospešiti proces usklajevanja bančnega sistema z ustavnimi spremembami, zlasti pa izgradnjo in afirmacijo samoupravnega sporazumevanja poslovnih bank in brez odlašanja doseči medbančni sporazum o uresničevanju selektivnih ciljev kreditne politike in politike obresti.

Da se zaradi investicij ne bi odpirala nova žarišča nelikvidnosti, moramo zagotoviti dosledno izvajanje predpisov, da temeljne organizacije združenega dela, ki ne razpolagajo s potrebnim zneskom trajnih obratnih sredstev, ne morejo začeti investicijskih del, če znaša njihov znesek nad polovico (izjemno nad celoto) amortizacije, banke iz svojega kreditnega potenciala ne smejo odobravati kreditov za objekte gospodarske in negospodarske infrastrukture, družbenopolitičnih skupnosti, pa tudi ne drugim uporabnikom družbenih sredstev zunaj gospodarstva in tudi da ne odobravajo kreditov za investicije temeljnih organizacij združenega dela, če ne morejo zagotoviti svojega deleža iz lastnih virov ali iz drugih namenskih virov.

2.2. Z ukrepi na področju ekonomskih stikov s tujino moramo zagotoviti uresničevanje revidirane devizne bilance, v kateri se uveljavljajo na novo ustvarjeni odnosi na področju trgovinske menjave in finančnih odnosov s tujino.

Ukrepi za spodbujanje izvoza ne bi smeli ostati samo pri intervencijah federacije. Učinkoviti bodo le v primeru, če pri njihovem sprejetju in izvajanju sodelujejo združeno delo, družbenopolitične organizacije, da podprejo krepitev konkurenčne sposobnosti izvoznega gospodarstva. Moramo podpreti akcijo za boljšo organiziranost in koordinacijo nastopanja vseh gospodarskih dejavnikov na tujih tržiščih in za razvijanje vseh oblik ekonomskih odnosov s tujino.

Prav tako je nujno, da se režim izvoznih ugodnosti uskladi z razmerami plasmaja na svetovnem trgu.

Položaj v plačilni bilanci ne omogoča rasti uvoza prek okvira, določenega z revidirano devizno bilanco. Zato je zvezni izvršni svet začel sprejemati ukrepe za omejitev uvoza, ki ni nujen za vzdrževanje načrtovane rasti proizvodnje in redno oskrbo trga. To bomo dosegli s spremenjenim režimom uvoza oziroma z odpravo uvoznih ugodnosti (z vzpostavljanjem povprečne uvozne obremenitve za vse količine, ki presegajo odobrene kontingente), kot tudi z dodatnimi finančnimi obremenitvami tistega uvoza, ki nam v tem trenutku ni nujno potreben (depoziti na uvoz opreme, ki ni namenjena prednostnim dejavnostim in na uvoz luksuznega blaga široke porabe).

Hkrati bi bilo treba čimbolj pospešiti dogovarjanje o angažiranju tujih finančnih kreditov, da bi z dopolnilnim izkoriščanjem tujih sredstev v mejah, določenih z devizno bilanco, zagotovili selektivno kreditiranje prednostnih namenov.

2.3. Moramo izkoristiti vse možnosti za boljše izkoriščanje zmogljivosti in večje varčevanje električne energije. Gre za nenehno bdenje nad napravami za proizvodnjo in prenos, za omejitev okvar in hiter remont, za vrstni red izkoriščanja virov, za bolj smotno porabo, kateri naj prispeva tudi spoštovanje pogodb med elektrogospodarskimi organizacijami, načrtnim in solidarnostnim omejevanjem porabe po pogodbenem redu, prenos dela porabe iz kritičnih ur največje obremenitve v druge ure dneva.

Možnosti za spodbujanje večje proizvodnje premoga so predvsem v boljši organizaciji, boljšem izkoriščanju opreme ipd. Kritičen energetski položaj terja tudi izredne ukrepe podpore premogovnikom, predvsem samoupravnemu združevanju sredstev za razširitev njihove proizvodnje. Nadomestitev nafte z drugo energijo, kjerkoli je to mogoče in smotno, postaja zelo pomembna, zato je treba nujno sprejeti ukrepe za bolj smotno porabo nafte.

Podpirati in spodbujati moramo tudi čim hitrejšo dokončanje energetskih virov, katerih izgradnja je zdaj v teku.

Da bi domača proizvodnja redno nabavljala glavne surovine in reprodukcijski material, je zvezni izvršni svet priporočil Gospodarski zbornici Jugoslavije, naj bi bila pobudnica za sklenitev samoupravnega sporazuma med proizvajalci in porabniki – predelovalci teh proizvodov. S temi sporazumi bi zaobsegli količino, ki jo mora proizvodna organizacija obvezno izročiti predelovalcu, in pogoje, ob katerih ji bo izročena. Predmet samoupravnega

sporazuma bi bili tudi pogoji skupnega vlaganja sredstev za hitrejše razvijanje domače surovinske baze za zagotovitev dolgoročnega zalaganja predelovalcev – podpisnikov sporazuma z nujnimi surovinami. Sklenitvi in uresničevanju teh sporazumov moramo dati prednost in družbeno podporo.

Poleg ukrepov za bolj smotno porabo energije in nafte moramo spodbujati tudi nadomestitev dragih uvoženih surovin z domačimi proizvodi. Najpomembnejše mesto ima pri tem, poleg uvoznih omejitev, podpora hitrejšemu razvoju domače surovinske baze – o čemer je treba čimprej skleniti družbene dogovore. Se posebej moramo podpirati ustanavljanje interesnih skupnosti proizvajalca in porabnikov energije in surovin in tudi sicer takšne integracije, v katerih bo združevanje dela in sredstev bistveno prispevalo k urejanju strukturnih vprašanj.

2.4. Zvezni izvršni svet meni, da so vsi podpisniki družbenega dogovora o izvajanju politike cen v letu 1974 dolžni dosledno izpolnjevati naloge in obveznosti, ki izhajajo iz njega.

Razvijanje samoupravnih proizvodnih odnosov in boj proti inflaciji terjajo, da opustimo v sedanjih razmerah tudi metode državne intervencije v sistemu in politiki cen in jih nadomestimo z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

Zato moramo v nadaljnjem uresničevanju sprejete politike cen in dogovora o izvajanju politike cen vztrajati pri koncepciji družbenega dogovora in liberalizaciji cen na podlagi določenih načel, ki jih vsebujejo sprejeti dokumenti.

Oblikovanje cen na osnovi tržnih razmer moramo uresničevati le na podlagi določenih obveznosti gospodarstva glede možne rasti cen teh proizvodov.

Nujno je treba okrepiti proces družbenega dogovarjanja, ker na tak način dolgoročno rešujemo vprašanje cen, prek družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov pa tudi vprašanja medsebojnih odnosov vej in panog na širši osnovi (nabave, razvoj itd.). Integracijsko povezovanje gospodarstva (zlasti bazičnih in predelovalnih vej) je edina trajna rešitev problemov, ki izhajajo iz strukturne neskladnosti in iz premikov v svetovnih odnosih med surovinami in predelovalno industrijo.

2.5. Neogibno moramo izpopolnjevati tudi sistem družbenih računov in evidenc in njihovega prilagajanja spremembam v družbenoekonomskih odnosih in sistemu, ker je sedanji položaj v tem pogledu takšen, da lahko vedno in pravočasno dokumentirano sprejemamo sklepe in potrebne ukrepe za usklajevanje gospodarskih tokov z dogovorjeno politiko. Za ažuriranje letnih gospodarskih bilanc, periodičnih obračunov in kazalnikov tekočih gospodarskih gibanj morajo pristojni organi v predvidenih rokih zagotoviti vso potrebno dokumentacijo, za katero so odgovorni.

Zagotoviti je treba tudi nenehno raziskovalno delo na posameznih področjih ekonomskega razvoja in gospodarskega sistema, da bi mogli ob sprejemanju sklepov vedno razpolagati s svežimi, znanstveno utemeljenimi podatki. V okviru takšnih prizadevanj, za katere bi se morali zavzemati vsi nosilci ekonomskih odločitev, je zelo pomembno zagotoviti stalno ugotavljanje in analiziranje ekonomskega položaja panoge.

2.6. Zvezni izvršni svet ugotavlja, da je najpomembnejša neposredna družbena naloga dosledno organizirati skupnosti in zlasti združeno delo na ustavnih načelih, pri čemer nosijo svoj del odgovornosti poleg organov federacije – ki morajo zelo pospešiti delo za uskladitev gospodarskega sistema z ustavo – tudi temeljne in druge organizacije združenega dela, interesne in družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije.

Uresničevanje najboljših rezultatov v gospodarjenju je odvisno od prizadevanj na vsakem delovnem mestu, v temeljni in drugih organizacijah združenega dela, kot tudi od pobude in odgovornosti proizvajalcev in njihovih delegacij v praktičnem dograjevanju in izpopolnjevanju gospodarskega sistema, postopnega nadomeščanja državnih norm in odločitev s samoupravnimi rešitvami in od skupnega trasiranja tekoče in razvojne politike.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za trg in cene
17. julija 1974
Beograd

Priloga 4

ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za trg in cene daje zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI GRADIVA O GOSPODARSKIH GIBANJIH OD JANUARJA DO MAJA 1974

Odbor zbora republik in pokrajin za trg in cene je na seji 16. julija 1974 obravnaval ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974 in gradivo sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj o teh gibanjih od januarja do maja 1974.

Ugotovljene so bile pozitivne tendence v gospodarski dejavnosti in v povečanju stopnje gospodarske rasti, zlasti pa v uresničevanju industrijske proizvodnje, v rasti investicij, pri ustvarjanju procesa za spremembo njihove strukture v dobro gospodarskih investicij ter v povečanju udeležbe sredstev gospodarstva v financiranju investicij, v povečanju

zaposlenosti in zmanjšanju zadolženosti gospodarstva. Pomen teh ugodnih rezultatov je še večji, ker so ustvarjeni pod vplivom zelo neugodnih gospodarskih dogajanj v svetu.

Hkrati je bilo ugotovljeno, da bi lahko nekatere neugodne težnje, če bi se nadaljevale v dosedANJI dinamiki, bistveno ogrozile dosežene učinke na področjih, ki kažejo pozitivno razvojno smer. To se izraža zlasti v kaljenju odnosov ponudbe in povpraševanja, v alarmantnem povečanju porabe, zlasti osebne in skupne, v rasti inflacije ter v poudarjenem plačilnem deficitu. Tudi v spreminjanju strukturnih odnosov v proizvodnji niso izražene zadovoljive težnje.

Dejstvo je, da so izvedene politične akcije in storjeni ukrepi ekonomske politike pospešili uresničevanje ugodnih učinkov in da bi se bilo treba v nadaljnjem izvajanju določenih ciljev ekonomske politike lotiti širših in bolj vsestranskih ukrepov, ki bi spodbujali izražene pozitivne tendence.

Na seji odbora so poudarili vprašanja s področja tržišča in cen, na katerem se lomijo in izražajo gibanja v gospodarskih tokovih, strukturne neusklajenosti, obnašanje gospodarskih subjektov, učinkovitost ukrepov ekonomske politike itd.

Opozorili so na problem zagotavljanja reprodukcijskega materiala in živil domačega izvora ter na potrebo po preusmeritvi strukture uporabe goriva. Vprašanja spodbujanja nadaljnjega razvoja kmetijske proizvodnje, zlasti živinoreje, se je obravnavalo širše, pri čemer so opozorili na možne škodljive posledice počasnega reševanja akutnih problemov na tem področju, kot je spodbuda proizvodnje mesa in zagotavljanje pogojev za njegov odkup, skladiščenje, plasma na domačem trgu in v izvozu, zagotovitev sredstev za odkup pšenice, vprašanje višine odkupne cene oziroma premije za pšenico itd.

V odboru so bili med vzroki, ki otežujejo izvajanje stabilizacijske politike, navedeni neustrezni in kratkoročni ukrepi tekoče ekonomske politike, katerih delovanje ni zagotovilo ugodnejših in trajnejših rešitev. Preslabe strukturne spremembe v gospodarstvu v smeri razvijanja energetsko-surovinske in bazične industrije, nerešeno vprašanje sistema razširjene reprodukcije in ustvarjanje stabilnejših pogojev za večjo proizvodnjo hrane so vzroki za odliv dela narodnega dohodka.

Kljub zelo ugodnim pogojem za prestrukturiranje industrijske proizvodnje je nezaslišano, kako slabo je le-ta izkoriščena in kako velika je neposredna odvisnost domače proizvodnje od aktivnosti gibanja cen na svetovnem tržišču, kar v največji meri obremenjuje našo bilanco (približno 65 % uvoza blaga odpada na uvoz surovin in reprodukcijskega materiala).

Zato je pomembno sklepanje samoupravnih dogovorov in sporazumov ter njihova pospešena realizacija o razvoju prednostnih panog.

V razpravi so menili, da pospešena proizvodnja sama ne more zatreti rasti cen in inflacije, da gibanje cen v prvem polletju grozi, da postane vprašljivo uresničevanje sistema in politike cen, saj stanje plačilne bilance vsiljuje potrebo po kompleksnih ukrepih za izboljšanje položaja našega gospodarstva na svetovnem tržišču, vključno tudi vprašanje stimulacije izvoza, višine davčnih in carinskih obremenitev itd. V ekonomskih odnosih s tujino je treba podpreti ugodna gibanja v izvozu in neblagovnem deviznem prilivu. Za zmanjšanje deficita v plačilni bilanci, ki je v tem obdobju dosegel zaskrbljujoča razmerja, morajo imeti poseben pomen ukrepi za spodbujanje izvoza in neblagovnega priliva, za selektivno in racionalno določeno politiko zaščite ter za popolnejše izkoriščanje domače surovinske podlage.

Nujno je treba doseči, da bosta splošna in skupna poraba rastli počasneje od družbenega proizvoda, s čimer bomo omogočili stabilnejši razvoj (v tem letu znaša rast družbenega proizvoda 22 %, porabe pa nad 40 %).

Za odpravo izraženih neugodnih teženj bi bilo treba ravnati v okvirih, ki so določeni v resoluciji o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974, ter v protiinflacijskem programu, pri čemer bi morali vsi nosilci ekonomske politike bolj energično ukrepati pri izvajanju teh dokumentov in družbenih dogovorov ter samoupravnih sporazumov, s katerimi so prevzete določene obveznosti posameznih gospodarskih in družbenih subjektov.

Ko se odbor zavzema za čimbolj dosledno izvajanje stabilizacijskega programa, opozarja na potrebo po zagotovitvi pogojev za nadaljnje intenziviranje proizvodnje kot enega bistvenih pogojev za splošno stabilnost. Zato je treba posebej paziti na to, da posamezni ukrepi, zlasti tisti, ki odpravljajo žarišča inflacije in zmanjšujejo plačilni deficit, ne bi privedli do zaviranja in stagnacije proizvodnje ter tako neugodno vplivali na izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, na zaposlenost in podobno. Zato morajo biti ukrepi ekonomske politike selektivni.

Odbor je ugotovil, da bi bilo treba gradivo o gospodarskih gibanjih bolj selektivno obdelati, tako da bi bili problemi posameznih področij izrazitejši in da bi se konkretnije argumentirali posamezni pojavi in ukrepi, ki naj bi jih storili, ter mogoči učinki takšnih ukrepov.

PRESEDNIK ODBORA
dr. Žarko Bulajić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za finance
17. julija 1974
Beograd

Priloga 5

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 1. členu odloka o začasnem poslovnem redu zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ in po 300. členu poslovnika zvezne skupščine daje odbor zbora republik in pokrajin za finance

POROČILO

O OBRAVNAVI GOSPODARSKIH GIBANJ OD JANUARJA DO MAJA 1974 Z UGOTOVITVAMI
IN STALIŠČI ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA O GOSPODARSKIH GIBANJIH
V PRVEM POLLETJU 1974, KI JE BILA NA 2. SEJI ODBORA 15. JULIJA 1974

V razpravi o gradivu sekretariata ZIS za spremljanje gospodarskih gibanj „Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974“ in o dokumentu ZIS „Ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974“ so poudarili, da je obravnava in ocenitev gospodarskih gibanj za določeno časovno obdobje zelo zahtevna in natančna naloga, zlasti če so stališča, zavzeta v teh obravnava, podlaga za neposredne korektivne akcije. Po mnenju delegatov je predlagana analiza na nekaterih mestih preveč splošna in statična, zlasti za področje kmetijstva, izdelana sicer precej po rutinski metodologiji, manjka namreč projekcija gospodarskih gibanj za tokove, naloge in cilje, ki so predvideni v resoluciji o temeljih družbenoekonomskega razvoja v letu 1974, predvidevajo pa se vplivi posameznih ukrepov (konverzija in drugo) na uresničitev tokov gospodarskega življenja. V gradivu niso razčlenjena bistvena odstopanja s potrebnimi kvantifikacijami, ki se pojavljajo v obravnavanem obdobju. Zato bi bile potrebne določene spremembe v metodologiji spremljanja gospodarskih gibanj, kar bi omogočilo operativne in sistemske korektivne akcije. Poleg tega bi bilo treba gospodarska gibanja obravnavati za prvo četrtletje, na podlagi teh obravnav pa ukrepati za uresničitev gibanj, ki so predvidena v resoluciji, le-to pa bi bilo morda treba revidirati. Obravnavo gospodarskih gibanj na podlagi podatkov za prvo polletje pa bi v prvi vrsti uporabili za določitev temeljev družbenoekonomskega razvoja v naslednjem letu.

V razpravi so tudi poudarili, da dana analiza z ocenami in stališči zveznega izvršnega sveta realno kaže osnovne težnje gospodarskih gibanj in ugotovili, da so rezultati v gospodarskih gibanjih, kot so rast družbenega proizvoda, zaposlenost in storilnost dela, rast družbenega standarda in krepitev investicijske dejavnosti, celo nad predvidevanji. Zato po mnenju delegatov ni vzrokov, da bi se brezglavo izdali ukrepi na podlagi trenutne ocene in pavšalnih kazalnikov o nekaterih področjih gospodarskih gibanj.

Po drugi strani so v razpravi ugotovili naslednje: inflacija je precej večja, kot je predvideno v resoluciji o temeljih družbenoekonomskega razvoja in kot je to upravičeno zaradi mednarodnih ekonomskih dogajanj. Zato bi omejitve inflacije s selektivnimi ukrepi, ki bi dajali že v krajšem roku rezultate, ter z ukrepi, ki bi na daljši čas zagotovili uskladitev notranjih gibanj s tujimi ekonomskimi gibanji, morala biti osnovni problem vseh nosilcev gospodarske dejavnosti in ekonomske politike v smeri krepitve ugodnih teženj v gospodarstvu ter zatiranja neugodnih.

Na seji so posebej opozorili na neugodne pojave in težnje, kot so povečanje neskladnosti med cenami industrijskih in kmetijskih proizvodov, rast skupne in splošne porabe, med skupnim povpraševanjem in ponudbo, deficit zunanjetrgovinske bilance, gibanje monetarne mase nad predvidenimi okviri, črpanje obratnih sredstev za investicijska vlaganja, znatno povečanje surovin in reprodukcijskega materiala v strukturi izvoza, deficit proračuna federacije, deficit zvezne direkcije za materialne rezerve, negotovost glede cen kmetijskih proizvodov in splošnega stanja v živinoreji, obnašanje trgovine do kmetijskih proizvajalcev, nezadovoljiva stopnja izkoriščanja zmogljivosti in kroženja družbenega kapitala, neskladnost med rastjo osebnih dohodkov in storilnostjo dela in podobno.

Po oceni delegatov je koristno, da je zvezni izvršni svet podal ocene o gospodarskih gibanjih, čeprav so dane v času dopustov, kar je že dalj časa praksa, ki bi jo morali v prihodnje opustiti v prid večje učinkovitosti takšnih analiz in ocen. Po drugi strani so poudarili ugodno okoliščino, da je ocena gospodarskega stanja sicer prišla v zelo ugodnem političnem ozračju po 10. kongresu ZKJ in po republiških in pokrajinskih kongresih zveze komunistov. Ukrepi, ki se jih bomo lotili, morajo ustrezati smislu in določbam nove ustave, njenemu izvajanju in uresničevanju kongresnih resolucij zveze komunistov na vseh področjih ter postavkam in ciljem resolucije o družbenoekonomskem razvoju v letu 1974, srednjeročnem načrtu in protiinflacijskemu programu.

Na seji so prav tako povedali, da bi bilo treba globlje in natančneje razčleniti gibanja in pojave v posameznih segmentih gospodarske politike, kjer se ne uresničuje dogovorjena politika, in da bi bilo treba storiti selektivne ukrepe, katerih delovanje ne bo prizadelo ugodnih teženj gospodarskih gibanj. Pri tem je treba podrobneje razčleniti gibanje vseh oblik porabe, primarne emisije in elementov strukture zunanjetrgovinske bilance. Delegati so podprli zlasti usmerjenost, da se brez administrativnih metod, s samoupravnimi sporazumi rešujejo odnosi med proizvajalci surovin in reprodukcijskega materiala ter proizvajalci končnih proizvodov. Po tej poti, ne da bi se družbeni dogovori in samoupravni sporazumi nadomestili z administrativnimi ukrepi, je treba reševati tudi vprašanja odnosov na področju posameznih oblik porabe in tudi na drugih področjih, kjer je to mogoče. Po drugi strani so opozorili na potrebo, naj bodo primeri nespoštovanja dogovorjene politike, počasnosti in nedoslednosti v uresničevanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov najbolj resno razčlenjeni, družbeno kritizirani in naj bodo njihovi nosilci poklicani na politično odgovornost.

V razpravi so posebej poudarili, naj bi glede na rast zunanjetrgovinskega primanjkljaja in na vidne spremembe v strukturi zunanjetrgovinske menjave — v kateri je precej večji delež izvoza reprodukcijskega materiala in polproizvodov — zvezni izvršni svet podal posebno analizo teh pojavov na plačilnobilančnem področju.

Odbor je v končnem delu obravnave o gospodarskih gibanjih ugotovil, da — na podlagi predlaganega gradiva, obrazložitve predstavnika in poverjenika ZIS ter načelne razprave na tej seji — ne more razpravljati o kakršnihkoli konkretnih ukrepih in je sklenil poslati zboru republik in pokrajin poročilo z mnenji in pobudami, ki so bila dana v razpravi.

Za poročevalko odbora v zboru republik in pokrajin je bila določena delegatka skupščine SR Slovenije Zdenka Jurančič.

PREDSEDNIK ODBORA
Hakija Pozderac s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za ekonomske odnose
s tujino
16. julija 1974
Beograd

Priloga 6

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino je na drugi seji 16. julija 1974 po 3. točki tretjega odstavka 236. člena ustave SFRJ obravnaval „Ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju leta 1974“ s spremnim gradivom sekretariata zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj „Gospodarska gibanja od januarja do maja leta 1974“ in daje naslednje

POROČILO

Uvodno izvajanje je podal zvezni sekretar za zunanjo trgovino Emil Ludviger in seznanil člane odbora z nekaterimi tekočimi in drugimi vprašanji ekonomskih odnosov s tujino, s plačilnobilančnimi problemi in nekaterimi kazalniki zunanjetrgovinske menjave.

Pri obravnavi gradiva „Ocene in stališča zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v prvem polletju 1974“ so delegati posvetili največ pozornosti ekonomskim odnosom s tujino in v razpravi ni bilo nasprotujočih mnenj.

Ker se gospodarska gibanja v prvih petih mesecih tega leta ugodno uresničujejo glede nekaterih bistvenih vprašanj, določenih v resoluciji o temeljnih družbenoekonomskega razvoja v letu 1974, hkrati pa nastajajo tudi nekatere neugodne težnje na nekaterih sektorjih uresničevanja ciljev gospodarske stabilizacije, so delegati v razpravi opozorili na naslednje:

Izražene ocene in stališča govore o problemih, ki obremenjujejo gospodarstvo, ne predlagajo pa širšega spektra ukrepov za omilitev in odpravljanje obstoječega stanja in slabosti v tekočih gospodarskih gibanjih niti nosilcev predloženih ukrepov.

V gradivu so izražene večinoma posplošene ugotovitve. Navesti bi morali, s katerimi ukrepi smo zamujali in kakšne učinke smo dosegli z ukrepi v tem obdobju, da bi imeli jasne predstave in določeno orientacijo za naslednje obdobje. Drugič, iz gradiva ni razvidno, ali so predlagani ukrepi za naslednje obdobje rezultat dogovora republik in pokrajin, izhajajoč iz tega, da bi se lahko različno odražali na različnih področjih in v različnih dejavnostih.

Delegati so poudarili, da je treba pri oceni izhajati iz doseženih pozitivnih uspehov (rast proizvodnje), z dilemo, ali ni to morda le odraz vrednostnih kazalnikov, zaradi dejstva, da so se dvignile cene industrijskih izdelkov. Pri oceni tekočih gibanj bi zato moral zvezni izvršni svet opozoriti na poti, po katerih bi lahko nadaljevali to pozitivno razvojno smer, in na praktične rešitve za omilitev in odpravljanje neugodnih teženj.

Vzemirljiva je tudi težnja rasti že tako zelo visoke inflacijske stopnje, neprimerno čez predvidevanja, kaže pa, da do konca leta ne moremo upati na ugodne spremembe v tej smeri. Poudarili so tudi, da v tej smeri nismo uresničili družbenih ciljev. Zato je vprašljivo, ali so posledice mednarodne krize začele že v celoti vplivati na naše gospodarstvo in ali ni treba pričakovati novih vplivov, t.j. njihovo nadaljnje povečanje. Osnova te bojazni je v tem, da bi imela sedanja pozitivna gibanja lahko le kratkoročne vplive.

Na seji odbora so menili, da govore navedeni problemi o tem, da je poleg kratkoročnih ukrepov enako pomembna tudi dolgoročna analiza nekaterih problemov in s tem takšni ukrepi v ekonomski politiki, ki bodo delovali dolgoročno in bodo usklajeni s cilji našega dolgoročnega razvoja. To je predvsem v zvezi s politiko prestrukturiranja gospodarstva in njegove preskrbljenosti s potrebnimi surovinami in reprodukcijskim materialom, predvsem iz domačih virov. Takšno orientacijo dokazujejo tudi lanske motnje na svetovnem tržišču, do katerih je prišlo zaradi svetovne energetske krize in splošne podražitve surovin, kar je težko prizadelo naše gospodarstvo in njegovo poslovanje.

Pri uresničevanju procesov stabilizacije oziroma sprejetega neinflacijskega programa mora, po mnenju delegatov, ključno mesto pripasti problematiki visokega primanjkljaja plačilne in trgovinske bilance. Odločneje se je treba zavzeti za samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje na vseh področjih družbenega delovanja, posebno izvoznih in proizvodnih organizacij oziroma proizvodnje in prometa. Voditi je treba selektivno politiko in dosledno izvajati dogovorjeno politiko spodbujanja izvoza, posebno glede spodbujanja izvoza končnih izdelkov.

Glede visoke stopnje rasti uvoza, ki je predimenzioniran glede na splošne možnosti gospodarstva, posebno pa neracionalen in neselektiven pri uvozu blaga široke porabe, je bilo poudarjeno, da je treba storiti vse, da bi ga omejili v okviru plačilnobilančnih možnosti države, pri tem pa aktivirali in bolje izkoristili domače vire in potencialne.

Pojav nelikvidnosti je ponovno prisoten v gospodarskih organizacijah. Rešitev problemov plačilne bilance je povezana z novo kratkoročno zadolžitvijo. Po mnenju delegatov je treba storiti vse potrebne ukrepe, da se uporaba drugih kreditov poveže s konkretnim namenom oziroma da se usmerijo predvsem k spodbujanju in rasti proizvodnje in k večji zaposlenosti.

Glede gibanja deviznih rezerv in njihovega hitrega upadanja so opozorili, da so potrebni hitri ukrepi za spodbujanje deviznega varčevanja in ukrepi za tuje bančne organizacije v svetu.

Poudarili so, da administrativni ukrepi pri reševanju ključnih vprašanj v gospodarstvu ne bi dali pričakovanih uspehov, temveč je treba opozoriti, da so nezdružljivi z našim samoupravnim sistemom. Povečanje depozita in podobni ukrepi bi ponovno odvzeli gospodarstvu likvidna sredstva, povzročili bi razdelitev in osredotočenje večjega dela dinarske mase v rokah poslovnih bank, ki so se že pokazale v naši nedavni družbeni praksi kot centri odtujene moči.

Delegati so prav tako opozorili na nekatere sedanje probleme in predlagali konkretne rešitve problemov proizvodnje in izvoza mesa, diferencirane stimulacije izvoza poljedelskih izdelkov, gozdarstva, pospeševanja proizvodnje in porabe ter porabe premoga in pri reševanju energetskih problemov sploh in domačih možnosti zamenjave uvoženih surovin.

Delegat SAP Vojvodina je v imenu delegacije poudaril, da na področju kmetijske proizvodnje, kljub splošnemu prizadevanju in storjenim ukrepom, v gradivu ti problemi niso bili dovolj poudarjeni, da pa se pri izvajanju politike razvoja kmetijstva ne realizirajo doseženi dogovori. Proizvodnja hrane in surovin mora biti v sferi posebnega zanimanja in prizadevanja družbe, tako za domače potrebe kot tudi za izvoz.

Podobna vprašanja se pojavljajo tudi pri uporabi in razvijanju naših potencialov za razvoj turizma.

Predlagali so, naj bi v prihodnje spremenili čas obravnave o gospodarskih gibanjih oziroma da bi morali to delo opraviti najpozneje junija, na podlagi petmesečnih podatkov, s čimer bi omogočili takojšnje in pravočasno ukrepanje; ti ukrepi pa bi hkrati rabili za pripravo ekonomske politike za naslednje leto. Letošnji položaj ni bil glede tega ugoden oziroma bo privedel do verižnih zamud.

Morali bi si prizadevati, da bo zvezni izvršni svet pri izvajanju dogovorjene politike in predvidevanj ter pri pripravah prihodnjih sistemskih ukrepov pravočasno preskrbel odbor informacije, ki se nanašajo na njegovo področje.

PRESEDNIK

Boris Šnuderl s. r.

SKUPŠČINA SFRJ ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Odbor za združevanje v

gospodarstvu

18. julija 1974

Beograd

Priloga 7

Na podlagi 217. člena poslovnika zvezne skupščine in 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ pošilja odbor

POROČILO ZBORU

O OBRAVNAVI GRADIVA GOSPODARSKA GIBANJA OD JANUARJA DO MAJA LETA 1974

Odbor je na 2. seji 17. julija 1974 obravnaval gradivo Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974 in ob tej priložnosti ugotovil:

1. Gradivo o gospodarskih gibanjih vsebuje veliko podatkov o gospodarskih gibanjih v tem obdobju in lahko rabi za analizo trenutnega položaja v gospodarstvu, zavzeti pa je treba stališča, ki so potrebna za reševanje perečih problemov gospodarjenja.

2. Kot dejstva se sprejemajo podatki o dinamični gospodarski aktivnosti, ki se kaže predvsem v povečanju industrijske proizvodnje, povečanju odkupa kmetijskih proizvodov, povečanju gradbeniške proizvodnje in izkoriščanju gozdov, v rasti izvoza, v večjih dohodkih od turizma pri zmanjšanem številu turističnih nočitev, v ustvarjanju določenih materialnih rezerv, zlasti hrane, v večjih zasejanih površinah v jesenski in spomladanski setvi in v večji zaposlenosti in produktivnosti dela.

3. Poleg naštetih nedvomnih uspehov, ki so bili doseženi v tem obdobju in so nadaljevanje daljšega obdobja dobrega gospodarjenja, nastajajo tudi nekateri problemi, ki jih moramo analizirati v sklopu dinamične gospodarske aktivnosti, reševati pa na način, ki prispeva k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja.

Da ne bi prišlo do padca gospodarske aktivnosti, je treba pri iskanju rešitev za odprte probleme paziti na to, da določene interpretacije podatkov ne pripeljejo do napačnih sklepov in napačnih rešitev.

Gradivo nam sicer nudi dovolj podatkov, vendar pomeni posameznih števil niso vedno dobro razmejeni. Statistično jih v primerjavi s preteklim obdobjem očitno lahko tolmačimo na določen način, toda v primerjavi z ustreznimi številkami druge kvalitete moramo biti previdnejši in selektivnejši. (Zaradi rasti cen kmetijskih pridelkov so zasejane večje površine, večja je kmetijska proizvodnja, kar pa ni vplivalo na počasnejšo rast življenjskih stroškov.) Zato rast cen še ne pomeni pojava omejevalnih dejavnikov nadaljnje gospodarske rasti, tako kot čezmerna potrošnja (investicijska, skupna, splošna, osebna), zmanjšanje koeficienta prometa sredstev ali zmanjšanje uporabe zmogljivosti ipd. Ne more se enako poudariti pozitivnih in negativnih gibanj.

4. Predlagane ukrepe za odpravo negativnih pojavov je treba sprejeti samoupravno, ne smemo se zatekati k administrativnemu reševanju problemov. Zato bi moralo biti v gradivu veliko bolj poudarjeno, kdo so nosilci določenega obnašanja in kdo naj odloča o reševanju določenega problema.

5. Prikaz in analiza stanja morata v bodoče posvetiti več pozornosti družbenim dogovorom, samoupravnim sporazumom in njihovemu odrazu na gospodarsko aktivnost. Administrativno razveljavljanje družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov bi bilo nesmiselno brez globljega proučevanja.

6. Za nadaljnji razvoj gospodarske aktivnosti je treba posvetiti pozornost razvoju kmetijstva, hitreje in učinkoviteje ukrepati, predvideti pa je treba tudi določene ukrepe, ki bi v določenih razmerah delovali avtomatično. Trenutno se izrecno opozarja na potrebo po hitrejšem reševanju problemov v živinoreji, pri pšenici in cenah kmetijskih pridelkov.

7. V bodoče je treba v analizah o gospodarskih gibanjih posvetiti več pozornosti velikim sistemom in njihovemu pomenu za gospodarsko aktivnost.

8. Regionalno komponento je treba upoštevati v vseh analizah o gospodarskih gibanjih, še posebno zato, ker to gradivo obravnava zbor republik in pokrajin.

9. Da bi zmanjšali deficit v zunanjetrgovinski in plačilni bilanci, so potrebni ukrepi, ki bodo zavrli nadaljnje negativne težnje. Predvsem je treba izvršiti restrikcijo uvoza, vendar se ne sme poslabšati preskrbljenost trga z reprodukcijskim materialom, ki ga ni moč kompenzirati z domačo proizvodnjo. Izvoza pa ne bi kazalo omejevati za tisti reprodukcijski material, ki ga na domačem trgu ne primanjkuje. Premiranje izvoza naj bo selektivnejše, pri uvozu pa je treba analizirati, v kolikšni meri je način obračunavanja cen uvoženih surovin prispeval k povečanju inflacijske stopnje (carine po enaki stopnji na višje cene, prometni davek itd.). Po predlaganju teh ukrepov bi morali izdelati analizo o stanju revidirane plačilne bilance.

10. Problem investicij je treba natančneje analizirati, saj podatki o globalnih gibanjih investicij ne dajejo nujno prave podobe. Investicije je treba opazovati regionalno, torej njihova gibanja na področju nerazvitih republik in pokrajin, njihovo strukturo, stanje obstoječih zmogljivosti (da ne bi ustvarjali monopolističnega položaja posameznih organizacij združenega dela), da bi dobili primerno osnovo za ukrepanje.

11. Likvidnost gospodarstva je treba doseči s hitrejšo cirkulacijo sredstev, ker je nerazumljivo, da visoka gospodarska aktivnost hkrati pomeni zmanjšanje koeficienta obrata sredstev. Koeficient obrata sredstev je pri nas nizek v primerjavi z drugimi državami. Enako je tudi z izkoriščenostjo zmogljivosti.

12. Problem energije, posebno električne, terja intenzivno delo, če hočemo poiskati najboljše rešitve za izkoriščenost sedanjih energetskih kapacitet in za njihov razvoj, da bi oskrbeli energijo za naslednje obdobje. Čimprej je treba zagotoviti sredstva, da bi pravočasno končali začete in zgradili nove elektroenergetske objekte, v skladu z dogovorom republik in pokrajin.

PREDSEDNIK
Nešet Žubi s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za vprašanja razvoja
gospodarsko manj razvitih
republik in avtonomnih pokrajin
Št. 06.3-10/74-36
16. julija 1974
Beograd

Priloga 8

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor za vprašanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin je na seji 16. julija 1974 obravnaval gradivo sekretariata ZIS za spremljanje gospodarskih gibanj Gospodarska gibanja od januarja do maja 1974 in ocene ter stališča ZIS v zvezi s tem gradivom.

Odbor daje na podlagi določb 217. člena poslovnika zvezne skupščine zboru

POROČILO

Gradivo je odbor obravnaval s stališča spremljanja izvajanja z resolucijo določene politike družbenoekonomskega razvoja v tem letu. Podprli so pozitivna gibanja v gospodarstvu, zlasti glede dinamike proizvodnje. Opozorili so na pereča vprašanja in probleme, zlasti na področju splošne in skupne potrošnje, osebnih dohodkov, investicij plačilne bilance, cen ipd., ter opozorili, da morajo zvezni izvršni svet in njegovi organi pravočasno obravnavati ta vprašanja in predlagati ustrezne rešitve. Poleg opozorila glede potrebe po predložitvi dopolnilnih ukrepov zaradi odprave negativnih pojavov in teženj, ki se kažejo v gospodarskih gibanjih, je bilo rečeno, da si je treba prizadevati, da se samoupravne strukture oziroma združeno delo v celoti bolje organizira pri izvajanju že storjenih ukrepov in pri realizaciji sklenjenih družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov.

Odbor je posebno pozornost posvetil vprašanju razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosova. Osnovna pripomba članov odbora je bila, da v podanem gradivu ni dovolj elementov za popolnejši oris gospodarskih gibanj v manj razvitih republikah in SAP Kosovu. Predstavnik sekretariata za spremljanje gospodarskih gibanj je obvestil člane odbora, da v času izdelave tega gradiva ni bilo na razpolago podatkov o gospodarskih gibanjih v manj razvitih republikah in v pokrajini Kosovu, in povedal nekatere podatke o teh gibanjih. Predstavnik zveznega izvršnega sveta je obvestil člane odbora, da se pripravlja analiza o gospodarskih gibanjih v manj razvitih republikah in pokrajini Kosovu, ki bo poslana pristojnim telesom skupščine SFRJ v obravnavo.

Ob koncu je odbor sklenil:

- da se podano gradivo ZIS sprejme kot informacija o gospodarskih gibanjih v prvih petih mesecih tega leta;
- da se v poročilu zveznega izvršnega sveta o gospodarskih gibanjih v devetih mesecih tega leta predložijo ustrezni ukrepi za odpravo negativnih teženj, ki se kažejo v gospodarskih gibanjih;
- da se skupaj z obravnavo analize o gospodarskih gibanjih v devetih mesecih tega leta obravnava tudi analiza o gospodarskih gibanjih v manj razvitih republikah in pokrajini Kosovu z orisom gibanj v tem letu, kot tudi uresničevanja politike v srednjeročnem načrtu razvoja na teh področjih. Glede na precejšnje zaostajanje v gospodarskem razvoju pokrajine Kosova kaže pripraviti posebno analizo o gospodarskih gibanjih v tej pokrajini.

Za poročevalca odbora v zboru je določen delegat Milija Kovačević.

NAMESTNIK
PRESEDNIKA ODBORA
Milija Kovačević s. r.

Priloga 9

OSNUTEK SKLEPOV ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN O GOSPODARSKIH GIBANJIH V PRVEM POLLETJU 1974

Zbor republik in pokrajin je obravnaval gospodarska gibanja v prvem polletju 1974 in se strinja z ocenami, da se na nekaterih področjih uspešno uresničuje sprejeta ekonomska politika, kar se nanaša predvsem na dinamiko gospodarske rasti, gibanje produktivnosti dela in zaposlenost. K temu je zlasti veliko pripomogla odločna usmeritev organizacij združenega dela in delovnih ljudi k uresničevanju ustavnih določb, izpolnjevanju nalog sprejete ekonomske politike.

Poleg teh pozitivnih gibanj ugotavlja zbor tudi pomanjkljivosti v gospodarskih gibanjih in negativne težnje, ki se kažejo zlasti v pospešenem naraščanju inflacije čez napovedano raven, v čezmernem porastu porabe, nestabilnosti trga in cen, neskladnem naraščanju izvoza in uvoza oziroma povečanju primanjkljaja v trgovinski in plačilni bilanci. Te negativne težnje in pomanjkljivosti neugodno vplivajo na položaj organizacij združenega dela in življenjski standard prebivalstva, nekatera območja Jugoslavije pa spravljajo v neenak položaj.

Na podlagi razprav v telesih zbora in na seji zbora je zbor republik in pokrajin mnenja, da je nujno:

1. da vsi nosilci gospodarske dejavnosti podrobno preučijo izvajanje sprejete ekonomske politike in ukrenejo vse potrebno, da bi pravočasno izpolnili svoje obveznosti, ki izhajajo iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in programa protiinflacijske akcije;
2. da zvezni izvršni svet pripravi in predloži skupščini SFRJ pregled do zdaj storjenih ukrepov iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in programa protiinflacijske akcije s pregledom doseženih učinkov ter hkrati opozori na področja in dejavnike, ki otežujejo njihovo realizacijo;
3. da zvezni izvršni svet hitreje in odločneje stori ukrepe iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in programa protiinflacijske akcije ter da obdela in predlaga skupščini SFRJ potrebne ukrepe, s katerimi naj bi odpravili negativne težnje v gospodarskih gibanjih in kar najučinkoviteje uresničili sprejeto ekonomsko politiko za leto 1974.

Zbor meni, da je treba čimprej pripraviti potrebne sistemske rešitve, ki bodo omogočile učinkovitejšo odpravljanje negativnih teženj v gospodarskem razvoju.

Na podlagi gradiva, pripravljenega v skladu s temi sklepi, in analize gospodarskih gibanj v devetih mesecih bo zbor republik in pokrajin vnovič preučil gospodarski položaj in v soglasju s skupščinami republik in pokrajin sprejel ustrezne sklepe, ki bodo pomembni za sprotna gospodarska gibanja, predvsem pa za določanje politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1975.

Poročila odborov in povzetek razprave na tej seji bo zbor poslal zveznemu izvršnemu svetu, da jih bo upošteval, ko bo pripravljaj in predložil ustrezno gradivo in ukrepe.

Beograd, 22. julija 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 10

OSNUTEK DELOVNEGA PROGRAMA
ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975

UVODNE PRIPOMBE

Na seji predsedstva skupščine SFRJ, ki je bila 25. junija 1974, je bilo dogovorjeno, da se za prihodnje seje delovnih teles zbora in zbora pripravi osnutek delovnega programa od septembra 1974 do julija 1975 in osnutek orientacijskega delovnega programa zbora do konca leta 1974. Sklep o načrtovanju dela za to obdobje je izhajal iz tega, ker so prejšnja gradiva za delovni program zbora vsebovala tudi vprašanja, ki jih do konca tega leta ne bo možno uresničiti, poleg tega pa je prejšnja zvezna skupščina svoje delo načrtovala za delovno leto in tudi zvezni izvršni svet je za enako obdobje pripravil osnutek svojega delovnega programa.

Osnutek delovnega programa vsebuje tematski in zakonodajni del. Med pripravljanjem je bil usklajevan z osnutkom delovnega programa zveznega izvršnega sveta.

Osnutek delovnega programa je bil po obravnavi v delovnih telesih zbora na junijski seji predložen v obravnavo zboru, nato pa poslan zveznemu izvršnemu svetu, drugim zveznim organom in organizacijam ter republiškimi in pokrajinskimi skupščinam. Pred prvo sejo zbora po končanih letnih počitnicah se je nadaljevalo usklajevanje in pripravljanje predloga, tako da bi ga lahko zbor sprejel na septembrski seji.

Osnutek delovnega programa izhaja iz:

- nalog in zadev, ki izhajajo iz delovnega področja zbora, kot je opredeljeno z ustavo SFRJ, ter zadev v zvezi z uresničevanjem ustave,
- nalog, ki izhajajo iz delovnega področja zbora, kot je opredeljeno z ustavo SFRJ, ter iz zadev v zvezi z izvajanjem ustave,
- nalog, ki izhajajo iz dokumentov, sprejetih na 10. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije,
- nalog, ki bi jih morali pristojni zbori zvezne skupščine v skladu s svojimi delovnimi programi opraviti,
- sklepov posameznih zborov zvezne skupščine in družbenopolitičnih organizacij o aktualnih problemih v zvezi z razvojem gospodarskega sistema, nadaljnjim gospodarskim razvojem in reševanjem perečih gospodarskih problemov,
- predlogov in mnenj delovnih teles zbora, ki so jih dala med obravnavanjem delovnega gradiva za izdelavo tega programa.

Osnutek programa vsebuje tudi nekatera vprašanja, ki bi bila v mejah oblikovanja in spremljanja izvajanja politike družbenoekonomskega razvoja na teh področjih interesantna za razpravo v zboru, čeprav v celoti ne sodijo v delovno področje zbora. Posamezne teme iz prvega dela programa so širše zastavljene, da bi tako opozorili na celovitost problematike, kar pomeni, da bi delovna telesa zbora in zbor morali posamezna vprašanja iz te celote obravnavati glede na aktualnost, pripravljenost gradiva in druge okoliščine.

I

RAZVOJ SISTEMA DRUŽBENOEKONOMSKIH ODNOSOV

S področja razvoja sistema družbenoekonomskih odnosov bo zbor obravnaval tale vprašanja:

1. Temelji sistema razširjene reprodukcije

V skladu z ustavnimi načeli in sprejetimi stališči o temeljnih smereh razvoja sistema razširjene reprodukcije bi bilo treba obravnavati posamezna vprašanja, s katerimi se zagotavljajo ugodnejše možnosti za razširitev materialne osnove združenega dela ter hitrejšo kroženje in združevanje sredstev na samoupravni podlagi in s tem pogoji za učinkovitejšo uresničevanje razvojnih ciljev. Te rešitve zahtevajo ustrezne spremembe v politiki delitve dohodka v primarni kakor v sekundarni delitvi, pa tudi vrsto drugih sprememb v gospodarskem sistemu.

Gradivo s tega področja bo pripravil zvezni sekretariat za finance in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v prvem trimesečju leta 1975.

2. Temelji sistema družbenega načrtovanja

V skladu z ustavnimi spremembami je treba pregledati rešitve, ki zagotavljajo, da bo sistem družbenega načrtovanja v vlogi samoupravno združenega dela, oziroma da bo ta sistem izražal interese delovnih ljudi v združenem delu. V zvezi s tem se pojavljajo vprašanja metod načrtovanja na vseh ravneh družbene organizacije dela, zlasti vprašanja o načinu usklajevanja skupnih interesov. V okviru tega bo treba posebej obdelati sistem dogovarjanja kot temeljne oblike sprejemanja družbenih načrtov.

Gradivo bosta pripravila zvezni komite za družbeno načrtovanje in zvezni zavod za družbeno načrtovanje in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v četrtem trimesečju leta 1974.

3. Monetarni sistem in temelji kreditnega sistema

Monetarni sistem in temelje kreditnega sistema je treba obdelati in uskladiti s samoupravnimi proizvodnimi razmerji, tako da bo v vlogi združenega dela in razvojnih načrtov organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. V zvezi s tem bo treba vlogo narodnih in poslovnih bank prilagoditi interesom združenega dela in novim proizvodnim odnosom.

Gradivo bosta pripravila zvezni sekretariat za finance in Narodna banka Jugoslavije in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v prvem trimesečju leta 1975.

4. Oblikovanje in sistem družbene kontrole cen

Oblikovanje in sistem družbene kontrole cen je treba prilagoditi določilom nove ustave in ustvariti takšne pogoje, ki bodo zagotavljali, da se bodo razmerja med cenami določala z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi ter da bo združeno delo resničen nosilec sistema in politike cen.

Gradivo bo v sodelovanjem pristojnih zveznih organov pripravil zvezni sekretariat za trg in cene in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v prvem trimesečju leta 1975.

5. Zunanjetrgovinski in devizni sistem

Celoten sistem gospodarskih odnosov s tujino je treba uskladiti z novim družbenoekonomskim sistemom. To velja zlasti za devizni sistem, zunanjetrgovinski promet, kreditne odnose s tujino, carine in carinsko zaščito ter druga vprašanja v zvezi z ustvarjanjem pogojev za nadaljnje razvijanje gospodarskih odnosov s tujino.

Gradivo bodo pripravili zvezni sekretariat za zunanjo trgovino, zvezni sekretariat za finance in zvezni sekretariat za trg in cene in ga bodo obravnavali v drugem trimesečju leta 1975.

6. Sistem davkov in prispevkov

Čeprav sodi razvoj sistema davkov in prispevkov v pristojnost republik in avtonomnih pokrajin, je treba oceniti, do kod smo pri graditvi tega sistema prišli in kakšni problemi se na tem področju pojavljajo, in to zlasti z vidika delovanja jugoslovanskega trga.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za finance in ga bodo obravnavali v drugem trimesečju leta 1975.

7. Financiranje federacije

Treba je preučiti dosedanje izkušnje in probleme pri financiranju federacije, oceniti to vprašanje z vidika vloge federacije, kot je opredeljena z ustavo, in na tej podlagi predložiti takšne rešitve, da bodo vse obveznosti federacije neposredno odvisne od njenih dohodkov, kar bo vplivalo, da bo poraba v federaciji opredeljena z materialnimi možnostmi gospodarstva in cilji gospodarske politike.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za finance in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v četrtem trimesečju leta 1974.

8. Delovanje sistema kreditiranja hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin

Treba je analizirati delovanje sedanjega sistema kreditiranja hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin ter z vidika njihovega hitrejšega razvoja oceniti, kje je treba ta sistem dopolniti.

Gradivo bodo pripravili zvezni komite za družbeno načrtovanje, zvezni zavod za družbeno načrtovanje, zvezni sekretariat za finance in zvezni sklad za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v prvem trimesečju leta 1975.

9. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje

Zbor bo obravnaval dosedanje izkušnje in probleme, ki se pojavljajo pri razvoju družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, in to z namenom, da bi se načini in oblike še nadalje usklajevali, da bi se hitreje reševala pereča vprašanja gospodarstva in družbe ter da bi se sklenjeni dogovori in sporazumi tudi učinkoviteje izvajali.

Gradivo s tega področja bodo pripravili zvezni zavod za družbeno načrtovanje in pristojni zvezni upravni organi in ga bodo obravnavali na seji zbora, ki bo v četrtem trimesečju leta 1974.

II

RAZVOJNA POLITIKA IN NJENO URESNIČEVANJE

Zbor bo s področja razvojne politike obravnaval tale vprašanja:

1. Temelji skupne politike dolgoročnega razvoja Jugoslavije do leta 1985

Gradivo Temelji skupne politike dolgoročnega razvoja Jugoslavije do leta 1985 bo pripravil zvezni izvršni svet in ga dal v javno razpravo.

V zvezi s pripravami tega gradiva bo sprejet poseben program, s katerim bodo opredeljene teme za obravnavo in roki.

2. Družbeni plan Jugoslavije za obdobje od leta 1976 do 1980

Ker se bo tekoči srednjeročni načrt čez leto in pol iztekel, pa tudi zaradi obsežnega dela, ki ga je treba opraviti v zvezi s sprejemanjem novega srednjeročnega načrta, je treba pospešiti priprave, če hočemo, da bi bil pravočasno sprejet.

V zvezi s sprejetjem tega dokumenta bo zbor obravnaval: analizo uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1971 do 1975 in analizo razvojnih možnosti za obdobje od leta 1976 do 1980 ter druge analize, ki so povezane z izdelavo tega načrta.

Glede priprav tega gradiva bo sprejet poseben načrt.

To in drugo posebno gradivo bosta pripravila zvezni komite za družbeno načrtovanje in zvezni zavod za družbeno načrtovanje.

3. Temelji politike družbenega in gospodarskega razvoja za leto 1975

Pred sprejemanjem dokumenta o temeljih družbenoekonomskega razvoja za leto 1975 bo tekla vsestranska obravnavna gospodarskega položaja in rezultatov uresničevanja ciljev in nalog, sprejetih z resolucijo o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 ter razvojnih možnosti za leto 1975.

Posebna pozornost bo posvečena uresničevanju stabilizacijskega programa, položaju na trgu, gibanju cen, gibanju proizvodnje, položaju plačilne bilance in razvoju gospodarskih odnosov s tujino, uresničevanju politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin, položaju in gibanjem na področju investicij, gibanju osebne in splošne porabe, strukturnim problemom in drugim vprašanjem razvojne politike.

Analizo o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in osnutek tega dokumenta bosta pripravila zvezni komite za družbeno načrtovanje in zvezni zavod za družbeno načrtovanje. Zbor bo osnutek dokumenta obravnaval konec oktobra, a predlog decembra leta 1974.

4. Gospodarska gibanja v letu 1974 in 1975

Zbor bo v določenih časovnih razmakih obravnaval gospodarski položaj in uresničevanje sprejete razvojne politike za to leto.

Gradivo bo pripravil sekretariat zveznega izvršnega sveta za spremljanje gospodarskih gibanj in ga bo zbor obravnaval v četrtem trimesečju leta 1974 oziroma julija 1975.

III

KREDITNO-MONETARNA POLITIKA

Vprašanja, ki jih bo zbor obravnaval s tega področja, se nanašajo na:

1. Uresničevanje kreditno-monetarne politike v letih 1974 in 1975

Uresničevanje kreditno-monetarne politike na načelih nove ustave z vključevanjem neposrednih gospodarskih dejavnikov v oblikovanje denarnih gibanj zahteva največjo angažiranost vseh družbenih in gospodarskih dejavnikov pri oblikovanju in izvajanju novega koncepta kreditno-monetarne politike, pri čemer se morajo v največji meri angažirati tudi vsi družbeni in gospodarski dejavniki.

Določiti in uresničevati je treba takšno skupno politiko emisije v federaciji, ki bo usklajena s potrebami združenega dela, z načelom enakopravnega položaja organizacij združenega dela pri ustvarjanju dohodka na trgu ter z interesi republik in pokrajin.

Kreditno-monetarna politika mora omogočati kontinuiran proces družbene reprodukcije ter uresničevanje gospodarske stabilizacije in skupne politike družbenoekonomskega razvoja.

Gradivo bo pripravila Narodna banka Jugoslavije in ga bo zbor obravnaval v četrtem trimesečju leta 1974 in julija 1975.

2. Položaj in kupna moč dinarja

V okviru te teme bo zbor obravnaval najbolj pereča vprašanja kupne moči dinarja, njegovo konvertibilnost ter vpliv inflacije in monetarnih gibanj na njegovo vrednost.

Gradivo bodo pripravili Narodna banka Jugoslavije, zvezni sekretariat za finance, Gospodarska zbornica Jugoslavije in zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in ga bodo obravnavali v prvem trimesečju leta 1975.

3. Zadolženost in terjatve SFRJ v tujini

Analiza o zadolženosti in terjativah mora vsebovati višino in pogoje zadolženosti, regionalno razporeditev zadolženosti, pregled neplačanih terjatev iz kreditov, odobrenih v tujini, ter druga vprašanja, ki so povezana z uporabo tujih kreditov in našimi terjatvami.

Analizo bosta pripravili zvezni sekretariat za finance in Narodna banka Jugoslavije, zbor pa jo bo obravnaval na seji, ki bo v četrtem trimesečju leta 1974.

4. Pereči problemi v zvezi s trajnimi obratnimi sredstvi gospodarstva

V okviru te teme bo zbor obravnaval učinke dosedanje konvencije kratkoročnih kreditov v dolgoročne, ukrepe v zvezi z nadaljnjim konvertiranjem, vpliv obrestnih mer in depozitov na obratna sredstva in investicije v gospodarstvu, učinke in vplive odmiranja državnega kapitala v federaciji, republikah in pokrajinah na gibanje razširjene reprodukcije ter drugo.

Analizo bodo pripravili zvezni sekretariat za finance, Narodna banka Jugoslavije, Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije in Gospodarska zbornica Jugoslavije, obravnavali jo bodo v četrtem trimesečju leta 1974.

5. Kreditiranje prodaje investicijske opreme

Zaradi problemov, ki se pojavljajo pri prodaji investicijske opreme, ladij in drugih kapitalnih dobrin, bo treba obravnavati pogoje kreditiranja prodaje te opreme zlasti na domačem trgu pa tudi v izvozu.

Gradivo bosta pripravila zvezni sekretariat za finance in zvezni sekretariat za zunanjo trgovino s sodelovanjem Gospodarske zbornice Jugoslavije in ga bo zbor obravnaval v prvem trimesečju leta 1975.

IV

PRORAČUNSKA POLITIKA V FEDERACIJI

Sprejemanje proračunskih izdatkov federacije za leto 1975

V skladu s temelji politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1975 bo zbor določil celoten obseg izdatkov proračuna federacije za prihodnje leto. V zvezi s tem bo zbor obravnaval pogoje in obseg napajanja proračuna federacije s prispevki republik in pokrajin, dohodki od carin in drugih izvirnih dohodkov federacije.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za finance in ga bodo obravnavali v četrtem trimesečju leta 1974.

V

TRG IN POLITIKA CEN

S tega področja bo zbor obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na:

1. Delovanje enotnega jugoslovanskega trga

Obravnavali bodo predloge ukrepov, ki bodo zagotavljali učinkovitost enotnega trga v smislu svobodnega gibanja in združevanja dela in sredstev, svobodne menjave blaga in storitev, znanstvenih dosežkov in znanj, svobodnega in enakopravnega poslovanja organizacij združenega dela na celotnem območju Jugoslavije zaradi učinkovitega in optimalnega uresničevanja ciljev družbenoekonomskega razvoja.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene in ga bodo obravnavali na sejah zbora v prvem polletju leta 1975.

2. Politika cen

V okviru spremljanja uresničevanja politike cen bo zbor obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na:

- nadaljnjo sprostitev cen, ki morajo temeljiti na objektivnih zakonitostih socialistične blagovne proizvodnje ob zavestnem družbenem usmerjanju in spreminjanju,
- oblikovanje in podrobnejšo obdelavo sistema kompenzacij kot sestavnega dela ukrepov skupne gospodarske politike in druga vprašanja s tega področja,
- izgradnjo obrambnih mehanizmov zaradi učinkovitejše zaščite nacionalnega gospodarstva pred inflacijskimi vplivi, ki se pojavljajo v zvezi z gospodarskimi odnosi s tujino, in
- vpliv prometnega davka in drugih zakonskih in pogodbenih obveznosti na uresničevanje politike cen.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene s sodelovanjem pristojnih zveznih organov in ga bodo obravnavali na seji zbora v prvem trimesečju leta 1975.

3. Založenost trga

Zbor bo obravnaval položaj in gibanje založenosti trga z osnovnimi materiali, še posebej s surovinami, reprodukcijskim materialom, gorivom in živili.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene, a zbor ga bo obravnaval v prvem trimesečju leta 1975.

4. Uresničevanje dogovora o politiki cen

Zbor bo obravnaval uresničevanje družbenega dogovora o izvajanju politike cen in probleme, ki se pojavljajo v zvezi s sklepanji samoupravnih sporazumov s tega področja.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene in ga bo zbor obravnaval decembra leta 1974.

5. Funkcioniranje materialnih rezerv

Glede položaja pri preskrbi z nekaterimi surovinami in izdelki, zlasti še z reprodukcijskim materialom, gorivom, kmetijskimi pridelki in živilskimi izdelki pa tudi zaradi gibanja cen in težav, ki se lahko pojavijo pri preskrbi industrije in prebivalstva, bo zbor obravnaval položaj zveznih materialnih rezerv, še posebej pa njihovo delovanje in dopolnjevanje ter skladiščenje.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene in ga bodo obravnavali na seji zbora konec decembra 1974.

VI

GOSPODARSKI ODNOSI S TUJINO

Vprašanja, ki jih bo zbor obravnaval s tega področja, se nanašajo na:

1. Položaj našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela

Zbor bo obravnaval analizo o položaju našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela, ki mora prikazati posamezne vidike soočanja z gospodarstvi drugih držav, še posebej pa, kako daleč smo prišli pri razvoju kooperacije in specializacije proizvodnje, v kolikšni meri se naše gospodarstvo poslužuje tujih znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov in kakšen je njegov položaj v teh odnosih, v kakšnih konkurenčnih pogojih posluje naše gospodarstvo na domačem in tujem trgu in kakšni ukrepi so bili sprejeti za odpravljanje neenakopravnega položaja oziroma kakšni so bili učinki teh ukrepov.

Gradivo bodo pripravili zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in zvezni zavod za družbeno načrtovanje in ga bo zbor obravnaval na seji v četrtem trimesečju leta 1974.

2. Položaj trgovinske in plačilne bilance

Zaradi problemov, ki so posledica sodobnih gibanj v svetu ter povišanja cen nekaterih temeljnih surovin in proizvodov, bo zbor obravnaval položaj bilance ter probleme, ki se pojavljajo na tem področju.

Gradivo o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Narodna banka Jugoslavije in ga bodo obravnavali na seji v četrtem trimesečju leta 1974.

3. Položaj in problemi v delovanju predstavništev

Razprava o delovanju predstavništev organizacij združenega dela v tujini in usklajevanje njihovega delovanja z načeli socialističnih in samoupravnih družbenih odnosov, varstva družbene lastnine in večje odgovornosti do družbene skupnosti bi morale prispevati k aktivnejšemu in boljšemu vključevanju našega gospodarstva v svetovna gospodarska gibanja in zato bo zbor obravnaval tista vprašanja, ki so za to področje pomembna.

Gradivo o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Gospodarska zbornica Jugoslavije, a zbor ga bo obravnaval na seji, ki bo v četrtem trimesečju leta 1974.

4. Razvoj gospodarskih odnosov s tujino

V zvezi s spremljanjem uresničevanja sprejete politike gospodarskih odnosov s tujino bo zbor obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na:

- nadaljnjo sprostitev v zunanji trgovinski menjavi,
- spodbujanje izvoza,
- zavarovanje izvoznikov in uvoznikov pred tečajnimi razlikami,
- proizvodno sodelovanje in specializacijo,
- vlaganje tujega kapitala,
- tujski turizem in devizna nakazila iz tujine,
- delovanje deviznega trga,
- skupno nastopanje na tujih trgih,
- združevanje zunanjetrgovinskih in proizvodnih organizacij združenega dela.

Gradivo bodo pripravili zvezni sekretariat za zunanjo trgovino, zvezni sekretariat za finance in Narodna banka Jugoslavije s sodelovanjem Gospodarske zbornice Jugoslavije in drugimi, obravnavali ga bodo v prvem trimesečju leta 1975.

VII

ZDRUŽEVANJE V GOSPODARSTVU

1. Obvezno združevanje velikih sistemov v skupnosti

Zbor bo obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na:

– združevanje organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva v skupnosti – organizacijo in pristojnosti skupnosti, nadalje družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje v skupnosti in med skupnostmi ter odnos skupnosti do zveznih organov,

– združevanje železniških transportnih organizacij združenega dela v skupnost jugoslovanskih železnic, s čimer bi se zagotovila tehnološka enotnost železniškega prometa, nadalje pogoje in izkoriščanje transportnih zmogljivosti, razvoj železniškega prometa z vidika temeljnih transportnih zmogljivosti, enotnost prometa v celotni mreži prog jugoslovanskih železnic, izvajanje sporazumov s področja železniškega prometa in drugo,

– vprašanja v zvezi z delovanjem poštnega, telegrafskega in telefonskega prometa ter tehnično enotnost sistema (enotnost poštna, telegrafske in telefonske mreže v Jugoslaviji), kar je pomembno za celotno državo, in v kakšni meri predstavlja del enotnosti svetovnega tehničnega in tehnološkega sistema.

Gradivo bosta pripravila zvezni komite za energetiko in industrijo in zvezni komite za promet in zveze, zbor ga bo obravnaval v četrtem trimesečju leta 1974.

2. Združevanje organizacij združenega dela in njihovih združenj v Gospodarsko zbornico Jugoslavije

Zbor bo obravnaval vprašanja v zvezi z obveznim združevanjem, položaj in naloge Gospodarske zbornice Jugoslavije, vprašanja v zvezi z vsebino statuta Gospodarske zbornice Jugoslavije, institucijo častnega sodišča in zunanjetrgovinske arbitraže ter njune pristojnosti.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene in ga bodo obravnavali v četrtem trimesečju leta 1974.

3. Ustanavljanje samoupravnih interesnih skupnosti na zvezni ravni s področja skupnosti velikih sistemov

Zbor bo obravnaval vprašanja, ki so povezana z ustanavljanjem zvez interesnih skupnosti na zvezni ravni s področja prometa in energetike.

Gradivo bo pripravil zvezni komite za energetiko in industrijo in ga bodo obravnavali v prvem trimesečju leta 1975.

VIII

POLITIKA HITREJŠEGA RAZVOJA GOSPODARSKO MANJ RAZVITIH REPUBLIK
IN AVTONOMNIH POKRAJIN1. Uresničevanje politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik
in avtonomnih pokrajin

Zbor bo obravnaval uresničevanje politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin ter na podlagi tega ugotavljal stopnjo njihove razvitosti in predvidene ukrepe za spodbujanje njihovega nadaljnjega hitrejšega razvoja, še posebej SAP Kosova.

Gradivo bo pripravil zvezni zavod za družbeno načrtovanje in ga bo zbor obravnaval v prvem trimesečju leta 1975.

2. Zagotavljanje dodatnih sredstev za financiranje družbenih in drugih služb v manj
razvitih republikah in avtonomnih pokrajinah

Pri obravnavanju proračuna federacije za leto 1976 bo zbor posvetil posebno pozornost višini in razporedu dopolnilnih sredstev, ki se dajejo gospodarsko manj razvitim republikam in pokrajinam za financiranje nujnih družbenih dejavnosti (zdravstvo, šolstvo idr.).

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za finance in ga bo zbor obravnaval v drugem trimesečju leta 1974.

Beograd, 1. julija 1974

SKUPŠČINA SFRJ
SEKRETARIAT
ZA ZAKONODAJO

Priloga 11

Delovno gradivo

O S N U T E K

ZAKONODAJNEGA PROGRAMA SKUPŠČINE SFRJ ZA OBDOBJE OD JULIJA 1974 DO
JULIJA 1975

UVODNE PRIPOMBE

Osnutek obsega zakone, ki jih mora skupščina SFRJ po ustavnem zakonu za izvedbo ustave SFRJ sprejeti od julija 1974 do julija 1975. Opredeljeni so predlagatelji in roki, v katerih morajo osnutki in predlogi teh zakonov biti poslani skupščini SFRJ.

Osnutek obsega tudi zakone iz tekoče zakonodajne dejavnosti skupščine SFRJ, za katere je bilo med pripravljanjem osnutka možno ugotoviti, da bodo v teh rokih tudi predloženi.

Zakoni so razdeljeni glede na pristojnost zborov skupščine SFRJ, kot je določeno z ustavo SFRJ. Pri nekaterih zakonih pa se lahko pojavi vprašanje, kateri zbor skupščine SFRJ je pristojen, da jih sprejme. Zato bo razvrstitev zakonov po zborih skupščine SFRJ napravljena šele v predlogu zakonodajnega programa skupščine SFRJ.

Pri izdelavi osnutka so bili uporabljeni podatki iz delovnega besedila osnutka delovnega programa zveznega izvršnega sveta od julija 1974 do julija 1975. Zvezni izvršni svet pa bo osnutek programa sprejel julija 1974.

Pri nekaterih zakonih niso določeni roki, v katerih je treba poslati osnutke in predloge, pa tudi ne predlagatelji zakonov, ker takšnih podatkov v osnutku omenjenega programa ni bilo ali pa še ni bilo določeno, kdo bo predlagatelj.

Pri izdelavi predloga zakonodajnega programa skupščine SFRJ bodo roki za sprejemanje zakonov usklajeni, in to predvsem roki za sprejemanje sistemskih zakonov.

Pri pripravljanju tega osnutka je sodeloval tudi sekretariat za zakonodajno-pravne zadeve zveznega izvršnega sveta in takšno sodelovanje se bo nadaljevalo tudi pri pripravljanju predloga zakonodajnega programa skupščine SFRJ.

I

ZVEZNI ZBOR SKUPŠČINE SFRJ

V mejah svojega delovnega področja bo sprejel tele zakone:

1. Zakon o zvezni upravi

Zakon bo uredil organizacijo, delovna področja zveznih upravnih organov in zveznih organizacij, medsebojna razmerja, odnose do drugih zveznih organizacij in snov o pripravniki.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo z ustavo SFRJ usklajeni tile zakoni: zakon o organizaciji in delovnem področju zveznih upravnih organov in zveznih organizacij (Uradni list SFRJ, št. 32/71, 54/71, 67/72 in 21/74), zakon o zveznih upravnih organih, zveznih svetih in zveznih organizacijah (Uradni list SFRJ, št. 21/67, 50/68 in 25/70), zakon o zvezni upravi (Uradni list SFRJ, št. 7/65), temeljni zakon o sredstvih za delo upravnih organov (Uradni list SFRJ, št. 46/64, 57/65 in 1/67) in zakon o sprejemanju pripravnikov v zvezne organe (Uradni list SFRJ, št. 21/69).

2. Zakon o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v zveznih organih

Zakon bo uredil delitev dohodka iz sredstev za osebne dohodke v zveznih organih in organizacijah.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo z ustavo SFRJ usklajen zakon o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v organih federacije (Uradni list SFRJ, št. 40/73).

Pripomba: Ta zakon se lahko uskladi z ustavo SFRJ tudi tako, da se ta snov uredi v zakonu o zvezni upravi.

3. Zakon o organizaciji in delu služb za zunanje zadeve federacije

Zakon bo uredil pooblastila in dolžnosti zveznih organov pri oblikovanju in izvajanju zunanje politike SFRJ ter razvijanju političnih, gospodarskih in drugih odnosov med Jugoslavijo in drugimi državami ter mednarodnimi organizacijami.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

4. Zakon o knjigovodstvu organizacij združenega dela

Zakon bo uredil odgovornost za vodenje knjigovodstva, način vodenja knjigovodstva in določil knjigovodske podatke, ki so pomembni za delo in odločanje v zvezi z družbenimi sredstvi, načela o organizaciji in vodenju knjigovodstva v organizacijah združenega dela, način vodenja knjigovodstva skupnega poslovanja temeljnih organizacij združenega dela, način prikazovanja rezultatov tega poslovanja in temeljni kontni plan.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo z ustavo SFRJ usklajen zakon o knjigovodstvu organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 48/68, 56/69 in 71/72).

5. Zakon o zavarovanju in zavarovalnih skupnostih

Zakon bo uredil način in pogoje za ustanavljanje zavarovalnih skupnosti, poslovanje skupnosti, sredstva skupnosti, vlaganje zavarovalnih sredstev, upravljanje skupnosti, medsebojna razmerja med zavarovanci, ki v zavarovalnih skupnostih združujejo sredstva, status skupnosti, združevanje skupnosti, pozavarovanje in prenehanje delovanja skupnosti.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bosta z ustavo SFRJ usklajena zakon o zavarovanju in zavarovalnih organizacijah (Uradni list SFRJ, št. 7/67, 17/67, 50/58, 20/69) in zakon o pogojih za ustanavljanje in poslovanje zavarovalnih zavodov in zavodov za pozavarovanje (Uradni list SFRJ, št. 18/67 in 28/67).

6. Zakon o obveznem zavarovanju v prometu

Z zakonom bo urejeno obvezno zavarovanje potnikov v javnem prevozu, posadk letal pred posledicami nesreč, uporabnikov oziroma lastnikov motornih vozil pred odgovornostjo za škodo, povzročeno tretji osebi, uporabnikov oziroma lastnikov letal pred odgovornostjo za škodo, povzročeno tretji osebi.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o obveznem zavarovanju v prometu (Uradni list SFRJ, št. 15/65, 33/65, 11/66 in 7/67) usklajen z ustavo SFRJ.

7. Zakon o ureditvi plačevanja davka in prispevkov iz dohodka organizacij združenega dela ter davka in prispevkov iz osebnih dohodkov delavcev oziroma dohodkov občanov

Z zakonom bo urejen način obračunavanja in plačevanja davka in prispevkov iz osebnih dohodkov oziroma dohodkov delavcev in občanov ter iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, pa tudi, kateri družbenopolitični skupnosti oziroma samoupravni interesni skupnosti pripadajo posamezni davki in prispevki.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

8. Zakon o bankah ter kreditnem in bančnem poslovanju

Z zakonom bodo urejeni splošni pogoji za ustanavljanje bank, pridobivanje sredstev za poslovanje in oblikovanje skladov bank, upravljanje bank, dohodki bank in njihova delitev, delovne skupnosti bank, prenehanje delovanja bank, bančno in kreditno poslovanje bank, splošni pogoji za hranilnice in druge finančne organizacije, kreditno poslovanje, depoziti, likvidnost in jamstvo, obrestne mere in kreditiranje, ki ga opravljajo organizacije združenega dela.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o bankah ter kreditnem in bančnem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 58/71, 71/72, 40/73 in 50/73) usklajen z ustavo SFRJ.

9. Zakon o vojaških sodiščih

Z zakonom bodo urejene pristojnosti in organizacija vojaških sodišč, zlasti še določila o kazenskem in carinskem postopku ter postopku v upravnih sporih in organizacija ter pristojnosti vojaške gospodarske arbitraže.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o vojaških sodiščih (Uradni list SFRJ, št. 7/65 in 54/67) usklajen z ustavo SFRJ.

10. Zakon o svetu predsedstva SFRJ za ljudsko obrambo

Z zakonom bodo urejeni sestav, delo in delovno področje sveta za ljudsko obrambo v mejah pravic in dolžnosti predsedstva SFRJ, kot so določene z ustavo.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa novembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o svetu predsedstva SFRJ za narodno obrambo (Uradni list SFRJ, št. 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

11. Zakon o vojaškem tožilstvu

Z zakonom bodo urejene pristojnosti, pooblastila, organizacija in delo vojaškega tožilstva.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o vojaškem tožilstvu (Uradni list SFRJ, št. 7/65) usklajen z ustavo SFRJ.

12. Zakon o pravnem položaju predstavništva tujih držav in tujih mednarodnih organizacij

Z zakonom bodo urejeni pravni položaj predstavništva tujih držav in tujih mednarodnih organizacij ter njihove pravice in obveznosti.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

13. Zakon o temeljnih pogojih za začasno zaposlovanje in varstvo jugoslovanskih državljanov, ki delajo v tujini

Z zakonom bodo urejeni temeljni pogoji za začasno zaposlovanje v tujini, temeljni pogoji za pošiljanje delavcev na delo v tujino, varstvo jugoslovanskih državljanov, ki delajo v tujini, in organizacija zvezne službe za zaposlovanje (zvezni biro).

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa januarja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pogojih za začasno zaposlovanje in varstvo jugoslovanskih državljanov, ki delajo v tujini (Uradni list SFRJ, št. 33/73), usklajen z ustavo SFRJ.

14. Zakon o himni SFRJ

Z zakonom bo urejeno besedilo himne SFRJ.

Pripomba: Predlagatelj zakona ter roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bodo določeni kasneje.

15. Zakon o uporabi grba SFRJ

Z zakonom bo urejena uporaba grba SFRJ.

Pripomba: Predlagatelj zakona ter roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bodo določeni kasneje.

16. Zakon o uporabi zastave SFRJ

Z zakonom bo urejena uporaba zastave SFRJ.

Pripomba: Predlagatelj zakona ter roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bodo določeni kasneje.

17. Zakon o vnašanju in razširjanju tujih sredstev množičnega komuniciranja in o tuji informacijski dejavnosti

Z zakonom bo urejeno vnašanje in širjenje tujega tiska v Jugoslaviji.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

18. Zakon o opravljanju hidrometeoroloških nalog, ki imajo pomen za vso državo

Z zakonom bo urejen način opravljanja hidrometeoroloških nalog, ki so pomembne za vso državo.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o hidrometeorološki službi (Uradni list SFRJ, št. 15/65 in 27/67) usklajen z ustavo SFRJ.

19. Zakon o položaju in pravicah jugoslovanskega Rdečega križa

Z zakonom bo urejen položaj in pravice jugoslovanskega Rdečega križa, razmerja do organizacij Rdečega križa v republikah in avtonomnih pokrajinah, razmerja do tujih organov in organizacij ter financiranje organizacije v skladu s pravicami, ki jih ima federacija.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen marca 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o položaju in pravicah jugoslovanskega Rdečega križa (Uradni list SFRJ, št. 12/67 in 20/69) usklajen z ustavo SFRJ.

20. Zakon o sredstvih in financiranju JLA

Z zakonom bo urejeno financiranje in zagotavljanje sredstev ter dohodki, ki jih zagotavlja JLA, finančno in materialno poslovanje ter pravne zadeve v zvezi z vojaškim premoženjem.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o financiranju ter materialnem in finančnem poslovanju JLA (Uradni list SFRJ, št. 56/65) usklajen z ustavo SFRJ.

21. Zakon o interesnih skupnostih za stanovanjsko graditev ter upravljanje s stanovanji za potrebe delavcev in funkcionarjev zveznih organov in zveznih organizacij

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje interesne skupnosti za stanovanjsko gradnjo in upravljanje s stanovanji za potrebe delavcev in funkcionarjev zveznih organov in zveznih organizacij, pravice in obveznosti skupnosti, njene

strokovne službe (direkcije za upravljanje in gospodarjenje z vojaškim stanovanjskim fondom) ter pravice zveznih organov, ki so svoje stanovanjske sklade združili v to skupnost, glede dajanja združenih stanovanj v uporabo, pravice do amortizacije in akumulacije.

Predlog za izdajo zakona s predlogom zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

22. Zakon o financiranju gradnje stanovanj za potrebe delavcev in funkcionarjev zveznih organov in zveznih organizacij v obdobju od leta 1975 do 1979.

Z zakonom bo urejeno obdobje, za katero se bo načrtovala graditev stanovanj ter obseg sredstev z ustrezno dinamiko, način in pogoji za uporabo sredstev ter nosilci sredstev in njihove pravice.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, a predlog zakona decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

23. Zakon o samoupravnih interesnih skupnostih za stanovanjsko graditev in upravljanje s stanovanji za potrebe vojaških in civilnih oseb v oboroženih silah, ki so v službi v oboroženih silah SFRJ

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje interesne skupnosti in način združevanja v interesno skupnost, organizacija skupnosti in medsebojna razmerja v njej, način financiranja skupnosti, upravljanje s stanovanjskimi stavbami in stanovanji v družbeni lastnini ter uresničevanje drugih skupnih interesov.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

Pripomba: Rok za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bo določen kasneje.

24. Zakon o varstvu okolja pred ionizirajočimi sevanji

Z zakonom bodo urejeni viri ionizirajočih sevanj, ukrepi za splošno varstvo pred ionizirajočimi sevanji ter posebno varstvo (zdravstveno nadzorstvo ljudi, ki so izpostavljeni ionizirajočim sevanjem), pravice in dolžnosti družbenopolitičnih skupnosti na tem področju ter nadzorstvo nad izvajanjem ukrepov, ki bodo z zakonom predpisani.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji (Uradni list SFRJ, št. 12/65) usklajen z ustavo SFRJ.

25. Zakon o jugoslovanskem ladijskem registru

Z zakonom bo urejena organizacija jugoslovanskega ladijskega registra in določene zadeve, ki jih opravlja.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o jugoslovanskem ladijskem registru (Uradni list SFRJ, št. 7/67) usklajen z ustavo SFRJ.

26. Zakon o ustanovi za vzdrževanje pomorskih plovnih poti

Z zakonom bo urejena organizacija, financiranje, pooblastila in delo ustanove.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo določbe temeljnega zakona o službi za varnost plovbe (Uradni list SFRJ, št. 39/64 in 47/65), ki se nanašajo na ustanovo za vzdrževanje pomorskih plovnih poti, usklajene z ustavo SFRJ.

27. Zakon o ustanovi za vzdrževanje notranjih plovnih poti

Z zakonom bo urejena organizacija, financiranje, pooblastila in delo ustanove.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo določbe temeljnega zakona o službi za varnost plovbe (Uradni list SFRJ, št. 39/64 in 47/65), ki se nanašajo na ustanovo za vzdrževanje notranjih plovnih poti, usklajene z ustavo SFRJ.

28. Zakon o varstvu in izboljšanju človekovega okolja

Z zakonom bo urejeno varstvo in izboljšanje človekovega okolja, ki je pomembno za celotno državo in mednarodno skupnost, ter določeni pogoji in ukrepi za izboljšanje varstva okolja.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ julija 1974, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

29. Zakon o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo

Z zakonom bo urejeno preprečevanje in zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev, zdravstveni nadzor pri uvozu in izvozu rastlin, odškodnine za obvezen pregled rastlin pri uvozu ali izvozu ter kontrola sredstev za varstvo rastlin.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci (Uradni list SFRJ, št. 13/65) usklajen z ustavo SFRJ.

30. Zakon o varstvu živine pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo

Z zakonom bo urejeno varstvo živali pred kužnimi in parazitnimi obolenji, preprečevanje prenašanja živalskih okužb, odškodnina za zaklano bolno žival, veterinarski pregledi živali, zdravstvena kontrola živali, surovin in živalskih proizvodov ter nadzorstvo nad izvajanjem določil tega zakona.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o ukrepih za napredek živinoreje in o zdravstvenem varstvu živali (Uradni list SFRJ, št. 16/65 in 29/66) usklajen z ustavo SFRJ.

31. Zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela

Z zakonom bo urejeno ugotavljanje in obračunavanje celotnega prihodka ter ugotavljanje in obračunavanje dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 71/72 in 5/73) usklajen z ustavo SFRJ.

32. Zakon o družbenem načrtovanju

Z zakonom bodo urejene pravice in dolžnosti glede sprejemanja načrtov ter delovnih in razvojnih programov v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v katerih delavci in delovni ljudje upravljajo z zadevami in sredstvi družbene reprodukcije ter drugih nosilcev načrtovanja gospodarskega in družbenega razvoja, udeleženci samoupravnega in družbenega dogovarjanja na področju družbenega načrtovanja, obveznost medsebojnega usklajevanja načrtov ter delovnih in razvojnih programov organizacij in skupnosti ter njihovo usklajevanje z družbenimi načrti družbenopolitičnih skupnosti; metodologija za izdelavo družbenih načrtov; odgovornost za uresničevanje delovnih in razvojnih načrtov ter družbenih načrtov; druga vprašanja temeljev sistema družbenega načrtovanja; način ugotavljanja skupne in gospodarske politike ter usmerjanja družbene reprodukcije in sprejemanja družbenega načrta Jugoslavije in njegova vsebina.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ septembra 1974, predlog zakona pa oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o družbenem načrtovanju (Uradni list SFRJ, št. 28/70 in 12/72) usklajen z ustavo SFRJ.

33. Zakon o poštni hranilnici

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje poštne hranilnice, njeno poslovanje, način vlaganja in vračanja hranilnih vlog ter upravljanje poštne hranilnice.

Osnutek in predlog zakona bosta predložena skupščini SFRJ do konca leta 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo določila zakona o organizaciji jugoslovanskih pošt, telegrafa in telefona, ki se nanašajo na pošto hranilnico (Uradni list SFRJ, št. 32/65, 50/68, 50/70 in 58/71) usklajena z ustavo SFRJ.

34. Zakon o zveznih blagovnih rezervah

Z zakonom bo urejeno oblikovanje in uporaba zveznih blagovnih rezerv, zadeve v zvezi s tem ter ukrepi in posredovanja na trgu.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ septembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o družbenih blagovnih rezervah (Uradni list SFRJ, št. 40/68 in 63/73) usklajen z ustavo SFRJ.

35. Zakon o objavljanju zveznih predpisov in drugih aktov

Z zakonom bo urejen način in postopek objavljanja zveznih zakonov in drugih predpisov ter splošnih aktov v Uradnem listu SFRJ in v katerih jezikih bodo ti akti objavljeni.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Pripomba: Roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bosta določena kasneje.

S tem zakonom bo zakon o objavljanju zveznih predpisov in drugih aktov (Uradni list SFRJ, št. 47/70) usklajen z ustavo SFRJ.

36. Zakon o splošnem upravnem postopku

Z zakonom bo urejen postopek pred upravnimi organi (prvostopenjskimi in drugostopenjskimi), pravna sredstva in izvršba. Po tem postopku se bodo ravnali državni organi in organizacije, ki imajo v upravnem postopku javna pooblastila.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 18/65) usklajen z ustavo SFRJ.

37. Zakon o družbeni lastnini

Z zakonom bodo urejeni temeljni pravni instituti glede družbenih sredstev in temeljna načela pravnih razmerij, ki izhajajo iz družbene lastnine, pravic in obveznosti iz dela z družbenimi sredstvi, pravice in obveznosti delavcev kot subjektov, pravice do dela – pridobivanje, uresničevanje in prenehanje pravice iz dela ter varstvo delovnih pravic, pravice in obveznosti v prometu z družbenimi sredstvi, pripadnost celotnih družbenih sredstev v združenem delu, družbena sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb ter interesov, pravice in obveznosti glede družbenih sredstev za uresničevanje ciljev družbenopolitičnih organizacij in sredstev za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb, pravice in obveznosti do posameznih kategorij družbenih sredstev glede uporabe zemljišča, naravnih bogastev, zgradb in njihovih posebnih delov, dobrin v splošni uporabi ter medsebojna razmerja med družbenim premoženjem in lastninskimi pravicami v pogodbeni organizaciji združenega dela, kmetijski in drugi zadrugi kot tudi temeljna razmerja pri kooperaciji, družbeno in državno posredovanje.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ decembra 1974, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal pripravo tega zakona.

S tem zakonom bodo z ustavo SFRJ usklajeni tile zakoni: zakon o prometu družbenih sredstev temeljnih organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 22/73), zakon o ugotavljanju in obračunavanju celotnega prihodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 71/72 in 5/73), zakon o pogojih in postopku za sanacijo organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 39/72 in 5/73), zakon o sredstvih rezerv (Uradni list SFRJ, št. 26/72 in 72/72), zakon o revalorizaciji sredstev organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 50/71) in zakon o amortizaciji osnovnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 16/74).

38. Zakon o organizacijah združenega dela

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje delovnih organizacij in organiziranje poslovnih organizacij združenega dela ter njihovo združevanje v delovno organizacijo; samoupravljanje v organizaciji združenega dela; spremembe statusa temeljne organizacije in drugih organizacij združenega dela; zastopanje organizacij združenega dela; odgovornost organizacije združenega dela za obveznosti v pravnem prometu; poslovanje organizacij združenega dela; firma oziroma ime organizacije združenega dela; vpis organizacije združenega dela v sodni register; združevanje v sestavljeno organizacijo in druge posebne oblike organizacije združenega dela; združevanje v pogodbeno organizacijo združenega dela; združevanje v organizacije poslovnega združevanja; oblike sodelovanja in obvezno združevanje prometnih organizacij s proizvodnimi in drugimi organizacijami združenega dela; ukrepi za družbeno varstvo samoupravnih pravic; prenehanje organizacije združenega dela.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ decembra 1974, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal pripravo zakona.

S tem zakonom bodo z ustavo SFRJ usklajeni tile zakoni: zakon o konstituiranju organizacij združenega dela in njihovem vpisu v sodni register (Uradni list SFRJ, št. 22/73 in 63/74), zakon o firmi in imenu organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 22/73) in zakon o poslovnem združevanju (Uradni list SFRJ, št. 23/72).

39. Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu

Z zakonom bo urejeno urejevanje in uresničevanje pravic in dolžnosti delavcev, temeljne pravice in dolžnosti delavcev, varstvo pravic delavcev, pravice delavcev v času, ko zaradi opravljanja javnih funkcij manjkajo z dela, itd.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ decembra 1974, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal pripravo zakona.

S tem zakonom bo zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (Uradni list SFRJ, št. 22/73) usklajen z ustavo SFRJ.

40. Zakon o obligacijah in pogodbah

Z zakonom bodo urejeni temelji obligacijskih razmerij (splošni del obligacij) ter pogodbeni in druga obligacijska razmerja na področju prometa blaga in storitev.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ decembra 1974, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal pripravo zakona.

Izdan bo nov zakon.

41. Zakon o jugoslovanskem državljanstvu

Z zakonom bo urejeno enotno državljanstvo SFRJ za občane Jugoslavije.

Osnutek zakona bo predložen skupščini SFRJ julija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o jugoslovanskem državljanstvu (Uradni list SFRJ, št. 38/64) usklajen z ustavo SFRJ.

42. Zakon o ukrepih za zagotavljanje jugoslovanskega trga na področju blagovnega prometa

Z zakonom bodo urejeni ukrepi, s katerimi bo zagotovljena svobodna menjava blaga in storitev pred nezakonitimi akti in dejanji, s katerimi bi se kršila enotnost jugoslovanskega trga, načela poslovanja in pravila obnašanja organizacij združenega dela pri opravljanju prometa blaga in storitev v blagovnem prometu ter špekulacije v blagovnem prometu.

Predlog zakona bo predložen skupščini SFRJ oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

43. Zakon o morski in notranji plovbi

Z zakonom bodo urejeni temelji varnosti v morski in notranji plovbi, in to: režim na morskih in notranjih plovnih poteh, služba za varnost plovbe, pilotiranje, pojem ladje, njen vpis v jugoslovanski register, usposobljenost ladje za plovbo ter ladijski dokumenti in knjige, pogodba o gradnji ladje, pravica do razpolaganja v prometu z ladjo, ki je družbena last, in lastninske pravice do ladje, pojem ladjarja, njegove odgovornosti in odgovornosti oseb, ki poleg ladjarja odgovarjajo, pojem posadke, vrste službe na ladji, temeljne pravice in dolžnosti posadke v zvezi z varnostjo plovbe; pojem poveljnika ladje in njegova pooblastila, pogodbe o izkoriščanju ladij, trčenje ladij, reševanje na morju in dvigovanje stvari, ki so se potopile, skupne poškodbe, odgovornost za nuklearno škodo, zavarovanje plovbe, izvajanje in varstvo na ladjah.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, a predlog zakona maja 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal izdelavo zakona.

S tem zakonom bodo z ustavo SFRJ usklajeni tile zakoni: zakon o uvedbi zastave trgovske mornarice in plovil v notranji plovbi FLRJ (Uradni list FLRJ, št. 11/50), zakon o pogodbah o izkoriščanju morskih ladij (Uradni list FLRJ, št. 25/59 in Uradni list SFRJ, št. 20/69), zakon o ugotavljanju sposobnosti morskih ladij in plovil notranje plovbe za plovbo (Uradni list SFRJ, št. 18/64 in 47/65), zakon o listinah in knjigah morskih ladij in plovil notranje plovbe (Uradni list SFRJ, št. 18/64 in 20/69), temeljni zakon o službi za varnost plovbe (Uradni list SFRJ, št. 39/64 in 47/65), zakon o vpisu morskih ladij in čolnov (Uradni list SFRJ, št. 8/65), zakon o posadki ladij

jugoslovanske trgovske mornarice (Uradni list SFRJ, št. 8/65), zakon o obalnem in zunanjem morju ter morskem in epikontinentalnem pasu Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 22/65 in 25/70), zakon o reševanju na morju in na notranjih plovnih poteh (Uradni list SFRJ, št. 11/65), zakon o dvigovanju potopljenih stvari (Uradni list SFRJ, št. 11/65), temeljni zakon o posadki plovil notranje plovbe (Uradni list SFRJ, št. 14/66), 3. in 40. člen temeljnega zakona o izkoriščanju luk in pristanišč (Uradni list SFRJ, št. 2/68), tretji odstavek 4. člena, prva točka 5. člena in 13. člen zakona o morsk pilotazi (Uradni list SFRJ, št. 14/65).

44. Zakon o premoženjskih razmerjih v zračni plovbi

Z zakonom bodo urejena obligacijska razmerja v zračni plovbi, pravice do letal v družbeni lastnini, stvarne lastninske pravice do letal ter pravila za ravnanje sodišč v zvezi s prisilno izvršbo in poravnavanjem terjatev v zvezi z letalom.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo telo, ki ga bo ustanovil zbor, oziroma drugo telo, ki mu bo zbor zaupal pripravo zakona.

Izdan bo nov zakon.

45. Zakon o carinski službi

Z zakonom bo urejeno delovno področje in organizacija carinske službe, samoupravljanje delavcev v carinski službi, način zagotavljanja in višina sredstev za delovanje carinske službe ter pravice in dolžnosti delavcev v carinski službi, ki izvirajo iz dela.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o carinski službi (Uradni list SFRJ, št. 54/70, 40/73 in 21/74) usklajen z ustavo SFRJ.

46. Zakon o premoženjskem pravnem zastopstvu federacije

Z zakonom bo urejena organizacija zveznega pravnega zastopstva, pristojnost zveznega javnega pravobranilca in razmerja z zveznim družbenim pravobranilcem samoupravljanja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o javnem pravobranilstvu (Uradni list SFRJ, št. 15/65) usklajen z ustavo SFRJ.

47. Zakon o položaju, pravicah in dolžnostih družbenega pravobranilca samoupravljanja

Z zakonom bodo urejeni položaj, pravice in dolžnosti družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa februarja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

48. Zakon o zveznem družbenem pravobranilcu samoupravljanja

Z zakonom bodo urejene pristojnosti in organizacija dela zveznega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa februarja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

49. Zakon o pravnem postopku

Z zakonom bodo urejena pravila postopka, na podlagi katerih bo pristojno sodišče obravnavalo in odločalo o premoženjsko-pravnih sporih ter sporih iz družinskih in drugih civilno-pravnih razmerij, če za posamezne vrste sporov ni z zakonom določen poseben postopek.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975, predlog zakona pa junija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o pravnem postopku (Uradni list FNRJ, št. 4/57, 52/61 in Uradni list SFRJ, št. 12/65, 1/71, 23/72 in 6/74) usklajen z ustavo SFRJ.

50. Zakon o kazenskem postopku

Z zakonom bodo urejena pravila postopka v kazenskih zadevah pred pristojnimi sodišči, s katerimi se zagotavlja, da nihče izmed nedolžnih ne bo obsojen in da se bo krivcu izrekla primerna kazen.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o kazenskem postopku (Uradni list SFRJ, št. 60/67, 54/70 in 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

51. Zakon o upravnih sporih

Z zakonom bo urejeno, o katerih upravnih zadevah se odloča v upravnih sporih, ter določena pravila postopka v upravnih sporih.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o upravnih sporih (Uradni list SFRJ, št. 21/66) usklajen z ustavo SFRJ.

52. Zakon o gospodarskih prestopkih

Z zakonom bodo urejena splošna pravila za ugotavljanje odgovornosti in izrekanje kazni ter varstvenih ukrepov gospodarskim organizacijam in drugim pravnim osebam, ki so storile gospodarski prestopki.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1976.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o gospodarskih prestopkih (Uradni list SFRJ, št. 15/65, 42/69 in 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

53. Zakon o pomilostitvi

Z zakonom bodo urejene pristojnosti in postopek pri pomilostitvah za kazniva dejanja, ki so predvidena z zveznim zakonom.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o pomilostitvi (Uradni list SFRJ, št. 7/64) usklajen z ustavo SFRJ.

54. Zakon o reševanju kolizij med republiški oziroma pokrajinskimi zakoni

Z zakonom bodo urejene kolizije glede pristojnosti med republiški oziroma pokrajinskimi organi z območja posameznih republik ter reševanje kolizij republiških oziroma pokrajinskih zakonov z zakoni drugih republik oziroma avtonomnih pokrajin (kolizijske norme).

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

55. Zakon o reševanju kolizij predpisov SFRJ s predpisi drugih držav

Z zakonom bo urejeno reševanje kolizij med zakoni in predpisi drugih držav – mednarodne kolizije zakonov ter postopek za reševanje kolizij med zakoni.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen aprila 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

56. Zakon o prekrških

Z zakonom bo urejeno kaznovanje prekrškov polnoletnih oseb in mladoletnikov, izrekanje materialnih kazni in varstvenih ukrepov, zastaranje, postopek v zvezi s prekrški in izvršba odločbe o prekršku.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen novembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o prekrških (Uradni list SFRJ, št. 26/65 in 15/67) usklajen z ustavo SFRJ.

57. Kazenski zakonik

Z zakonom bodo v splošnem delu urejeni temeljni instituti kazenskega prava, v posebnem delu pa opredeljena kazniva dejanja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen marca 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo kazenski zakonik (Uradni list FNRJ, št. 30/59, 11/62, 31/62 in Uradni list SFRJ, št. 15/65, 15/67, 20/69 in 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

58. Zakon o prisilni poravnavi in stečaju

Z zakonom bodo urejeni pogoji za sprožitev postopka prisilne poravnave in stečaja, prisilna poravnava temeljne organizacije združenega dela, delovne in druge organizacije združenega dela ter organizacije poslovnega združevanja, ki opravljajo gospodarsko dejavnost; stečaj teh organizacij — organi stečajnega postopka, sprožitev predhodnega postopka, začetek predhodnega postopka, začetek stečajnega postopka, pravne posledice začetka stečajnega postopka, prekinitev sklenjenih poslov in sklepanje novih pogodb med stečajnim postopkom, preučevanje prijavljenih terjatev, vnovčitev sredstev stečajnega dolžnika, izplačevanje upnikov, sklenitev stečajnega postopka in drugo, stečaj nad premoženjem lastnika delavnice in prisilna poravnava lastnika delavnice.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Pripomba: Roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bosta določena kasneje. skupščini SFRJ bo določen kasneje.

59. Zakon o izvršilnem postopku

Z zakonom bodo urejeni temelji in postopek sodne izvršbe.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

60. Zakon o službi družbenega knjigovodstva

Z zakonom bodo urejena načela delovanja službe, način plačevanja prek računov pri službi, vrstni red izplačil z računov pri službi, postopek kontroliranja in upravno-računski spor, zadeve, ki jih bo služba opravljala in so pomembne za vso državo.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o službi družbenega knjigovodstva (Uradni list SFRJ, št. 5/72, 16/72, 23/72, 24/72, 33/72, 39/72, 55/72, 63/72 in 71/72) usklajen z ustavo SFRJ.

61. Zakon o reševanju sporov iz medsebojnih poslovnih odnosov organizacij združenega dela pred stalnimi rabsodišči

Z zakonom bo urejen način in postopek reševanja sporov med organizacijami združenega dela pred rabsodišči.

Osnutek zakona bo predložen marca 1975, predlog zakona pa junija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o reševanju sporov iz poslovnih odnosov organizacij združenega dela pred stalnimi rabsodišči (Uradni list SFRJ, št. 22/73), usklajen z ustavo SFRJ.

62. Zakon o zračni plovbi

Z zakonom bo urejena kontrola jugoslovanskega zračnega prostora in varnost zračne plovbe, gradnja in vzdrževanje letališč ter določanje zračnih poti.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen aprila 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o zračni plovbi (Uradni list SFRJ, št. 33/73) usklajen z ustavo SFRJ.

63. Zakon o ustanovi za varnost zračne plovbe

Z zakonom bodo urejeni položaj, organizacija in delo službe za varnost zračne plovbe (enotna, civilna in vojaška kontrola letenja).

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo določbe zakona o zračni plovbi, ki se nanašajo na službo za zračno plovbo (Uradni list SFRJ, št. 33/73), usklajene z ustavo SFRJ.

64. Zakon o medrepubliških in meddržavnih vodah

Z zakonom bodo urejeni temelji vodnega režima na medrepubliških vodnih strugah, ki so pomembne za dve ali več republik, ter temelji vodnega režima na meddržavnih vodah – zagotavljanje temeljev vodnega režima; ukrepi za varstvo voda in obramba pred škodljivim delovanjem voda.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen novembra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o medrepubliških in meddržavnih vodah (Uradni list SFRJ, št. 2/74) usklajen z ustavo SFRJ.

65. Zakon o pravnem položaju tujih pravnih oseb v Jugoslaviji in o načinu njihovega poslovanja

Z zakonom bo urejen pravni položaj tujih pravnih oseb v Jugoslaviji, njihove pravice in obveznosti ter način njihovega poslovanja.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Pripomba: Roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bosta določena pozneje.

Izdan bo nov zakon.

66. Zakon o temeljih lastninsko-pravnih razmerij

Z zakonom bodo na enotni podlagi urejeni temelji lastninsko-pravnih razmerij.

Pripomba: Predlagatelj in rok za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bosta določena pozneje.

Izdan bo nov zakon.

67. Zakon o službi za iskanje pogrešanih v času oboroženega spopada

Z zakonom bo urejena ustanovitev službe za iskanje pogrešanih v času oboroženega spopada; to bo enotna služba za vso državo, ki bo opravljala določene zadeve v zvezi z izvajanjem ženevske konference o službi za iskanje pogrešanih, ter organi te službe, razmerja med posameznimi organi službe za iskanje, razmerja službe s tujimi organi in organizacijami, financiranje in kazni za neizpolnjevanje določb tega zakona.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

68. Zakon o pravicah in dolžnostih zveznih organov glede družbenih sredstev, ki jih uporabljajo

Z zakonom bodo urejena pooblastila posameznih zveznih organov glede stvari, pravic in denarnih sredstev federacije, ki se ne prikazujejo v proračunu federacije, ter nadzor in kontrola oseb, ki neposredno uporabljajo ta pooblastila pri sklepanju pogodb ali opravljanju drugih pravnih zadev v imenu federacije; obvezno vodenje evidence o stvareh in pravicah glede družbenih sredstev, ki jih uporablja federacija, in organi za vodenje te evidence; obveznost čuvanja premoženja federacije in določanje pogojev za to; zagotavljanje in učinkovitejša uporaba ter varstvo družbenih sredstev, ki jih uporabljajo zvezni organi.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

69. Zakon o vlaganju sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela

Z zakonom bodo urejeni cilji in pogoji za vlaganje sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela, značaj vlaganj, sklepanje pogodb o vlaganjih, odgovornost za vložena sredstva, prenos pravic in obveznosti iz pogodb o vlaganju, prenos sredstev, ustvarjenih v skupnih poslih, in druga vprašanja režima sredstev, vloženih v domače organizacije združenega dela.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen aprila 1975, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o vlaganjih sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 22/73) usklajen z ustavo SFRJ.

70. Zakon o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev

Z zakonom bo urejen način ugotavljanja vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata pri sestavljanju periodičnega obračuna in zaključnega računa za tisti del terjatev, ki v določenem času niso bile poravnane.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o ugotavljanju vrednosti zalog in popravka finančnega rezultata za del v določenem času neizterjanih terjatev (Uradni list SFRJ, št. 39/72 in 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

71. Zakon o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela

Z zakonom bodo urejeni pogoji in način zagotavljanja trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela iz lastnih virov in dolgoročnih kreditov z namenom, da bi se preprečile in odpravile večje motnje v gospodarstvu.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev organizacij združenega dela (Uradni list SFRJ, št. 39/72 in 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

72. Zakon o obveznem združevanju dela in sredstev organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z blagovnim prometom, s proizvajalnimi organizacijami združenega dela

Z zakonom bo urejeno obvezno združevanje dela in sredstev organizacij združenega dela, ki se ukvarjajo z blagovnim prometom, s proizvajalnimi organizacijami združenega dela.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa junija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

73. Zakon o standardizaciji

Z zakonom bodo urejeni standardi, norme za kakovost, tehnični normativi in znak kvalitete (JUS).

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa junija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bosta z ustavo SFRJ usklajena zakon o jugoslovanskih standardih in normah za kakovost izdelkov (Uradni list SFRJ, št. 2/74) in zakon o tehničnih ukrepih (Uradni list SFRJ, št. 12/65, 55/69 in 13/73).

74. Zakon o merskih enotah in merilih

Z zakonom bo urejena obvezna uporaba merskih enot, ki pripadajo mednarodnemu sistemu merskih enot, ter določanje teh enot; obvezen pregled meril, ki se uporabljajo v javnem prometu, in izvajanje nadzora nad pravilnostjo meril.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o merskih enotah in merilih (Uradni list FLRJ, št. 45/61 in Uradni list SFRJ,

75. Zakon o kontroli predmetov plemenitih kovin

Z zakonom bodo urejeni pogoji, pod katerimi se lahko predmeti iz plemenitih kovin dajejo v promet, označevanje, pregledovanje, žigosanje in nadzor nad predmeti iz plemenitih kovin.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen aprila 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o kontroli predmetov iz plemenitih kovin (Uradni list SFRJ, št. 28/66 in 37/74) usklajen z ustavo SFRJ.

76. Zakon o avtorskih pravicah

Z zakonom bodo urejene posebne pravice avtorjev književnih, znanstvenih in umetniških del glede njihove duhovne ustvarjalnosti ter določeno, kaj se šteje za avtorsko delo, vsebina in uporaba avtorskih pravic, prenos avtorskih pravic, čas trajanja in način uresničevanja teh pravic ter zaščita avtorskih pravic.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o avtorskih pravicah (Uradni list SFRJ, št. 30/68) usklajen z ustavo SFRJ.

77. Zakon o zaščiti industrijske lastnine

Z zakonom bo urejena zaščita patentov, modelov in vzorcev, blagovnih in storitvenih znamk ter zaščita oznak o poreklu industrijske lastnine.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bodo z ustavo SFRJ usklajeni tile zakoni: zakon o patentih in tehničnih izboljšavah (Uradni list FNRJ, št. 44/60 in 28/62 in Uradni list SFRJ, št. 24/74), zakon o blagovnih in storitvenih znamkah (Uradni list FNRJ, št. 45/61 in Uradni list SFRJ, št. 24/74) in zakon o vzorcih in modelih (Uradni list SFRJ, št. 45/62 in 24/74).

78. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev

Z zakonom bodo urejeni pogoji za pridobitev pokojnine, višina pokojnine, pogoji za pridobitev invalidske pokojnine, dodatka za pomoč in nego ter družinske pokojnine, zavarovanje vojaških oseb, usklajevanje pokojnin z gospodarskimi gibanji, uporaba in prenehanje pravice do pokojnine, pokojninska doba, evidenca invalidnih otrok in financiranje.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj osnutka zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev (Uradni list SFRJ, št. 67/72) usklajen z ustavo SFRJ.

79. Zakon o zdravstvenem zavarovanju vojaških zavarovancev

Z zakonom bo urejeno, kdo se šteje za vojaškega zavarovanca in kateri člani njegove družine imajo pravico iz zdravstvenega zavarovanja, zagotovljeno zdravstveno varstvo, pridobivanje in prenehanje pravic do zdravstvenega varstva, zagotavljanje zdravstvenega varstva v tujini, nadomestilo plače oziroma osebnega dohodka v primeru nezmožnosti za delo, nadomestilo potnih stroškov za zdravljenje zunaj kraja bivanja, pomoč pri opremi za novorojenega otroka, prejemki v primeru smrti in postopek uresničevanja zdravstvenega varstva ter financiranje zdravstvenega zavarovanja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o zdravstvenem zavarovanju vojaških zavarovancev (Uradni list SFRJ, št. 13/72 in 67/73) usklajen z ustavo SFRJ.

80. Zakon o volitvah in odpoklicu delegatov aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah

Z zakonom bo urejen način izvolitve in odpoklica delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o izvolitvi in odpoklicu delegatov aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah (Uradni list SFRJ, št. 10/74) usklajen z ustavo SFRJ.

81. Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Z zakonom bo urejeno, kdo se šteje za zavarovanca, temeljne pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pogoji za pridobivanje starostne pokojnine oziroma invalidske pokojnine ter nadomestila, kaj se šteje za nesrečo pri delu in za poklicno obolenje, podlaga za določanje višine starostne oziroma invalidske pokojnine, zaposlovanje in poklicna rehabilitacija, pravice družinskih članov zavarovanca do družinske pokojnine, usklajevanje pokojnin z gospodarskimi gibanji, priznavanje posebne pokojninske dobe, pokojnine udeležencev NOV in udeležencev drugih vojn.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen maja 1975, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list SFRJ, št. 35/72) usklajen z ustavo SFRJ.

82. Zakon o temeljnih pravicah delavcev iz varstva pri delu

Z zakonom bo urejeno vse glede varstva pri delu v zvezi s temeljnimi pravicami delavcev ter določeni temeljni ukrepi in normativi za uresničevanje teh pravic.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

83. Zakon o temeljnih pravicah borcev španske narodnoosvobodilne in revolucionarne vojne od leta 1936 do 1939

Z zakonom bo urejeno zdravstveno varstvo ter druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja, pokojninski dodatek, stalni mesečni denarni prejemki, letni denarni prejemek za okrevanje, brezplačna in znižanja vožnja ter letne počitnice španskih borcev in njihovih družinskih članov.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pravicah borcev španske narodnoosvobodilne in revolucionarne vojne od leta 1936 do 1939 (Uradni list SFRJ, št. 67/72 in 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

84. Zakon o borčevskem dodatku

Z zakonom bodo urejene pravice do borčevskega dodatka, s katerim se zagotavljajo minimalni dohodki borcev iz delovnega razmerja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o borčevskem dodatku (Uradni list SFRJ, št. 67/72) usklajen z ustavo SFRJ.

85. Zakon o vojaških invalidih

Z zakonom bo urejeno, kdo se šteje za vojaškega invalida, kategorizacija vojaških invalidov, osebne in družinske invalidnine, dodatek za nego in pomoč, stalni invalidski dodatek, ortopedski dodatek, zdravstveno varstvo invalidov, brezplačna in znižana vožnja, pomoč v primeru smrti, začetek, trajanje in prenehanje invalidnine, postopek za uresničevanje invalidskih pravic na podlagi tega zakona, seznam telesnih poškodb.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o vojaških invalidih (Uradni list SFRJ, št. 67/72) usklajen z ustavo SFRJ.

86. Zakon o temeljnih pravicah odlikovancev z redom narodnega heroja

Z zakonom bo urejeno zdravstveno varstvo, letni denarni prejemki, znižana vožnja in stalni mesečni denarni prejemki za odlikovane osebe in njihove družinske člane.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pravicah odlikovancev z redom narodnega heroja (Uradni list SFRJ, št. 67/72 in /74) usklajen z ustavo SFRJ.

87. Zakon o temeljnih pravicah odlikovancev z redom Karadjordjeve zvezde z meči, redom belega orla z meči in zlato medaljo Obilića

Z zakonom bo urejeno zdravstveno varstvo in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja, brezplačno letno potovanje in denarni prejemki za okrevanje odlikovancev in njihovih družinskih članov.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pravicah odlikovancev z redom Karadjordjeve zvezde z meči, redom belega orla z meči in zlato medaljo Obilića (Uradni list SFRJ, št. 67/72 in 22/73) usklajen z ustavo SFRJ.

88. Zakon o temeljnih pravicah imetnikov Partizanske spomenice 1941

Z zakonom bo urejeno zdravstveno varstvo, pokojninski dodatek, stalni mesečni denarni prejemki, prejemki za okrevanje, brezplačna in znižana vožnja ter letne počitnice imetnikov Partizanske spomenice 1941 in njihovih družinskih članov.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen junija 1975, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o temeljnih pravicah imetnikov Partizanske spomenice 1941 (Uradni list SFRJ, št. 67/72 in 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

89. Zakon o varstvu družinskih članov oseb, ki služijo obvezni vojaški rok

Z zakonom bodo urejena temeljna vprašanja in opredeljene temeljne pravice, a socialistične republike in avtonomni pokrajini bodo enako kot doslej to snov podrobneje uredile. Ker federacija urejuje samo to snov, bodo z zakonom izenačene rešitve glede obsega in oblik varstva ter višine denarnih dajatev, premoženjski in drugi pogoji za pridobivanje pravic, kar bi se urejevalo na podlagi dogovora med socialističnimi republikami in avtonomnima pokrajinama.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o pomoči družinskim članom, katerih hranilec služi obvezni vojaški rok (Uradni list SFRJ, št. 13/65), usklajen z ustavo SFRJ.

90. Zakon o evidenci in statistiki borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev

Z zakonom bo urejeno spremljanje, izvajanje in preučevanje sprejete politike za področje temeljnih pravic borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

91. Zakon o arhivu Jugoslavije

Z zakonom bo urejen položaj arhiva Jugoslavije kot ustanove, ki evidentira, izbira, zbira, urejuje, obdeluje, vzdržuje, hrani, objavlja in daje v uporabo arhivsko gradivo, ki je nastalo med delovanjem zveznih organov in ustanov, ustanovljenih za opravljanje nalog, ki so pomembne za uresničevanje vloge federacije, centralnih organov družbenopolitičnih in drugih organizacij ter združenj občanov na zvezni ravni.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o arhivu Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

92. Zakon o časopisno-založniškem zavodu

Z zakonom bo urejen položaj zavoda in njegove naloge ter ustanavljanje sveta zavoda in opredeljeni organi, ki nadzorujejo delovanje tega zavoda.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

93. Zakon o jugoslovanskem centru za tehnično in znanstveno dokumentacijo

Z zakonom bo urejen položaj, poslovanje, financiranje jugoslovanskega centra in njegovo razmerje do ustanovitelja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

94. Zakon o višji letalski šoli

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje šole za šolanje delavcev službe za varnost zračne plovbe.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

95. Zakon o visoki šoli (fakulteti) za notranje zadeve

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje in organizacija visokošolske ustanove za šolanje delavcev za notranje zadeve ter njen odnos do ustanovitelja.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

96. Zakon o ustanovitvi Radia Jugoslavija

Z zakonom bo urejeno ustanavljanje Radia Jugoslavija, položaj in način financiranja te organizacije ter njeno razmerje do ustanovitelja.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o radijskih zvezah (Uradni list SFRJ, št. 14/65) usklajen z ustavo SFRJ.

97. Zakon o vojaških pomorskih zastavah SFRJ in o poveljniških zastavah in zastavah ranga

Z zakonom bo urejeno uvajanje vojaške pomorske zastave, poveljniške zastave in zastave ranga, opredeljen njihov izgled ter način izobešanja na vojnih ladjah.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa junija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o vojaških pomorskih zastavah in poveljniških zastavah in zastavah ranga (Uradni list SFRJ, št. 22/73) usklajen z ustavo SFRJ.

98. Zakon o prometu strupov

Z zakonom bodo urejeni pogoji o prometu strupov, vodenje evidence o prometu s strupi in nadzor nad prometom s strupi.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o prometu strupov (Uradni list SFRJ, št. 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

99. Zakon o dajanju zdravil v promet

Z zakonom bodo urejeni pogoji za dajanje zdravil v promet, raziskave zdravil, preden pridejo v promet, izdaje soglasij pristojnih organov, da sme zdravilo v promet, nadzor nad prometom z zdravili in sankcije za kršitve določb tega zakona.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o dajanju zdravil v promet (Uradni list SFRJ, št. 6/73) usklajen z ustavo SFRJ.

100. Zakon o prometu z eksplozivnimi, radioaktivnimi in drugimi nevarnimi snovmi

Z zakonom bo urejen promet z eksplozivnimi, radioaktivnimi in drugimi nevarnimi snovmi, kadar je to pomembno za vso državo.

Pripomba: Predlagatelj zakona in rok za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bo določen pozneje.

Izdan bo nov zakon.

101. Zakon o evidenci s področja dela

Z zakonom bo opredeljena evidenca, ki bo vsebovala statistične podatke, pomembne za vso državo, in urejena evidenca o zaposlenih delavcih, o osebnih dohodkih, o nesrečah pri delu, o osebah, ki iščejo zaposlitev, o prostih delovnih mestih, o jugoslovanskih državljanih, zaposlenih v tujini, o ponudbah tujih delodajalcev za zaposlitev naših delavcev v tujini.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo temeljni zakon o evidenci s področja dela (Uradni list SFRJ, št. 15/65) usklajen z ustavo SFRJ.

102. Zakon o urejevanju in vzdrževanje pokopališč in grobov pripadnikov zavezniških armad in drugih tujih armad na ozemlju SFRJ

Z zakonom bo urejeno vzdrževanje in urejanje pokopališč in grobov pripadnikov zavezniških in drugih tujih armad na ozemlju SFRJ.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

103. Zakon o obveznosti federacije za pokojnine borcev

Z zakonom bo urejeno zagotavljanje finančnih sredstev iz proračuna federacije za financiranje pokojnin borcev.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

104. Zakon o nagradi AVNOJ

Z zakonom bo urejen način podeljevanja nagrade za objavljena dela in druge najvišje dosežke v znanosti, umetnosti ter na drugih področjih ustvarjalnosti, ki imajo za razvoj SFRJ splošen pomen.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o nagradi AVNOJ (Uradni list SFRJ, št. 59/72) usklajen z ustavo SFRJ.

105. Zakon o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije

Z zakonom bo urejen položaj, poslovanje in financiranje Muzeja revolucije in razmerje do ustanovitelja.

Zakon bo skupščini SFRJ predložen julija 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

II**ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ**

S svojega delovnega področja bo sprejel te zakone:

1. Zakon o združevanju gospodarskih organizacij v Gospodarsko zbornico Jugoslavije

Z zakonom bo urejeno obvezno združevanje organizacij združenega dela in njihovih združenj v Gospodarsko zbornico Jugoslavije, položaj in naloge Gospodarske zbornice Jugoslavije, vsebina statuta Gospodarske zbornice Jugoslavije, ustanovitev častnega razsodišča in zunanjetrgovinske arbitraže ter njuno delovno področje.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa julija 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o združevanju gospodarskih organizacij v Gospodarsko zbornico Jugoslavije (Uradni list SFRJ, št. 23/72) usklajen z ustavo SFRJ.

2. Zakon o sklepanju in izvajanju mednarodnih pogodb

Z zakonom bo urejeno, kako se sklepajo in izvajajo mednarodne pogodbe, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških oziroma pokrajinskih zakonov oziroma zakonov, iz katerih za eno ali več republik oziroma avtonomno pokrajino izvirajo posebne obveznosti.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

3. Zakon o deviznem poslovanju

Z zakonom bo urejeno vprašanje plačil in izplačil v poslovanju s tujino, nakup in prodaja deviz, pridobivanje deviz in razpolaganje z devizami organizacij združenega dela, bank, družbenopolitičnih skupnosti, občanov ter tujih

pravnih in fizičnih oseb, vnašanje in odnašanje deviz in vrednostnih papirjev, devizni promet in izvajanje devizne kontrole.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o deviznem poslovanju (Uradni list SFRJ, št. 36/72, 71/72 in 52/73) usklajen z ustavo SFRJ.

4. Zakon o financiranju federacije

Z zakonom bo urejen sistem financiranja federacije – viri in vrsta dohodkov federacije, naloge in obveznosti, ki se financirajo iz proračuna federacije, način in merila za zagotavljanje dopolnilnih sredstev gospodarsko manj razvitim republikam in avtonomnim pokrajinama za financiranje nujnih družbenih dejavnosti, sprejemanje in izvajanje proračuna federacije, sprejemanje zaključnega računa federacije in stalna proračunska sredstva federacije.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o financiranju federacije (Uradni list SFRJ, št. 53/72, 63/73 in 71/73) usklajen z ustavo SFRJ.

5. Zakon o določanju nadomestil za terjatve iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v tujini

S tem zakonom bo urejena pravica do nadomestila in določena višina nadomestila za terjatve iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v tujini.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o določanju nadomestil za terjatve iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v tujini (Uradni list SFRJ, št. 55/69) usklajen z ustavo SFRJ.

6. Zakon o kreditnih poslih s tujino

Z zakonom bo urejeno, kateri posli se štejejo za kreditno poslovanje s tujino, kdo se lahko s tem ukvarja in pod kakšnimi pogoji ter usklajevanje in usmerjanje kreditnega poslovanja s tujino.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen marca 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o kreditnih poslih s tujino (Uradni list SFRJ, št. 36/72 in 6/74) usklajen z ustavo SFRJ.

7. Zakon o prometu blaga in storitev s tujino

Z zakonom bo urejen način in pogoji za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa, ukrepi s področja zunanjetrgovinskega prometa; obvezno čuvanje ugleda pri opravljanju zunanjetrgovinskega poslovanja, izguba pravic do opravljanja zunanjetrgovinskega prometa in druge sankcije, ki se lahko sprejmejo proti osebam, ki opravljajo zunanje trgovinski promet.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen februarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o prometu blaga in storitev s tujino (Uradni list SFRJ, št. 27/62, 14/65, 28/66, 54/67 in 15/71) usklajen z ustavo SFRJ.

8. Zakon o posebnih davščinah pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov

Z zakonom bodo urejeni pogoji in način uvajanja posebnih dajatev pri uvozu živilskih izdelkov, in to zaradi zaščite domače proizvodnje ter vprašanje uporabe sredstev, vplačanih s temi dajatvami.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o posebnih davščinah pri uvozu kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list SFRJ, št. 15/68) usklajen z ustavo SFRJ.

9. Carinski zakon

Z zakonom bodo urejene pravice in obveznosti oseb ter pooblastila carinskih organov v zvezi s prenosom blaga prek carinske meje.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa marca 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo carinski zakon (Uradni list SFRJ, št. 22/73) usklajen z ustavo SFRJ.

10. Zakon o financiranju izgradnje in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija

Z zakonom bo urejen program del in nakup opreme za začetek delovanja in modernizacijo Radia Jugoslavija ter način zagotavljanja sredstev za financiranje tega programa.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

11. Zakon o modernizaciji meteorološke službe na letališčih v Jugoslaviji od leta 1974 do leta 1978

Z zakonom bo urejeno dolgoročno financiranje nakupa opreme in instrumentov za delovanje hidrometeorološke službe.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

12. Zakon o Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva

Z zakonom bo urejeno obvezno združevanje organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva v skupnost, organizacija in delovno področje skupnosti in razmerja med skupnostjo in zveznimi organi.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva (Uradni list SFRJ, št. 23/72) usklajen z ustavo SFRJ.

13. Zakon o obveznem združevanju železniških transportnih podjetij v Skupnost jugoslovanskih železnic

Z zakonom bo urejen način združevanja železniških transportnih organizacij združenega dela v Skupnost jugoslovanskih železnic, da bi se tako zagotovila enotnost tehnološkega sistema železniškega prometa, pogoji in način izkoriščanja transportnih zmogljivosti, izboljšanje železniškega prometa glede osnovnih transportnih zmogljivosti, enotnost prevoza v celotni mreži prog jugoslovanskih železnic, izvajanje sporazuma s področja železniškega prometa in drugo.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o obveznem združevanju železniških transportnih podjetij v Skupnost jugoslovanskih železnic (Uradni list SFRJ, št. 25/72) usklajen z ustavo SFRJ.

14. Zakon o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov

Z zakonom bo urejen način pravičnega in rednega delovanja poštne, telegrafskega in telefonskega prometa kot enotnega tehničnega sistema (enotnost poštne, telegrafske in telefonske mreže v Jugoslaviji), ki je pomembno za vso državo in predstavlja v določeni meri tudi del enotnega svetovnega tehničnega in tehnološkega sistema, ker jugoslovanske pošte z upravljanjem ptt storitev sodelujejo v mednarodnem ptt prometu.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o Skupnosti jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov (Uradni list SFRJ, št. 64/73) usklajen z ustavo SFRJ.

15. Zakon o družbeni kontroli cen

Z zakonom bo urejen sistem družbene kontrole cen v prometu blaga in storitev na enotnem jugoslovanskem trgu ter opredeljene pravice in dolžnosti zveznih organov glede sprejemanja ukrepov za neposredno družbeno kontrolo cen.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen novembra 1974, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o družbeni kontroli cen (Uradni list SFRJ, št. 25/72 in 35/72) usklajen z ustavo SFRJ.

16. Zakon o urejevanju premoženjskih razmerij, ki so nastale zaradi odprave pravic in obveznosti jugoslovanskih državljanov na podlagi mednarodnih pogodb

Z zakonom bodo urejeni pogoji za dajanje nadomestil jugoslovanskim državljanom ter jugoslovanskim družbenim in civilnopravnim osebam, ki so na podlagi pogodb, sklenjenih med Jugoslavijo in drugimi državami izgubili premoženjske pravice do tujih državljanov in tujih pravnih oseb ali pravice do stvari v tujini.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Pripomba: Rok za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bo določen pozneje.

17. Zakon o Narodni banki Jugoslavije in o enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin

Z zakonom bo urejen status Narodne banke Jugoslavije, vloga, naloge in odgovornost ter odgovornost narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin za uresničevanje določenih ciljev: stabilnost valute, splošna likvidnost plačil in izvajanje skupno dogovorjene monetarne in devizne politike, upravljanje poslov Narodne banke Jugoslavije in njeno poslovanje, posebna pooblastila Narodne banke Jugoslavije ter narodnih bank republik in avtonomnih pokrajin, organi Narodne banke Jugoslavije in organizacij v njenem sestavu, dohodki in skladi Narodne banke Jugoslavije.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen decembra 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o Narodni banki Jugoslavije in o enotnem monetarnem poslovanju narodnih bank republik in narodnih bank avtonomnih pokrajin (Uradni list SFRJ, št. 23/72) usklajen z ustavo SFRJ.

18. Zakon o proizvodni kooperaciji in poslovno-tehničnem sodelovanju s tujimi osebami

Z zakonom bodo opredeljeni pogoji za proizvodno kooperacijo in poslovno-tehnično sodelovanje s tujimi osebami.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1975, predlog zakona pa decembra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

19. Zakon o ukrepih za omejevanje trga in prostega prometa blaga in storitev, pomembnih za vso državo

Z zakonom bodo urejeni ukrepi za omejevanje trga in prostega prometa blaga in storitev v blagovnem prometu ter določeni primeri in pogoji, kdaj se lahko predpisujejo.

Predlog zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Izdan bo nov zakon.

20. Zakon o ustanavljanju podjetij v tujini

Z zakonom bo urejeno, kdo sme ustanavljati podjetja v tujini, pogoji in način ustanavljanja podjetij, registracija podjetja, ustanovljenega v tujini, režim sredstev, ki jih domača organizacija združenega dela ustvari kot dobiček na podlagi delitve v podjetju v tujini, položaj delavcev organizacije združenega dela, ki delajo v tujini, prenehanje podjetja, ustanovljenega v tujini.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen marca 1975, predlog zakona pa maja 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o ustanavljanju podjetij v tujini (Uradni list SFRJ, št. 39/72 in 13/73) usklajen z ustavo SFRJ.

21. Zakon o financiranju programa vključevanja hidrometeorološke službe Jugoslavije v načrt svetovnega sistema hidrometeoroloških opazovanj od leta 1970 do 1974

Z zakonom bodo urejena dodatna sredstva za vključevanje Jugoslavije v svetovni sistem meteoroloških opazovanj, ker predvidena sredstva ne omogočajo uresničitve sprejetega programa, ter podaljšan rok za izvedbo zakona za eno leto.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen septembra 1974, predlog zakona pa novembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o financiranju programa vključevanja hidrometeorološke službe Jugoslavije v načrt svetovnega sistema hidrometeoroloških opazovanj od leta 1970 do 1974 (Uradni list SFRJ, št. 15/70) usklajen z ustavo SFRJ.

22. Zakon o financiranju programa razvoja in modernizacije službe za varnost plovbe na morskih in notranjih plovnih poteh mednarodnega pomena

Z zakonom bo urejeno financiranje programa razvoja in modernizacije plovnih poti v obalnem morju Jugoslavije in na notranjih plovnih poteh mednarodnega pomena, kar izhaja iz mednarodnih obveznosti Jugoslavije. Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa julija 1975. Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet. Izdan bo nov zakon.

23. Zakon o financiranju druge etape regulacije Donave od Beograda do jugoslovansko-madžarske meje

Z zakonom bo urejeno financiranje obveznosti, ki jih je Jugoslavija prevzela s sklepi donavske komisije, in na podlagi konvencije o plovnem sistemu na Donavi (1948).

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

Pripomba: Roka za predložitev osnutka in predloga zakona skupščini SFRJ bosta določena kasneje.

24. Zakon o skladu za pospeševanje upodablajoče umetnosti Moša Pijade

Z zakonom bo urejen način financiranja mladih umetnikov za izpopolnjevanje doma in v tujini.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen oktobra 1974, predlog zakona pa decembra 1974.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o skladu za pospeševanje upodablajoče umetnosti Moša Pijade (Uradni list SFRJ, št. 35/72) usklajen z ustavo SFRJ.

25. Zakon o pokopališčih in grobovih borcev v tuniji

Z zakonom bo urejeno urejanje in vzdrževanje pokopališč in grobov jugoslovanskih borcev v tujini.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1975, predlog zakona pa oktobra 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o pokopališčih in grobovih borcev v tujini (Uradni list SFRJ, št. 29/73) usklajen z ustavo SFRJ.

26. Zakon o kontroli kakovosti kmetijskih proizvodov in živilskih izdelkov v zunanjetrgovinskem prometu

Z zakonom bo urejen način izvajanja kontrole kakovosti kmetijskih proizvodov, namenjenih za izvoz, določeni organi za izvajanje kontrole in pooblastila teh organov.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen julija 1974, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o kontroli kakovosti kmetijskih proizvodov, namenjenih za izvoz (Uradni list SFRJ, št. 14/64) usklajen z ustavo SFRJ.

27. Zakon o oddajanju graditve investicijskega objekta tujemu izvajalcu

Z zakonom bodo urejeni pogoji, pod katerimi se sme tujemu izvajalcu oddati gradnja investicijskega objekta oziroma izvajanje posameznih del na investicijskem objektu za potrebe domačega investitorja, možnosti za uporabo tujih tehničnih predpisov in tuje mehanizacije in materiala, zaposlovanje tujih oseb, obveznosti tujega izvajalca do družbene skupnosti, zagotavljanje plačil in prenosa sredstev, ki jih tuji izvajalec ustvari na podlagi izvajanja investicijskih del.

Osnutek zakona bo skupščini SFRJ predložen januarja 1975, predlog zakona pa aprila 1975.

Predlagatelj zakona bo zvezni izvršni svet.

S tem zakonom bo zakon o oddajanju graditve investicijskega objekta tujemu izvajalcu (Uradni list SFRJ, št. 53/70 in 40/73) usklajen z ustavo SFRJ.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 12

OSNUTEK

ORIENTACIJSKEGA DELOVNEGA NAČRTA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN
OD SEPTEMBRA DO DECEMBRA 1974

I. Seja v septembru

Predvideno je, da bi bila prva seja zbora po letnih počitnicah v drugi polovici septembra. Na sei bodo obravnavana tale vprašanja:

1. Predlog delovnega programa zbora od septembra 1974 do julija 1975

Zbor bo na julijski sei sprejel osnutek delovnega programa, ki bo nato zaradi oblikovanja mnenj in usklajevanja poslan republikim in pokrajinskima skupščinama, zveznemu izvršnemu svetu ter drugim zveznim organom in organizacijam, s katerimi skupščina SFRJ sodeluje. Po letnih počitnicah se bo nadaljevalo usklajevanje in oblikovanje predloga, tako da bi ga zbor lahko na tej sei tudi sprejel.

2. Predlog zakona o spremembah zakona o udeležbi federacije pri obnovi Bosanske krajine

3. Predlog zakona o nadomestilih za del neugodnih tečajnih razlik pri izvoznih poslih, nastalih zaradi spremembe tečaja dinarja

4. Zakon o črpanju kredita po sporazumu med SFRJ in ZSSR, ki je bil sklenjen 2. novembra 1972¹

5. Predlog zakona o skladu solidarnosti z neuvrščeni državami in državami v razvoju

Predloge za izdajo zakonov v točkah 2 do 5 bo zbor obravnaval in sprejemal njihove osnutke na julijski sei ter jih poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje. Nato bodo pripravljene predlogi teh zakonov in predloženi zboru na prvi sei v septembru, nakar bodo poslani skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

6. Predlog za izdajo zakona o družbenem načrtovanju – z osnutkom zakona

Zbor republik in pokrajin ni pristojen za izdajo tega zakona. Ker pa je zbor pristojen za sprejemanje družbenega načrta Jugoslavije, je zainteresiran, da ga obravnava.

7. Predlogi za izdajo, osnutki in predlogi zakonov, ki bodo delegatom v zboru pravočasno poslani

II. Seja v oktobru

Zbor bo na sei, ki bo konec oktobra, obravnaval tale vprašanja:

1. Osnutek resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1975 z analizo uresničevanja politike družbenoekonomskega razvoja v prvih devetih mesecih leta 1974 ter razvojnih možnosti v letu 1975

Ker se resolucija sprejema na podlagi soglasij skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin, mora zbor že oktobra sprejeti osnutek in ga poslati v soglasje skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin. Pred sprejemanjem tega dokumenta bo razprava o gospodarskem položaju in uresničevanju ciljev in nalog, ki so določene z resolucijo o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974, ter ocenjene možnosti v letu 1975. Za pripravo in sprejemanje tega akta bo izdelan poseben delovni program.

2. Financiranje federacije

Zbor bo to vprašanje obravnaval, ker je treba pred sprejetjem akta o celotnem obsegu izdatkov proračuna federacije za leto 1975 preučiti dosedanje izkušnje in probleme, ki se pojavljajo v zvezi s financiranjem nalog federacije.

Gradiva o teh vprašanjih bo pripravil zvezni sekretariat za finance.

3. Določanje celotnega obsega izdatkov proračuna federacije za leto 1975 (osnutek akta)

Po 286. členu ustave sprejema zbor ta akt na podlagi soglasij skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin. Da bi bil pravočasno sprejet, mora zbor na tej sei sprejeti osnutek akta in ga poslati skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

Osnutek tega akta bo pripravil zvezni izvršni svet.

4. Predlog za izdajo zakona o proizvodni kooperaciji in poslovno-tehničnem sodelovanju s tujimi osebami – z osnutkom zakona

5. Predlog za izdajo carinskega zakona — z osnutkom zakona

6. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o financiranju programa vključevanja hidrometeorološke službe Jugoslavije v načrt svetovnega sistema hidrometeoroloških opazovanj od leta 1970 do 1974 — z osnutkom zakona

7. Predlog za izdajo zakona o modernizaciji meterološke službe na letališčih v Jugoslaviji od leta 1971 do 1978, z osnutkom zakona

Z zakonom v točki 4 je treba urediti vprašanja, od katerih je odvisno uresničevanje nalog iz resolucije o temeljih družbenoekonomske politike za leto 1974 in nalog iz akcijskega programa. Zakone v točkah 5 in 6 je treba uskladiti z ustavo, z zakonom v točki 7 pa urediti dolgoročno financiranje nakupa opreme in instrumentov za delovanje hidrometeorološke službe.

Zbor bo obravnaval predloge za izdajo teh zakonov in sprejel njihove osnutke, ki bodo nato poslani skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

8. Predlogi za izdajo, osnutki in predlogi zakonov, ki bodo delegatom v zboru pravočasno poslani

III. Seja v novembru

Zbor bo na tej seji obravnaval tale vprašanja:

1. Temelji sistema družbenega načrtovanja

Zbor bo pred obravnavanjem temeljev skupne politike dolgoročnega razvoja Jugoslavije do leta 1985 in družbenega načrta Jugoslavije od leta 1976 do 1980 obravnaval temelje sistema družbenega načrtovanja, da bi se v skladu z ustavnimi spremembami preučile rešitve, ki bi zagotavljale, da bi bil sistem družbenega načrtovanja v vlogi samoupravno združenega dela, ter da bi se našle ustrezne metode za usklajevanje razvoja in usklajevanje skupnih interesov pa tudi da bi se obdelal sistem dogovarjanja kot temeljne oblike sprejemanja družbenih načrtov.

Gradivo o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni komite za družbeno načrtovanje in zvezni zavod za družbeno načrtovanje.

2. Uresničevanje temeljev kreditno-monetarne politike v letu 1974

Zbor mora preučiti ta vprašanja, da bi na podlagi ugotovljenih vplivov kreditno-monetarnih gibanj na gospodarska gibanja v letu 1974 lahko v skladu z razvojnimi potrebami v letu 1975 opredelili obseg primarne emisije in kreditov.

Gradivo bo pripravila Narodna banka Jugoslavije.

3. Zadolženost in terjatve SFRJ v tujini

Analiza do zadolženosti in terjatvah mora vsebovati obseg sredstev in pogoje zadolženosti, regionalni raspored zadolženosti, pregled neporavnanih terjatev iz kreditov, ki so bili odobreni v tujini, ter druga vprašanja, povezana z uporabo tujih kreditov in našimi terjatvami.

Gradivo bosta pripravila zvezni sekretariat za finance in Narodna banka Jugoslavije.

4. Zagotavljanje dopolnilnih sredstev za financiranje družbenih in drugih dejavnosti v manj razvitih republikah in avtonomni pokrajini

Pri obravnavanju proračuna federacije za leto 1975 mora zbor posvetiti posebno pozornost višini in razporedi dopolnilnih sredstev, ki se dajejo gospodarsko manj razvitim republikam in avtonomni pokrajini za financiranje nujnih družbenih dejavnosti (zdravstvo, šolstvo in drugo).

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za finance.

5. Aktualni problemi v zvezi s trajnimi obratnimi sredstvi gospodarstva

V okviru tega bo zbor obravnaval: učinke dosedanje konverzije kratkoročnih kreditov v dolgoročne, ukrepe v zvezi z nadaljnjim konvertiranjem, vpliv obrestnih mer in depozitov na obratna sredstva in investicije v gospodarstvu, učinke in vplive odmiranja „državnega kapitala“ v federaciji, republikah in pokrajinah na gibanja razširjene reprodukcije in podobno.

Analizo bodo pripravili zvezni sekretariat za finance, Narodna banka Jugoslavije, Služba družbenega knjigovodstva Jugoslavije in Gospodarska zbornica Jugoslavije.

6. Osnutek poslovnika skupščine SFRJ

7. Osnutek poslovnika zbora republik in pokrajin

Komisija za pripravo predloga poslovnika skupščine SFRJ in komisija za pripravo poslovnika zbora republik in pokrajin bosta do 15. oktobra pripravili in poslali zboru osnutke obeh poslovnikov. Na seji bo zbor obravnaval osnutek poslovnika skupščine SFRJ in osnutek poslovnika zbora republik in pokrajin, ki bosta nato poslana skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

8. Predlog za izdajo zakona o ukrepih za omejevanje trga in prostega prometa blaga in storitev, pomembnih za vso državo — z osnutkom zakona

9. Predlog za izdajo zakona o financiranju federacije — z osnutkom zakona

10. Predlog za izdajo zakona o sklepanju in izvajanju mednarodnih pogodb — z osnutkom zakona

11. Predlog za izdajo zakona o določanju nadomestil za terjatve iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v tujini — z osnutkom zakona

12. Predlog za izdajo zakona o skladu za pospeševanje upodablajoče umetnosti Moša Pijade — z osnutkom zakona

S temi zakoni bo v skladu z ustavnimi določili urejeno omejevanje trga in prostega prometa blaga in storitev v določenih primerih (zakon v točki 8), sistem in viri dohodkov za financiranje federacije (zakon v točki 9), sklepanje in izvajanje mednarodnih pogodb, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških in pokrajinskih zakonov (zakon v točki 10), pravica do nadomestila in višina nadomestila za terjatve iz socialnega zavarovanja, ki so nastale v tujini (zakon v točki 11), način financiranja in izpopolnjevanja mladih umetnikov doma in v tujini (zakon v točki 12).

Zbor bo na tej seji obravnaval predloge za izdajo teh zakonov, sprejemal njihove osnutke in jih nato poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

13. Predlogi za izdajo, osnutki in predlogi zakonov, ki bodo delegatom v zboru pravočasno poslani.

IV. Seje v decembru

Zaradi vprašanj, ki naj bi jih po delovnem programu zbor obravnaval v četrtem trimesečju leta 1974, bo imel zbor v decembru dve seji.

a) Seja zbora v začetku decembra

1. Sprejemanje predloga resolucije o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1975

Potem, ko bo zbor dobil mnenja republiških in pokrajinskih skupščin o osnutku resolucije, bo pripravljen predlog resolucije, ki ga bo zbor obravnaval na tej seji. Nato bo predlog resolucije poslan skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

2. Določanje celotnega obsega izdatkov proračuna federacije za leto 1975 (predlog akta)

Na podlagi osnutka tega akta in mnenj skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin bo pripravljen predlog akta, ki ga bo zbor obravnaval na tej seji in nato poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

3. Uresničevanje dogovora o politiki cen

Zbor bo obravnaval uresničevanje družbenega dogovora o izvajanju politike cen in probleme, ki se pojavljajo v zvezi s sklepanjem samoupravnih sporazumov s tega področja.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene.

4. Položaj v trgovinski in plačilni bilanci

Zaradi problemov, ki so se pojavili kot posledica monetarnih gibanj v svetu in rasti cen nekaterih osnovnih surovin in izdelkov, bo zbor obravnaval položaj v plačilni bilanci in probleme, ki se na tem področju pojavljajo.

Gradivo o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Narodna banka Jugoslavije.

5. Predlog za izdajo zakona o družbeni kontroli cen, z osnutkom zakona

Ta zakon bo treba uskladiti z ustavo. Zbor bo na tej seji obravnaval predlog za izdajo zakona, sprejel osnutek in ga poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

b) Seja zbora konec decembra

1. Predlog resolucije o temeljnih družbenoekonomske politike v letu 1975

2. Predlog akta o celotnem obsegu izdatkov federacije v letu 1975

Ko bo zbor dobil poročila o soglasju skupščin republik in skupščin avtonomnih pokrajin k predlogom v točkah 1 in 2, bo na tej seji ugotovil, da je soglasje dano ter sprejel predloge teh aktov.

3. Delovanje materialnih rezerv

Zaradi položaja pri preskrbi z nekaterimi surovinami in izdelki, zlasti še z reprodukcijskim materialom, gorivi, kmetijskimi pridelki in živilskimi izdelki, pa tudi zaradi gibanj cen in težav, ki se zaradi tega lahko pojavijo pri

preskrbi industrije in prebivalstva, bo zbor obravnaval položaj zveznih blagovnih rezerv, probleme njihovega delovanja, dopolnjevanje in zagotavljanje pogojev za skladiščenje.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene

4. Položaj našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela

Zbor bo obravnaval analizo o položaju našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela, v kateri bi bilo treba obdelati vse vidike soočanja našega gospodarstva z gospodarstvi drugih držav, zlasti pa še razvoj kooperacije in specializacije proizvodnje, usmerjenost našega gospodarstva na uporabo tujih znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov in kakšen je njegov položaj pri tem.

Gradivo bosta pripravila zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in zvezni zavod za družbeno načrtovanje.

5. Položaj in problemi v delovanju predstavništev

Zbor bo obravnaval vprašanja, ki se nanašajo na položaj in organizacijo delovanja predstavništev organizacij združenega dela v tujini z namenom, da bi se njihovo delovanje uskladilo z načeli socialističnih samoupravnih družbenih odnosov, varstva družbene lastnine ter povečala njihova odgovornost do družbene skupnosti.

Gradivo o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni sekretariat za zunanjo trgovino in Gospodarska zbornica Jugoslavije.

6. Obvezno združevanje velikih sistemov v skupnosti

V zvezi s tem bo zbor obravnaval:

- združevanje organizacij združenega dela s področja elektrogospodarstva,
- način združevanja železniških transportnih organizacij združenega dela v skupnost jugoslovanskih železnic,
- vprašanja v zvezi z združevanjem ptt prometa.

Gradiva o teh vprašanjih bosta pripravila zvezni komite za energetiko in industrijo in zvezni komite za promet in zveze.

7. Združevanje organizacij združenega dela in njihovih združenj v Gospodarsko zbornico Jugoslavije

Zbor bo obravnaval vprašanja v zvezi z obveznim združevanjem, položaj in naloge Gospodarske zbornice Jugoslavije, vsebinska vprašanja statuta Gospodarske zbornice Jugoslavije, institucijo častnega razsodišča in zunanjetrgovinske arbitraže ter njuno delovno področje.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene.

8. Družbeno dogovarjanje in samoupravno sporazumevanje

Preučiti je treba doseganje izkušnje in probleme, ki se pojavljajo v razvoju družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, da bi se tako na podlagi tega lahko še naprej izpopolnjevale metode in oblike ter hitreje reševala pereča vprašanja, ki se pojavljajo v gospodarstvu in družbi, in sklenjeni dogovori in sporazumi učinkoviteje izvajali.

Gradivo bo pripravil zvezni zavod za družbeno načrtovanje s sodelovanjem pristojnih zveznih upravnih organov.

9. Predlog poslovnika skupščine SFRJ

10. Sprejemanje predloga poslovnika zbora republik in pokrajin

Potem ko bo zbor na seji v novembru sprejel osnutek poslovnika skupščine SFRJ in osnutek poslovnika zbora ter dobil soglasje skupščin republik in pokrajin k osnutku poslovnika zbora, bosta komisiji za pripravo poslovnika nadaljevali z delom ter v prvi polovici decembra pripravili predloge poslovnikov. Zbor bo na tej seji obravnaval in sprejemal poslovnik skupščine SFRJ in predlog poslovnika zbora republik in pokrajin, ki ga bo nato poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

11. Predlog za izdajo zakona o posebnih davščinah pri uvozu kmetijskih pridelkov in živilskih izdelkov, z osnutkom zakona

Ta zakon je treba uskladiti z ustavnimi določili. Zbor bo na tej seji obravnaval predlog za izdajo zakona, sprejel osnutek in ga poslal skupščinam republik in skupščinama avtonomnih pokrajin v soglasje.

12. Predlogi za izdajo, osnutki in predlogi zakonov, ki bodo delegatom v zboru pravočasno poslani.

Beograd, 1. julija 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Zakonodajno-pravna komisija
Št. 06.3-15/74-37
15. julija 1974
Beograd

Priloga 13

TAJNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Zakonodajno-pravna komisija zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 15. julija 1974 obravnavala osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in osnutek orientacijskega delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974 ter osnutek zakonodajnega delovnega programa skupščine SFRJ do julija leta 1975, in daje naslednje

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija meni, da so osnutki teh programov načelno sprejemljivi in jih lahko vzamemo kot podlago za izdelavo in določitev predlogov programov.

V osnutku delovnega programa zbora republik in pokrajin bi morali natančneje določiti vprašanja, ki jih bo zbor obravnaval, ne spadajo pa v delovno področje zbora republik in pokrajin. Pri obravnavi teh vprašanj je treba zagotoviti ustrezno sodelovanje z zveznim zborom, ki je sicer pristojen za njihovo obravnavo. Pri izdelavi osnutkov teh programov ni bilo zagotovljeno primerno sodelovanje z zveznim izvršnim svetom in skupščinami republik in pokrajin. Zato bi morali koordinirati delo pri izdelavi predloga programa, da bi delovni program zbora republik in pokrajin uskladili z delovnimi programi republiških in pokrajinskih skupščin in delovnim programom zveznega izvršnega sveta. Posamezne teme v osnutku programa bi morali tematsko določiti in jasneje določiti listo prednostnih nalog, o katerih mora zbor razpravljati in zavzemati stališča. Glede osnutka zakonodajnega delovnega programa v zvezi z novimi odnosi v federaciji, ki jih določa ustava, zlasti pa upoštevajoč razmejitve pristojnosti med zveznim zborom in zborom republik in pokrajin ter odnos republiške in zvezne zakonodaje, komisija meni, da bi morali pripraviti globalen delovni program celotne zvezne zakonodaje. Na ta način bi dobili pregled nad vsemi zakoni, ki jih sprejema skupščina SFRJ, oziroma sistem zvezne zakonodaje. Prav tako niso najboljši vrstni red in roki za izdajo nekaterih, predvsem sistemskih zakonov. Roki za sprejetje takšnih zakonov morajo namreč biti takšni, da se najprej sprejmejo sistemski zakoni, potem pa še tisti zakoni, ki so odvisni od rešitev v sistemskih zakonih. Izdelati bi morali tudi program zakonodajnega dela do konca leta, da bi videli, katere zakone je treba čimprej sprejeti.

PREDSEDNIK
Vojislav Rakić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za trg in cene
17. julija 1974
Beograd

Priloga 14

ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ za trg in cene pošilja zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI OSNUTKA DELOVNEGA PROGRAMA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

Odbor je ugotovil, da z osnutkom delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 niso zajeta nekatera vprašanja s področja trga in cen, ki so bila predlagana na prejšnji seji odbora, kot je vprašanje sistema in politike cen in temeljev družbenega dogovora o politiki cen v letu 1975.

Odbor meni, da je treba ta vprašanja vstaviti v delovni program zbora.

Na seji odbora so opozorili, da je treba odpraviti nedoslednost pri razmejitvi zadev iz delovnega področja zbora republik in pokrajin in da je treba uskladiti program zakonodajnega dela s funkcijami federacije na posameznih področjih.

PREDSEDNIK ODBORA
dr. Žarko Bulajić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za finance
17. julija 1974
Beograd

Priloga 15

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Po 1. členu odloka o začasnem poslovnem redu zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ in po 380. členu poslovnika zvezne skupščine daje odbor za finance zbora republik in pokrajin

POROČILO

O OBRAVNAVI OSNUTKA DELOVNEGA PROGRAMA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN
OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975 NA 2. SEJI 15. JULIJA 1975

Pri obravnavi osnutka delovnega programa so delegati opozorili, da nekatere pripombe k delovnemu besedilu niso bile sprejete; ni pa bilo pojasnjeno, zakaj so bile zavržene. Zahtevali so, da se odborom posreduje pojasnilo o tem, kateri predlogi so bili sprejeti, kateri pa ne. Prav tako so opozorili na potrebo po usklajevanju tega programa s programi republiških in pokrajinskih skupščin in programom zveznega izvršnega sveta in da je potreben bolj logičen vrstni red obravnave posameznih vprašanj. Tako je v osnutku delovnega programa predvidena obravnava sistema financiranja federacije pred obravnavo sistema davkov in prispevkov, zagotovitev sredstev za financiranje družbenih služb v manj razvitih republikah in pokrajinah pred obravnavo politike njihovega razvoja, organizacije Narodne banke Jugoslavije pred obravnavo monetarno-kreditnega sistema.

Prav tako bi kazalo, kot je bilo ugotovljeno na seji, predvideti sprejetje zakonskih aktov, s katerimi se uvajajo obveznosti proračuna federacije šele potem, ko bodo v njem določena in zagotovljena sredstva za njihovo izpolnitev. Po mnenju delegatov bi morali v programu obdržati samo tiste teme, za katere je zbor republik in pokrajin dejansko pristojen. S tem v zvezi bi morala biti usklajena delovna programa obeh skupščinskih zborov. Prav tako so delegati menili, da je treba v delovni program zbora do konca leta vključiti obravnavo nekaterih aktualnih vprašanj, ki izhajajo iz analize gospodarskih gibanj (plačilnobilanca situacija, vprašanja primanjkljaja proračuna federacije, vprašanja politike cen). Treba bi bilo v obravnavi o ekonomski politiki za leto 1975, ki je povezana z resolucijo o temeljih družbenoekonomskega razvoja v letu 1975, dati analizo uresničenih rezultatov srednjeročnega načrta gospodarskega razvoja Jugoslavije od 1971 do 1975, ker je naslednje leto zadnje leto za uresničevanje tega načrta. Odbor meni, da bi v osnutku zakonodajnega dela skupščine SFRJ kazalo – dokler ne bodo republiške in pokrajinski skupščini dale soglasja – programirati le predloge za sprejetje aktov.

Za poročevalko odbora v zboru republik in pokrajin je določena delegatka skupščine SR Slovenije inž. Zdenka Jurančič.

PRESEDNIK ODBORA
Hakija Pozderac s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za
kreditno-monetarni sistem

Priloga 16

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN

Beograd

Odbor za kreditno-monetarni sistem je na drugi seji 17. julija 1974 obravnaval osnutek programa dela zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in osnutek orientacijskega delovnega načrta zbora od septembra do decembra 1974, in daje v zvezi s tem

POROČILO

1. Odbor je v celoti sprejel besedilo osnutka programa dela zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 kot solidno osnovo za naslednjo fazo izdelave delovnega programa zbora.

2. V razpravi so menili, da je treba v delovnem programu zbora republik in pokrajin posvetiti več pozornosti sistemskim vprašanjem s področja družbenopolitičnega sistema in njihovem usklajevanju z določbami ustave SFRJ, nato prednostnim vprašanjem, rokom obravnave in aktualizaciji.

3. Nekateri so menili, naj bi se delovni program časovno ujemal s koledarskim letom.

4. Osnutek delovnega programa zbora od septembra 1974 do julija 1975 in osnutek orientacijskega delovnega načrta zbora od septembra do decembra 1974 je treba poslati skupščinam socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v soglasje.

5. Osnutek orientacijskega načrta zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974 je v celoti sprejet, s pripombo, da je treba dati tudi v tem programskem obdobju prednost sistemskim vprašanjem in perečim problemom ekonomske politike.

6. Odbor je v celoti sprejel osnutek programa dela odbora za kreditno-monetarni sistem od septembra 1974 do julija 1975.

7. Odbor je sprejel tudi osnutek orientacijskega delovnega načrta odbora za kreditno-monetarni sistem od septembra do decembra 1974.

PRESEDNIK

dr. Vasil Grivčev s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 17

Odbor za vprašanja
združevanja v gospodarstvu
18. julija 1974
Beograd

Na podlagi 217. člena poslovnika zvezne skupščine in 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ daje odbor zboru

POROČILO

O OBRAVNAVI OSNUTKA DELOVNEGA PROGRAMA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN
OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975

Odbor je na drugi seji 17. julija 1974 obravnaval osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in ob tej priložnosti ugotovil:

Sprejet je osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin in se lahko pošlje v obravnavo in soglasje republiškim in pokrajinskim skupščinam, zveznim organom in organizacijam ter zveznemu izvršnemu svetu; upoštevati pa je treba pripombe, ki so bile izražene v razpravi odbora.

Pripombe so naslednje:

Delovni program je v tesni zvezi s poslovníkom, ki naj ureja pristojnost zbora republik in pokrajin in naj razmeji njegovo pristojnost od pristojnosti zveznega zbora. V tem primeru bi bila mnoga vprašanja, ki so predvidena v programu (vsa sistemska vprašanja), ustrezno obravnavana. Če ne bo ugotovljeno, da se en zbor zanima za problematiko, ki spada v pristojnost drugega zbora, bi bila predvidena pristojnost zbora republik in pokrajin v delovnem programu preširoka in bi bilo treba izpustiti mnoga vprašanja iz pristojnosti zbora v tematskem in v zakonodajnem delu (sistem razširjene reprodukcije, sistem cen, sistem načrtovanja in nekatera druga vprašanja).

Delovni program bi morali sprejeti za koledarsko leto, ker se ukrepi sprejemajo in izvajajo vedno na začetku leta.

Program je treba časovno uskladiti tako, da bo enoten rok v tematskem, orientacijskem in zakonodajnem delu in da se določi za posamezna vprašanja, ki jih je treba rešiti pred drugimi, ustrezen rok. Tako je treba preskrbo trga in uresničevanje politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin obravnavati v četrtem trimesečju leta 1974, ne pa v prvem trimesečju leta 1975. Pri obravnavi temeljev politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1975 gre predhodno analizirati izvršitev petletnega načrta za obdobje štirih let ipd.

Med osnutkom orientacijskega načrta dela zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974 in osnutkom programa zakonodajnega dela skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 je neskladnost glede vsebine (primer: predloga zakona o spremembah zakona o udeležbi federacije pri obnovi Bosenske krajine ni v programu zakonodajnega dela, naveden pa je v orientacijskem načrtu dela).

Ugotoviti je treba, pri katerih zakonih gre za angažiranje sredstev, da bi se pravočasno izvedel postopek za dajanje soglasja in bi se tako točno določil rok za obravnavo posameznih zakonov. Pri tem je treba imena v zakonodajnem delu programa razumeti pogojno, vsakega kot predlog za izdajo, kajti diskusija bo šele pokazala, ali naj bo kakšen zakon sprejet in kakšno ime bo imel glede na to, kaj bo vseboval in o čem bo doseženo soglasje.

Menili so, da nekateri zakoni iz zakonodajnega programa dela zbora ne spadajo v pristojnost zbora republik in pokrajin, temveč v pristojnost zveznega zbora (na primer: zakon o proizvodni kooperaciji in poslovno-tehničnem sodelovanju s tujino), nekateri pa niso v pristojnosti federacije (na primer: zakon o financiranju programa vključitve hidrometeorološke službe Jugoslavije v načrt svetovnega hidrometeorološkega sistema od leta 1970 do 1974; zakon o financiranju programa modernizacije službe za varnost plovbe na pomorskih in notranjih plovnihih poteh, ki so mednarodnega pomena; zakon o financiranju druge etape regulacije Donave od Beograda do jugoslovansko-madžarske meje).

V programu je treba opraviti tudi nekatere redakcijske izboljšave besedila.

PRESEDNIK

Nešet Žubi s. r.

**SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN**

Odbor za vprašanja razvoja
gospodarsko manj razvitih
republik in avtonomnih
pokrajin

Št.: 06.3-10/74-36

16. julija 1974

Beograd

Priloga 18**PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ****Beograd**

Odbor za vprašanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin je na seji 16. julija 1974 obravnaval osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 z osnutkom orientacijskega delovnega načrta zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974.

Odbor daje na podlagi določb 217. člena poslovnika zvezne skupščine zboru

POROČILO

Odbor podpira predlagana osnutka delovnega programa (tematski in zakonodajni del) in predlaga zboru, naj ju sprejme.

Za poročevalca odbora v zboru je bil določen delegat Milija Kovačević.

NAMESTNIK
PREDSEDNIKA ODBORA
Milija Kovačević s. r.

**SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN**

Odbor za
ekonomske odnose s tujino

Št.: 06.3-14/74-33

17. julija 1974

Beograd

Priloga 19**PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ****Beograd**

Odbor zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino je na seji 16. julija 1974 obravnaval osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975, o čemer daje to

POROČILO

Pri obravnavi osnutka delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 je odbor opozoril, naj bi pri nadaljnji izdelavi delovnega programa izpustili naslove poglavij, ker to povzroča nejasnosti pri določanju delovnega področja odbora. Poudarili so, da bi bilo treba pri določanju matičnega odbora za obravnavanje zakonskih predlogov in posameznih tem izhajati bolj iz vsebine določenega vprašanja in delovnega področja ustreznega odbora.

V razpravi so potem opozorili, da v osnutku delovnega programa zbora niso bile izvršene bistvene spremembe v primerjavi s predosnutkom delovnega programa oziroma niso bile dovolj upoštevane vse pobude, ki so bile dane v debati o predosnutku, ter ni bilo uresničeno ustrezno sodelovanje z republiškimi in pokrajinskimi skupščinami.

V razpravi so povedali, da bi bilo temo Položaj našega gospodarstva v mednarodni delitvi dela zelo koristno obravnavati čimprej.

PREDSEDNIK
Boris Šnuderl s. r.

Priloga 20**SPREMEMBE IN DOPOLNITVE****OSNUTKA DELOVNEGA PROGRAMA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN
OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975**

Delovna telesa zbora republik in pokrajin so na sejah, ki so bile od 15. do 17. julija 1974, obravnavala osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in so ob tej priložnosti predlagala

zboru, naj omenjeni osnutek sprejme, s tem da se vanj vstavijo nove teme oziroma, da se teme, ki so že v osnutku, spremenijo in dopolnijo.

Predlogi delovnih teles zbora za nove teme in za spremembo in dopolnitev obstoječih so dani v tem dokumentu, s predlogom zboru, naj sprejme osnutek delovnega programa zbora od septembra 1974 do julija 1975 z naslednjimi spremembami in dopolnitvami:

I

1. Na tretji strani osnutka programa naj se v 3. temi (monetarni sistem in temelji kreditnega sistema) spremeni rok za obravnavo, tako da bi se ta tema v zboru obravnavala v četrtem trimesečju leta 1974 namesto v prvem trimesečju leta 1975.

2. Na 3. strani se sedanja tema pod številko 4 spremeni in se glasi: „Sistem in politika cen ter sistem družbene kontrole cen“.

Vse normative dokumente, povezane s sistemom in politiko cen, je treba prilagoditi določbam nove ustave ter ustvariti pogoje, ki bodo zagotavljali, da se politika cen ter odnosi v cenah določajo predvsem z družbenim dogovorom in s samoupravnimi sporazumi ter da bo združeno delo dejanski nosilec sistema in politike cen. Izdelala se bosta sistem in mehanizem družbene kontrole cen, ki bosta zagotavljala izvajanje sistema in politike cen ter to, da vsi gospodarski subjekti spoštujejo obstoječe dogovore.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za tržišče in cene v sodelovanju s pristojnimi organi, obravnavalo pa se bo v prvem trimesečju leta 1975.

3. Na 6. strani osnutka programa naj se za temo pod številko 2 doda nova tema številka 3, ki se glasi: „Analiza uresničevanja družbenega načrta Jugoslavije od leta 1971 do leta 1975“.

Ker je do poteka tekočega srednjeročnega načrta ostalo še nekaj manj kot leto in pol ter glede na potrebo, da se v zvezi s tem določi čimbolj ustrezna ekonomska politika za naslednje leto, ki bo zagotovila uresničitev določenih ciljev in razvojnih nalog, bo zbor obravnaval analizo o rezultatih, ki so bili doseženi v uresničevanju družbenega načrta Jugoslavije za razdobje od leta 1971 do leta 1975.

Gradivo bo pripravil zvezni zavod za družbeno načrtovanje, zbor pa ga bo obravnaval oktobra 1974.

Temi pod številka 3 in 4 postaneta temi številka 4 in 5.

4. Na 9. strani osnutka programa naj se v okviru IV. poglavja pod številko 1 doda nova tema, ki se glasi: „Analiza uresničevanja proračuna federacije za leto 1974“.

Podatki za minulih pet mesecev letošnjega leta kažejo, da se bo v proračunu federacije pojavil za to leto precejšen deficit. Zato bo zbor pred določitvijo skupnega obsega izdatkov proračuna federacije za leto 1975 ta vprašanja posebej obravnaval.

Gradivo o uresničevanju proračuna federacije za leto 1974 bo pripravil zvezni sekretariat za finance, zbor pa ga bo obravnaval oktobra 1974.

Sedanja 1. tema v okviru tega poglavja postaja 2. tema.

5. Na 11. strani osnutka programa za temo pod številko 4 naj se doda nova tema številka 5, ki se glasi: „Temelji družbenega dogovora za izvajanje politike cen v letu 1975“.

Upoštevajoč pomen izvajanja določene politike cen za omejitev inflacije in za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije bo zbor posebej obravnaval temelje družbenega dogovora za izvedbo politike cen v letu 1975.

Gradivo bo pripravil zvezni sekretariat za trg in cene, zbor pa ga bo obravnaval v prvem trimesečju leta 1975.

Tema pod številko 5 postane tema številka 6.

II

Mnenja, pripombe in predlogi načelne narave, ki so jih sprejela delovna telesa zbora, naj se upoštevajo pri pripravi predloga programa (mnenja, pripombe in predlogi so v poročilih s sej delovnih teles zbora, ki so bila poslana delegatom).

Nekatera delovna telesa zbora so predlagala, naj se v osnutek programa vključi tudi obravnavo vprašanja politike cen ter vprašanje plačilne bilance države. Toda ta vprašanja se bodo obravnavala v okviru tem, ki so že v osnutku delovnega programa pod naslednjimi naslovi: Politika cen (10. stran osnutka), Uresničevanje dogovora o politiki cen (11. stran osnutka), Stanje trgovinske in plačilne bilance (12. stran osnutka), zato vključitev novih tem ne bi ustrezala.

ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 21

Osnutek

SKLEP

V ZVEZI Z OSNUTKOM DELOVNEGA PROGRAMA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN
OD SEPTEMBRA 1974 DO JULIJA 1975, OSNUTKOM ZAKONODAJNEGA PROGRAMA DELA
SKUPŠČINE SFRJ OD JULIJA 1974 DO JULIJA 1975 IN ORIENTACIJSKIM
PROGRAMOM DELA ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN OD SEPTEMBRA DO DECEMBRA 1974

Zbor republik in pokrajin je na seji 23. julija 1974 obravnaval in sprejel osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975, osnutek zakonodajnega programa dela skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 in osnutek orientacijskega načrta dela zbora republik in pokrajin od septembra do decembra 1974, skupaj s spremembami in dopolnitvami teh osnutkov, ki so jih predlagala delovna telesa zbora, in sprejel sklep, da bo poslal te osnutke s spremembami in dopolnitvami skupščinam republik in avtonomnih pokrajin, zveznemu izvršnemu svetu in zveznim organom in organizacijam, s katerimi skupščina sodeluje, da bi dali svoje pripombe in predloge.

Na podlagi pripomb in predlogov skupščin republik in avtonomnih pokrajin kot tudi pripomb in predlogov delovnih teles zbora bodo zvezni izvršni svet ter zvezni organi in organizacije, s katerimi skupščina sodeluje, pripravili predloge teh programov, ki jih bo zbor republik in pokrajin obravnaval in sprejel na prihodnji seji.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Odbor za
ekonomske odnose s tujino
AS 29
17. julija 1974
Beograd

Priloga 22

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino je na drugi seji 16. julija 1974 obravnaval predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 in daje naslednje

POROČILO

Preden so začeli člani odbora razpravljati o predlogu tega zakona, so bili seznanjeni s poročilom zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin, ki je bilo poslano odboru pred začetkom seje. Odbor je zaradi tega opozoril, da bi bilo treba v prihodnje pravočasno pošiljati poročila in stališča zakonodajno-pravne komisije odboru zbora.

Odbor je sprejel mnenje zakonodajno-pravne komisije in predlaga zboru, da zavzame stališče, ki ga je zavzela komisija, ker meni, da bi morali čimbolj pospešiti postopek usklajevanja stališč.

PREDSEDNIK
Boris Šnuderl s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Zakonodajno-pravna komisija
AS 29/1
15. julija 1974
Beograd

Priloga 23

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajno-pravna komisija zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 15. julija 1974 obravnavala predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 (AS 29) in vam pošilja naslednje

POROČILO

Ko je zakonodajno-pravna komisija obravnavala predlog tega zakona, je izhajala iz tega, da je v 271. členu ustave SFRJ zapisano, da: „Mednarodne pogodbe, ki zahtevajo izdajo novih ali spremembo veljavnih republiških ali pokrajinskih zakonov ali iz katerih izvirajo posebne obveznosti za eno ali več republik ali avtonomnih pokrajin, se sklepajo s soglasjem pristojnih republiških oziroma pokrajinskih organov.“ Glede na to, da gre tu za spremembo in dopolnitev konvencije, ki ureja snov, ki spada v zakonodajno pristojnost republik in pokrajin, iz obrazložitve pa ni razvidno, ali je bila izvršena procedura, predpisana v 271. členu ustave SFRJ, je komisija mnenja, da se mora izvesti postopek, predviden v 271. členu ustave, preden bo predlog tega zakona v obravnavi na seji zbora, s tem da je treba v tem primeru imeti za pristojne organe skupščine republik oziroma avtonomnih pokrajin.

V obrazložitvi zakona je treba v smislu 271. člena ustave SFRJ navesti, ali se z zakonom ustvarjajo obveznosti za zvezni proračun.

Za poročevalca komisije je bil določen delegat Dušan Čehovin.

PREDSEDNIK
Vojislav Rakić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 24

Odbor za
ekonomske odnose s tujino
AS 27
17. julija 1974
Beograd

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino je na 2. seji 16. julija 1974 obravnaval predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o ekonomsko-tehničnem sodelovanju pri izgradnji in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji, o čemer daje naslednje

POROČILO

Preden je začel obravnavo tega zakona, se je odbor seznanil s poročilom zakonodajno-pravne komisije zbora republik in pokrajin, ki je bilo poslano neposredno pred začetkom seje odbora.

Odbor predlaga zboru, da podpre predlog tega zakona, s tem da bi moral pred njegovo predložitvijo na seji zbora preskrbeti potrdilo o soglasju skupščine Socialistične republike Makedonije k predlogu zakona.

PREDSEDNIK
Boris Šnuderl s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Priloga 25

Zakonodajno-pravna komisija
AS 27/1
15. julija 1974
Beograd

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajno-pravna komisija zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 15. julija 1974 obravnavala predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o spremembi sporazuma med vladama Jugoslavije in Zveze sovjetskih socialističnih republik o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji (AS 27) in vam pošiljamo naslednje

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija meni, da obstaja ustavna podlaga za izdajo tega zakona.

Zakonodajno-pravna komisija je ugotovila, da je bilo doseženo soglasje skupščin republik in avtonomnih pokrajin (razen SR Makedonije) po proceduri, predvideni v ustavnem amandmaju XXXIV, po katerem federacija ne more ustanoviti skladov ali prevzemati obveznosti, če se s tem ne strinjajo republike in avtonomni pokrajini.

Čeprav se predlog tega zakona obravnava na seji zbora republik in pokrajin po proceduri, določeni v novi ustavi, sodi komisija, da se dano soglasje lahko šteje kot soglasje skupščin republik in avtonomnih pokrajin k predlogu zakona v smislu 300. člena ustave SFRJ.

Tega predloga ni določil zbor republik in pokrajin v smislu 299. člena ustave SFRJ, temveč so skupščine dale soglasje k predlogu zveznega izvršnega sveta. Ker je bil zvezni izvršni svet po ustavnih amandmajih pristojen za določanje zakonskih predlogov, meni komisija, da naj zbor ta predlog sprejme.

Skupščina SR Makedonije ni poslala sklepa o soglasju k predlogu zakona, temveč je poslala odlok o jamstvu Socialistične republike Makedonije za kredite, ki se uporabljajo na podlagi sporazuma med vladama SFRJ in vladama ZSSR o ekonomskem in tehničnem sodelovanju o graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v SFRJ. Komisija prosi pristojni odbor, naj preskrbi potrdilo o danem soglasju skupščine Socialistične republike Makedonije k predlogu zakona.

Za poročevalca komisije je določen delegat Dušan Čehovin.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Vojislav Rakić s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
BOSNE IN HERCEGOVINE
Urad generalnega sekretarja
Št. 01-322-2/74
26. aprila 1974
Sarajevo

Priloga 26

ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU

Beograd

Obveščamo vas, da je skupščina SR Bosne in Hercegovine dala soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji.

Soglasje je dala skupščina k besedilu predloga, ki ste ga poslali skupaj s pismom št. 18-3-38/238 z dne 18. februarja 1974.

GENERALNI SEKRETAR
SKUPŠČINE SR BIH
Ljubomir Zorić s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
ČRNE GORE
Št. 1019
26. aprila 1974
Titograd

Priloga 27

ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU

Beograd

V zvezi z vašim dopisom št. 38/238 z dne 18. februarja 1974 vas obveščamo, da je skupščina SR Črne gore (republiki zbor na seji 29. marca 1974 in gospodarski zbor na seji 26. aprila 1974) obravnavala predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji z dne 2. novembra 1972 in dala soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji navedenega sporazuma.

PODPREDSEDNIK SKUPŠČINE
Vojin Jauković s. r.

SABOR
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
HRVATSKE
REPUBLIŠKI ZBOR
GOSPODARSKI ZBOR
Št. 842-I-II 1974
11. aprila 1974
Zagreb

Priloga 28

V smislu določbe petega odstavka 279. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in na podlagi 4. točke 350. člena ustave Socialistične republike Hrvatske je sabor Socialistične republike Hrvatske na sejah republiškega in gospodarskega zbora 3. aprila 1974 obravnaval predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji

SKLEP

Sabor daje soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v SFRJ.

PREDSEDNIK
GOSPODARSKEGA ZBORA
Ivan Buković s. r.

PREDSEDNIK
REPUBLIŠKEGA ZBORA
Dragutin Desput s. r.

SOBRANJE
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
MAKEDONIJE
AS 27/1
Št. 03-1706
15. julija 1974
Skopje

Priloga 29

SKLEP

O SOGLASJU K PREDLOGU ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADAMA
SFRJ IN ZSSR O SPREMENBI SPORAZUMA O EKONOMSKEM IN TEHNIČNEM SODELOVANJU
PRI GRADITVI IN REKONSTRUKCIJI INDUSTRIJSKIH PODJETIJ IN DRUGIH
OBJEKTOV V JUGOSLAVIJI z dne 2. novembra 1972

I

Sobranje SR Makedonije daje soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji z dne 2. novembra 1972.

II

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja, objavljen pa bo v Uradnem vestniku Socialistične republike Makedonije.

Skopje, 11. julija 1974

PREDSEDNIK
ZBORA ZDRUŽENEGA DELA
inž. Ljubomir Gigovski s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE
Št. 0100-54/74
2. aprila 1974
Ljubljana

Priloga 30

Na podlagi 4. točke XXXIV. amandmaja in 1. točke XXXV. amandmaja k ustavi SFRJ in tretje alineje prvega odstavka XLIV. amandmaja k ustavi SR Slovenije in v zvezi z določbo četrtega odstavka 241. člena poslovnika

skupščine SR Slovenije in 61. člena odloka o spremembah in dopolnitvah poslovnika skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 26-238/72) je skupščina SR Slovenije na seji republiškega zbora 27. marca 1974 in na seji gospodarskega zbora 27. marca 1974 sprejela

S K L E P

O SOGLASJU K PREDLOGU ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADAMA
SFRJ IN ZSSR O SPREMEMBI SPORAZUMA O EKONOMSKEM IN TEHNIČNEM SODELOVANJU
PRI GRADITVI IN REKONSTRUKCIJI INDUSTRIJSKIH PODJETIJ IN DRUGIH
OBJEKTOV V JUGOSLAVIJI

Skupščina daje soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji.

Ljubljana, 27. marca 1974

PREDSIEDNIK
Sergej Kraigher s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SRBIJE
01 Št. 43-358
18. aprila 1974
Beograd

Priloga 31

PREDSIEDNIKU ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Beograd

Obveščam vas, da je skupščina SR Srbije na seji gospodarskega zbora 28. marca 1974 in republiškega zbora 10. aprila 1974 obravnavala predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji.

Po končani razpravi je skupščina SR Srbije sprejela sklep, da da soglasje k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji.

PODPREDSIEDNIK SKUPŠČINE
Refki Dauti s. r.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA
SRBIJA
SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE
AVTONOMNE POKRAJINE
KOSOVA
01 št. 9-34
15. marca 1974
Priština

Priloga 32

PREDSIEDNIKU ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Beograd

Skupščina SAP Kosova je na seji pokrajinskega zbora 15. marca 1974 in na seji gospodarskega zbora 15. marca 1974 obravnavala predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji z dne 2. novembra 1972 in na podlagi 4. točke XXXIV. ustavnega amandmaja sprejela naslednji

S K L E P

Skupščina SAP Kosova nima pripomb k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji z dne 2. novembra 1972 in daje soglasje k sprejetju tega zakona o ratifikaciji.

PREDSIEDNIK SKUPŠČINE
Ilijaz Kurteši s. r.

SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE
AVTONOMNE POKRAJINE
VOJVODINE
01 št. 91-2
27. marca 1974
Novi Sad

Priloga 33

Skupščina SAP Vojvodine je na podlagi 279. člena ustave SFRJ na seji pokrajinskega zbora 27. marca 1974 in gospodarskega zbora 27. marca 1974 obravnavala predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji in daje

SOGLASJE

k predlogu zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji z dne 2. novembra 1972.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za
ekonomske odnose s tujino
Št. AS 33
16. julija 1974
Beograd

Priloga 34

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za ekonomske odnose s tujino je na 2. seji 16. julija 1974 obravnaval predlog zakona o črpanju kredita po sporazumu med SFRJ in ZSSR, ki je bil sklenjen 2. novembra 1972, in o tem daje naslednje

POROČILO

Člani odbora za ekonomske odnose s tujino so obveščeni, da je odbor zbora republik in pokrajin za finance na seji 15. julija 1974 sprejel stališče, da se ta predlog zakona pošlje skupščinam republik in avtonomnih pokrajin kot predlog za izdajo zakona, da bi dale soglasje glede na to, da skupščina Socialistične republike Bosne in Hercegovine ni dala soglasja in da delegati sabora Socialistične republike Hrvatske niso imeli stališča svoje skupščine.

Odbor opozarja, da je zvezni izvršni svet določil predlog tega zakona na seji 21. marca 1973 in ga je dostavil skupščinam republik in avtonomnih pokrajin, da bi dale soglasje, in da so skupščine republik in avtonomnih pokrajin poslale svoja stališča v letu 1973, do sedaj pa niso storjeni koraki za doseg soglasja. To je onemogočilo realizacijo za nas zelo koristnega sporazuma. Zato nastajajo neugodne ekonomske posledice. Ko opozarja na to, odbor meni, da bi morali pospešiti postopek usklajevanja, da bi se ta zakon lahko čimprej uporabil.

V razpravi, ki je nastala na seji odbora v zvezi s tem vprašanjem, so opozorili, da ni dovolj jasen in natančen postopek izdaje spisov zbora republik in pokrajin, in je predloženo, da se obravnava možnost izdaje začasnega odloka, ki bo določal ta postopek.

Predlog tega zakona je bil obravnavan na zaprti seji odbora.

PREDSEDNIK
Boris Šnuderl s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za finance
AS 33
17. julija 1974
Beograd

Priloga 35

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ in v skladu s 300. členom poslovnika zvezne skupščine daje odbor za finance zbora republik in pokrajin naslednje

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O UPORABI KREDITA PO SPORAZUMU
MED SFRJ IN ZSSR, SKLENJENEM 2. NOVEMBRA 1972, NA 2. SEJI, KI JE BILA
15. JULIJA 1974

V uvodnem poročilu je predstavnik predlagatelja obvestil odbor, da o tem zakonskem predlogu še ni doseženo soglasje socialističnih republik in avtonomnih pokrajin, da pa medtem potekajo posli pri izvrševanju kreditnega sporazuma med SFRJ in ZSSR. Neusklajena vprašanja se nanašajo na 8., 10. in 11. člen predloga zakona.

Bistvo amandmaja sabora SR Hrvatske k 8. in 10. členu je, da je končni uporabnik kredita (temeljna organizacija združenega dela) dolžan, da poleg pogodbe o uporabi kredita priloži soglasje zveznega sekretariata za gospodarstvo zaradi izvajanja določb iz 10. člena tega zakona. V tem členu je predlagana znatna sprememba besedila, da bi poudarili koordinacijo dela in nastopa naših podjetij in zagotovili prek zveznega sekretariata za gospodarstvo čimvečjo vključitev domače strojegradnje v vsak posamezen projekt. Toda zvezni izvršni svet je samo delno sprejel te amandmaje, sklicujoč se na obstoječe predpise in prakso angažiranja domačih podjetij (z licitacijo ipd.).

Amandma skupščine SR Bosne in Hercegovine k 11. členu predloženega zakona predvideva spremembo tega člena, tako da bi omogočili vsem, ne le izbrani (gestor) banki udeležbo v poslih plasiranja kredita. V zvezi s tem amandmajem je predstavnik predlagatelja zakona obvestil delegate, da je v dosedanjih razgovorih s sovjetskimi predstavniki in domačimi bančnimi organizacijami dogovorjeno, da se za uresničitev sporazuma stori nov korak, tako da bo sovjetska zunanjetrgovinska banka omogočila, da bo iz vsake republike po ena banka nosilec ustreznih poslov za organizacijo združenega dela, ki ji to zaupa. Pri nadaljnjem usklajevanju si bodo prizadevali, da iz sporazuma praktično odpade določba o zaupanju bančnih transakcij samo eni banki. Predlagatelj meni, da je ta zakon treba čimprej izdati, ker je del pogodbe že sklenjen in ker so že tako težave pri realizaciji sporazuma prek bank, ki do sedaj niso poslovale z ZSSR.

Ker delegati sabora SR Hrvatske niso imeli stališč svojih skupščin o noveliranih rešitvah v predloženem zakonu in glede na to, da bi te naknadne spremembe morali proučiti in uskladiti v ostalih skupščinah republik in avtonomnih pokrajin, je odbor zavzel stališče, da je treba nadaljevati s procesom usklajevanja, pri čemer naj bo podani zakonski predlog obravnavan kot predlog za izdajo zakona, o katerega potrebi je bilo doseženo soglasje republiških in pokrajinskih skupščin. Hkrati je odbor poudaril pomen razlogov za čimprejšnjo izdajo tega zakona.

Za poročevalko odbora v zboru republik in pokrajin je bila določena delegatka skupščine SR Slovenije inž. Zdenka Jurančič.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN

Odbor za
kreditno-monetarni sistem
16. julija 1974
Beograd

Priloga 36

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Odbor zbora republik in pokrajin za kreditno-monetarni sistem je na zaprti seji 16. julija 1974 obravnaval predlog zakona o uporabi kredita na podlagi sporazuma med SFRJ in ZSSR, ki je bil sklenjen 2. novembra 1972; odbor je sklenil predlagati zboru, da se obravnava tega zakonskega predloga odloži, dokler ne dajo soglasja vse republiške skupščine. Odbor je mnenja, da je treba proces usklajevanja pospešiti, odboru pa zagotoviti aktivno vlogo pri usklajevanju.

Med obravnavo tega zakonskega predloga je delegat skupščine SR Bosne in Hercegovine Vehid Smailović obvestil odbor, da ga je delegacija skupščine SR Bosne in Hercegovine pooblastila, da da njeno stališče, naj bi se 11. člen tega zakonskega predloga glasil:

„Uporabnik bo določil banko, ki bo opravljala bančne posle in vodila potrebno evidenco v zvezi z uporabo in odplačevanjem kredita, v 15 dneh od uveljavitve tega zakona.“ (Ostalo besedilo tega člena je treba črtati.)

PREDSEDNIK
dr. Vasil Grivčev s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Zakonodajno-pravna komisija
AS 33/1
15. julija 1974
Beograd

Priloga 37

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajno-pravna komisija zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 15. julija 1974 obravnavala predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezo sovjetskih socialističnih republik, sklenjenem 2. novembra 1972 (AS 33), ter vam pošilja naslednje

POROČILO

Pri obravnavi predloga zakona o uporabi kreditov po sporazumu med Socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Zvezo sovjetskih socialističnih republik, sklenjenem 2. novembra 1972, je zakonodajno-pravna komisija ugotovila, da ni bilo doseženo soglasje skupščin vseh republik in avtonomnih pokrajin glede besedila zakonskega predloga.

Skupščina Socialistične republike Hrvatske je dala svoje soglasje pod pogojem, da se spremenita 8. in 10. člen besedila predloga zakona.

Skupščina Socialistične republike Bosne in Hercegovine je prav tako dala pogojno soglasje, to je, kadar se spremeni določba, ki je urejena z 11. členom v besedilu predloga.

Ker ni bilo doseženo soglasje o predlogu v celoti, se predlog lahko obravnava tako, kot da je bilo dano soglasje k predlogu za izdajo zakona in pripombe k osnutku, na podlagi česar se lahko začne z usklajevanjem stališč skupščin republik in avtonomnih pokrajin pred določanjem predloga zakona v smislu 299. člena ustave SFRJ.

Za poročevalca komisije je bil določen delegat Dušan Čehovin.

PRESEDNIK
Vojislav Rakić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Odbor za finance
AS 28
17. julija 1974
Beograd

Priloga 38

PRESEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ in v skladu s 300. členom poslovnika zvezne skupščine podaja odbor za finance zbora republik in pokrajin naslednje

POROČILO

O OBRAVNAVI PREDLOGA ZAKONA O MUZEJU REVOLUCIJE NARODOV IN
NARODNOSTI JUGOSLAVIJE NA 2. SEJI, KI JE BILA 15. JULIJA 1974

Odbor je izhajal iz poročila zakonodajno-pravne komisije zbora in ugotovil, da obstaja soglasje skupščin vseh socialističnih republik in avtonomnih pokrajin za izdajo tega zakona. Hkrati pa je obvezal predlagatelja, da v svoji obrazložitvi tega zakonskega predloga na bližnji seji zbora republik in pokrajin podrobneje poroča o zagotovitvi uresničevanja sugestij sabora SR Hrvatske v statutu Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije. Ti predlogi se nanašajo na udeležbo predstavnikov vseh socialističnih republik in avtonomnih pokrajin pri upravljanju muzeja ter na vprašanja odnosov med tem muzejem in ustreznimi ustanovami v republikah in pokrajinah, tako glede zbiranja in prezentiranja kot glede uporabe muzejskega in arhivskega gradiva.

Za poročevalko odbora v zboru republik in pokrajin je bila določena delegatka skupščine SR Slovenije inž. Zdenka Jurančič.

PRESEDNIK
Hakija Pozderac s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Zakonodajno-pravna komisija
AS 28/1
15. julija 1974
Beograd

Priloga 39

PREDSEDNIKU ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Zakonodajno-pravna komisija zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ je na seji 15. julija 1974 obravnavala predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije (AS 28/1) in vam pošilja naslednje

POROČILO

Zakonodajno-pravna komisija meni, da obstaja ustavna podlaga za izdajo tega zakona.

Zakonodajno-pravna komisija je ugotovila, da je bilo doseženo soglasje vseh republik in avtonomnih pokrajin po proceduri, predvideni s XXXIV. ustavnim amandmajem, po katerem federacija ne more ustanavljati skladov in prevzemati obveznosti, dokler se s tem ne strinjajo skupščine vseh republik in avtonomnih pokrajin.

Čeprav se predlog tega zakona obravnava na seji zbora republik in pokrajin po proceduri, določeni z novo ustavo, komisija meni, da se dano soglasje lahko šteje kot soglasje skupščin republik in avtonomnih pokrajin k predlogu zakona v smislu 300. člena ustave SFRJ.

Res je, da tega predloga ni določil zbor republik in pokrajin v smislu 299. člena ustave, temveč je bilo soglasje skupščin dano k predlogu, ki ga je določil zvezni izvršni svet. Ker je bil le-ta po ustavnih amandmajih pristojen za določanje predloga zakona, komisija meni, da zbor lahko sprejme ta predlog.

Za poročevalca komisije je bil določen delegat Dušan Čehovin.

PREDSEDNIK
Vojislav Rakić s. r.

AS 28/1

Priloga 40

AMANDMA

ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA K PREDLOGU O MUZEJU REVOLUCIJE
NARODOV IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE (AS 28/1)

1. Amandma k 4. členu

Besede: „zveznim sekretariatom za pravosodje in splošne upravne zadeve“ je treba nadomestiti z besedami: „zveznim komitejem za znanost in kulturo“.

2. Amandma k 9. členu

V prvem, drugem, tretjem in četrtem odstavku je treba besede: „zvezni sekretariat za pravosodje in splošne upravne zadeve“ nadomestiti z besedami: „zvezni komite za znanost in kulturo“.

OBRAZLOŽITEV

V 4. in 9. členu predloga zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije je predvideno, da opravlja zvezni sekretariat za pravosodje in splošne upravne zadeve do muzeja določene pravice in dolžnosti, to pa zato, ker v času, ko smo pripravljali predlog tega zakona, še nismo imeli zveznega upravnega organa za znanost in kulturo. Medtem pa smo z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in delovnem področju zveznih upravnih organov in zveznih organizacij (Uradni list SFRJ, št. 21/74) ustanovili zvezni komite za znanost in kulturo, zato so potrebne v predlogu tega zakona predlagane spremembe glede pravic in dolžnosti do muzeja v 4. in 9. členu, ki so zdaj predvidene za delovno področje zveznega komiteja za znanost in kulturo.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
BOSNE IN HERCEGOVINE
Urad generalnega sekretarja
Št. 01-62-1/74
26. aprila 1974
Sarajevo

Priloga 41

ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU

Beograd

Obveščamo vas, da je skupščina Socialistične republike Bosne in Hercegovine dala soglasje k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

Soglasje je dala k besedilu predloga, ki ste ga poslali skupščini z dopisom št. 38-63-2/74 z dne 4. marca 1974.

GENERALNI SEKRETAR
SKUPŠČINE SR BIH
Ljubomir Zorić s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
ČRNE GORE
Št. 1421
26. aprila 1974
Titograd

Priloga 42

ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU

Beograd

V zvezi z vašim dopisom št. 38 št. 33-2/74 z dne 4. marca 1974 vas obveščamo, da je skupščina SR Črne gore (republiški zbor na seji 29. marca 1974 in prosvetno-kulturni zbor na seji 25. aprila 1974) obravnavala predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije in dala soglasje k predlogu tega zakona.

PODPREDSEDNIK SKUPŠČINE
Vojin Jauković s. r.

SABOR
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
HRVATSKE
Št. 1050/2-1974
29. aprila 1974
Zagreb

Priloga 43

Sabor Socialistične republike Hrvatske je na podlagi petega odstavka 279. člena in 4. točke drugega odstavka 286. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije na seji prosvetno-kulturnega zbora 23. aprila 1974 in na seji republiškega zbora 23. aprila 1974 sprejel naslednji

SKLEP

Sabor daje soglasje k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, ki ga je določil zvezni izvršni svet na seji 20. februarja 1974.

Sabor ostaja pri sklepu, ki sta ga sprejela kulturno-prosvetni zbor na seji 16. oktobra 1973 in republiški zbor 21. novembra 1973, ko sta razpravljala o predlogu za izdajo zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, v katerem je predlagal, da se z zakonom ugotovi, da v upravljanju z muzejem v zadevah posebnega družbenega pomena sodelujejo tudi predstavniki socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin.

PREDSEDNIK
PROSVETNO-KULTURNEGA ZBORA
Mirko Božić s. r.

PREDSEDNIK
REPUBLIŠKEGA ZBORA
Dragutin Desput s. r.

SOBRANJE
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
MAKEDONIJE
Št. 03-1124
25. aprila 1974
Skopje

Priloga 44

Sobranje Socialistične republike Makedonije je na podlagi tretje alinee 265. člena ustave Socialistične republike Makedonije na seji republiškega zbora 24. aprila 1974 in na seji prosvetno-kulturnega zbora 24. aprila 1974 sprejelo

S K L E P

O SOGLASJU K PREDLOGU ZAKONA O USTANOVITVI MUZEJA NARODOV IN
NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

I

Sobranje daje soglasje k ustanovitvi Muzeja revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

II

Ta sklep začne veljati z dnem, ko bo objavljen v Uradnem vestniku Socialistične republike Makedonije.

PREDSEDNIK
Nikola Minčev s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE
Št. 0100-56/74
27. marca 1974
Ljubljana

Priloga 45

Skupščina SR Slovenije je na podlagi 4. točke XXXIV. amandmaja k ustavi SFRJ in druge alinee prvega odstavka XLIV. amandmaja k ustavi SR Slovenije in v zvezi z določbo četrtega odstavka 241. člena poslovnika skupščine SR Slovenije in 61. člena odloka o spremembah in dopolnitvah poslovnika skupščine SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 26-238/72) sprejela na seji republiškega zbora in na seji kulturno-prosvetnega zbora dne 27. marca 1974 naslednji

S K L E P

O SOGLASJU K PREDLOGU ZAKONA O MUZEJU REVOLUCIJE NARODOV
IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE

Skupščina SR Slovenije daje soglasje k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

PREDSEDNIK
Sergej Kraigher s. r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SRBIJE
01 št. 63-434
17. aprila 1974
Beograd

Priloga 46

PREDSEDNIKU ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Beograd

Obveščamo vas, da je skupščina Socialistične republike Srbije na seji prosvetno-kulturnega zbora 29. marca 1974 in na seji republiškega zbora 10. aprila 1974 obravnavala predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije, da bi dala svoje soglasje v smislu določbe petega odstavka 279. člena ustave SFRJ.

Skupščina SR Srbije je po končani razpravi sprejela sklep, da daje soglasje k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

PODPREDSEDNIK SKUPŠČINE
Refki Dauti s. r.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA
SRBIJA
SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE
AVTONOMNE POKRAJINE
KOSOVA
01 št. 9-34
22. aprila 1974
Priština

Priloga 47

Beograd

Skupščina Socialistične avtonomne pokrajine Kosova je na podlagi 5. točke XXXIV. ustavnega amandmaja na seji pokrajinskega zbora 22. aprila 1974 in na seji prosvetno-kulturnega zbora 22. aprila 1974 obravnavala predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije in sprejela naslednji

SKLEP

Skupščina Socialistične avtonomne pokrajine Kosova nima pripomb k predlogu zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije in daje soglasje, da se sprejme predlog tega zakona.

PREDSEDNIK SKUPŠČINE
Ilijaz Kurteši s. r.

SKUPŠČINA SOCIALISTIČNE
AVTONOMNE POKRAJINE
VOJVODINE
01 št. 022-23/1974
27. marca 1974
Novi Sad

Priloga 48

Skupščina Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine je na podlagi 5. odstavka 279. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije na seji prosvetno-kulturnega zbora 22. marca 1974 in pokrajinskega zbora 27. marca 1974 obravnavala predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije in daje svoje

SOGLASJE

k sprejetju zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

USTAVNO SODIŠČE
JUGOSLAVIJE
Št. 666/1-74
AS 50
18. junija 1974
Beograd

Priloga 49

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SFRJ

Spoštovani tovariš predsednik, prosim, da me skupščina SFRJ na podlagi prvega in tretjega odstavka 382. člena ustave SFRJ razreši dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije. Prošnjo utemeljujem s tem, da sem

bil 5. junija 1974 izvoljen za predsednika Ustavnega sodišča avtonomne pokrajine Vojvodine. Hkrati prosim, da o tem razpravlja skupščina SFRJ na svoji prvi prihodnji seji, da bi lahko še pravočasno sprejel novo dolžnost.

Prejmite, prosim, izraze mojega globokega spoštovanja in tovariške pozdrave.

SODNIK
USTAVNEGA SODIŠČA JUGOSLAVIJE
prof. dr. Aleksandar Fira s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 50
16. julija 1974
Beograd

Priloga 50

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je na podlagi druge alineje 196. člena poslovnika zvezne skupščine v zvezi s tretjim odstavkom 381. člena ustave SFRJ in z drugim odstavkom 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ na seji 16. julija 1974 podprla prošnjo prof. dr. Aleksandra Fire, da se razreši dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije, ker odhaja na drugo dolžnost.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

PREDSEDSTVO SFRJ
Št. 3-630/2
AS 51
2. julija 1974
Beograd

Priloga 51

PREDSEDNIKU SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je na podlagi 4. točke 315. člena ustave SFRJ na svoji 4. seji 2. julija 1974 na predlog predsedstva SAP Vojvodine št. 01-50/74 z dne 24. junija 1974 določilo predlog, da se Arpad Horvat, dosedanjí namestnik zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve, izvoli za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije namesto dr. Aleksandra Fire, ki je poslal skupščini prošnjo, da ga razreši dolžnosti sodnika, ker odhaja na novo dolžnost.

V prilogi vam pošiljamo predlog predsedstva SAP Vojvodine z življenjepisnimi podatki tovariša Horvata.

PODPREDSEDNIK PREDSEDSTVA
Petar Stambolić s. r.

PREDSEDSTVO
SAP VOJVODINE
Št. 01-50/74
24. junija 1974
Novi Sad

PREDSEDSTVU SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Beograd

Predsedstvo SAP Vojvodine predlaga, da se za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Arpad Horvat, dosedanjí namestnik zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve.

Dr. Aleksandar Fira, dosednji sodnik Ustavnega sodišča Jugoslavije, je zaprosil, naj ga razrešijo dolžnosti sodnika, ker je bil izvoljen za predsednika Ustavnega sodišča SAP Vojvodine.

V prilogi so življenjepisni podatki Arpada Horvata.

Priloga: 1

PREDSEDNIK
PREDSEDSTVA SAP VOJVODINE
Radovan Vlajković s. r.

HORVAT ARPAD, namestnik zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve

Rojen leta 1932 v Somboru, po narodnosti je Madžar. Dokončal je pravno fakulteto v Beogradu leta 1955, član ZKJ je od oktobra 1956.

V pravosodnih organih je opravljal pomembne funkcije. Bil je sodnik in predsednik okrajnega sodišča v Somboru, namestnik in okrožni javni tožilec v Somboru in namestnik javnega tožilca SAP Vojvodine. Od leta 1967 do 1971 je bil sekretar pokrajinskega sekretariata za pravosodje in splošno upravo. Za namestnika zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve je bil imenovan leta 1971.

V družbenopolitičnih organizacijah je opravljal naslednje funkcije: bil je sekretar OK Ljudske mladine Apatina, predsednik okrajnega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti, član OK ZKS v Somboru, od leta 1969 do VII. kongresa Zveze komunistov Srbije član stalnega dela konference ZK Srbije, poslanec organizacijsko-političnega zbora zvezne skupščine 1963–1965 in član pravnega sveta Vojvodine.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 51
16. julija 1974
Beograd

Priloga 52

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je na podlagi druge alineje 196. člena poslovnika zvezne skupščine, v zvezi s 381. členom ustave SFRJ in drugim odstavkom 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ na seji 16. julija 1974 obravnavala predlog predsedstva SFRJ za izvolitev Arpada Horvata, dosedanjega namestnika zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije in menila, da je ta predlog v skladu z določbami ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
ZVEZNI IZVRŠNI SVET
Št. 01-775/1
AS 57/1
18. julija 1974
Beograd

Priloga 53

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Na podlagi tretjega odstavka 13. člena zakona o zveznem izvršnem svetu, v zvezi z 2. točko 288. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije in s 24. členom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in delovnem področju zveznih upravnih organov in zveznih organizacij dajem naslednji

P R E D L O G

ZA RAZREŠITEV IN IMENOVANJE NAMESTNIKOV ZVEZNIH SEKRETARJEV IN
NAMESTNIKOV PREDSEDNIKOV ZVEZNIH KOMITEJEV

I

Jakša Petrić se razreši dolžnosti namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve, ker odhaja na novo dolžnost.

II

Za namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve se imenuje Lazar Mojsov, dosednji stalni predstavnik SFRJ v Organizaciji združenih narodov v New Yorku.

III

Za namestnike predsednikov zveznih komitejev se imenujejo:

1. Maksimilijan Šiško, dosednji pomočnik zveznega sekretarja za gospodarstvo – za namestnika predsednika zveznega komiteja za energetiko in industrijo,
2. Avdo Žvonić, direktor v podjetju Generalinvest v Sarajevu – za namestnika predsednika zveznega komiteja za ekonomsko sodelovanje z državami v razvoju,
3. Abdurahim Žuri, dosednji namestnik zveznega sekretarja za delo in socialno politiko – za namestnika predsednika zveznega komiteja za delo in zaposlovanje,
4. Branko Mikašinović, dosednji podsekretar v zveznem izvršnem svetu – za namestnika predsednika zveznega komiteja za informacije.

O B R A Z L O Ž I T E V

S tem predlogom smo predlagali imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve, ker je to mesto ostalo nezasedeno zaradi odhoda Jakše Petrića na novo dolžnost, kakor tudi namestnikov predsednikov v komitejih, kjer je to bilo nujno; ko bosta pa določeni notranja organizacija in sistemizacija tudi v drugih zveznih sekretariatih in zveznih komitejih, bomo na prihodnjih sejah zborov skupščine SFRJ predlagali že druge predloge za imenovanje namestnikov v zveznih organih.

Predlog dajem na podlagi pooblastila iz tretjega odstavka 13. člena zakona o zveznem izvršnem svetu, ko sem ga pa pripravljaj, sem imel pred očmi skupno zastopanost socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin v sestavi članov zveznega izvršnega sveta, zveznih sekretarjev, predsednikov zveznih komitejev in drugih ustreznihih funkcionarjev v zveznih organih in organizacijah.

Prosim zvezni zbor in zbor republik in pokrajin skupščine SFRJ, da sprejme predlog.

P R E D S E D N I K

LAZAR MOJSOV, dosednji stalni predstavnik SFRJ v Organizaciji združenih narodov v New Yorku

Rojen leta 1920 v Negotinu pri Gostivaru, SR Makedonija, po narodnosti je Makedonec.

Dokončal je pravno fakulteto v Beogradu leta 1955 in višjo partijsko šolo Djuro Djaković leta 1947.

Dobro govori francoščino, angleščino, ruščino in bolgarsčino, uporablja delno tudi nemščino.

Udeleženez NOB od 6. aprila 1941 in nosilec Partizanske spomenice 1941, član ZKJ je od leta 1940.

Odlikovan z redom zaslug za narod III. vrste 1945, redom zaslug za narod I. vrste 1949, redom bratstva in enotnosti II. reda 1946, redom dela I. vrste 1950 in redom jugoslovanske zastave I. vrste 1961 kot tudi s tujim odlikovanjem Grand Croix I 1968 – avstrijskim odlikovanjem. Bil je v tujini v več državah v naših delegacijah, in to: v Bukarešti, Atenah, Akri, Hirošimi in drugod, od 1958 do 1961 pa ambasador SFRJ v Moskvi.

Je pisec publikacij s področja nacionalne zgodovine, zgodovine delavskega gibanja, mednarodnih odnosov ipd.

Dosedanje najpomembnejše družbenopolitične funkcije: član in sekretar mestnega komiteja KPJ in član štaba mestnega komiteja KPJ v Negotinu (1940–1942), politični komisar partizanskega odreda Dobri Daskalov, član agitpropa glavnega štaba NOV in POJ za Makedonijo (1943–1944), narodni poslanec narodnega sobranja LR Makedonije, drugega in tretjega sklica in sekretar prezidija narodnega sobranja LR Makedonije.

Doslej je bil: direktor Tanjuga za Makedonijo, sekretar predsedstva vlade LR Makedonije, načelnik oddelka za tisk vlade LR Makedonije, član CK ZK Makedonije, načelnik uprave za agitacijo in propagando CK ZK Makedonije, javni tožilec LR Makedonije, direktor in glavni urednik časopisno-založniškega podjetja Nova Makedonija, opolnomočeni minister in ambasador SFRJ v Moskvi, direktor Inštituta za raziskovanje delavskega gibanja v Beogradu, direktor in glavni urednik časopisno-založniškega podjetja Borba, predsednik komisije za mednarodno sodelovanje in zveze zveznega odbora SZDLJ, svetovalec državnega sekretarja za zunanje zadeve, ambasador SFRJ v Avstriji in stalni predstavnik SFRJ v Organizaciji združenih narodov v New Yorku.

MAKSIMILIJAN ŠIŠKO, dosedanji pomočnik zveznega sekretarja za gospodarstvo

Rojen leta 1922 v Bolehnečici, Ljutomer, Slovenija. Dokončal ekonomsko fakulteto v Zagrebu leta 1949.

Dobro govori nemščino, bere ruščino, italijanščino in francoščino.

Udeleženc NOB od leta 1943, član ZKJ od leta 1949.

Pomembnejše družbenopolitične funkcije: bil je predsednik sveta za gospodarstvo SO Koper, predsednik sveta za gospodarstvo SO Izola, predsednik komisije za preverjanje lastnine občanov SO Izola, član občinskega komiteja ZK Koper in predsednik komisije za gospodarska vprašanja občinskega odbora SZDL Izola.

Doslej je bil: šef ekonomsko-finančnega oddelka generalne direkcije pomorskih ladjedelnic na Reki, komercialni direktor podjetja Vulkan na Reki, vodja gospodarsko-računskega sektorja podjetja Iris v Izoli, direktor ekonomske srednje šole v Kopru, direktor ekonomsko-administrativnega šolskega centra v Kopru in generalni direktor direkcije za posebne naloge v kombinatu konzervne industrije Delamaris v Izoli. Pomočnik zveznega sekretarja za gospodarstvo je od 1. januarja 1974.

AVDO ZVORNIČ, direktor podjetja Energoinvest v Sarajevu

Rojen leta 1925 v Mostarju.

Dokončal ekonomsko fakulteto leta 1955 v Zagrebu.

Govori francoščino, bere italijanščino.

Udeleženec NOB od leta 1941.

Član ZKJ od leta 1946 in aktiven družbenopolitični delavec. Večkrat je bil izvoljen v vodstva ZKJ v Mostarju, za odbornika okrajne in občinske skupščine in v druge samoupravne, športne organizacije itd.

Poleg tega je bil izvoljen za člana upravnega odbora Gospodarske zbornice BiH, člana sveta za tekstilno industrijo in barvasto metalurgijo zvezne gospodarske zbornice, člana upravnega odbora Zveze komunalnih bank Jugoslavije itd.

Doslej je bil: načelnik oddelka v ministrstvu za kmetijstvo BiH, načelnik oddelka za plan in finance LO občine Mostar, direktor podružnice Narodne banke v Mostarju, podpredsednik LO občine Mostar, direktor tekstilne industrije Djuro Salaj v Mostarju, predsednik skupščine občine Mostar, od leta 1966 dalje pa opravlja sedanjo dolžnost.

Večkrat je bil v Italiji, Zahodni Nemčiji, Egiptu, Grčiji, Poljski, Avstriji in drugih državah, kjer je nabavljal opremo in reprodukcijski material ter prodajal proizvode Energoinvesta. Bil je tudi večkrat na pogajanjih v ZSSR, Poljski, ČSSR zaradi prodaje glinovice in v zvezi z izgradnjo industrijskih podjetij. V Franciji je bil več kot dvajsetkrat na pogajanjih v zvezi z gradnjo aluminijske industrije. V teh stikih si je pridobil velike izkušnje v mednarodnih ekonomskih odnosih in izpopolnil svoje znanje francoščine.

ABDURAHIM ŽURI, dosedanji namestnik zveznega sekretarja za delo in socialno politiko

Rojen leta 1926 v Prizrenu, SAP Kosovo, Albanec.

Dokončal je visoko ekonomsko šolo v Zagrebu leta 1961.

Govori italijanščino.

Udeleženec NOB od leta 1942 dalje, član ZKJ od leta 1945. Odlikovan z redom zaslug za narod I. vrste, redom zaslug za narod II. vrste, redom bratstva in enotnosti II. vrste in z medaljo za hrabrost.

Pomembnejše družbenopolitične funkcije: bil je član biroja OK ZKS Trepča, član agitpropa OK ZKS Priština, član mestnega komiteja ZKS, član predsedstva pokrajinskega sveta sindikatov, politični sekretar OK ZKS v Prizrenu, član pokrajinskega komiteja ZKS, član sekretariata PK ZK Kosova, član komisije za socialno politiko predsedstva ZKJ. Izvoljen za poslanca socialno-zdravstvenega zbora zvezne skupščine.

Doslej je bil: oficir OZNE, sekretar rudniškega komiteja KPS v Trepči, direktor radia Prištine, novinar Radia Jugoslavija, direktor založniških podjetij Mustafa Bakija in M. Popović, namestnik direktorja časopisno-založniškega podjetja Rilindja, načelnik sekretariata za notranje zadeve v Prizrenu, namestnik predsednika zveznega sveta za zdravstvo in socialno politiko, od novembra 1971 pa namestnik zveznega sekretarja za delo in socialno politiko.

BRANKO MIKAŠINOVIČ, podsekretar v zveznem izvršnem svetu

Rojen leta 1924 v Gornjih Dubravah, Karlovac, SR Hrvatska, Srb.

Dokončal je filozofsko fakulteto – jugoslovansko književnost, filozofijo in francoščino v Zagrebu leta 1964.

Dobro govori francoščino, italijanščino in ruščino, bere angleščino in nemščino.

Udeleženec NOB od julija 1941, član ZKJ od januarja 1945.

Odlikovan je z redom zaslug za narod II. vrste, redom bratstva in enotnosti II. vrste, medaljo za hrabrost in redom dela z zlatim vencem.

Dosedanje pomembnejše družbenopolitične funkcije: bil je član mestnega komiteja SKOJ in član agitpropa OK KPH Karlovac (1941–1945), član glavnega odbora USAOH, partijski voditelj na filozofski fakulteti v Zagrebu, komandat študentske brigade na progi Šamac–Sarajevo, član mestnega komiteja KPH v Zagrebu in član biroja univerzitetnega komiteja KPH.

Doslej je bil: direktor glavnega ansambla ljudskih plesov Hrvatske Lado, prvi sekretar za politične zadeve v ambasadi SFRJ v Parizu, svetovalec v skupini za analize in načrtovanje v zveznem sekretariatu za zunanje zadeve in svetovalec zveznega izvršnega sveta, od julija 1973 pa podsekretar v zveznem izvršnem svetu.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 57
22. julija 1974
Beograd

Priloga 54

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je v skladu s svojim delovnim področjem obravnavala na seji 22. julija predlog predsednika zveznega izvršnega sveta št. 01-775/1 z dne 18. julija 1974 za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev in sprejela sklep, da predlaga zboroma skupščine SFRJ, da sprejmeta ta predlog.

Komisija je obravnavala ta predlog in ugotovila, da predlog ni bil poslan komisiji pravočasno in da ga delegati lahko prejmejo šele pred začetkom seje, da so zaradi tega delegati kljub doseženemu dogovoru predlagateljev z republikami in pokrajinama postavljeni pred dejstvo, da se o predlogu izrečejo brez posvetovanj z delegacijami in samoupravno bazo, da je takšen postopek v novih razmerah dela skupščine SFRJ, ki temelji na delegatskem načelu, nesprejemljiv, da se na tak način komisiji onemogoča, da izpelje ustrezen postopek kandidiranja in obravnavanja predloga oziroma dajanja mnenja, ki ga mora dati zboroma.

Komisija je že junija predlagala, da se pravočasno pripravi predlog za razrešitve in imenovanja namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev. Ko smo sklicali sejo komisije za 16. julij 1974, smo ponovno naprosili zvezni izvršni svet, da pripravi predlog za to sejo komisije, toda komisija je prejela predlog šele 18. julija. Komisija ni seznanjena z razlogi, zakaj predloga ni prejela pravočasno, niti predlagatelji v obrazložitvi predloga ne pojasnjujejo, zakaj predloga niso že prej poslali komisiji.

Komisija je imela pred očmi posledice, do katerih bi prišlo zaradi nepravilne okrepitve kadrov v posameznih zveznih organih, in je zato kljub vsemu sprejela sklep, da ta predlog izjemoma sprejme v postopek. Zavedala pa se je, da takšna praksa onemogoča delegatom in komisiji opravljati svojo funkcijo, zato je sprejela sklep, da v prihodnje obravnava predloge, ki niso bili poslani pravočasno, le v izjemnih primerih, če bo mnenja, da to res zahtevajo splošne družbene potrebe.

Prosim oboja zbora skupščine SFRJ, da upoštevata razloge, ki jih navaja komisija, in da sprejmeta njeno mnenje v zvezi s predlogom za razrešitev in imenovanje namestnikov zveznih sekretarjev in namestnikov predsednikov zveznih komitejev, kakor tudi, da podpreta stališče komisije v zvezi z nadaljnjim delom.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
Št. 064-10/74-01
16. julija 1974
Beograd

Priloga 55

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je na podlagi 196. člena poslovnika zvezne skupščine, v zvezi s 7. in 8. členom družbenega dogovora o ustanovitvi Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok in drugim odstavkom 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ na seji 16. julija sprejela sklep, da predlaga zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin naslednji

P R E D L O G
ZA IZVOLITEV DELEGATA SKUPŠČINE SFRJ V SKUPŠČINO TITOVEGA SKLADA
ZA ŠTIPENDIRANJE MLADIH DELAVCEV IN DELAVSKIH OTROK

Za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok se izvoli Stjepan Funarić, predsednik komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

O B R A Z L O Ž I T E V

1. Zvezna skupščina je na seji zbora narodov 17. maja 1973 in na seji družbenopolitičnega zbora 17. maja 1973 sprejela sklep o sklenitvi družbenega dogovora o ustanovitvi Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok. Dogovor so podpisali zvezna skupščina v imenu Socialistične federativne republike Jugoslavije, Zveza komunistov Jugoslavije, Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije, Zveza sindikatov Jugoslavije, Zveza mladine Jugoslavije in Gospodarska zbornica Jugoslavije.

Zvezna skupščina in omenjene organizacije, ki so sklenile družbeni dogovor, so ustanoviteljice Titovega sklada.

S Titovim skladom upravlja v smislu 7. člena družbenega dogovora skupščina Titovega sklada. S Titovim skladom, ustanovljenim v republiki in avtonomni pokrajini, upravlja skupščina tega sklada.

Skupščino Titovega sklada sestavljajo delegati, ki jih izvolijo ustanoviteljice in člani Titovega sklada, ustanovljenega v republiki oziroma avtonomni pokrajini. Na podlagi 8. člena družbenega dogovora sestavlja skupščino Titovega sklada po trije predstavniki Titovega sklada, ustanovljenega v republiki, po dva predstavnika Titovega sklada, ustanovljenega v avtonomni pokrajini, in po en predstavnik ustanoviteljic. Mandat članov skupščine traja pet let.

Skupščina Titovega sklada ima predsednika, podpredsednika in izvršni odbor kot izvršilni organ. Izvršni odbor skupščine Titovega sklada sestavlja 9 članov, ki jih volijo iz vrst skupščine, in to po enega člana skupščine iz vrst delegatov Titovega sklada iz vsake republike in avtonomne pokrajine in enega člana skupščine iz vrst delegatov ustanoviteljic.

2. Ustanovna skupščina Titovega sklada je bila 22. aprila 1974.

V skladu z omenjenimi določbami družbenega dogovora in statuta Titovega sklada mora skupščina SFRJ izvoliti delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada. Izvoljeni delegat skupščine SFRJ bi bil hkrati v skladu s stališčem, ki so ga sprejele ustanoviteljice ob konstituiranju izvršnega odbora skupščine Titovega sklada, tudi član izvršnega odbora iz vrst delegatov ustanoviteljic Titovega sklada.

3. Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je pri določanju predloga kandidata delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada na seji 25. junija 1974 sprejela predlog predsedstva skupščine SFRJ, da se za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvoli Stjepan Funarić, delegat v zveznem zboru.

Beograd, 16. julija 1974

SKUPŠČINA SFRJ
Komisija za volitve in
imenovanja
AS 52
16. julija 1974
Beograd

Priloga 56

ZVEZNEMU ZBORU IN ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ

Beograd

Komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja je na podlagi 196. člena poslovnika zvezne skupščine, v zvezi s 60. členom zakona o službi družbenega knjigovodstva in drugim odstavkom 1. člena odloka o začasnem poslovnem redu skupščine SFRJ na seji 16. julija 1974 sprejela sklep, da predlaga zveznemu zboru in zboru republik in pokrajin naslednji

PREDLOG
ZA RAZREŠITEV DOLŽNOSTI NAMESTNIKA GENERALNEGA DIREKTORJA
SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA JUGOSLAVIJE

Spasoje Medenica se razreši dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe društvenega knjigovodstva Jugoslavije.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Stjepan Funarić s. r.

O B R A Z L O Ž I T E V

Z določbami 60. člena zakona o službi društvenega knjigovodstva (Uradni list SFRJ, št. 5/72) je predvideno, da imenuje in razrešuje generalnega direktorja Službe društvenega knjigovodstva Jugoslavije kot tudi njegovega namestnika zvezna skupščina.

Predlog o razrešitvi Spasoje Medenice dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe društvenega knjigovodstva Jugoslavije daje komisija na podlagi zahteve skupščine SR Črne gore, ki ga je na seji 6. maja 1974 izvolila za podpredsednika izvršnega sveta skupščine SR Črne gore.

V zvezi s tem predlogom naj dodamo, da je komisija skupščine SFRJ za volitve in imenovanja v dogovoru z generalnim direktorjem Službe društvenega knjigovodstva Jugoslavije zahtevala od komisij za volitve in imenovanja republiških in pokrajinskih skupščin predloge kandidatov za to funkcijo in da bo predlog za imenovanje novega namestnika generalnega direktorja Službe društvenega knjigovodstva Jugoslavije pripravljen do prihodnje seje zborov skupščine SFRJ.

Beograd, 16. julija 1974

SKUPŠČINA SFRJ
ZBOR REPUBLIK IN POKRAJIN
Št. 063-19/74-3
25. julija 1974
Beograd

Priloga 57

Z A P I S N I K

2. seja zbora republik in pokrajin skupščine SFRJ, ki je bila 23. julija 1974

Seja se je začela ob 9.05.

Seji je predsedoval Zoran Polič, predsednik zbora republik in pokrajin.

Predsednik zbora je obvestil zbor, da seji ne moreta prisostvovati Stanka Glomazić-Leković in Dušan Sekić.

Zapisnik 1. seje zbora republik in pokrajin, ki je bila 15. in 17. maja 1974, je bil sprejet brez pripomb.

Zbor je pri določitvi dnevnega reda sprejel predlog predsednika, da dopolni dnevni red še z dvema točkama:

– s predlogom zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenim 2. novembra 1972, in

– s predlogom za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev, ki ga je poslal zboroma predsednik zveznega izvršnega sveta.

Drugi predlogov za spremembo ali dopolnitev dnevnega reda ni bilo. Zbor je torej sprejel naslednji dnevni red:

1. gospodarska gibanja v času od januarja do maja 1974;

2. osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 z osnutkom zakonodajnega delovnega programa skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 ter osnutek orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra 1974;

3. predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954;

4. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji;

5. predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972;

6. predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije;

7. prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

8. izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije;

9. predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev;

10. predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića;

11. predlog za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

Zbor je nato sprejel tudi predlog predsednika, da skupaj z zveznim zborom posluša:

– ekspezo podpredsednika zveznega izvršnega sveta v zvezi z gradivom o gospodarskih gibanjih od januarja do maja 1974 in

– odgovor podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića na vprašanje o tuji intervenciji na Cipru, ki ga je postavila skupina delegatov v zveznem zboru.

Pred obravnavanjem vprašanj po sprejetem dnevnem redu je zbor poslušal še odgovor na vprašanje, ki ga je postavila zveznemu izvršnemu svetu delegacija SAP Vojvodine.

Na to vprašanje je odgovoril v imenu zveznega izvršnega sveta tovariš Momčilo Cemović, član zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za finance. Potem je v imenu delegacije SAP Vojvodine govoril delegat Predrag Vladislavljević, ki je poudaril, da podpira prizadevanja zveznega izvršnega sveta, da bi z medrepubliškimi dogovori našel rešitev za Jugoslovansko kmetijsko banko, da bi se izvlekla iz težav, v katerih se je znašla, pa tudi, da je nujno angažiranje zbora republik in pokrajin, da bi čimbolj uspešno rešili to vprašanje.

Drugih delegatskih vprašanj ni bilo, zato je zbor prešel na obravnavanje vprašanj, ki so bila na dnevnem redu.

K prvi točki

Gospodarska gibanja v času od januarja do maja 1974

V splošni razpravi so sodelovali delegati: Darinka Puškarić, dr. Vasil Grivčev, Hisen Prekazi, Predrag Vladislavljević, Viljem Merhar, Jožef Borza in Tima Vrbaški.

Zbor je sprejel naslednje sklepe:

Zbor republik in pokrajin se je v razpravi o gospodarskih gibanjih v prvem polletju strinjal z ocenami in stališči zveznega izvršnega sveta, da na določenih področjih uspešno uresničujemo načrtovano ekonomsko politiko, kar se predvsem nanaša na dinamiko gospodarske rasti, gibanje produktivnosti dela in zaposlenost. K temu je zlasti pripomogla usmeritev organizacij združenega dela in delovnih ljudi k uresničevanju ustavnih določil in izvajanju nalog sprejete in določene ekonomske politike.

Zbor je ugotovil, da imamo poleg pozitivnih gibanj opravlja tudi s pomanjkljivostmi v gospodarskih gibanjih in z negativnimi težnjami, ki se izražajo zlasti v pospešeni rasti inflacije čez predvideno raven, v čezmerni rasti porabe, nestabilnosti tržišča in cen, neusklajenosti rasti izvoza in uvoza oziroma naraščanju primanjkljaja v trgovini in plačilni bilanci. Vse te negativne težnje in pomanjkljivosti neugodno vplivajo na položaj organizacij združenega dela, življenjski standard prebivalstva in na neenak položaj posameznih območij Jugoslavije.

Zbor republik in pokrajin na podlagi razprave meni, da je nujno:

1. da vsi nosilci gospodarske dejavnosti podrobno preučijo izvajanje sprejete ekonomske politike in ukrepe vse potrebno, da bi pravočasno izpolnili svoje obveznosti, ki izhajajo iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1974 in programa protiinflacijske akcije;

2. da zvezni izvršni svet pripravi in predloži skupščini SFRJ pregled do zdaj storjenih ukrepov iz resolucije o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in protiinflacijske akcije s pregledom doseženih učinkov ter hkrati opozori na področja in dejavnike, ki otežujejo njihovo realizacijo;

3. da zvezni izvršni svet hitreje in odločnejše ukrepa v zvezi z resolucijo o temeljih politike družbenoekonomskega razvoja za leto 1974 in programom protiinflacijske akcije ter da obdela in predlaga skupščini SFRJ potrebne ukrepe, s katerimi naj bi odpravili negativne težnje v gospodarskih gibanjih in kar najučinkoviteje uresničili sprejeto ekonomsko politiko za leto 1974.

Zbor meni, da je treba čimprej pripraviti potrebne sistemske rešitve, ki bodo omogočile učinkovitejšo odpravljanje negativnih teženj v gospodarskem razvoju.

V zvezi z materialom, ki so ga pripravili v skladu s temi sklepi in analizo o gospodarskih gibanjih za devet mesecev, bo zbor republik in pokrajin ponovno razpravljal o gospodarskem položaju in ob soglasnosti republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin sprejel ustrezne sklepe, ki so pomembni za sedanja gospodarska gibanja, predvsem pa so pomembni za pospeševanje politike gospodarskega razvoja za leto 1975. S tem v zvezi je treba posvetiti posebno pozornost tudi uresničevanju sprejete politike hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova.

Poročila odborov in povzetek razprave na tem zasedanju zbora je treba poslati zveznemu izvršnemu svetu zato, da bi ga uporabil pri pripravah in predlogih ustreznih materialov in ukrepov.

Ko so pripravljali tekst, so v razpravi sodelovali delegati: dr. Vladimir Stipetić, Nikola Minčev, Hakija Pozderac in Branko Mirković.

K drugi točki

Osnutek delovnega programa zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975 in osnutek zakonodajnega programa dela skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 ter predlog orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra 1974

Zbor je sprejel te sklepe:

Sprejet je osnutek programa dela zbora republik in pokrajin od septembra 1974 do julija 1975, osnutek zakonodajnega programa dela skupščine SFRJ od julija 1974 do julija 1975 ter osnutek orientacijskega načrta dela zbora od septembra do decembra 1974 skupaj s spremembami in dopolnitvami teh predlogov. Osnutke programa dela skupaj s spremembami in dopolnitvami bodo poslali republiškimi skupščinam in skupščinama avtonomnih pokrajin, zveznemu izvršnemu svetu in zveznim organom ter organizacijam, s katerimi sodeluje skupščina v zvezi s pripombami in predlogi.

Na temelju pripomb in predlogov republiških skupščin in skupščin avtonomnih pokrajin, zveznega izvršnega sveta in zveznih organov in organizacij, s katerimi sodeluje skupščina, kakor tudi delovnih teles zbora bodo pripravili predloge teh programov, ki jih bo zbor proučil in na prihodnjem zasedanju sprejel.

K tretji točki

Predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.175/VI/IMCO z dne 21. oktobra 1969 in resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaževanja morja z oljem iz leta 1954

Zbor je sprejel sklep:

Predlog zakona o ratifikaciji resolucije A.246/VII/IMCO z dne 15. oktobra 1971 o spremembi in dopolnitvi mednarodne konvencije o preprečevanju onesnaženja morja z oljem iz leta 1954 bo zbor poslal skupščinam republik in skupščinam avtonomnih pokrajin v soglasje.

Zvezni izvršni svet bo obvestil zbor republik in pokrajin, ali bo ta zakon zavezoval federacijo na finančne obveznosti. To obvestilo bo poslano tudi skupščinam republik in skupščinam avtonomnih pokrajin, da bi ga imele, ko bodo dajale soglasje k predlogu tega zakona.

K četrti točki

Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med vladama SFRJ in ZSSR o spremembi sporazuma o ekonomskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih podjetij in drugih objektov v Jugoslaviji

Predsednik je obvestil zbor, da so skupščine vseh republik in avtonomnih pokrajin na podlagi 4. točke XXXIV. ustavnega amandmaja dale svoje soglasje k predlogu tega zakona.

Zbor je sprejel predlog tega zakona z glasovanjem, ki je predvideno po drugem odstavku 295. člena ustave SFRJ.

K peti točki

Predlog zakona o uporabi kredita po sporazumu med vladama SFRJ in ZSSR, sklenjenem 2. novembra 1972

Predsednik zbora je opozoril delegate, da so zakonodajno-pravna komisija in pristojni zbori, potem ko so ugotovili, da vse skupščine republik in skupščine avtonomnih pokrajin niso dale soglasja k predlogu za izdajo tega zakona, predlagali, naj se štejejo po 299. členu ustave SFRJ poprejšnja soglasja teh skupščin, kot da so bila dana k predlogu tega zakona, pripombe in predlogi sabora SR Hrvatske in skupščine SR Bosne in Hercegovine pa kot pripombe in predlogi k osnutku tega zakona.

Zbor je sprejel predlog delovnih teles in sklenil, naj odbor za finance še naprej usklajuje stališča republik in pokrajin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja zakon.

K šesti točki

Predlog zakona o Muzeju revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije

V razpravi k predlogu tega zakona je tovariš Arpad Horvat, namestnik zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve, izjavil kot predstavnik zveznega izvršnega sveta, da bo zvezni izvršni svet v izvrševanju svojih pravic in dolžnosti v soglasju k statutu muzeja zagotovil, da bodo upoštewane pobude in pripombe, ki sta jih dala sabor SR Hrvatske in skupščina SR Slovenije.

Nato sta dr. Vladimir Stipetić v imenu delegacije sabora SR Hrvatske in inž. Marko Bulc v imenu delegacije skupščine SR Slovenije izjavila, da se strinjata s sprejetjem tega zakona.

Zbor je sprejel predlog tega zakona z glasovanjem po delegacijah na podlagi drugega odstavka 295. člena ustave SFRJ.

K sedmi točki

Prošnja dr. Aleksandra Fire, naj bi ga razrešili dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije

Zbor je sprejel prošnjo dr. Aleksandra Fire in ga razrešil dolžnosti sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije.

*K osmi točki***Izvolitev novega sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije**

Zbor je sprejel predlog predsedstva SFRJ, da za sodnika Ustavnega sodišča Jugoslavije izvoli Arpada Horvata, dosedanjega namestnika zveznega sekretarja za pravosodne in splošne upravne zadeve.

*K deveti točki***Predlog za razrešitev in imenovanje namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev**

Zbor je sprejel predloge predsednika zveznega izvršnega sveta o razrešitvi in imenovanju namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve in namestnikov predsednikov zveznih komitejev, ki se glasijo:

Jakša Petrić se razreši dolžnosti namestnika zveznega sekretarja za zunanje zadeve, na to dolžnost pa se imenuje Lazar Mojsov.

Za namestnike predsednikov zveznih komitejev so imenovani:

Maksimilijan Šiško – za namestnika predsednika zveznega komiteja za energetiko in industrijo,

Avdo Zvonić – za namestnika predsednika zveznega komiteja za ekonomsko sodelovanje z državami v razvoju,

Abdurahim Žuri – za namestnika predsednika zveznega komiteja za delo in zaposlovanje in

Branko Mikašinović - za namestnika predsednika zveznega komiteja za informacije.

V zvezi s temi predlogi je zbor hkrati podprl tudi stališča komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja glede njenega dela v prihodnje.

*K deseti točki***Predlog komisije skupščine za volitve in imenovanja, naj bi za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvolili Stjepana Funarića**

Zbor je sprejel predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se za delegata skupščine SFRJ v skupščino Titovega sklada za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok izvoli Stjepan Funarić, predsednik komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.

*K enajsti točki***Predlog za razrešitev dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije**

Zbor je sprejel predlog komisije skupščine SFRJ za volitve in imenovanja, da se Spasoje Medenica razreši dolžnosti namestnika generalnega direktorja Službe družbenega knjigovodstva Jugoslavije.

S tem je zbor končal razpravo o vseh točkah dnevnega reda.

Seja je bila končana ob 14.30.

TAJNIK

Petar Vujović s. r.

PREDSEDNIK

Zoran Polić s. r.

